

รายงานการพิจารณา

ของ

คณะกรรมการวิสามัญศึกษา

ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

วุฒิสภา

สำนักกรรมการ 1

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961141758

(สำเนา)

ที่ สว 0009/ (ร 47)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม. 10300

24 พฤษภาคม 2545

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 9 มีนาคม 2544 ได้พิจารณา
ญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหายาเสพติด(นายวงศ์พันธ์ ณ ตะกั่วทุ่ง
เป็นผู้เสนอ) ญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
(พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ เป็นผู้เสนอ)และญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อดำเนิน
การพิจารณาสอบสวนและศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (นายนิคม เชาวักิตติโสภณ และ
พลตรี มนูญกฤต รูปขจร เป็นผู้เสนอ) โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบในห้วงใช้ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา
พ.ศ. 2541 ข้อ 76 วรรคสอง เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี และได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
เพื่อศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 189
ซึ่งกรรมการวิสามัญฯ คณะนี้ประกอบด้วย

1. นายเกษม ชัยสิทธิ์
2. พลตำรวจโท คมกฤษ พัฒน์พงศ์พานิช
3. นายคำนวณ ชโลปถัมภ์
4. นายชัชวาลย์ คงอุดม
5. นายชาติชาย สุทธิกลม
6. นายดำรง พุฒตาล
7. นายทวี แก้วคง
8. พลตำรวจโท ทวี ทิพย์รัตน์
9. พันตำรวจเอก ทศเทพ นิวาสนบุตร
10. นายธีรภัทร สันติเมทนีดล
11. นายนพดล สมบูรณ์
12. พลตำรวจโท นพดล สมบูรณ์ทรัพย์
13. นายนิคม เชาวักิตติโสภณ
14. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา
15. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล
16. นางสาวบุญรินทร์ ดิยะไพรัช
17. นางประทีป อึ้งทรงธรรม
18. นายประสิทธิ์ พิฑูรกิจจา

19.พลตำรวจโท ปรีชา ปฏิบัติสกรกิจ	20.พลโท ปัญญา อยู่ประเสริฐ
21.พลเอก พนม จินะวิจารณ์	22.นายพา อักษรเสื่อ
23.พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีกงคา	24.นางมาลีรัตน์ แก้วก่า
25.นายรุ่งเรือง คุณะถัมพะ	26.นายวงศ์พันธ์ ณ ตะกั่วทุ่ง
27.พลเอก วัฒนา สรรพานิช	28.นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์
29.พลเอก วิชา ศิริธรรม	30.พลเอก วิรุฬห์ พันแสน
31.นายวิสิทธิ์ เตชะธีราวัฒน์	32.พันตำรวจเอก วุฒิ วิทิตานนท์
34.นายศรีเมือง เจริญศิริ	34.พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง
36.พลตำรวจตรี สมคิด บุญถนอม	36.พลตำรวจเอก สมชาย ไชยเวช
38.พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์	38.นายสวัสดิภาพ กันทาธรรม
40.นายศักดิ์ กอแสงเรือง	40.นายสันติภาพ อินทรพัฒน์
41.พลเอก สามารถ ภาวิไล	42.นายสุทัศน์ จันทร์แสงศรี
43.พันตำรวจเอก สุรพงษ์ ไผ่นวล	44.พลเอก หาญ ถีนานนท์
45.นายอรรถวุฒิ ตั้งประดับกุล	46.พลตำรวจตรี อำพล งามจิตร
47.พลตำรวจตรี อุกฤษฏ์ ปิจฉิมสวัสดิ์	

อนึ่ง นายดำรง พุฒตาล และพลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็น
 กรรมการ ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2544 และวันที่ 23 กรกฎาคม 2544 ตามลำดับ และที่ประชุมวุฒิสภา
 ครั้งที่ 6 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ 23 สิงหาคม 2544 ได้ลงมติตั้ง นางจิตรา อยู่ประเสริฐ และ
 พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ เป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

ต่อมา พลตำรวจตรี วุฒิ วิทิตานนท์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 27
 สิงหาคม 2544 และที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ 31 สิงหาคม 2544
 ได้ลงมติตั้ง พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ เป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการวิสามัญศึกษา
ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก สุวัจน์ อมรวิวัฒน์

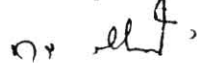
(สุวัจน์ อมรวิวัฒน์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำเนาถูกต้อง

พลตำรวจโท

(ทวี ทิพย์รัตน์)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญฯ

สำนักกรรมการ 1

โทร 0 2244 1571, 0 2244 1735

โทรสาร 0 2244 1571

ดิเรก พิมพ์

ดิเรก/นงคราญ ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
วุฒิสภา

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ 9 มีนาคม 2544 ได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหายาเสพติด(นายวงศ์พันธ์ ฌ ตะกั่วทุ่ง เป็นผู้เสนอ) ญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ เป็นผู้เสนอ) และญัตติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อบริหารการพิจารณาสอบสวนและศึกษาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (นายนิคม เชาว์กิตติโสภณ และพลตรี มนูญกฤต รูปขจร เป็นผู้เสนอ)โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ข้อ 76 วรรคสอง เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี และได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 189 โดยกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานตามภารกิจไว้ 1 ปี นับแต่วันที่วุฒิสภามอบหมาย และคณะกรรมการวิสามัญฯได้ขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานดังกล่าวออกไปเป็นกรณีพิเศษอีก 180 วัน ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 92 บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯได้พิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

- 1) ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯได้มีมติเลือกตั้งตำแหน่งต่างๆ ปรากฏผล ดังนี้
 1. พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ เป็นประธานคณะกรรมการ
 2. พลตำรวจเอก วิรุฬห์ พันแสน เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
 3. นายคำนวม ชโลปถัมภ์ เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
 4. พลเอก วัฒนา สรรพานิช เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
 5. พลตำรวจโท ทวี ทิพย์รัตน์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
 6. พลเอก สามารถ ภาวิไล เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
 7. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
 8. พลเอก พนม จินะวิจารณ์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
 9. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
 10. นายวิสิทธิ์ เตชะธีราวัฒน์ เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
 11. นายสันติภาพ อินทรพัฒน์ เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
 12. นายวงศ์พันธ์ ฌ ตะกั่วทุ่ง เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ

2) ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แต่งตั้ง นายดิเรก จันทร์อินทร์ นิติกร 6 สำนัก กรรมการ 1 เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ข้อ 82 วรรคสาม

3) คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ เพื่อประโยชน์ ในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา การแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลอื่นๆ ประกอบการพิจารณาคำเนิงาน ของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้

3.1 นายวิกรม อัยศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.2 พลตำรวจตรี สุนทร บุญเรือง	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.3 ดร.วัฒนา เขียววิมล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.4 พลตำรวจตรี กัมพล อรุณพลอด	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.5 นายศิริ เทียนป้อม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.6 นายชูชาติ พูลศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ
3.7 พลตำรวจเอก ชาญ รัตนธรรม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ

4) คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ขึ้น 7 คณะ ดังนี้
คณะที่ 1 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดของ
ยาเสพติด จำนวน 23 คน คือ

1. นางนิพัทธา อมรรันตเมธา	ประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
2. นายพา อักษรเสื่อ	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
3. นางสาวบุษรินทร์ ดิยะไพรัช	เลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
4. นายอักรเดช บุญนาค	รองเลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
5. พลตำรวจเอก สมชาย ไชยเวช	6. พลเอก พนม จีณะวิจารณ์
7. พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง	8. นายชัชวาลย์ คงอุดม
9. นายทวี แก้วคง	10. นายอรรถวุฒิ ตั้งประดับกุล
11. นายสุทัศน์ จันทร์แสงศรี	12. พลตำรวจตรี อุกฤษณ์ ปังฉิมสวัสดิ์
13. นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต	14. นายธีรภัทร สันติเมธนิล
15. นายธวัชชัย เทอดเผ่าไทย	16. นายอำนาจ สวัสดิวงษ์
17. นายอภิชัย กูลชา	18. นายอุดมศักดิ์ อัสวรางกูร
19. นายชูชาติ พูลศิริ	20. นายวีระชัย แนวนบุญเนียร
21. นายพิรพล ไตรทศวิทย์	22. นายสาธิต ทองศรี
23. รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ	

คณะที่ 2 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด จำนวน 13 คน คือ

1. พลตำรวจโท ปรีชา ปฏิบัติสกรกิจ	ประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
2. พลเอก พนม จินะวิจารณ์	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่หนึ่ง
3. พลตำรวจตรี อำพล งามจิตร	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่สอง
4. นางมาลีรัตน์ แก้วก่า	เลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
5. พลตำรวจตรี วุฒิ วิฑิตานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
6. พลตำรวจโท คมกฤษ พัฒน์พงศ์พานิช	7. พลตำรวจโท นพดล สมบูรณ์ทรัพย์
8. พลตำรวจตรี สมคิด บุญถนอม	9. พลตำรวจตรี สนาม คงเมือง
10. นายสันติภาพ อินทรพัฒน์	11. นายชาติชาย สุทธิกลม
12. นายวิสิทธิ์ เตชะธีราวัฒน์	13. พลตำรวจตรี อุกฤษฏ์ ปัจฉิมสวัสดิ์

คณะที่ 3 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน 26 คน คือ

1. นายแพทย์ ประสิทธิ์ พิฑูรกิจจา	ประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
2. พลเอก วิชา ศิริธรรม	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
3. นายแพทย์ สุพรรณ ศรีธรรมมา	เลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
4. นายแพทย์ อรรถพร วิสุทธิมรรค	โฆษกคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
5. นายศรีเมือง เจริญศิริ	6. นายแพทย์ นพดล สมบูรณ์
7. พลโท ปัญญา อยู่ประเสริฐ	8. นางประทีป อึ้งทรงธรรม
9. นายไพฑูลย์ อุบัติศฤงค์	10. นายแพทย์ ประยงค์ เต็มชวลา
11. รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ เฟ็งลา	12. นายแพทย์ วิชัย วนดุรงค์วรรณ
13. นายแพทย์ ไพศาล วรสถิตย์	14. นายแพทย์ สุวัช เขียวศิริวัฒนา
15. นายแพทย์ สำราญ ออบสุวรรณ	16. นางรัศมี วิศทเวทย์
17. นายแพทย์ วิชัย โปษยะจินดา	18. นางสาวอาภา ศิริวงศ์ ณ อุทยาน
19. นายแพทย์ สุชาติ ศรีทิพย์คุณ	20. นายอัครเดช บุนนาค
21. นางสาวจินตนา ศิริบูรณ์พัฒนา	22. นางสินีพร อุन्नกิตติ
23. นายวรวุฒิ ผิวผ่อง	24. นายพีรพล ชูลีวรรณ
25. นายวิโรจน์ ฤทัยเรืองนนท์	26. นายสุวิทย์ แจ้งจิต

คณะที่ 4 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จำนวน 13 คน คือ

1. นายวงศ์พันธ์ ฌ ตะกั่วทุ่ง	ประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
2. นายนพดล สมบูรณ์	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่หนึ่ง
3. นายศักดิ์ กอแสงเรือง	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่สอง
4. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา	เลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
5. นายอรรถพิทย์ ฌ นคร	รองเลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
6. นางประทีป อึ้งทรงธรรม	โฆษกคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
7. พันตำรวจเอก สุรพงษ์ ไผ่นวล	8. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล
9. พลเอก หาญ ลีนาพันธ์	10. นายสันติภาพ อินทรพัฒน์
11. นายวิฑูรย์ พิณเสน	12. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ วีระสิงห์ เมืองมั่น
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาวดี ผ่องลักษณ์	

คณะที่ 5 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี

ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวน 10 คน คือ

1. นายสวัสดิภาพ กันทาธรรม	ประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
2. พลตำรวจโท นพดล สมบูรณ์ทรัพย์	3. นายวัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์
4. นายสวัสดิ์ ทรัพย์เจริญ	5. นายวิชัย ครอบงำ
6. นายนิรัตน์ อยู่ภักดี	7. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล
8. นายนิรันดร์ เมืองพระ	9. นายเฉลิมศักดิ์ จันทร์ทิม
10. นายภิญโญ ทองชัย	

คณะที่ 6 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหายาเสพติดเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่าง

ประเทศ จำนวน 10 คน คือ

1. นายคำนวม ชโลปถัมภ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. นายเกษม ชัยสิทธิ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายวัฒนา เขียววิมล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
4. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล	เลขานุการคณะกรรมการ
5. นางสาวบุษรินทร์ ดิยะไพรัช	รองเลขานุการคณะกรรมการ
6. นายทวี แก้วคง	โฆษกคณะอนุกรรมการ
7. นายรุ่งเรือง คุณละมิมพะ	8. พลตำรวจตรี อุกฤษฏ์ ปังฉิมสวัสดิ์
9. พันตำรวจเอก ทศเทพ นิวาศบุตร	10. นายอรรถวุฒิ ตั้งประดับกุล

คณะที่ 7 คณะอนุกรรมการวิสามัญติดตามการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในคลองเตย จำนวน 10 คน

1. พลตำรวจโท ปรีชา ปฏิบัติสกรกิจ	ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ
2. นายแพทย์นพดล สมบูรณ์	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่หนึ่ง
3. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา	รองประธานคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คนที่สอง
4. นางมาลีรัตน์ แก้วก่า	โฆษกคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
5. นางประทีป อึ้งทรงธรรม	เลขานุการคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ
6. พลตำรวจตรี สมคิด บุญถนอม	7. นายสมพงษ์ พัดปุย
8. พันตำรวจเอก นคร ถาวรพาณิชย์	9. นางนิตยา พร้อมพອฮีนบุญ
10. นายวันรบ หิริกุล	

และคณะอนุกรรมการวิสามัญติดตามการปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในคลองเตย ได้แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้

1. พลตำรวจโท ทวี ทิพย์รัตน์	2. พลโท ปัญญา อยู่ประเสริฐ
3. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล	4. นายบุญเสริม ทองภู
5. นางอำมรินทร์ บิณฑิตและ	

5) คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาศึกษาข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย งานศึกษา
เอกสารกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง สถิติและตัวเลขที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำวิจารณ์และการแสดงความคิด
เห็นผ่านสื่อต่างๆ และจากเอกสารประกอบการพิจารณาของผู้มาชี้แจง รวมทั้งจากเอกสารที่คณะกรรมการ
วิสามัญฯ ได้ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งมาให้

6) คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ มาร่วมประชุมชี้แจงแสดง
ความคิดเห็น ประกอบด้วย

(1) กระทรวงสาธารณสุข

นายแพทย์ สุพรรณ ศรีธรรมมา	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน
กรมสุขภาพจิต	
นายชยยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสุขภาพจิต
กรมการแพทย์	
นายแพทย์บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรัฐญารักษ์

(2) กระทรวงการคลัง

นายนิรันดร์ เมืองพระ

ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์งบประมาณ

ด้านความมั่นคงและบริหารทั่วไป

นายศิริพงษ์ อัทธัญญา

ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์และประสานแผนงาน

นางวิภาจรีย์ พุทธมิตินประทีป

ผู้อำนวยการส่วนบริหารทั่วไป

(3) สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย

Mr.Scott Davit

ที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำ
ประเทศไทยฝ่ายศุลกากร

(4) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน

พันตำรวจเอก พีระพันธุ์ เปรมภูติ

รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน

(5) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

นายกิตติ สัมชัยกิจ

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด

นายกิตติพงษ์ ตันสกุล

ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ

นายอรณพ ลิขิตจิตตะ

ที่ปรึกษากฎหมาย

นายประยงค์ ปรียาจิตต์

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8

(6) กระทรวงยุติธรรม

นายมานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ

ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอาญา

นายสมบัติ เด็ชวณิชเรศ

อธิบดีศาลอาญา

(7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พลตำรวจโท นพดล สมบูรณ์ทรัพย์

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ปราบปรามพิเศษ 1

พันตำรวจเอก ภาคภูมิ สัจพันธ์

ผู้กำกับนโยบายและแผน

(8) กระทรวงมหาดไทย

นายรัชชัย เทรคเผ่าไทย

นายสามารถ ลอยฟ้า

นายเชิดศักดิ์ ชูศรี

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

นายอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

(9) กระทรวงกลาโหม

พลตรี ถวัลย์ ดอนพลอยเพชร

พันโท พีรวัฒน์ ชุนहनันท์

รองหัวหน้าศูนย์อำนวยการร่วม 108

ประจำส่วนประสานงาน ศูนย์อำนวยการร่วม 108

(10) กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์กฤษณ์ หิรัศรีศ

นายแพทย์บุญรอด ประสิทธิ์ผล

นายชุมพร พลรักษ์

นางพรรณนิภา จิตรไคร่ครวญ

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย

ผู้อำนวยการป้องกันและบำบัดยาเสพติด

รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย

นักสังคมสงเคราะห์ 6

(11) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายสมบัติ ชุตินันท์

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.

คณะกรรมการการวิสามัญฯขอเสนอรายงานผลการพิจารณาญัตติศึกษา เรื่อง “ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด” พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ตามรายงานทำนองนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯแล้วขอได้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติสืบไป

พลตำรวจโท. ทง.
(ทวี ทิพย์รัตน์)

เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญฯ

สารบัญ

	หน้า
กล่าวนำ	1
ผลการศึกษา	
2.1 ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด	2
แนวทางในการแก้ไขปัญห	4
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห	5
2.2 ปัญหาในการปราบปรามยาเสพติด	6
นโยบายและยุทธศาสตร์	6
แนวทางการปฏิบัติหรือยุทธศาสตร์วิธีการปราบปราม	7
2.3 ปัญหาในการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	8
ประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษา	8
สรุปผลเบื้องต้นประเด็นการชี้แจง	11
2.4 ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	14
พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522	15
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519	19
พระราชบัญญัติป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533	21
พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. 2524	21
2.5 ปัญหาด้านงบประมาณ	22
2.6 ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ	28
สถานการณ์	28
วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	28
ผลจากความร่วมมือระหว่างประเทศ	28
ปัญหาอุปสรรค	29
ผลกระทบของปัญหา	29
ศักยภาพขององค์กรที่เกี่ยวข้อง	29
แนวคิด	29
2.7 ปัญหาด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคลองเตย	30
พื้นที่เป้าหมาย	30
ภารกิจ	30
ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย	37
ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ	39
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ	42
ภาคผนวก	46

1. กล่าวนำ

หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์ปัญหายาเสพติดของประเทศในปัจจุบันจัดได้ว่าอยู่ในขั้นวิกฤต โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีการผลิตยาเสพติดทั้งภายในประเทศและมีการลักลอบนำเข้ามาจากต่างประเทศมากมายหลายชนิด เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาไอ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ายาแผนปัจจุบันบางชนิดที่มีขายตามร้านขายยาทั่วไปเมื่อนำมาผสมกันแล้วสามารถออกฤทธิ์เป็นยาเสพติดได้ ทำให้ยาเสพติดหาซื้อง่ายและมีราคาถูก จึงมีผู้นิยมเสพยาเสพติดในทุกเพศทุกวัย ทุกสาขาอาชีพอย่างแพร่หลายทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ โดยได้มีการแพร่ระบาดไปตามแหล่งชุมชนแออัด สถานเริงรมย์ สถานบันเทิงต่าง ๆ ที่เด็กวัยรุ่นนิยมมั่วสุมกัน ตลอดจนทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่ามียุวชนนักเรียนทุกระดับชั้นการศึกษาเป็นตัวการสำคัญในการนำยาเสพติดโดยเป็นทั้งผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดเองด้วย ถึงแม้เจ้าหน้าที่จะได้ปราบปรามจับกุมการค้ายาเสพติดอย่างเข้มงวดและจริงจัง แต่ก็ไม่ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลงเลยแต่กลับทำให้ผู้ผลิตได้พัฒนาการผลิตให้ออกฤทธิ์ได้แรงขึ้นและการตรวจพบสารเสพติดในตัวผู้เสพได้ยากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่จับกุมได้ยากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนไม่น้อยเข้าไปมีผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเสียเอง ทำให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่สัมฤทธิ์ผล

จากสภาพปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่นับจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งจากสถิติพบว่าผู้ติดยาเสพติดจำนวนมากจะเป็นผู้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรข้ามชาติและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติอีกด้วย หากปล่อยไว้ให้เนิ่นช้าจะก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมอย่างรุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะปัญหาเสพติดมิใช่เรื่องที่จะสามารถควบคุมให้อยู่ในวงจำกัดได้อีกต่อไป แต่กลับจะเป็นปัญหาระดับชาติที่ลุกลามอย่างไม่จบสิ้น ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้บรรลุผลอย่างจริงจัง

2. ผลการศึกษา

2.1 ปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

มาตรการในการป้องกันนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนพัฒนา เจตคติของประชาชนทุกคนทุกกลุ่ม ให้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด และร่วมกันไม่ยุ่งเกี่ยว และต่อต้านยาเสพติด ซึ่งกิจกรรมหลักๆ ได้แก่ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ การเผยแพร่ เอกสาร การสร้างแกนนำ การบรรยายฝึกอบรมสัมมนาแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในสถานศึกษา สถาน ประกอบการ ชุมชน รวมทั้งการจัดทำโครงการป้องกันต่างๆ เช่น โครงการค่ายแกนนำนักเรียน โครงการ โรงเรียนสีขาว โครงการชุมชนปลอดยาเสพติด ฯลฯ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี มาตรการป้องกันต่างๆ ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก

1) ด้านนโยบาย

- นโยบายของรัฐบาลต่างๆ ที่ผ่านมา มุ่งเน้นด้านการปราบปราม มากกว่าการป้องกัน โดย มองว่าปัญหาเสพติดเป็นเรื่องของอาชญากรรมที่ต้องใช้มาตรการปราบปรามนำ กล่าวคือหากสามารถ ปราบปรามจับกุมผู้ค้าได้ปัญหาก็จะหมดไป ซึ่งเป็นความคิดที่ผิด เพราะตราบใดที่คนซื้อยังมีอยู่และเพิ่มขึ้น ตราบนั้นย่อมจะมีผู้ขายอยู่เสมอ นอกจากนี้ กลไกด้านการปราบปรามเองก็ยังไม่เอื้ออำนวยทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพที่จะให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคน เงิน หรืออุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

- นโยบายของรัฐบาลต่างๆ ที่ผ่านมามุ่งเน้นให้ราชการเป็นผู้ลงไปดำเนินการเป็นหลัก โดยมี ประชาชนเป็นเป้าหมายในการดำเนินการมิใช่เป็นผู้มีส่วนร่วม มีการสั่งการจากระดับบนลงล่าง แต่ละหน่วยงานมีงบประมาณของตนเองในการดำเนินงานและไม่มีการประสานงาน ทำให้ขาดเอกภาพ ต่างคนต่างทำ เกิดความซ้ำซ้อน และประชาชนไม่เกิดความรู้สึกร่วมในกิจกรรมการแก้ไขปัญห ไม่เกิด ความรับผิดชอบและความผูกพันกับการแก้ไขปัญห เห็นว่าการแก้ไขปัญหเป็นหน้าที่ของรัฐ ไม่ใช่ของ ตนเองหรือของชุมชนที่จะต้องเข้าไปรับผิดชอบ

- รัฐบาลที่ผ่านมามองปัญหาเสพติดเป็นลักษณะแยกส่วน ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยแต่ละเรื่องก็มอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปดำเนินการเองตามงบประมาณ ที่ได้รับ ไม่มองและพิจารณาปัญหาในแบบองค์รวม ไม่มีการบูรณาการ การแก้ปัญหาก็ไม่ครบวงจรซึ่งทำ ให้ไม่ประสบผลสำเร็จ

2) การบริหารจัดการ

- การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ผ่านมา เนื่องจากนโยบายมองปัญหาแยกส่วน การดำเนินงานจึงทำแบบแยกส่วน ต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพในการดำเนินการ ไม่มีหน่วยงานหลักในการรวมหรือบูรณาการ ไม่มีแผนรวม จึงขาดการเดินไปสู่เป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ต่างคนจึงต่างทำตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่ตนมี โดยไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ยังขาดดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ขาดการติดตามประเมินผล และขาดรูปแบบแนวทางในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่ชัดเจน เช่นการจะสร้างชุมชนเข้มแข็งจะต้องทำอย่างไร เป็นต้น

- การแก้ไขปัญหาสาเหตุไม่มุ่งไปสู่พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหาโดยแท้จริง โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน การดำเนินการมักเป็นลักษณะเน้นเฉพาะกิจกรรมกล่าวคือเน้นว่าจะทำอะไร โดยมีได้คำนึงว่าควรจะต้องไปทำที่ไหนหรือทำกับใคร มาตรการต่างๆ จึงลงไปสู่พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เช่นป้องกันไปทำในชุมชนหนึ่งในขณะที่ปราบปรามไปทำในอีกชุมชนหนึ่งและบำบัดรักษาไปเน้นในอีกชุมชนหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและรักษาพื้นที่ใดได้เลย ปัญหาจึงลามไปสู่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ

- การแก้ไขปัญหาสาเหตุขาดพลังในการบริหารจัดการ เพราะขาดการผนึกกำลังของทุกฝ่าย เข้าร่วมดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรประชาชน และประชาชน

- การสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุของภาครัฐเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ที่มีความหลากหลาย การสนับสนุนก็ไม่ได้มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง เพราะขาดการประสานระหว่างภาครัฐกับประชาชน

- การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งผู้นำชุมชนในบางพื้นที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด

- นโยบายบางเรื่องยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เช่นการกำหนดนโยบายว่าผู้เสพคือผู้ป่วย แต่ พ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ ก็ยังไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงยังมีผลการจับกุมผู้เสพยา

3) องค์กรปฏิบัติ

องค์กรในการนำนโยบายและแผนของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติคือศูนย์ป้องกันปราบปรามยาเสพติดจังหวัดและศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพฯ ซึ่งที่ผ่านมามีปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ เช่น ขาดบุคลากรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ ขาดระบบข้อมูลชุมชน/หมู่บ้านที่ชัดเจนที่จะสามารถนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติการ ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการเพราะงบประมาณยังเป็นของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนระบบการให้ความรู้ความชอบและการปกครองบังคับบัญชายังเป็นไปตามสายงานปกติของแต่ละหน่วยงาน

สำหรับโรงเรียน และสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานด้านการป้องกันให้แก่เด็กและเยาวชน ก็มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ เช่น

- ทัศนคติในเชิงการป้องกันของโรงเรียน สถาบันการศึกษา ยังมีน้อยเพราะผู้บริหารโรงเรียนมักมีความเห็นว่ายังไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในโรงเรียนของตน

- ความตระหนักและการยอมรับสภาพปัญหา รวมทั้งความเข้าใจที่ถูกต้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ยังมีน้อย มีโรงเรียนจำนวนมากที่ยังไม่ยอมรับว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในโรงเรียน หรือมีการปกปิดกลบเกลื่อนปัญหาเพื่อรักษาชื่อเสียง นอกจากนี้ยังมักใช้มาตรการไล่นักเรียนที่มีปัญหาฯลฯ ออกจากสถานศึกษาซึ่งเป็นการผลักและเพิ่มปัญหาให้แก่สังคมโดยรวม

- ข้อมูลฯลฯ ในโรงเรียนและสถานศึกษาไม่มีความชัดเจนและไม่มีการจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดหรือวางแผนการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

- โรงเรียนขาดการประสานงานและความไว้วางใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับฝ่ายปราบปราม ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานด้านฯลฯ จึงมักถูกข่มขู่ คุกคาม จากกลุ่มผู้ค้าฯลฯ ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จครบวงจรและยั่งยืน

- ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง

- การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาฯลฯ ยังไม่สามารถดำเนินการให้ครอบคลุมผู้บริหาร ครู อาจารย์ ทุกคนได้

- การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหาฯลฯ ของนิสิต นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยยังมีน้อย เนื่องจากกิจกรรม โครงการต่างๆ มักเป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถาบันการศึกษาเป็นผู้คิดแล้วเพียงให้นักศึกษาในสถาบันเข้าร่วม นอกจากนี้งบประมาณในการดำเนินงานด้านฯลฯ ป้องกันฯลฯ ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ยังได้รับการสนับสนุนน้อย

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

ปัญหาฯลฯ นั้นไม่สามารถจัดให้หมดสิ้นไปโดยสิ้นเชิงแต่สามารถควบคุมโดยกลไกและกระบวนการทางสังคม ที่เข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุกระดับ โดยเฉพาะกลไกระดับครอบครัวและชุมชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของปัญหา

การแก้ไขปัญหาในระยะยาว เป็นการปรับปรุงแก้ไขด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึงการปรับบทบาทหน้าที่ องค์กรในภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การแก้ไขปัญหาในระยะสั้น เป็นการแก้ไขปรับปรุงการบริหารและการจัดการ เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯลฯ ที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา

- สถานศึกษาต้องมีระบบข้อมูลที่เอื้ออำนวยให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์สามารถใช้วิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาได้ทุกมิติและทุกระดับ
- สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในทุกเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ
- กระบวนการแก้ไขปัญหาควรมีบุคลากรหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว หรืออาจารย์อื่นที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้
- สถานศึกษาต้องมีระบบการสนับสนุนจากชุมชนที่จะสามารถนำหน่วยงานและส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันแก้ไขปัญหาให้แก่สถานศึกษา
- การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้คอยให้การสนับสนุนให้คำแนะนำและดูแล

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในชุมชน

แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนควรยึดหลักแนวคิด 4 ประการคือ

- การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการมีส่วนร่วม
- การเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งแก่ชุมชน
- การเสริมสร้างกลไกความร่วมมือในหมู่ภาคีต่างๆ
- การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างครบวงจร เป็นองค์รวม และเหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่

สำหรับรัฐบาลปัจจุบันของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร แม้จะให้ความสำคัญกับงานป้องกันมากขึ้น โดยการกำหนดไว้ในนโยบายว่า “การป้องกันนำการปราบปราม” และได้พยายามที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีมาในอดีต ซึ่งทำให้เห็นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันน่าจะเป็นนโยบายที่ดี แต่การดำเนินการตามนโยบายและแนวทางดังกล่าวก็ยังไม่บังเกิดผลเป็นรูปธรรม การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลนั้นยังมีปัญหาอยู่ เช่น

- การดำเนินงานส่วนใหญ่มุ่งสู่ปริมาณมากกว่าคุณภาพ กล่าวคือมีการดำเนินโครงการณรงค์ป้องกันมากมายโดยหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดค่ายแกนนำชุมชน แกนน่านักเรียน การจัดการประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อจัดเสร็จแล้วก็มิได้มีการติดตามประเมินผลว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำไปนั้นสามารถป้องกันมิให้มีผู้ติดยาเสพติดเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ยังไม่สามารถประสานและร่วมงานกันได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างหน่วยราชการซึ่งยังคงไม่สามารถทลายกำแพงระบบราชการได้ การดำเนินงานของหน่วยราชการยังคงเป็นระบบต่างคนต่างทำอยู่เหมือนเดิม.

2.2 ปัญหาในการปราบปรามยาเสพติด

2.2.1 ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

รัฐบาลชุดสุดท้าย (พ.ศ. 2540 ถึงต้นปี พ.ศ. 2544) ได้ใช้นโยบายและแผนปฏิบัติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 ซึ่งปรากฏว่าการปราบปรามได้ผลน้อย การแพร่ระบาดและจำนวนผู้เสพติดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ผู้ค้า ผู้ผลิตก็เพิ่มมากขึ้น มีการใช้กลวิธีและอิทธิพลของผู้ค้ามากขึ้น อาจจะช่วยสาเหตุระบบราชการไทย ทำให้หน่วยรับผิดชอบถือเป็นงานฝาก (มิใช่งานในหน้าที่ปกติ) ไม่ค่อยร่วมมือปฏิบัติ การบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามนโยบายและแผน ขบวนการรวมถึงหน่วยที่มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามประเมินผลก็ไม่ทำหน้าที่ ขาดเอกภาพและการประสานงาน การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเกือบไม่มีกฎหมายที่ได้รับการปรับปรุงให้เอื้อต่อการปราบปราม มีการใช้ระบบราชการดำเนินการเพียงอย่างเดียว ขาดความร่วมมือจากชุมชนและประชาชน อีกทั้งขาดความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่มีผลิตภัณฑ์สารตั้งต้นที่นำมาเป็นส่วนสำคัญในการผลิตยาเสพติด

รัฐบาลปัจจุบัน (พ.ศ.2544) ได้ยกเลิกคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 141 / 2541 แล้วให้ใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119 / 2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 และคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 120 /2541 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 ในคำสั่งใหม่นี้มุ่งแก้ไขปัญหการบริหารอันเกิดจากคำสั่ง ฯ ที่ 141 / 2541 ทุกประการ รวมทั้งเพิ่มยุทธศาสตร์เพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนและให้ชุมชนเข้ามาเป็นเจ้าของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่วนราชการพื้นที่เป็นผู้สนับสนุน คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดวุฒิสภาเห็นพ้องด้วยกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 119 / 2544 และที่ 120 /2544 สำหรับการปฏิบัติจะสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับที่หน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยสนับสนุน จะได้วางแนวทางปฏิบัติในรายละเอียดให้สมกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก ผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในระดับพื้นที่สมควรที่วุฒิสภาจะได้ติดตามการปฏิบัติต่อไป

2.2.2 ปัญหาด้านแนวทางปฏิบัติหรือยุทธวิธีการปราบปราม

เป็นเรื่องที่มีได้ระบุไว้ในนโยบายยุทธศาสตร์การปราบปรามยาเสพติด ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119 /2544 และที่ 120 / 2544 แต่คณะกรรมการวิสามัญ ฯ ศึกษาแล้วเห็นควรเพิ่มเติมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการปราบปรามยาเสพติดดังนี้

1. ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอำนาจยาเสพติด ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านอำนาจการหรือด้านนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คืองานนโยบายและแผนงานงานนำแผนไปสู่การปฏิบัติงานสนับสนุนหน่วยปฏิบัติ รวมถึงงบประมาณงานวิชาการและงานวิจัยงานติดตามและประเมินผล ส่วนงานด้านอื่น ๆ เช่น งานปราบปราม งานสืบสวน สอบสวน การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด มีหน่วยงานอื่นรับผิดชอบอยู่แล้ว ไม่ควรให้ซ้ำซ้อน อันจะทำให้งานด้านนโยบายและแผนงานงานด้านนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ งานด้านติดตามประเมินผลและอื่น ๆ ขาดประสิทธิภาพ ดังที่ได้เห็นผลเสียหายมาเป็นเวลานานปีแล้ว

2. ข้อมูลและการข่าวในการปราบปราม ควรมีสุนัขรวมแห่งเดียวที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อสามารถให้ผู้ที่มีอำนาจเกี่ยวข้องไม่ปกปิดข้อมูลไว้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งประเทศ โดยจัดระบบการรวบรวมข้อมูล การเชื่อมโยงเครือข่ายกระบวนการ การใช้และการเข้าถึงข้อมูล ฯ ส่วนข้อมูลอื่น ๆ คงให้ ป.ป.ส. ดำเนินการ

3. ประสิทธิภาพในการปราบปราม ต้องได้รับการสนับสนุนและปรับปรุงแก้ไข เช่น แก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการปราบปราม สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ สุนัข พาหนะ ที่ช่วยในการตรวจค้น เก็บภาพ หรือฟังเสียงรวมทั้ง ขวัญกำลังใจของผู้ที่มีหน้าที่ปราบปรามซึ่งต้องเสี่ยงภัยสูง เสี่ยงต่อการถูกรื้อเรียนกล่าวหาในทางมิชอบจากขบวนการค้ายาเสพติด เสี่ยงต่อการถูกข่มขู่จนถึงตามฆ่า รวมถึงครอบครัว ดังนี้ ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนแน่นอน งบประมาณในการล่อทิ้ง ล่อซื้อ และงบประมาณในการปราบปรามจะต้องจัดให้พอเพียงและมอบให้แก่พื้นที่โดยตรง กำหนดมาตรการกฎหมาย ระเบียบคุ้มครองประชาชนที่แจ้งข่าวหรือพยาน รวมทั้งการให้รางวัล สิบบนในการให้ข่าวหรือนำจับ

4. นโยบายอาชญากรรมในการปราบปราม จะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อการประสานและร่วมมือปฏิบัติในทิศทางที่สอดคล้องกันของกระบวนการยุติธรรม ทุกพื้นที่ อัน ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ สถานฟื้นฟู รวมทั้งฝ่ายปกครองด้วย โดยมุ่งให้การปราบปรามได้ผล ผู้กระทำผิดได้รับโทษ ประชาชนและสังคมได้รับความยุติธรรม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ซื่อสัตย์ สุจริต หรือมีการรับสินบนต้องได้รับโทษทัณฑ์

5. กำหนดให้ทุกพื้นที่ดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนทุกชุมชนในการรวมพลัง แก้ไขปัญหาหาสาเหตุและปัญหาอื่น ๆ โดยชุมชนรับผิดชอบเป็นเจ้าของเรื่อง เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้สนับสนุนและร่วมดำเนินการตามความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ต้องให้เป็นระบบครบวงจรและยั่งยืน เพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

อนึ่ง มีข้อสังเกตในการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 สำนักงานประมาณแผ่นดิน และสำนักงาน ป.ป.ส. ยังให้ความสำคัญต่องานป้องกันปราบปรามยาเสพติดระดับพื้นที่น้อยเกินไป ทั้งที่เป็นพื้นที่ทั้งหมดของประเทศที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้การปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้ผลน้อย ควรมีการปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป

2.3 ปัญหาในการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.3.1. ประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษา

คณะกรรมการ ได้กำหนดประเด็นปัญหาหลักในการพิจารณาศึกษาดังนี้

1) ศึกษาตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่เกี่ยวกับระบบการบำบัดรักษาและวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

โดยพิจารณาศึกษาในประเด็นหลักที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลในการ เปลี่ยนสถานะของผู้ติดยาเสพติดจากผู้กระทำผิดตามกฎหมาย เป็นผู้ป่วยที่รัฐจะต้องให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ว่านโยบายรัฐบาลดังกล่าวมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาหาสาเหตุในปัจจุบันหรือไม่

2) ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายรัฐบาลในปัจจุบันที่เกี่ยวกับระบบการบำบัดรักษาและวิธีการ ฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด นำไปปฏิบัติในหน่วยงานต่าง ๆ ว่ามีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่

ประเด็นหลักที่สนใจศึกษา เพราะว่าการบำบัดและรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดซึ่งถือว่าเป็นโรคเรื้อรังจำเป็นต้องมีระบบและวิธีการที่รักษาฟื้นฟูที่ผสมผสานหลายวิธีการที่สำคัญเน้นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ติดซ้ำ รวมถึงการรักษาโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ ที่ตามมา ปัจจุบันมีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง

ดังนั้น คณะกรรมการ ได้ศึกษาสถานการณ์ปัญหาเสพติดและระบบ วิธีการ การแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล ได้จัดประชุมระดมสมอง

คณะกรรมการ และได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่มีกิจกรรมป้องกัน บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินงาน รวม 57 หน่วยงาน ประกอบด้วย

หน่วยงานที่คณะกรรมการ เชิญมาชี้แจง ที่ดำเนินการเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด มีดังนี้

1. หน่วยงานที่บำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในชุมชน
 - กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
 - ศูนย์ฟื้นฟูยาเสพติดภาคเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. หน่วยงานที่บำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มเด็กนักเรียน
 - กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานกฤษฎมนตรี
 - กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม
 - การกีฬาแห่งประเทศไทย

โดยพิจารณาข้อมูลประกอบการชี้แจงในประเด็นหลัก การป้องกัน บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด แยกดำเนินการตามกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม คือ

- 1) นักเรียน
- 2) ผู้เสพแต่ยังไม่ติดยา
- 3) ผู้ติดยาเสพติด

โดยมีรายละเอียดผลการพิจารณา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษากลุ่มนักเรียนชั้นประถมปลายและมัธยมต้นทุกคนที่ติดยาเสพติด ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและการอบรมสร้างทักษะชีวิต ส่วนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง (เรียนไม่เก่ง/มีปัญหาครอบครัว) ควรมีครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจะเฝ้าระวังและคัดกรองนักเรียนที่เสพแต่ยังไม่ติดยาเข้าค่ายบำบัดในชุมชน และนักเรียนที่ติดยาจะถูกส่งเข้ารับการบำบัดรักษาเช่นเดียวกับผู้ติดยาเสพติดรายอื่นๆ ต้องได้รับการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่ 2 ศึกษากลุ่มประชาชนที่เสพแต่ยังไม่ติดยาซึ่งมีประมาณ 2.7 ล้านคน จะต้องรณรงค์ให้ตระหนักและเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด และประโยชน์ของการบำบัดรักษาด้วยวิธีที่เหมาะสมจากวิธีอย่างอ่อนจนถึงวิธีเข้ม เช่นชุมชนเข้มแข็งจนถึงค่ายบำบัด

กลุ่มที่ 3 กลุ่มประชาชน (รวมนักเรียน) ที่ติดยาเสพติดซึ่งมีประมาณ 300,000 คน ในจำนวนนี้ 170,000 คนที่ยังไม่ได้รับการบำบัด กระทรวงสาธารณสุขจะทยอยบำบัดรักษาโดยวิธีจิตสังคมบำบัดปีละประมาณ 80,000 คน ชุมชนบำบัดปีละประมาณ 7,000 คน และหน่วยงานอื่นจะรับไปบำบัดตามวิธีการต่างๆปีละประมาณ 10,000 คน

คณะกรรมการได้มีมติที่ประชุม ให้ติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ ดังกล่าว จึงได้กำหนดกรอบพิจารณาตรวจสอบในยุทธศาสตร์หลักการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ว่าดำเนินงานสำเร็จหรือล้มเหลวใน 9 เรื่อง ดังนี้

1. การพัฒนาศักยภาพระบบการจัดบริการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
2. การพัฒนาศักยภาพวิธีการจัดการการบำบัดผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงาน
3. การพัฒนาศักยภาพครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนวระดับมัธยมเพื่อเฝ้าระวัง/ป้องกัน/คัดกรอง

กลุ่มเสี่ยงในโรงเรียน

1. การพัฒนา “ทักษะชีวิต” ในเด็กนักเรียนประถมปลายและมัธยมต้นทุกคน
2. การพัฒนา “ชุมชนเข้มแข็ง”
3. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และจูงใจให้เข้ารับการบำบัด โดยใช้สื่อสารมวลชน
4. การวิจัยและพัฒนาระบบและวิธีบำบัดรักษา
5. การแก้ปัญหาดัวยาเสพติด
6. การสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวม

2.3.2 สรุปผลเบื้องต้นประเด็นการชี้แจง/ประเด็นการอภิปราย

คณะกรรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมชี้แจง สรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

(1) ผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ

ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 ของรัฐบาล

1. ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งตัวผู้ต้องหาเข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้สอดคล้องกับมาตรา 237 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกำหนดให้นำมาตรการในการคุมประพฤติมาใช้ร่วมกับการชะลอการฟ้องสำหรับกรณีผู้เสพยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติด

2. เพิ่มหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคุมประพฤติผู้เสพยาเสพติดให้โทษแต่ไม่ติดยาเสพติดก่อนเสนอให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดี

3. เพิ่มเดิมอำนาจของอนุกรรมการประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพให้มีอำนาจให้ความเห็นแก่พนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้เสพยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติดที่เข้ารับการคุมประพฤติได้

4. กำหนดให้มีการดำเนินคดีแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ไม่อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูต่อไปได้ เพื่อให้ระบบบังคับบำบัดผู้ติดยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกำหนดให้พนักงานอัยการที่จะสั่งให้ผู้เสพยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติดที่ได้รับการคุมประพฤติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดพ้นจากข้อหาได้

5. ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยให้เพิ่มพนักงานอัยการเป็นอนุกรรมการด้วย

6. ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเพิ่มผู้บัญชาการทหารสูงสุดและอธิบดีกรมสุขภาพจิตเป็นกรรมการ

(2) ผลการ พิจารณาความล้มเหลวระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ฉบับปัจจุบัน

สืบเนื่องจากประเทศไทยมีระบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 2 ระบบหลัก คือ

1. **ระบบสมัครใจ** โดยกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบทั้งนี้ผู้ติดยาเสพติดที่ประสงค์จะรักษาสามารถเข้าไปรักษาในสถานพยาบาลนั้น ๆ ได้ ซึ่งระบบเช่นนี้เรียกว่าระบบสมัครใจ

2. ระบบต้องโทษ คือ ระบบที่เมื่อผู้เสพยาเสพติดถูกจับกุมดำเนินคดี โดยผ่านกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ และศาลเป็นผู้สอบสวนดำเนินคดี

ในประมาณ ปี พ.ศ. 2530 ได้มีการติดตามประเมินผลด้านการบำบัดรักษาในทั้ง 2 ระบบข้างต้น ปรากฏว่ายังมีจุดอ่อน ซึ่งทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถที่จะรักษาได้อย่างหายขาด จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบการบำบัดรักษาที่เรียกว่า ระบบบังคับรักษา ดังนั้น ในปี 2530-2535 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ที่ได้จัดทำขึ้นจึงได้ระบุไว้ว่า สมควรเร่งรัดให้มีระบบการบำบัดรักษาขึ้น ในขณะนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำระบบบังคับรักษามาใช้ และในช่วงดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน ไม่สมควรที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติ ซึ่งในขณะนั้น กระทรวงยุติธรรมกำลังจะจัดตั้งสถานบำบัดแบบบังคับรักษาขึ้นมา เพื่อรองรับผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 คือ พวกที่ศาลรอการลงโทษหรือรอลงอาญาไว้ประกอบกับขณะนั้นในปี 2534 กระทรวงยุติธรรมได้มีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ถูกคุมประพฤติในคดียาเสพติด จึงพิจารณาเห็นว่ากระทรวงยุติธรรมมีความพร้อมในการดำเนินการในระบบบังคับรักษา

จากระบบการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ในปัจจุบันก็คือ

1. มาตรา 5 ของพระราชบัญญัติฯ บัญญัติให้เลขานุการส่งเสริมงานตุลาการเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการฯ แต่เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีการประกาศใช้ ซึ่งทำให้ศาลต้องแยกหน่วยงานออกมาจากกระทรวงยุติธรรม และส่งผลให้สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการไม่ได้สังกัดกระทรวงยุติธรรม แต่ต้องไปสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จึงทำให้คณะกรรมการฯ ตามมาตรา 5 ยังไม่สามารถดำเนินการได้

2. ต้องแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ เพื่อให้กรมคุมประพฤติมีอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แทนสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ซึ่งไปสังกัดศาลยุติธรรมแล้ว

3. บทบัญญัติมาตรา 19 และมาตรา 28 ของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ไม่สอดคล้องกับมาตรา 237 ของรัฐธรรมนูญ ในประเด็นการจับกุมคุมขังบุคคลจะกระทำไม่ได้ถ้าศาลไม่ได้สั่ง ดังนั้น จึงต้องแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เป็นว่าให้พนักงานสอบสวนหรือตำรวจเมื่อจับผู้เสพมาและไม่มีข้อหาอื่นแล้ว จะต้องส่งไปให้ศาลพิจารณาส่งตัวเข้าศูนย์ฟื้นฟูฯ ในส่วนที่ได้เปิดดำเนินการ

ต่อจากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการ เห็นด้วยกับหลักการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ถ้ามองในเรื่องของการดำเนินงาน เมื่อมีการปฏิบัติตามกฎหมาย คงจะมีปริมาณงานที่มากพอสมควร ซึ่งประมาณได้ว่าผู้ต้องหากจากการเสพยาปีหนึ่ง ๆ มีจำนวนเป็นแสนคน ซึ่งจะเป็นภาระต่อระบบนี้ เดิมที่เคยใช้ระบบสมัครใจ ก็สามารถดำเนินการได้ประมาณ 1 ใน 10 ของผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น

ดังนั้น จึงควรต้องนำมาพิจารณากันอย่างรอบคอบว่าจะแก้ไขกันอย่างไร จากข้อมูลสถิติผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน จะเห็นว่ามียังประมาณ 2-3 ล้านคน ถ้าจำแนกเป็นผู้เสพยาบ้าจะมีถึงประมาณร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 60 ซึ่งจะเป็นผู้เสพยาเป็นกลุ่มใหญ่ ส่วนผู้ติดยาจะมีปริมาณเพียง 1 ใน 10 และตามหลักการแพทย์ที่ควรจะเป็นก็คือว่า ผู้ติดยาเสพติดควรจะได้รับ การบังคับรักษา แต่ผู้ที่เสพยาควรจะเป็นการคุมประพฤติเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นในลักษณะ Social Action ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปัจจุบันของศูนย์ยาเสพติดในส่วนภูมิภาคของกรมการแพทย์ ประการหนึ่ง ก็คือ ความขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณ ดังนั้น การจะแก้ปัญหายาเสพติด จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกันในเรื่องอัตรากำลังของบุคลากรที่ดำเนินการทั่วประเทศ

กรณีตัวอย่างของสหรัฐอเมริกา จะมีการจัดตั้งศาลพิเศษ เรียกว่า ศาลยาเสพติด ซึ่งจะมีกระบวนการคล้าย ๆ ของประเทศไทย แต่ว่าผู้เสพยาจะถูกคุมประพฤติ ส่วนผู้ที่ติดยาเสพติดจะถูกบำบัดรักษา ซึ่งการคุมประพฤติของสหรัฐอเมริกา จะเป็นการคุมประพฤติในชุมชน หากการคุมประพฤติไม่ได้ผลก็จะนำมาดำเนินกระบวนการโดยพนักงานสอบสวนอีกครั้งหนึ่งว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะทำให้กระบวนการนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทย มีสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศประมาณ 600 กว่าแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน แต่มีสถานบำบัดที่ดำเนินการได้ครบทั้ง 4 ขั้นตอนคือ ฟื้นฟูและฝึกอาชีพ ประมาณ 30 แห่งซึ่งในปีหนึ่ง ๆ ผู้ที่ติดยาที่มารักษาในสถานบำบัดทั้งหมดประมาณ 80,000 คน โดยอยู่ในกระทรวงสาธารณสุขประมาณ 30,000 คน เมื่อประมาณแล้วอาจจะไม่ถึง 10 % ของกลุ่ม เป้าหมายซึ่งผู้เสพยาทั่วประเทศจะมีประมาณ 2 ล้านคน การพิจารณาแบ่งกลุ่มเพื่อจะให้การบำบัดครอบคลุม คือ ผู้เสพยาที่เป็นกลุ่มใหญ่คงจะต้องใช้วิธีบำบัดโดยการให้วิธีทำค่ายที่โรงเรียนหรือชุมชนหรือสถานที่ต่าง ๆ ส่วนผู้ที่ติดยาเสพติดก็จะนำมาเข้าสถานบำบัด ซึ่งสถานบำบัดนั้นยังไม่สามารถจะให้การฟื้นฟูในระยะยาวได้

(3) ผลการพิจารณานโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน ที่ประชุมคณะกรรมการ มีข้อเสนอการดำเนินงาน ดังนี้

1. ควรแยกผู้เสพยากับผู้ติดยาเสพติด เพื่อป้องกันช่องว่างในการหาประโยชน์เรื่องสำคัญที่ควรนำมาประมวล คือ ผู้ใช้ ผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติด มีความแตกต่างกันมาก
2. ควรมีมาตรการในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

3. ควรพิจารณาการรักษาโรคจากการประกอบอาชีพจากการใช้ยา

4. นโยบายรัฐบาลในการดูแลและเรื่องยาเสพติดกรณีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สามารถดำเนินการฟื้นฟูแก่ผู้ติดยาฯ ได้ปีละ 400 คน ถ้าพิจารณากับอัตราการเพิ่มของผู้ติดยาฯ ในแต่ละปี อาจจะไม่เพียงพอกับการรองรับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มด้วย

5. การขยายการมีส่วนร่วมให้แพร่ขยายออกไป โดยการนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาท แต่ต้องมีเกณฑ์ในการที่จะกำหนดเงื่อนไข เพราะจะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจและเป็นข้อนำห่วงใยสำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติคือ

1) เป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาจนหายแล้ว และเมื่อกลับคืนสู่ชุมชนที่ยังมีปัญหายอยู่ ส่วนใหญ่แล้วจะกลับไปติดยาเสพติดอีกปัญหาจึงอยู่ที่ว่ามีวิธีการที่จะหายขาดจริง ๆ หรือไม่ เพราะถ้าหากว่าการที่การจะหายขาดได้จะต้องมีระบบ after care ที่ดีแล้ว รัฐก็ต้องพิจารณาจัดให้มีระบบ after care ในชุมชนอย่างเป็นทางการ มิฉะนั้นการบำบัดทุกครั้งก็จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบำบัดรักษาโดยให้ใช้ค่ายทหารเป็นสถานบำบัด ผลการดำเนินงานก็จะได้เฉพาะปริมาณเท่านั้น

2) ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะจำนวนและความรุนแรงของด้านอุปสงค์ เช่น จำนวนผู้ติดยาเสพติด จำนวนผู้ใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพิจารณากำหนดเป้าหมาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

3) สถานพยาบาลยาเสพติดจำนวนมาก ยังขาดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบำบัดรักษาให้ทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ผู้เสพยาที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งขาดการประเมินติดตามประเมินผล อย่างเป็นทางการ

2.4 ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่สำคัญ จำนวน 15 ฉบับ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522
2. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518
3. พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533
4. พระราชบัญญัติควบคุมโคคาอีน พุทธศักราช 2495
5. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

6. พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524
7. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519
8. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534
9. พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามผู้กระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.2490
10. พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522
11. พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2533
12. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
13. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542
14. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534
15. พระราชบัญญัติด้วยราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

กฎหมายทั้ง 15 ฉบับนี้ คณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาแล้วและเห็นควรให้มีการปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 8 ฉบับ คือ

1. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522
2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519
3. พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533
4. พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524
5. พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามผู้กระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.2590
6. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534
7. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518
8. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534

1. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ประเด็นที่คณะอนุกรรมการวิสามัญฯ เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยการใช้” เนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหายาอย่างยี่ในเรื่องของการตรวจหาประเภทของสารบริสุทธิ์ จากการที่ปริมาณคดียาเสพติดที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี แต่ในขณะที่บุคลากร อุปกรณ์ในการตรวจพิสูจน์ยังคงเท่าเดิม และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณอย่างมาก ที่สำคัญจะส่งผลให้การดำเนินคดียาเสพติดล่าช้า เพราะต้องรอผลการตรวจพิสูจน์เพื่อหาสารบริสุทธิ์ ดังนั้นจึงเห็นควรเพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยการใช้” ขึ้น

2. ให้รัฐมนตรีอนุญาตเป็นหนังสือเฉพาะราช หรือเฉพาะกรณีในกรณีที่เป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 และประเภท 2 ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะ ของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะเป็นไปในรูปของเครือข่าย ขบวนการ หรือองค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ จึงมีการลักลอบนำยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 2 จากประเทศไทยไปจำหน่าย ยังต่างประเทศดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะควบคุมหรือขออนุญาตให้นำ ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 ออกนอกราชอาณาจักรเพื่อทำการขยายผลจับกุมเครือข่าย ระหว่างประเทศ รวมทั้งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในด้านต่าง ๆ เช่น อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อการ ศึกษาทางการแพทย์ การฝึกสุนัข หรือการทำสารมาตรฐานเพื่อใช้ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

3. ให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนตำรับยาเสพติดให้โทษเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ และประเมินเอกสารทางวิชาการ เนื่องจากการขอขึ้นทะเบียนตำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท 3 ต้องมี การตรวจวิเคราะห์ และประเมินเอกสาร ดังนั้น จึงต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ ได้บัญญัติให้ชัดเจนว่า รัฐหรือผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน จึงควรบัญญัติให้ชัดเจนว่าให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์และประเมินเอกสารเอง

4. ให้ผู้ประกอบการวิชาชีพโฆษณาเสพติดในประเภท 2 ได้ เพราะยาเสพติดในประเภท 2 นั้น สามารถนำไปใช้ในทางการแพทย์ได้ แต่ไม่ได้บัญญัติว่าให้โฆษณาได้ ดังนั้น จึงเห็นควรบัญญัติให้ รวมถึงยาเสพติดให้โทษประเภท 2 ด้วย

5. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ คั่นเคหะสถาน สถานที่ ยานพาหนะ ได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งไม่กล้าที่จะใช้อำนาจในส่วนนี้ เพราะเกรงว่าจะขัดต่อทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 238 ดังนั้น จึงเห็นควรบัญญัติให้ชัดเจนโดยแยกเป็นการค้น ทางปกครอง การค้นเคหะสถาน สถานที่ ยานพาหนะ โดยมีข้อยกเว้นไม่ต้องมีหมายค้น ส่วนการค้น บุคคล การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นต้องมีหมายค้น

6. ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจตรวจ ทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจ หรือทดสอบบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดว่ามียาเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีบทบัญญัติรองรับการให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจตรวจหรือทดสอบ หรือสั่งให้รับ การตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติข้อหาไว้ ดังนั้น จึงควรเพิ่มบทบัญญัติขึ้นมาเพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

7. ให้ผู้ผลิตยาเสพติดในประเภท 1 ประเภท 2 ประเภท 3 ประเภท 4 และประเภท 5 ที่ได้กระทำโดยการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ ซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เนื่องจากศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุ หรือการรวมบรรจุ ควรมีความหมายลักษณะเดียวกันกับการเพาะปลูก ทำผสม เป็นต้น อันเป็นการมุ่งทำร้ายต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้นการแบ่งบรรจุ เพื่อนำไปเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ประเภท 2 ประเภท 3 ประเภท 4 และประเภท 5 จึงไม่มีความผิดฐานผลิต ฉะนั้น จึงควรบัญญัติให้ชัดเจน

8. แยกผู้กระทำความผิดรายเล็กรายน้อยออกจากผู้กระทำความผิดรายใหญ่ เนื่องจากในปัจจุบันได้มีผู้กระทำความผิดที่เป็นรายเล็กรายน้อยและได้รับโทษในเรือนจำประมาณร้อยละ 70 ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินการเช่นนี้จะก่อปัญหาในเรื่องของคนล้นคุก ประกอบกับผู้กระทำความผิดเหล่านี้ ไม่ใช่อาชญากรโดยอาชีพ แต่เป็นผู้กระทำความผิดเพราะความไม่รู้ ความยากจน หรือต้องการได้ยาเสพติดมาตอบแทน เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเห็นควรที่จะหาทางแก้ไขเพื่อให้บุคคลเหล่านี้กลับตนเป็นคนดีเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข โดยการคุมประพฤติจะเหมาะสมกว่า ดังนั้นจึงเห็นควรแยกผู้กระทำความผิดที่เป็นรายเล็กรายน้อย ออกจากผู้กระทำความผิดรายใหญ่ให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นรายเล็กรายน้อยครั้งแรก ได้กลับตัวเป็นคนดีของสังคมต่อไป

9. แก้ไขบทกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดฐานเสพและครอบครองเล็กน้อย เนื่องจากในปัจจุบันรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะให้ “ผู้เสพคือผู้ป่วย” การกำหนดโทษรุนแรงจึงไม่มีความจำเป็นสำหรับกรณีความผิดนี้

10. ให้ลงโทษสองเท่าต่อผู้ใช้ยาสูบหลอกหลวง ชูแจ๊ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองครองธรรมหรือใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยประการอื่นใดให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะกระทำความผิดเนื่องจากได้มีการใช้ให้เด็กหรือเยาวชนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะจำหน่ายยาเสพติดให้โทษเป็นจำนวนมาก โดยให้ค่าตอบแทนเป็นยาเสพติดให้โทษหรือค่าตอบแทนเป็นเงิน ในขณะที่ไม่มีบทลงโทษต่อผู้ใช้ยาสูบหลอกหลวงชูแจ๊ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองครองธรรมหรือใช้วิธีข่มขู่ใจด้วยประการอื่นใด

11. ให้ผู้ที่สมัครเข้ารับการบำบัดรักษาจนหายขาดแล้ว พ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด เนื่องจากรัฐมนตรีมีนโยบายให้ผู้เสพคือผู้ป่วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูเพื่อให้หายขาดจากการติดยาเสพติดและกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข จึงไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดอันจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต

12. ให้ยาเสพติดให้โทษตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขภายใน 90 วันนับแต่วันที่ยึด หากไม่มีผู้ใดมาอ้างเป็นเจ้าของเนื่องจากการเก็บรักษา ยาเสพติดให้โทษที่นับเป็นของกลางนั้น ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เก็บไว้ได้ถึง 6 เดือน ซึ่งนับว่าเป็นระยะเวลาที่มากเกินไปอันจะเป็นภาระอย่างมากต่อเจ้าหน้าที่ที่จะต้องเฝ้าระวังไม่ให้ของกลางสูญหาย รวมทั้งของกลางดังกล่าวอาจส่งกลิ่นเหม็นรบกวนต่อการปฏิบัติราชการประจำของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนต้องสูญเสียงบประมาณเป็นจำนวนมาก ต่อการดูแลรักษาของกลางนี้โดยใช่เหตุ ดังนั้นจึงเห็นควรลดระยะเวลาการเก็บรักษาของกลางไว้ให้ไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันที่ยึด

13. ให้รับเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สิน หรือวัตถุอื่น ซึ่งบุคคลมีไว้ใช้หรือได้ใช้หรือได้มาในการกระทำความผิด ไม่ว่าจะมิใช่เพื่อใช้ หรือได้ใช้ หรือได้มาก่อน หรือขณะกระทำความผิด หรือภายหลังกระทำความผิด เนื่องจากผู้ต้องหาที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ให้การรับสารภาพว่า เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สิน หรือวัตถุอื่นซึ่งบุคคลมีไว้เพื่อได้ใช้ หรือได้มาในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในคดี ให้รับเสียทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรให้ยกเลิก “พีชกระท่อม” ออกจากประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 2 ที่ออกตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ซึ่งพีชกระท่อมนี้มีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี

1. ไม่ก่ระบบทางเดินหายใจ
2. ไม่ทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน
3. พัฒนาการติดยาเกิดช้า
4. ไม่มีปัญหาเรื่องอาการอยากได้ยา (craving)
5. อาการขาดยาไม่ทรมาณ และสามารถบำบัดได้ง่ายด้วยยาแก้ลมประสาทในระยะ 2-3 สัปดาห์
6. หาได้ง่ายในประเทศ
7. ไม่มีสนธิสัญญาข้อตกลงระหว่างประเทศห้ามการปลูก
8. การบริหารยาสะดวกกว่า
9. ใช้บำบัดอาการติดยาหรือมอร์ฟีนได้

ข้อเสีย

1. ฤทธิ์ระงับปวดอ่อนกว่ามอร์ฟีน 10 เท่า
2. บริโภคเป็นเวลานานอาจเกิดการติดยา
3. ผิดหนังจะหยาบกร้าน
4. เบื่ออาหาร
5. หน้าสีคล้ำเขียว
6. ผอม แก้มคอบ หมดแรงและซึมเศร้า

2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

ประเด็นที่คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. แก้ไขบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” เพื่อให้รวมถึงโคกกันท์ เนื่องจากในปัจจุบันมีการลักลอบนำโคกกันท์ เช่น อีเทอร์ คลอโรฟอร์ม สารกาเฟอีน ไปผลิตยาเสพติดให้โทษ แต่เนื่องจากโคกกันท์ไม่อยู่ในบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” ตามพระราชบัญญัตินี้ จึงทำให้เจ้าพนักงานของ ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโคกกันท์จึงส่งผลให้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในส่วนนี้ด้อยประสิทธิภาพไป ดังนั้นจึงเห็นควรมีการแก้ไขให้โคกกันท์เป็นยาเสพติดตามบทนิยาม ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

2. แก้ไขบทนิยามคำว่า “กฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติด” เพื่อให้รวมถึงกฎหมายว่าด้วยโคกกันท์ ทั้งนี้เนื่องจากได้แก้ไขบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” โดยให้รวมถึงโคกกันท์ด้วยแล้ว

3. เพิ่มบทนิยามคำว่า “ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด” เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ

4. ปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใหม่ โดยเพิ่มตำแหน่งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องโดยตรงเข้ามาเป็นกรรมการ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น รวมทั้งกำหนดตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจน ตลอดจนแก้ไขตำแหน่งให้ถูกต้อง ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันเป็นปัญหาที่รุนแรง รัฐบาลจึงต้องประกาศสงครามกับยาเสพติด จึงทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการ ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบายสูงสุดในการแก้ไขปัญหายาเสพติด สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจำเป็นต้องมีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยตรงเข้ามาเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่มขึ้น รวมทั้งบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินหกคนนั้นควรปฏิบัติให้ชัดเจน

5. ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ราชการใด ๆ แทนคณะกรรมการ ได้เนื่องจากปัจจุบันได้บัญญัติให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานประกอบการซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศต้องให้ความระมัดระวังตามสมควร ไม่ให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการที่ตนดูแลรับผิดชอบอยู่ หากฝ่าฝืนคณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจสั่งปิดหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 15 วัน ซึ่งอำนาจดังกล่าวนี้ เป็นอำนาจเฉพาะตัวของคณะกรรมการ ป.ป.ส. เท่านั้น โดยไม่สามารถมอบอำนาจนี้ให้กับคณะกรรมการ คณะต่างๆ ในส่วนภูมิภาคเพื่อทำการแทนได้ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

6. ให้สำนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากเกิดความไม่ชัดเจนในเรื่องอำนาจหน้าที่ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งโดยมีข้อเท็จจริงแล้ว สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงปฏิบัติตามมติ ป.ป.ส. หรือปฏิบัติงานทางด้านธุรการเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่ในเรื่องอื่น ๆ อีก ดังนั้นจึงควรบัญญัติอำนาจหน้าที่ ของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้ชัดเจนขึ้น

7. ให้กรรมการ เลขานุการ รองเลขานุการและเจ้าพนักงาน มีอำนาจในการตรวจค้นชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาว่าการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 238

8. ให้อำนาจกับบุคคลที่เข้าช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ทั้งนี้ เนื่องจากในข้อเท็จจริงการเข้าไปของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นอำนาจเฉพาะตัวของเจ้าพนักงาน ฉะนั้น การที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือบุคคลทั่วไปเข้าไปช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการค้นตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อาจกระทำได้ ดังนั้น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าไปมีอำนาจช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการค้นเฉพาะคราวได้ จึงควรบัญญัติให้อำนาจบุคคลที่เข้าไปช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

9. เพิ่มอำนาจให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางลับได้ เนื่องจากในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีทำให้ตัวการหรือผู้กระทำความผิดนำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้น ควรบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางลับได้ให้ชัดเจน เพื่อมิให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ทำเกินขอบเขต ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการนำเข้าสู่ข้อมูลที่ไปใช้ในทางที่มิชอบโดยมีมาตรการต่าง ๆ มารองรับให้ต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะ

1. ให้มีมาตรการในเรื่องเงินล่อซื้อยาเสพติดให้ชัดเจน และเกิดความมั่นใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่าสำเนาธนบัตรของกลางที่ใช้ล่อซื้อนั้น ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ โดยไม่มีผลกระทบตามมาในภายหลัง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการปราบปรามยาเสพติด

2. ในการพิจารณา กลั่นกรอง ตรวจสอบ เรังรัด และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้านงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามมาตรา 13 (4) ในส่วนการประเมินกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่นั้นไม่ควรพิจารณาในด้านการจัดกิจกรรมเป็นหลัก ควรพิจารณาในด้านต่าง ๆ เช่น การลดจำนวนของการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นต้น

3. พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

ประเด็นที่คณะอนุกรรมการวิสามัญ เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม คือ

1. แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผลิต” เพื่อให้รวมถึงวิธีการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า สารระเหยสามารถผลิตได้ด้วยวิธีการ “สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์” ซึ่งเมื่อสามารถผลิตได้ด้วยวิธีการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงควรบัญญัตินิยามคำนี้ขึ้นใหม่ โดยให้รวมถึงการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย

2. แก้ไขบทนิยามคำว่า “ขาย “ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดฉบับต่าง ๆ

3. เพิ่มโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ เลขาธิการ หรือกรรมการที่กระทำผิดตามพระราชกำหนดนี้เป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เลขาธิการ หรือกรรมการ กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4. พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524

เห็นควรให้มีการทำการควบคุมสารช่วยเกาะ (binder) ซึ่งเป็นสารที่มีความจำเป็นในการผลิตเม็ดยาบ้า โดยอาศัยบทบัญญัติในพระราชกำหนดนี้

สารช่วยเกาะที่ใช้ผลิตเม็ดยาบ้ามีอยู่ประมาณ 15 ชนิด คือ

1. Acacia	2. Alginic acid	3. Dextrin
4. Ethylcellulose	5. Gelatin	6. Liquid glucose
7. Guar Gum	8. Povidone	9. Sodium Alginate
10. Pregelatinized Starch	11. Hydroxyethyl Cellulose	12. Methylcellulose
13. Polymethacrylates	14. Carboxymethylcellulose Sodium	
15. Hydroxypropyl Methyl Cellulose		

2.5 ปัญหาด้านงบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รัฐบาลได้จัดสรรไว้ในแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยกเว้นกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในได้จัดสรรไว้ในแผนรักษาความมั่นคงภายใน รายการงบกลาง) เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วยภารกิจหลัก และมาตรการที่สำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. การป้องกันยาเสพติด เป็นการปลูกจิตสำนึก ตั้งมูลนิธินับสนุน การป้องกันบรรณงค์ประชาสัมพันธ์ในกลุ่มเป้าหมาย กำหนดมาตรการควบคุมสถานบริการ แหล่งมั่วสุมและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กรมคุมประพฤติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมประชาสัมพันธ์

2. การปราบปรามยาเสพติด เป็นการควบคุมด้วยา สกัดกั้น ทำลายสารตั้งต้น ปราบปรามผู้ค้ารายสำคัญ สกัดกั้นการลำเลียง สกัดกั้นการผลิตและการนำเข้าบริเวณชายแดน เจริญภาคือนุสัญญาสหประชาชาติต่อต้านการลักลอบค้ายาแก้ไขกฎหมาย และกระบวนการค้าเงินคดียาเสพติดให้รวดเร็วเด็ดขาด มีหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการดังกล่าว คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) กระทรวงกลาโหม กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงมหาดไทย

3. การบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยา เป็นการเชื่อมโยงระบบการรักษาและฟื้นฟูจัดกระบวนการบำบัดรักษาแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ตั้งมูลนิธิตำบัดรักษาและฟื้นฟู สํารวจปริมาณผู้ติดยา แก้ไขกฎหมายให้เป็นผู้เสพเป็นผู้ป่วย ให้การศึกษาฝึกออาชีพผู้บำบัด ดำเนินการฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติดในเรือนจำ และทัณฑสถาน และจัดเตรียมสถานที่บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมราชทัณฑ์ และกรุงเทพมหานคร

4. งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2545 ได้มีการจัดสรร ดังนี้

ปี 2541	จำนวน 1,066,778,000	บาท
ปี 2542	จำนวน 1,021,461,100	บาท
ปี 2543	จำนวน 1,628,775,000	บาท

ปี 2544 จำนวน 3,003,444,880 บาท

ปี 2545 จำนวน 3,528,414,600 บาท

งบประมาณส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายประจำและตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2543 ได้จัดสรรเป็นรายจ่ายลงทุนมากขึ้น โดยจัดสรรให้กรมราชทัณฑ์เป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติด เขาพริก จังหวัดนครราชสีมา และทัณฑสถานบำบัดพิเศษ จำนวน 3 แห่ง (พิษณุโลก ระยอง ราชบุรี) พร้อมระบบเสริมความมั่นคง รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 2,533,649,500 บาทโดยใช้จ่ายเป็นเงินงบประมาณผูกพันตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 ถึงปี พ.ศ.2547

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2544 เดิม ได้ตั้งเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 1,991 ล้านบาท แต่ต่อมาในช่วงกลางปีงบประมาณ รัฐบาลได้เร่งระดมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเพิ่มขึ้น จึงได้ชะลอการใช้จ่ายเพื่อการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นน้อยกว่า เพื่อนำมาเพิ่มเติมสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอีกจำนวนประมาณ 1,012 ล้านบาทเศษ จึงทำให้เงินงบประมาณเพื่อการดังกล่าวในปีงบประมาณพ.ศ.2544 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,003.44 ล้านบาท

5.การจัดสรรงบประมาณเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมาเป็นการพิจารณาจัดสรรพิจารณาตามความต้องการของส่วนราชการต่างๆ ทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ.2545 ได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อความมีเอกภาพในการปฏิบัติงาน โดยนำเงินงบประมาณในการผลิตสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การประชุมอบรมและสัมมนา ที่เคยตั้งกระจายตามหน่วยงานในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ไปตั้งรวมอยู่ในงานป้องกันยาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งหมด ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2544 ก่อนที่จะมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ.2545 คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายในปีที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของวุฒิสภา ซึ่งก็คือคณะอนุกรรมการชุดนี้ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมเป็นคณะอนุกรรมการ และได้พิจารณาว่าการตั้งงบประมาณในการผลิตสื่อและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ดังกล่าวนั้น หากมีการตั้งเงินงบประมาณไว้ตามหน่วยงานต่าง ๆ ก็อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เพราะหน่วยงานต่าง ๆ อาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ตลอดจนเป็นการลดความซ้ำซ้อนการดำเนินงาน ดังนั้น จึงควรที่จะจัดตั้งเงินงบประมาณรวมไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแต่เพียงแห่งเดียว และเมื่อมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประสานการดำเนินงาน ในลักษณะเชิงบูรณาการทั้งแผนงานและแผนเงินให้เป็นไปในทางทิศทางเดียวกัน ก็น่าจะประสบผลสำเร็จ และจะเป็นการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับเงินงบประมาณที่เสียไปในด้านนี้มากกว่า

6.งบประมาณรายจ่ายที่ใช้ในการปราบปรามยาเสพติดได้มีการจัดสรรเพื่อใช้เป็นเงินล่อซื้อเงินสินบน และเงินรางวัล ดังนี้

6.1 เงินล่อซื้อ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2543 – 2544 ได้จัดสรรงบประมาณในหมวดเงินอุดหนุนให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 100 ล้านบาท และสำนักงาน ป.ป.ส. 62.50 ล้านบาท โดยเงินล่อซื้อเป็นเงินที่มีไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไปใช้ในการล่อซื้อยาเสพติด เพื่อผลในการจับกุมปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ในลักษณะเป็นเงินที่ใช้หมุนเวียนตามระเบียบที่กำหนดไว้ ไม่ให้เป็นการจ่ายขาด ซึ่งกำหนดให้ยืมได้ครั้งละไม่เกิน 5 วัน โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการควบคุมดูแลการใช้เงินอย่างรัดกุม

6.2 เงินสินบนและเงินรางวัล จัดสรรไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ส. ในหมวดเงินอุดหนุนเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ.2537 โดยเงินสินบนจะจ่ายให้แก่ผู้แจ้งความจับในคดียาเสพติด ซึ่งมีใช้ผู้ที่มิมีหน้าที่สืบสวนจับกุมยาเสพติด ส่วนเงินรางวัลจะจ่ายให้แก่เจ้าพนักงานผู้สืบสวนหรือจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยจ่ายให้ตามน้ำหนักของกลางและฐานความผิด นอกจากนั้นยังจ่ายรางวัลให้ในกรณีทำลายแหล่งผลิตหรือโรงงานผลิตยาเสพติดให้โทษและกรณีเจ้าพนักงานผู้สืบสวน จับกุม บาดเจ็บ หรือเสียชีวิตด้วย โดยมีอนุกรรมการเงินสินบนและรางวัลเป็นผู้พิจารณารายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ เงินสินบนและเงินรางวัล เปรียบกับรายจ่ายจริง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2541 – 2545 สรุปได้ดังนี้

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้ตั้งไว้	จ่ายจริง	หมายเหตุ
2541	20,000,000	45,500,127	- ปี 2541 ถึงปี 2544 ได้โอนงบประมาณจากหมวดอื่นและจัดสรรเงินงบกลางไปสมทบกับงบประมาณที่ตั้งไว้
2542	20,000,000	62,526,874	
2543	30,000,000	72,047,370	
2544	30,000,000	65,736,432	- ปี 2545 เป็นข้อมูล ณ 25 กุมภาพันธ์ 2545 และยังมีรอการเบิกจ่ายอีก 28,066,919
2545	70,000,000	32,605,865	
รวม	170,000,000	278,416,668	

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส.

7. คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ในปัจจุบันแล้ว มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว งบประมาณค่าใช้จ่ายของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ได้รับความจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากฐานเดิมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาจัดทำแผนงานและงบประมาณแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่างบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินการเรื่องนี้จะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากรัฐบาล และมีระบบการจัดสรรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงระบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการจัดสรรงบประมาณยังเป็นการจัดสรรงบประมาณให้ตามภารกิจ และกิจกรรมที่ดำเนินงาน โดยมีได้กำหนด เป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจนทำให้ไม่อาจวัดผลการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงานจึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจัง

นอกจากนั้น ในการจัดวางแผนและการจัดทำแผนงบประมาณแบบบูรณาการส่วนใหญ่เป็นการพิจารณากรอบภารกิจในภาพรวมระดับส่วนกลางไม่ได้พิจารณาเชื่อมโยงถึงแผนปฏิบัติงานและการบูรณาการในระดับพื้นที่อย่างชัดเจน จึงทำให้งบประมาณส่วนใหญ่อยู่ที่ส่วนกลางและตัดสินใจในการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับส่วนกลางเป็นสำคัญ งบประมาณที่จัดสรรลงพื้นที่จึงมักไม่เพียงพอล่าช้า และไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ตลอดจนช่วงเวลาที่จะต้องดำเนินการ

ดังนั้น กระบวนการจัดสรรงบประมาณจึงควรปรับเปลี่ยนให้มุ่งเน้นที่เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ แผนการจัดสรรตามภารกิจและกิจกรรม และการพิจารณาจัดทำแผนงานและการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณ ก็ควรเชื่อมโยงถึงแผนการปฏิบัติงานเป้าหมายและผลผลิต ผลลัพธ์ ในระดับภูมิภาคและจังหวัดให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่อย่างแท้จริงและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ตลอดจนระยะเวลาที่จะดำเนินการ

7.2 รัฐบาลจะต้องกระจายอำนาจโดยถ่ายโอนกิจกรรมและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งภายในปีงบประมาณ พ.ศ.2549 จะต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า รัฐบาลจึงควรพิจารณาถ่ายโอนกิจกรรมและภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับภารกิจอื่น ๆ อย่างจริงจัง เนื่องจากปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลกระทบต่อชุมชนและท้องถิ่น โดยตรงซึ่งการรับรู้ปัญหา

เรื่องนี้ ท้องถิ่นน่าจะรู้ว่าส่วนราชการหรือภาครัฐและแก้ไขปัญหาก็จะสามารถทำได้ โดยเหมาะสมกับสภาพปัญหาของแต่ละท้องถิ่น และมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินการของส่วนราชการหรือภาครัฐ ทั้งนี้ ในการถ่ายโอนกิจกรรมและภารกิจเรื่องนี้ก็ควรคำนึงถึงความพร้อม และขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทและแต่ละแห่งด้วย อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดน่าจะสามารถถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทและแต่ละแห่งด้วย อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดน่าจะสามารถถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในทุกระดับ

7.3 การจัดสรรงบประมาณเป็นเงินล่อซื้อ และเงินสินบนและรางวัล เมื่อพิจารณาจากวงเงินที่ได้รับจัดสรรจำนวนเงินล่อซื้อที่จัดสรรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 100 ล้านบาท และสำนักงานป.ป.ส. 62.5 ล้านบาท รวมเป็นเงิน 162.5 ล้านบาท ซึ่งน่าจะเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นการขยับไปใช้ในลักษณะหมุนเวียน ปัญหาการปฏิบัติงานที่เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการดำเนินงานนั้น อาจจะแก้ไขได้โดยปรับปรุงระเบียบและหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมในเชิงบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงานได้

สำหรับเงินสินบนและรางวัล หากพิจารณาจากเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับรายจ่ายจริงในแต่ละปีอาจสรุปได้ว่ามีการตั้งงบประมาณ ประจำปีไว้ให้ไม่เพียงพอแต่ในทางปฏิบัติก็จะมีการจัดสรรเงินงบกลาง หรือโอนงบประมาณรายการอื่นเพิ่มให้เพียงพอแก่ความจำเป็นในการใช้จ่าย ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาของความล่าช้าในการเบิกจ่าย แต่อย่างไรก็ดีในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ก็ได้มีการจัดสรรเงินให้ใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือประมาณ 70 ล้านบาท ปัญหางบประมาณไม่พอและเบิกจ่ายล่าช้าน่าจะหมดไป

7.4 การจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ย่อมมีผลกระทบต่อภาระงบประมาณในภาพรวมของประเทศ ซึ่งจะทำให้รัฐบาลมีงบประมาณที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศและการดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในด้านอื่นน้อยลงไป ดังนั้น งบประมาณค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้จะต้องพิจารณาใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าให้มากที่สุด จึงควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างจริงจัง กิจกรรมหรืองานใดที่ดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่คุ้มค่าควรยกเลิกทันที

นอกจากนั้นในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรจะได้พิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ทั้งในด้านการดำเนินงานและการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังเป็นการแบ่งเบาภาระงบประมาณแผ่นดินอีกทางหนึ่งด้วย จึงควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน ได้แก่ สมาคม มูลนิธิและองค์กรพัฒนาต่างๆ จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อพิจารณาร่วมการกับโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนหรือสมทบตามความจำเป็นและเหมาะสม

2.6 ปัญหาด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

สถานการณ์

ยาเสพติดที่เป็นปัญหาของประเทศคือ ยาบ้า เฮโรอีน กัญชา โดยยาบ้า และโคเคน มีแนวโน้มการแพร่ระบาดสูงขึ้น

แหล่งผลิตอยู่นอกประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว และเขมร โดยร้อยละ 90 อยู่ในเขตประเทศพม่าด้านตรงข้ามจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน ซึ่งยาเสพติดหลักที่ผลิตคือยาบ้า เฮโรอีน และกัญชา โดยมีไทยเป็นตลาดหลักของยาบ้าส่วนเฮโรอีน จะส่งไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย รวมทั้งทวีปยุโรป โดยมีประเทศไทยเป็นจุดส่งออก สำหรับยาบ้าและโคเคนนั้น มักจะเป็นการนำเข้ามาจากทางประเทศในทวีปยุโรป และประเทศสหรัฐอเมริกา

ผู้ผลิตยาบ้าและเฮโรอีนเป็นชนกลุ่มน้อย (กู๋ชาติ) มีกองกำลังและอาณาเขต + นายทุนจากไทย โดยมีกำลังการผลิตที่ไม่มีจำกัด

การลำเลียงและนำเข้าอาศัยช่องทางแนวชายแดนและจุดผ่านแดนทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย ประมาณ 226 ช่องทาง และเส้นทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำโขง และทะเลอันดามัน

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้มีการดำเนินการมาโดยตลอด ทั้งในระดับทวิภาคีและ พหุภาคี และทั้งในระดับระหว่างรัฐบาล ระหว่างหน่วยงาน และระหว่างผู้ปฏิบัติตามพื้นที่ชายแดน

รูปแบบความร่วมมือ ประกอบด้วย การจัดประชุมเพื่อประสานความร่วมมือ, การจัดทำสนธิสัญญา กรอบความร่วมมือ ข้อตกลง และลงนามในปฏิญญาต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนหรือสนับสนุนทางด้านวิชาการ การประชุมสัมมนา การฝึกอบรม, การประสานด้านการข่าวและการปฏิบัติผ่านช่องทาง INTERPOL/ เจ้าหน้าที่ประสานงาน (LO)/ และ cross border cooperation

ผลจากความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ผลความร่วมมือระหว่างประเทศกับองค์กรระหว่างประเทศ และประเทศที่ไม่ใช่ผู้ผลิต เช่น ประเทศในทวีปอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น เป็นไปอย่างดี มีประสิทธิภาพ และร่วมมือกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะไทยเราได้รับการสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และความรู้ทางวิชาการจากการฝึกอบรมและสัมมนา

- ผลความร่วมมือกับประเทศจีนน่าจะจัดอยู่ในระดับปานกลาง เพราะมีการประสานเพื่อความร่วมมือในหลายระดับ มีการเยือน การทำข้อตกลง แต่ทางฝ่ายจีนดำเนินการล่าช้ามาก การประสานและผลในทางปฏิบัติจึงยังไม่เกิด

- ผลความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยกเว้นประเทศมาเลเซีย) ในภาพรวมน่าจะจัดอยู่ในระดับต่ำ ทั้งที่มีการประสานและมีโครงการความร่วมมือต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่ใช้งบประมาณที่ต่างประเทศหรือ องค์การระหว่างประเทศสนับสนุน

ปัญหาอุปสรรค

- ขาดความจริงจังและจริงจังในการดำเนินการให้เป็นไปตามความร่วมมือที่ตกลงกัน
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ
- ขาดรูปแบบการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล
- อุปสรรคด้านภาษา

ผลกระทบของปัญหา

แหล่งผลิตอยู่นอกประเทศ ไม่สามารถปราบปรามหรือดำเนินการใด ๆ ได้ ผลของความร่วมมือระหว่างประเทศไม่บังเกิด ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงไปทั่วประเทศ

ศักยภาพขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

องค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จะขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องต่างประเทศและภาษา และงบประมาณในการดำเนินการ ทำให้ศักยภาพมีเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

แนวคิด

- ควรมีเจ้าหน้าที่ประสานงาน (LO) ไปประจำยังประเทศเป้าหมาย เพื่อการประสานงานและงานด้านการข่าว

- ควรมีเวทีความร่วมมือระดับรัฐมนตรี เช่นการประชุมรัฐมนตรีที่คุ่มงานยาเสพติด โดยเฉพาะเป็นประจำปีเพื่อริเริ่มและติดตามการดำเนินงาน

- ดำเนินการเพื่อผูกมัดให้ประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตต้องดำเนินการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่นสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมโลกได้ทราบและรู้ถึงนโยบาย แผน โครงการ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศนั้นๆ ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าเสนอต่อประชาคมโลก ให้ประชาคมโลกจ้องมองมาที่ประเทศนั้นๆ เป็นต้น

- มีผลการวิจัยพบว่า สถานภาพทางการเมืองและสังคม เป็นปัจจัยหลักก่อนนโยบายและการดำเนินงานเรื่องยาเสพติด ดังนั้นเราจึงให้การสนับสนุนแก่ประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตในเรื่องของความรู้ทางวิชาการ ทั้งในเรื่องของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ฯลฯ เพื่อให้เขามีคนที่มีความรู้ความสามารถไปถ่ายทอดและสร้างการเมืองและสังคมของประเทศเขาให้ดีขึ้น

2.7 ปัญหาด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคลองเตย

พื้นที่เป้าหมาย

ชุมชนย่อยในคลองเตย ทั้ง 43 ชุมชน มีปัญหาเสพติดแพร่ระบาด โดยถูกจัดเป็นระดับรุนแรงจำนวน 19 ชุมชน ซึ่งจะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และชุมชนที่อยู่ในระดับปานกลาง และเบาบาง มีแนวโน้มของการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้น และจะต้องได้รับการดูแลให้เกิดศักยภาพเป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยด่วน

ภารกิจ

สำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคลองเตย ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2545 และคณะอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร มีคำสั่งที่ 1/2545 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนคลองเตย ณ อาคารเอนกประสงค์ ตำรวจภูธรภาค 1 ถนนวิภาวดี เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีภารกิจในการจัดการนำแผนและผู้ที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ กำกับดูแลการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้คือ

1. สลายปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพลที่ให้การสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. ควบคุมพื้นที่ เพื่อคึงมวชน บำบัดรักษาผู้ติดยา และจัดระเบียบชุมชน
3. จัดตั้งองค์กรชุมชนต่อต้านยาเสพติดและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อให้ประชาชนและองค์กรชุมชนสามารถดูแล ควบคุม และจัดการปัญหาเสพติดในชุมชนของตนเองได้ในระยะยาว

แนวความคิดการปฏิบัติ ใช้ยุทธศาสตร์ 2 ด้านคือ

1. ยุทธศาสตร์การยึดและควบคุมพื้นที่ เพื่อคึงมวชนและบำบัดรักษา ผู้ที่ติดยาเสพติด และจัดระเบียบชุมชน การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความเข้าใจกับมวชน และแสวงหาความร่วมมือ สร้างกลุ่มสนใจและกลุ่มกิจกรรมโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง จัดตั้งองค์กรพัฒนาชุมชนและขยายผล จัดระเบียบชุมชน โดยขจัดปัญหาหรือปัจจัยเกื้อหนุนในการแพร่ระบาดของยาเสพติดเช่น บ่อนการพนัน สถานบริการหรือแหล่งมั่วสุมอบายมุขทุกประเภท รวบรวมข้อมูล คัดแยกบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดออกให้ชัดเจน เป็นกลุ่มผู้ค้า ผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง คึงผู้เคยเสพมาให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้ค้า เพื่อทำการจับกุมปราบปราม โดยใช้มาตรการด้านกฎหมายหารป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมาตรการยึดทรัพย์

กคคันตรวจค้นผู้นำโดยอาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้ข้อมูลผู้ที่เสพเพื่อให้เข้ามารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟู โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่นการสมัครใจและมาตรการกึ่งบังคับ

การบำบัดฟื้นฟู 3 กลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 การนำผู้เสพเข้าค่ายบำบัดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จัดขึ้นเฉพาะ จำนวน 14 วัน หลังจากนั้นเข้าค่ายอบรมธรรมะเพื่อฟื้นฟูจิตใจ จำนวน 7 วัน
- 1.2 การนำผู้ที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติดเข้าค่ายบำบัดรักษา ที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง ของกองทัพภาคที่ 1 จำนวน 90 วัน
- 1.3 การนำผู้ที่มีพฤติกรรมเสพและค้ายาเสพติด เข้าค่ายบำบัดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ค้า ที่ค่ายการุณยเทพ ของกองทัพภาคที่ 2 จำนวน 5 วัน

กลุ่มผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู หลังกลับเข้าสู่ชุมชน จะมีการนำเข้ารับการบำบัดตามระบบ Matrix Program สำหรับผู้ป่วยนอก และ Fast Model สำหรับผู้ป่วยใน ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อฟื้นฟูผู้ผ่านการบำบัดและป้องกันการติดยา

การนำผู้ผ่านการบำบัด และผู้ค้าที่กลับใจมาเข้าร่วมโครงการฯเป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการจัดองค์กรเพื่อให้สามารถร่วมกันสร้างระบบการควบคุม และจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยชุมชนเอง ซึ่งเป็นการควบคุมพื้นที่เชิงบูรณาการร่วม

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลชุมชนของตนเองได้ในระยะยาว ได้แก่การจัดตั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูล และเป็นแหล่งประสานกิจกรรมต่างๆในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ป้องกันมิให้ปัญหายาเสพติดกลับคืนมา พัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผลักดันให้มีกลุ่มต่างๆเกิดขึ้นในชุมชน รวมเป็นพลังประชาคมสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดไม่ให้เข้ามาแพร่ระบาดในพื้นที่

การปฏิบัติการ

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 เตรียมความพร้อมในส่วนชุมชน ปฏิบัติการจัดวิทยาให้ชุมชนร่วมกันแก้ปัญหา และมีทางออกให้กับ ผู้เสพและผู้ค้าที่กลับใจ โดยการให้ภัยทางสังคม ส่วนผู้ค้าเครือข่าย รวมทั้งผู้มีอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องถูกจัดการโดยเด็ดขาด สร้างอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ใช้สารเสพติดสร้างอาสาสมัครตำรวจชุมชนจัดตั้งกลุ่มต่อต้านยาเสพติด ฯลฯ
- 1.2 การเตรียมความพร้อมในส่วนราชการ จัดเตรียมค่ายบำบัด สร้างวิทยากรให้พร้อมและเพียงพอ สร้างกลุ่มพี่เลี้ยงชุมชน หรือทีมวิทยากรกระบวนการ ประกอบด้วย ตำรวจ กรุงเทพมหานคร สาธารณสุข

ฝึกอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ รวมทั้งองค์กรเอกชนในพื้นที่ จัดเตรียมฝ่ายอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการ ประกอบด้วย

- 1.2.1 ศูนย์ประสานงานการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนคลองเตย ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นประธานฯ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่กำหนดและประสาน นโยบายระหว่างหน่วยงานรัฐและกับองค์กรภาคเอกชน
 - 1.2.2 ศูนย์ปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนคลองเตย มีผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจโท พลตล สมบูรณ์ทรัพย์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข รองปลัดกรุงเทพมหานคร และรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นรองประธาน กรรมการประกอบไปด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับผู้บังคับบัญชาหลายท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำแผนและผู้เกี่ยวข้อง ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ องค์กรรวมและสอดคล้องประสาน เพื่อวางแผน อำนาจการควบคุม ประสาน กำกับดูแลการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนคลองเตยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.2.3 ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้าการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนคลองเตย มีผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พลตรี พรภักดิ์ สุขะนันท์ เป็นหัวหน้าศูนย์ รับผิดชอบการอำนวยความสะดวก ประสานงานในระดับการปฏิบัติการในพื้นที่
2. **ขั้นปฏิบัติการ**
- กำหนดหน่วยงานเฉพาะกิจให้มีผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย โดยนำผู้เสพและผู้ขายออกจากชุมชน ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูตามค่าย ต่างๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายทหาร การค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า เครือข่าย การต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดกลับเข้าสู่ชุมชน ส่งต่อการดูแลพฤติกรรมเพื่อให้สามารถ ละเลิกได้จริง โดยฝ่ายชุดที่เลี้ยงชุมชนและอาสาสมัครดูแลผู้เสพยาเสพติด ติดตามชักนำผู้เสพคนอื่นๆ ให้เข้ารับการบำบัด และอบรมจิตใจในรุ่นต่อไป การใช้มาตรการทางสังคมกดดันผู้ค้า ผู้เสพ ให้ลด ละ เลิก การเรียนรู้ปรับปรุงรูปแบบ ขยายผลไปให้เต็มชุมชนและไปยังชุมชนอื่นๆต่อไป
3. **ขั้นส่งมอบพื้นที่**
- ส่งมอบพื้นที่ให้กับส่วนราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบต่อไป โดยใช้กลไกองค์กรมวลชน และอาสาสมัครต่างๆที่ได้จัดตั้งไว้ ความเป็นพลังประชาคมสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดในชุมชนต่อไป

4. การติดตามประเมินผล

เพื่อสรุปผลการดำเนินการตามแผน ตลอดจนประเมินผลตามเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาหยาเสพติด เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่อื่นต่อไป

ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน

มีระยะเวลาตามที่กำหนดไว้แต่เริ่มแรกคือ 6 เดือน นับแต่เดือนมกราคม 2545

งบประมาณในการดำเนินการ

1. งบประมาณในการเตรียมการ รวม	5,043,000 บาท
2. งบประมาณในการยึดพื้นที่ รวม	6,972,000 บาท
3. งบประมาณการแสวงหาความร่วมมือรวม	6,617,400 บาท
4. งบประมาณการสร้างพลังชุมชน	1,152,500 บาท
5. งบประมาณการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด รวม	13,900,000 บาท
a. งบโครงการติดตามและเฝ้าระวังผู้ป่วยในชุมชน	1,060,000 บาท
b. งบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	10,500,000 บาท
c. งบค่ายบำบัด	765,000 บาท
d. งบโครงการอบรมธรรมะเพื่อพัฒนาจิตใจ	1,575,000 บาท
6. งบประมาณพัฒนาอาชีพและสร้างชีวิตใหม่ รวม	2,600,000 บาท
7. งบประมาณจัดตั้งชุมชนเข้มแข็ง รวม	1,120,000 บาท
8. งบประมาณการประเมินผลและส่งมอบ รวม	2,640,000 บาท
9. งบประมาณที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ร้อยละถักทอกิจกรรมของทุกส่วน การข่าว และการล่อซื้อ	7,353,000 บาท
รวมงบประมาณในการดำเนินการทั้งสิ้น	47,397,900 บาท

โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยประสานในการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งจัดซื้อจัดหาและตั้งเบิกจ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามภารกิจในการแก้ไขปัญหา

การดำเนินการในชุมชนในส่วนของ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จัดทีมวิทยากรพี่เลี้ยงชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายพัฒนาชุมชน ข้าราชการสาธารณสุข และตัวแทนจากภาคเอกชน และตัวแทนชุมชน ทำหน้าที่ในการเตรียมชุมชนจัดทำเวทีประชาคม จัดตั้งองค์กรชุมชน ทำแผนชุมชน กฎชุมชน และสร้างความเข้มแข็งในชุมชนภายหลังจากที่ฝ่ายยึดพื้นที่ได้ปฏิบัติการแล้ว ซึ่งทีมวิทยากรพี่เลี้ยงชุมชนได้แบ่งเป็น 5 ชุด มีการดำเนินการดังนี้คือ แบ่งทีม ลงพื้นที่ชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเล็กน้อย ปานกลาง และที่ไม่รุนแรง

จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ สวนอ้อย สวนไทร ช้างโรงเรียนวัดสะพาน เริ่มเจริญ บ้านกล้วย ร่วมใจสามัคคี และ พัฒนาเอเชีย ซึ่งในชุมชนเหล่านี้ กรรมการชุมชนที่มีอยู่ มีการดำเนินการหรือมีแนวคิดในการต่อต้านยาเสพติดอยู่แล้ว เพื่อสำรวจชุมชน ร่วมกับกรรมการในการจัดทำแผนผังชุมชน ลงเยี่ยมบ้านพูดคุยในชุมชนเป็นรายครอบครัว และเพื่อดึงชาวบ้านออกมาร่วมเวทีประชาคม จัดกิจกรรมเพื่อรวมพลังชุมชน ทำความสะอาดชุมชน รับสมัครงาน ห้องสมุดเคลื่อนที่ สาธิตการทำชะอม กิจกรรมดนตรี ฯลฯ โดยสอดแทรกเนื้อหาการพัฒนาชุมชนและทุกซ์ที่เกิดจากปัญหา ยาเสพติด สำรวจ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ค้า ส่งตัวผู้ติดยาไปเข้ารับการรักษา บินขบาตร รายชื่อผู้ค้า ผู้เสพที่คงเหลือในชุมชนเพื่อนำส่งเจ้าหน้าที่ต่อไป จัดทำข้อมูล ลงแผนผังของชุมชนว่า บ้านใดเป็นชงขาว บ้านใดเป็นชงแดง (ผู้ค้ายาเสพติด) ร่วมกับกรรมการรับสมัครสมาชิกบ้านสีขาว เพื่อแสดงตนว่าเป็นครอบครัวบริสุทธิ์ ปลอดภัย และพร้อมที่จะร่วมพัฒนาชุมชน โดยมีการพิจารณาเป็นขั้นตอนโดยคณะกรรมการชุมชน สถานีดารวจนครบาลเจ้าของพื้นที่ เขตคลองเตย และประชาคมสมาชิกบ้านสีขาว ทำพิธีมอบธงสีขาว ปลอดภัยยาเสพติด เพื่อแยกกลุ่มผู้บริสุทธิ์ และผู้กลับใจออกจาก กลุ่มผู้ค้า มอบหมายให้กรรมการชุมชนเป็นผู้ติดตามสมาชิกชงขาวโดยการพบปะพูดคุย แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดที่จะเข้าไปเป็นพี่เลี้ยงคอยติดตามการดำเนินการของกรรมการชุมชน ให้คำแนะนำช่วยเหลือ หรือร่วมตรวจสอบกับกรรมการชุมชนว่าบ้านที่รับธงไปแล้วนั้น ได้มีการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ เพื่อพิจารณายึดธงคืน แต่อย่างไร

จัดทีมลงชุมชนที่มีการระบาดรุนแรง 3 ชุมชน คือชุมชนวัดคลองเตยใน 1,2,3 โดยแบ่งพื้นที่

รับผิดชอบในชุมชนในการลงพบปะพูดคุยกับชาวบ้านในชุมชนเป็นรายบ้าน เพื่อระดมให้ชาวบ้านออกมาเปิดเวทีประชาคม และเพื่อจะให้มีการจัดตั้งกรรมการชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากกรรมการชุมชนที่มีอยู่มีปัญหาลงมือให้ความร่วมมือในการต่อต้านยาเสพติดที่วิทยากรพี่เลี้ยงได้ดำเนินการสำรวจ ผู้ติดยาเสพติด

ติด และจัดส่งให้เข้ารับการบำบัดรักษา เปิดตัวผู้ค้าที่กลับใจที่เลิกค้ายาเสพติด ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีการแพร่ระบาดรุนแรง การทำงานของวิทยากรจึงทำได้ค่อนข้างล่าช้า ในการดำเนินการของวิทยากรพี่เลี้ยง ได้จัดตกลงร่วมกันกับชุมชน จัดให้มีการประชุมเวทีประชาคมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินการ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ โดยให้มีการประชุมทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี และได้จัดให้มีการพูดคุย รับฟังร่วมแลกเปลี่ยนความรู้สึกของผู้กลับใจเลิกค้ายาเสพติดในชุมชน ซึ่งเรียกว่าเวทีผู้กลับใจ ในทุกวันพุธ

การดำเนินการในส่วนของการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จนถึงกลางเดือนเมษายน 2545 นี้ มีการดำเนินการจัดส่งผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนคลองเตย ไปบำบัดรักษาแล้ว 2 ครั้งดังนี้คือ

1. การส่งตัวผู้ติดยาเสพติดทั้งที่สมัครใจและที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไประดมจับกุมในระหว่างที่ค้าหรือเสพ เพื่อส่งตัวไปบำบัดรักษาครั้งแรก เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 จำนวน 99 คน ณ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตพล.ม.2 รอ.แบบสมัครใจ รุ่นที่ 1 มีระยะเวลาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ ถึง 4 เมษายน 2545 เนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย 5 วิชาหลัก คือวิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย วิชาสุขภาพอนามัย วิชาศีลธรรมและศาสนา และการฝึกวิชาชีพ ในสัปดาห์ที่ 1 จะเป็นการละลายพฤติกรรม การปรับเตรียมทัศนคติ สัปดาห์ที่ 2 เน้นหนักเกี่ยวกับอุดมการณ์ประชาธิปไตย และประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อปรับเตรียมทัศนคติให้เกิดความรักชาติ การค้นหาตัวเอง และการวางแผนเป้าหมายชีวิต สัปดาห์ที่ 3 และ 4 เน้นนักเรียนเกี่ยวกับศีลธรรม และทักษะชีวิต ให้เห็นหนทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายชีวิตที่นักเรียนได้วางไว้ เริ่มให้มีการเยี่ยมญาติ สัปดาห์ที่ 5 และ 6 นำความรู้ที่เรียนมาฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะไม่ให้กลับไปเสพยา เริ่มเรียนวิชาชีพระยะสั้น โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสระบุรี จัดงานวันพร้อมญาติ สัปดาห์ที่ 7 เข้าฝึกอบรมในค่ายยานเกราะสัมพันธ เพื่อฝึกการอยู่ร่วมกันในสภาพพิเศษ โดยมีการดำรงชีพในป่า การเดินทางไกล การทดสอบกำลังใจ และกิจกรรมรอบกองไฟ ทักษะศึกษาวัดพระบาทน้ำพุ

ได้มีการส่งกลับคืนยังชุมชน เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2545 แต่การติดตามดูแลผู้ได้รับการบำบัดรักษาฯ ภายหลังจากส่งตัวกลับมายังชุมชน ยังไม่มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่ให้ชัดเจน อาสาสมัครติดตามผู้รับการบำบัด ยังไม่มี กรรมการชุมชนในบางชุมชนให้ความสนใจในการติดตามดูแลผู้รับการบำบัดรักษาฯ ที่กลับมายังชุมชนก็ทำการติดตามอยู่บ้าง แต่ในหลายพื้นที่ไม่มีการติดตามดูแล

แลแต่อย่างใด ได้มีการนัดแนะ ให้ผู้รับการบำบัดรักษามารวมตัวกันเพื่อเข้าร่วมพิธีทางศาสนา แต่ก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ และยังไม่มีการใดๆในการจัดการกับเรื่องดังกล่าว จากเวทีการประชุมร่วมกันทราบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ารับการบำบัดกลับไปเสพซ้ำ และมีหลายรายติดตามไม่ได้ และยังไม่มีการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนแต่อย่างใด

2. การส่งตัวผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษาในรอบที่สอง เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2545 จำนวนทั้งสิ้น 281 คน ณ ค่ายฐานทัพทหารเรือนาวิกโยธิน สัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระยะเวลาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลา 45 วัน แต่จนถึงกลางเดือนเมษายน 2545 ได้มีผู้หลบหนีออกมาจากค่ายดังกล่าวแล้วเป็นจำนวนถึง 81 คน เจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุมตัวกลับไปได้ 4 คน

ความสำเร็จของการดำเนินการ

1. สามารถปลูกกระแสการต่อต้านยาเสพติดด้วยกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง แยกกลุ่มผู้บริสุทธิ์ออกมาเป็นแนวร่วมสมาชิกบ้านสีขาว ในพื้นที่ 7 ชุมชนเป้าหมาย เป็นจำนวน 614 หลังคาเรือน จากจำนวน 1,177 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 52
2. ทำให้ได้ข้อมูลแผนผังที่ชัดเจนของชุมชนที่เป็นปัจจุบัน และข้อมูลบ้านผู้ค้ายาเสพติด เพื่อใช้ในการติดตามความเคลื่อนไหว
3. สามารถสร้างความกดดันให้ผู้ค้าบางส่วนล่าถอยจากชุมชนไปได้
4. คณะวิทยากรที่เลี้ยงได้ฝึกฝนทักษะการทำงานในโครงการฯ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมไปใช้ดำเนินการในพื้นที่ชุมชนอื่นต่อไป
5. สามารถระดมผู้ติดยาทั้งที่สมัครใจ และที่ไปทำการจับกุมตัวผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูได้เป็นจำนวนมาก

ปัญหาของการดำเนินการจากความเห็นของวิทยากรที่เลี้ยง และผู้จัดทำรายงาน

1. วิทยากรหลัก ซึ่งเป็นข้าราชการในเขตคลองเตย ส่วนใหญ่มีภาระกิจประจำและไม่เข้าใจบทบาทเท่าที่ควร และไม่ให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่ การที่วิทยากรไม่ครบทีมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินการมีน้อยลง
2. ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดตามดูแลความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างจริงจัง
3. การเดินทางลงพื้นที่ของวิทยากร ไม่มีพาหนะในการลงพื้นที่ และส่วนใหญ่ทำงานในช่วงกลางวัน ทำให้วิทยากรที่เลี้ยงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยพอสมควร

4. ระยะเวลาที่ให้วิทยากรที่เลี้ยงทำงานลงชุมชนตามโครงการมีจำกัดมาก ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม และการบรรลุถึงเป้าหมาย
5. แก่นนำชุมชนในหลายพื้นที่ไม่มั่นใจในความปลอดภัย และไม่มั่นใจว่ารัฐบาล จะดำเนินการอย่างจริงจังเพียงใด นานแค่ไหน จึงทำให้บางชุมชนให้ความร่วมมือน้อย
6. การระดมผู้ติดยาเสพติดไปเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูเป็นจำนวนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จึงเกิดปัญหาที่มีผู้ติดยาเสพติด สามารถหนีกลับมาได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณที่ค้างไว้ และต้องเสียเวลาและงบประมาณในการติดตามจับกุมอีก
7. การส่งตัวผู้ติดยาที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูกลับคืนลงไปชุมชนทันทีโดยที่ยังไม่ได้เตรียมความพร้อมของกรรมการชุมชน หรือชุมชน ให้พร้อมที่จะให้การติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดทำให้ไม่สามารถติดตามพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการบำบัดได้จริง โอกาสที่ผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูจะกลับไปเสพยาเสพติดอีกย่อมมีความเป็นไปได้สูงมาก ซึ่งปัจจุบันผู้รับการบำบัดรุ่นที่ 1 กลับไปเสพยาแล้วเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1. จากแผนการปฏิบัติงานของคณะทำงานชุดนี้ จะเห็นว่ามีระยะเวลาในการทำงาน เพียง 6 เดือน หากรัฐบาลไม่ยืดระยะเวลาในการดำเนินการออกไปอีก เป็นที่ค่อนข้างชัดเจนว่าคณะทำงานชุดนี้คงไม่สามารถดำเนินการตามกลุ่มเป้าหมายให้ครบทุกชุมชนได้อย่างแน่นอน และหากต้องเร่งรีบในการดำเนินการเพื่อจะให้ทันกำหนดเวลา ก็จะได้เพียงการสร้างภาพให้แก่รัฐบาลเท่านั้น ดังนั้น จึงควรขยายระยะเวลาในการทำงาน ของคณะทำงานชุดนี้ออกไปอีก โดยเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานจริงในพื้นที่ มากำหนดระยะเวลาในการทำงานให้สอดคล้อง เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง
2. รัฐบาลควรแยกให้ชัดเจนระหว่างชุมชนที่โดยสภาพของชุมชนมิใช่เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กติดยาเสพติด แต่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกชุมชน อย่างเช่นชุมชนในชนบท หมู่บ้าน ซึ่งเมื่อได้ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแล้ว ก็สามารถส่งคืนให้ชุมชนได้ทันที เพราะสภาพแวดล้อมชุมชนมีธรรมชาติ มีวัฒนธรรมอันอบอุ่นของครอบครัวชนบทที่จะสามารถให้เวลากับบุตรหลานของตนในชุมชนได้ ซึ่งต่างกับชุมชนแออัดที่โดยสภาพของชุมชนเองเป็นปัจจัยสำคัญให้เด็กติดยาเสพติด เช่นในชุมชนแออัดคลองเตย การจะมุ่งหวังให้ครอบครัว หรือชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดูแล เยียวยาสภาพจิตใจผู้ที่รับการบำบัดมานั้นมิใช่เป็นเรื่องง่าย เนื่องจากปัญหาในชุมชนแออัดนั้นมีมากมายอยู่แล้ว ไม่ว่าจะปัญหาเศรษฐกิจ การ

ครองชีพ ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ปัญหาเรื่องสุขอนามัย ประกอบกับกลุ่มเพื่อนที่ยังเสพยา ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้มีส่วนผลักดันให้ผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดฯ มาในระยะเวลาอันสั้น ยังไม่ได้ปรับสภาพจิตใจให้เข้มแข็ง จะหันกลับไปเสพยาเสพติดอีก ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับกระบวนการภายหลังการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้จิตใจ ละลายพฤติกรรมเก่าๆ และสร้างเสริมทัศนคติใหม่ต่อชีวิตและการดำเนินชีวิต ปรับเปลี่ยน และสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้น หากจำเป็นที่จะต้องให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูกลับเข้ามาในชุมชน ก็ควรมีมาตรการเตรียมความพร้อมของครอบครัว กรรมการชุมชน ชุมชน การจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนในการติดตามดูแลผู้รับการบำบัด ซึ่งควรเริ่มจัดตั้งและฝึกอบรมให้มีความเข้าใจทางด้านจิตวิทยา เพื่อเป็นที่ปรึกษาให้กลับผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู และควรจัดให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ คอยติดตาม เยี่ยมบ้าน ให้คำปรึกษา คำแนะนำให้การดำเนินชีวิตให้แก่ผู้รับการบำบัดฟื้นฟู อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง จนกว่าจะมั่นใจว่าสภาพจิตใจ ของผู้รับการบำบัดฟื้นฟูมีความเข้มแข็งเพียงพอ โดยการดำเนินการอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับผิดชอบ ให้คำปรึกษาแก่ กลุ่มผู้รับการบำบัดฟื้นฟูในชุมชนเป็นประจำร่วมกับอาสาสมัคร การจัดให้กลุ่มได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนพูดคุยให้กำลังใจกันและกัน ตลอดถึงการจัดหาสถานศึกษา หรืออาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้รับการบำบัดฯ ด้วย

3. รัฐควรให้ความสำคัญกับการนำศาสนา เข้ามาช่วยโน้มน้าวจิตใจในการกระทำความดี

การใช้สมาธิบำบัด เพื่อให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้มีประสบการณ์แสวงหาความสุขสงบทางจิตใจอีกทางหนึ่ง

4. เมื่อคณะปฏิบัติงานชุดนี้ ถอนตัวออกไปเมื่อครบกำหนด ผู้ค้าซึ่งล่าถอยออกไปชั่วคราวจะต้องกลับเข้ามา สร้างอิทธิพลในชุมชนใหม่ เพราะระยะเวลาอันสั้นๆ เพียง 6 เดือนนี้ ชาวบ้านพูดคุยกันในชุมชนว่าเป็นการให้ผู้ค้าไปพักก่อน เมื่อคณะทำงานถอนตัว และไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ผู้ค้าก็จะกลับเข้าอย่างแน่นอน

หากรัฐบาลมีความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหายาเสพติดครั้งนี้ นอกจากการขยายเวลาในการดำเนินการของคณะทำงานชุดนี้แล้ว เพื่อให้ดำเนินการตามแผนงานครบทุกพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย แล้วควรจะต้องหามาตรการให้มีเวทีประชาคมที่ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเป็นคณะกรรมการฯ ประจำท้องที่เพื่อรับผิดชอบร่วมกันอย่างเป็นระบบชัดเจน มีงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ จากการติดตามความคืบหน้า และร่วมผลักดันให้องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ มาจากทั้งตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชนและ กลุ่มต่างๆ ในชุมชนในพื้นที่ร่วมรับผิดชอบโดยจัดโครงสร้างรับผิดชอบงานด้านต่างๆ อาทิ เช่น ด้านงานป้องกัน ด้านการศึกษา ด้านบำบัด ด้านงานฝึกอาชีพ ด้านงานข้อมูล ด้านจัดระเบียบชุมชน ปัจจุบันยังไม่มี การสรุปและจัดโครงสร้างที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเป็นเรื่อง ที่ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้น

ก่อนที่คณะทำงานชุดนี้จะเสร็จสิ้นภาระกิจ และควรจัดการให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขานุการของกรรมการชุดนี้ อาทิ ให้สำนักงานเขต มีหน้าที่เป็นกองเลขานุการ

ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ

1. การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
 - 1.1 แผนงานที่เขียนไว้นั้นแสดงถึงความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาเสพติด และสะท้อนว่าผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนมีการศึกษาข้อมูลและมีความเข้าใจถึงปัญหาเสพติดได้ดี แต่พิจารณาโดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงานชุมชน และการบำบัดรักษา จะเห็นว่ากำหนดยุทธศาสตร์ระยะเวลาของการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการทำงานสร้างชุมชนเข้มแข็ง และบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในการแก้ไขปัญหาให้ลุกล่วงไปอย่างจริงจังได้ เพราะการลงชุมชนเพื่อทำความเข้าใจกับชาวชุมชน และปลูกจิตสำนึกให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดนั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะกระทำได้โดยใช้เวลาเพียงระยะสั้นๆ โดยเฉพาะควรต้องทำอย่างต่อเนื่องไปเป็นระยะเวลาานาน และต้องทำไปพร้อมกับการปราบปรามอย่างเด็ดขาดเพื่อให้เป็นกำลังใจแก่ชาวบ้านว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเอาจริงเอาจัง แต่เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การใช้มาตรการต่างๆ ในการปราบปรามที่กำหนดไว้ในเอกสาร เช่นการจับกุม ดำเนินคดี การใช้มาตรการยึดทรัพย์สินโดยอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในรายที่สืบทราบว่าเป็นผู้ค้า หรือเกี่ยวข้องและมีทรัพย์สินจำนวนมากที่ได้มาจากการกระทำความผิด แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานว่าค้ายาเสพติด ก็จะสามารถยึดทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏที่มาของเงินว่าได้มาอย่างไรได้ แต่เท่าที่เป็นอยู่จะเห็นว่ายังไม่มีการดำเนินการให้เห็นผลที่ชัดเจนแต่อย่างใด ชาวบ้านยังเห็นผู้ค้ารายใหญ่ยังไม่ได้ถูกดำเนินการใดๆ บางรายถูกจับขณะค้า แต่กลับถูกปล่อยตัวออกมาทำการค้าต่อในชุมชนและยังข่มขู่ชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านเกิดความไม่มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการจริงจังเพียงใด การให้ความร่วมมือจึงอาจยังไม่มียกเท่าที่ควร และที่มีอยู่ ก็อาจเป็นไฟไหม้ฟาง เพราะชาวชุมชนคลองเตย ผ่านประสบการณ์มากมายเพียงพอที่จะยินยอมให้ความร่วมมือกลับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างดีเมื่อถูกขอความร่วมมือแต่เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง หากเขาไม่เห็นประโยชน์อย่างจริงจังแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ไปแล้ว การรวมตัวดังกล่าวก็จะหายไป
 - 1.2 ในการดำเนินการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยผ่านวิทยากรพี่เลี้ยง นั้น ควรมอบหมายหน้าที่ หรือแต่งตั้งทีมงานเพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้านที่มีความตั้งใจและเสียสละ ได้เข้า

มาร่วมเป็นวิทยากรเพิ่มขึ้น และควรมีการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการในชุมชนจนกว่าชุมชนจะมีความเข้มแข็งในการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาได้จริง

2. การบริหารงานและการประสานงาน

- 2.1 วิทยากรซึ่งมาจากข้าราชการในส่วนงานต่างๆ ควรแต่งตั้งผู้ที่สมัครใจ หรือมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มิฉะนั้นจะทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ จึงควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
- 2.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบการทำงานและให้กำลังใจกับเจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ทุนให้โทษแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย
- 2.3 วิทยากรพี่เลี้ยงซึ่งส่วนใหญ่ต้องลงไปทำงานในชุมชนในเวลากลางคืน โดยเฉพาะในชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติดรุนแรง ควรจัดหาหนะรับส่ง มีผู้ดูแล ความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน
- 2.4 งบประมาณที่ต้องผ่านหน่วยงานราชการ คือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้น ทำให้เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่ายเพราะ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานใหญ่ ที่มีขั้นตอนสลับซับซ้อนทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างไม่คล่องตัว น่าที่จะปรับให้ งบประมาณผ่านไปยัง ป.ป.ส. เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว เพื่อความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะจากการสอบถามในช่วง 3 เดือนแรกของการดำเนินการมีปัญหาความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่เจ้าหน้าที่และวิทยากรที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่ทำให้ไม่มีงบประมาณในการใช้จ่าย ต้องสำรองจ่ายกันไปเองทั้งๆที่ทำงานด้วยความเสียสละ
- 2.5 จากประสบการณ์ในการทำงานแก้ไขปัญหาเสพติดในคลองเตยมาอย่างยาวนานไม่ว่าจะเป็น การป้องกัน หรือการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ของผู้นำเสนอทำให้มองเห็นว่าการบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาที่ใช้ระยะเวลาอันสั้นๆ และไม่มีมาตรการรองรับเพื่อให้ผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟู ได้สร้างความเข้มแข็งของจิตใจ และมีระยะเวลาที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างยาวนานเพียงพอ เมื่อถูกส่งกลับเข้าในชุมชนซึ่งสภาพครอบครัว สภาพแวดล้อมยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ประกอบกับความไม่พร้อมของกรรมการชุมชนฯ ในการที่จะเข้ามาติดตามดูแลได้อย่างจริงจัง จะทำให้งบประมาณจำนวนมากมายมหาศาลที่ใช้ไปในการจัดค่ายบำบัดฟื้นฟูได้แต่เพียงรูปแบบ จำนวนผู้ที่ไปรับการบำบัดฯ อันเป็นการสร้างภาพให้แก่รัฐบาลเท่านั้น แต่จะไม่ส่งผลให้ผู้ติดยาเลิกเสพยาได้จริงแต่อย่างใด รัฐบาลควรกำหนดหลักสูตรในการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะผู้ติดยาเวลานาน ให้มีระยะเวลานานพอที่จะเลิกยา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวอาจกำหนดระยะเวลา เท่ากับระยะเวลาในการฝึกอบรมทหารเกณฑ์ คือ 6 เดือน 1 ปี 2 ปี หรือตามความเหมาะสม โดยอาจจัด

หลักสูตรให้มีการให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟู ได้บำเพ็ญประโยชน์ในกิจการสาธารณะ หรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนด้านต่างๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งด้วย แต่ไม่ควรกำหนดเพียงระยะสั้น เพียงแค่ 30-45 หรือ 90 วัน เช่นที่ดำเนินการอยู่กับผู้ที่เสพยาเสพติดจนเป็นผู้ติดยาดังเช่นที่ดำเนินการอยู่นี้ เพราะ จากรุ่นที่ 1 ที่เข้ารับการบำบัดมานั้น จะเห็นได้ว่าไม่ประสบความสำเร็จ เพราะ ส่วนใหญ่กลับไปเสพยาอีก และไม่สามารถติดตามตัวได้อีกส่วนหนึ่ง

เพื่อให้การศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหามารยาทาระบาดยาเสพติดในชุมชนคลองเตยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้กับทางปฏิบัติ คณะอนุกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหามารยาทาระบาดยาเสพติดจะได้ทำการศึกษาอย่างเป็นระบบในระยะต่อไป

3. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้ คณะกรรมการวิสามัญศึกษา ปัญหาการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการการวิสามัญฯ คณะต่างๆ ได้ศึกษาแนวนโยบายตั้งแต่คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ที่ 119/2544 และที่ 120/2544 เกี่ยวกับ นโยบาย ยุทธศาสตร์ การดำเนินงาน และอำนาจหน้าที่ที่ความรับผิดชอบมาโดยตลอด จึงเป็นการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลมาได้ในระดับหนึ่ง

ปัจจุบันนี้ รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 228/2544 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2544 กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดบรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งวุฒิสภาจะต้องติดตามการดำเนินการของรัฐบาลต่อไป

อย่างไรก็ตามการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติด การพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การร่วมมือระหว่างประเทศ และปัญหางบประมาณค่าใช้จ่าย คณะอนุกรรมการวิสามัญฯ คณะต่าง ๆ ได้ศึกษาไว้ระดับหนึ่งแล้ว ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และจากผลการศึกษาดังกล่าว คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ร่วมกันพิจารณาและอภิปรายอย่างกว้างขวาง และได้มาซึ่งข้อเสนอแนะหลายประการอันน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดของชาติต่อไป ดังนี้

- 1) ปัญหาเสพติดไม่ได้เป็นปัญหาเดียวโดดๆ แต่มีปัจจัยอื่นในทางสังคมหรือมีปัญหาทางสังคมอื่นเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยง บางครั้งปัญหาอื่นก่อให้เกิดปัญหาเสพติด เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยั่ว ฯลฯ ในขณะที่เดียวกันปัญหาเสพติดเองก็เป็นบ่อเกิดของปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม โดยเฉพาะต่อชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาโรคติดต่อ ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขยาเสพติดที่จะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงและยั่งยืนนั้น จะพิจารณาแก้ไขเฉพาะยาเสพติดอย่างเดียวไม่ได้
- 2) การทำงานเพื่อแก้ไขยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐ ต้องทำร่วมกันอย่างแท้จริง ปัญหาความร่วมมือนี้มีมาแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ต่างหน่วยยังคงต่างคนต่างทำอยู่ ราษฎร กับ รัฐ นั้นร่วมมือกันแล้ว เช่นตำรวจก็เข้าหาประชาชน ฝ่ายปกครองก็เข้าหาประชาชน ทหารก็เข้าหาประชาชน สาธารณสุขก็เข้าหาประชาชน แต่เป็นการเข้าร่วมมือกับประชาชนที่ต่างกรรมต่างวาระกัน ปัญหาจึงอยู่ที่หน่วยงานระหว่างรัฐเองที่ยังไม่สามารถร่วมมือกันได้อย่างแท้จริง

- 3) ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาสาเหตุไม่ประสบผลสำเร็จ นั่นก็คือความไม่ใส่ใจอย่างจริงจังของหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับนโยบายอย่างรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้บัญชาการ และผู้ว่าราชการจังหวัด บุคคลเหล่านี้เป็นกุญแจสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน
- 4) การแก้ไขปัญหาสาเหตุโดยมุ่งไปสู่การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งนั้นน่าจะเป็นแนวทางที่ถูกต้องที่จะสามารถแก้ไขปัญหาสาเหตุได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน รัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญกับมาตรการนี้อย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านกำลังพล งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ วิชาความรู้ และการติดตามประเมินผล
- 5) ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาสาเหตุที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จก็คือการขาดการติดตามและประเมินผล ทำให้การดำเนินการที่ผ่านมามักจะเน้นไปที่ปริมาณแทนที่จะเน้นที่คุณภาพ และผลลัพธ์ เช่นการฝึกอบรมต่างๆ และการบำบัดรักษา ส่วนแต่ขาดการติดตามหลังการดำเนินการ ทำให้การดำเนินการดังกล่าวไม่สัมฤทธิ์ผล ได้แต่ตัวเลขผู้เข้ารับการอบรม หรือเข้ารับการบำบัดแต่กลับออกมาก็ติดอีก รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญกับการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องของการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ควรใช้อาสาสมัคร อสม. เป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษาและกลับเข้าสู่ชุมชนแล้ว เพื่อช่วยเหลือและป้องกันร่วมกับชุมชนไม่ให้เขาเหล่านั้นกลับไปใช้ยาเสพติดอีก
- 6) ปัญหาด้านงบประมาณมีอยู่หลายประการที่รัฐจะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เช่นการจัดสรรงบประมาณที่ผ่านมาทำให้หน่วยงานต่างๆ ทำงานลักษณะต่างคนต่างทำ งบประมาณซ้ำซ้อนการทำงานก็ซ้ำซ้อน ขาดเอกภาพ ขาดสมดุล งบประมาณลงไปสู่หน่วยปฏิบัติไม่พร้อมกัน หน่วยปฏิบัติในพื้นที่จึงไม่สามารถร่วมมือทำงานพร้อมกันได้ ฉะนั้นในการจัดสรรงบประมาณควรจะต้องระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและก่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกัน อันจะทำให้การแก้ไขปัญหาสาเหตุเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 7) การดำเนินงานแก้ไขปัญหาสาเหตุจะต้องมุ่งดำเนินการลงไปหมู่บ้าน/ชุมชน ค่อยๆ สร้างหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้มแข็งและรักษาสถานภาพไว้ให้ได้ จากจุดขาวเล็กๆ หลายๆ จุดที่ยั่งยืนก็จะขยายตัวทำให้เกิดจุดขาวใหญ่ขึ้นได้ ดังนั้นรัฐควรจะต้องสนับสนุนงบประมาณ โดยเฉพาะด้านการป้องกันลงไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เขาสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนของเขาได้ ทั้งนี้เพราะแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนย่อมมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน

- 8) ขบวนการในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น ควรต้องมีการอบรมบิคารมารดาหรือผู้ปกครองด้วย เพื่อแนะนำและสร้างความเข้าใจในการป้องกันมิให้บุตรหลานกลับไปเสพยาเสพติดอีก
- 9) รัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชน เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบติดตาม และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและชุมชน
- 10) รัฐควรต้องทำการศึกษาวิจัย และกำหนดยุทธศาสตร์ในการที่จะทำให้ผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดไม่สามารถหากำไรจากการผลิตและการค้ายาเสพติดต่อไปได้ เช่นศึกษาวิจัยมาตรการที่จะทำให้อาชีพค้ายาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ลดลงจนไม่คุ้มกับการผลิตและการเสี่ยง ศึกษาวิจัยถึงตัวยาหรือพืชสมุนไพรทดแทน เช่นพืชกระท่อม เป็นต้น
- 11) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา รัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณให้แก่สถานศึกษา และให้นักเรียนนักศึกษาเป็นแกนหลักในการจัดกิจกรรม ให้เขาได้ร่วมคิดร่วมทำตลอดจน ส่งเสริมให้เกิดการดูแลกันเองระหว่างกลุ่มเพื่อน
- 12) ในด้านการปราบปราม ควรกำหนดให้มีตำรวจปราบปรามยาเสพติดประจำสถานีตำรวจทุกแห่งอย่างชัดเจน โดยศึกษาและกำหนดอัตรากำลังให้เหมาะสม และแต่งตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหลายฝ่ายเพื่อคอยตรวจสอบพฤติกรรม ตลอดจนปกป้องและเสริมสร้างขวัญกำลังใจกับตำรวจเหล่านั้น ทั้งนี้ ต้องแก้ปัญหากรณีหัวหน้าสถานีที่ไม่เห็นความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วย
- 13) ผู้บังคับบัญชาต้องส่งเสริมและสนับสนุนตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้เข้าดำเนินการด้านการป้องกันและการหาข่าวเพื่อสนับสนุนการปราบปราม
- 14) รัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณสำหรับปฏิบัติการที่ไม่สามารถเบิกจากตามระเบียบปกติให้แก่ฝ่ายปราบปราม เช่น เงินซื้อทิ้ง เงินในการสะกดรอยติดตาม และเงินค่าสายค่าข่าว
- 15) หน่วยงานที่มีหน้าที่เป็นฝ่ายอำนาจการต้องไม่ลงไปเป็นผู้ปฏิบัติเสียเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการปราบปราม เพราะฝ่ายอำนาจการมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนแก่ฝ่ายปฏิบัติ แต่หากฝ่ายอำนาจการลงไปเป็นผู้ปฏิบัติเสียเองย่อมทำให้งานอำนาจการที่รับผิดชอบอยู่ขาดประสิทธิภาพ งานด้านปฏิบัติการก็ทำไม่ได้ดีเพราะโครงสร้างของหน่วยไม่ได้กำหนดมาเป็นหน่วยกำลัง นอกจากนี้หน่วยปฏิบัติก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่เพราะฝ่ายอำนาจการเองก็จะกันทั้งงบประมาณ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ไว้สำหรับภารกิจภาคปฏิบัติของตน ข้อมูลข่าวสารที่ฝ่ายอำนาจการควรจะได้จากฝ่ายปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และเสนอแนะผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ก็จะไม่ได้รับ เพราะฝ่ายปฏิบัติหลักก็จะ

ไม่ไว้ใจว่าฝ่ายอำนาจการว่าจะเอาข้อมูลที่ได้นั้นไปดำเนินการด้านการปฏิบัติการเสียเองหรือไม่ ในต่างประเทศ เช่นในสหรัฐอเมริกาเอง หน่วยงานด้านนโยบายและอำนาจการได้แก่ สำนักงานนโยบายควบคุมยาเสพติดแห่งชาติ หรือ ONDCP (Office of National Drug Control Policy) ก็รับผิดชอบเฉพาะงานระดับนโยบาย โดยมีหน่วยปฏิบัติการ ได้แก่ DEA (Drug Enforcement Administration) เป็นหน่วยปฏิบัติหลัก ดังนั้น รัฐบาลควรพิจารณากำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้ถูกต้องและชัดเจน.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ภาคผนวก

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

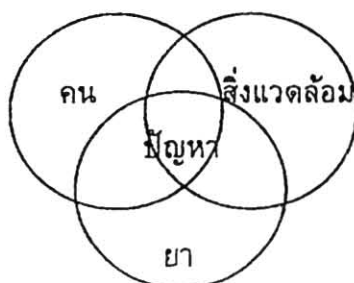
**คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ปัญหาการป้องกันและการแพร่ระบาดของยาเสพติด

1. องค์ประกอบของปัญหายาเสพติด

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีองค์ประกอบของปัญหา 3 ประการซึ่งปฏิสัมพันธ์กัน คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม โดยมีความสัมพันธ์กันเปรียบเสมือนวงกลม 3 วง ที่เกยทับกัน ยิ่งเคลื่อนเข้าหากันเมื่อใดพื้นที่ของปัญหาก็จะเพิ่มขึ้นดังภาพ

ภาพแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน ยา และสิ่งแวดล้อม

1.1 องค์ประกอบในส่วนของ “คน”

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในด้านโครงสร้าง จากฐานการผลิตที่เป็นสังคมเกษตรกรรมเปลี่ยนไปสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมือง ครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ค่านิยมเปลี่ยนจากการบริโภคที่พอเพียงเป็นลักษณะของการบริโภคนิยม มีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดสูงสุด ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนกลุ่มนี้ ได้แก่ การถูกปล่อยปละละเลยจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต้องอพยพถิ่นฐานเพื่อหางานทำในเมือง ทำให้ถูกทอดทิ้งอยู่กับคนชราในหมู่บ้าน เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาการใช้ความรุนแรงกับเด็กและสตรีในครอบครัว การล่วงละเมิดทางเพศกับสตรีและเด็ก ปัญหาเหล่านี้เป็นผลพวงมาจากการพัฒนาทั้งสิ้น เป็นปัญหาที่สะสมมานานและมีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้น ทางออกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้คือการพึ่งพาเสพติดเกือบทุกราย ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงมีแนวคิดมุ่งแก้ปัญหาที่ตัวคนเป็นหลัก โดยมีลักษณะการดำเนินงานเป็น 2 ด้าน คือ

–1) การลดโอกาสของคนซึ่งยังไม่มีปัญหายาเสพติดไม่ให้ทดลองใช้ หรือสัมผัสกับยาเสพติด ซึ่งก็คือวิธีการป้องกันยาเสพติดนั่นเอง

2) การลดความต้องการของผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดหรือติดยาเสพติดให้ลดน้อยลง หรือเลิกใช้ยาเสพติดโดยเด็ดขาด โดยใช้วิธีการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการแทรกแซงบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ใช้ยามานานจนติด

1.2 องค์ประกอบในส่วนของ “ยา”

สถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมของประเทศแพร่กระจายออกไปทุกพื้นที่ของประเทศ โดยมีตัวยาที่เป็นปัญหา ได้แก่ แอมเฟตามีน สารระเหย กัญชา เฮโรอีน ฟีน และคาดว่าจะมียาเสพติดชนิดใหม่เข้ามาแพร่ระบาดมากขึ้น ได้แก่ เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) เคตามีน (ยาเค) และโคเคนซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่นที่ค่อนข้างมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ความรุนแรงของยาเสพติดแต่ละชนิดจะแตกต่างกันตามพื้นที่ ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดมาก ได้แก่ แอมเฟตามีน เฮโรอีนและกัญชา
- 2) ภาคกลาง ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาด ได้แก่ แอมเฟตามีนและเฮโรอีน
- 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาด ได้แก่ แอมเฟตามีน และสารระเหย
- 4) ภาคใต้ ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาด ได้แก่ กัญชา เฮโรอีนและสารระเหย

เนื่องจากยังมีการลักลอบนำเฮโรอีน และแอมเฟตามีนเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกลุ่มการค้ายาเสพติดประเภทค้าปลีกเพิ่มขึ้นจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทำให้คนตกงานดิ้นรนหารายได้ หนทางหนึ่งนี้อาจทำให้หาเงินเลี้ยงชีพได้ง่ายขึ้นคือการค้ายาเสพติด จึงทำให้ปริมาณยาเสพติดไปถึงมือผู้บริโภคมากขึ้นและสะดวกขึ้น

ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มุ่งดำเนินการกับตัวยา จึงเป็นการลดปริมาณยาเสพติดในสังคม โดยการสกัดไม่ให้ยาเสพติดแพร่ถึงมือผู้ใช้ เป็นการใช้อำนาจในทางกฎหมายปราบปราม และควบคุมยาเสพติดที่เป็นอันตรายต่อประชาชน และลดจำนวนหรือปริมาณยาเสพติดโดยการทำลายหรือลดพื้นที่ที่มีการปลูกฝิ่น และใช้มาตรการปราบปรามตัดฟัน ทำลายและปฏิบัติการทางจิตวิทยาในพื้นที่ที่มีการลักลอบปลูกฝิ่นและกัญชา

1.3 องค์ประกอบในส่วนของ “สิ่งแวดล้อม”

สิ่งแวดล้อมที่ผลักดันให้คนหันไปใช้ยาเสพติดมีทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลให้มีปัญหายาเสพติดมากที่สุดในปัจจุบันคือแหล่งชุมชนแออัดหรือแหล่งสลัม ซึ่งเป็นผลพวงของการพัฒนาประเทศทำให้ชาวชนบทอพยพเข้าเมืองใหญ่ที่มีแหล่งงานเพื่อขายแรงงาน ปัญหาของชุมชนแออัดทั้งในเขตกรุงเทพฯ ปริมาณพลและเขตเมืองศูนย์กลางในภูมิภาค เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา นครศรีธรรมราช สงขลา ฯลฯ มีลักษณะคล้ายกันคือปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภคจากรัฐ ทั้งไฟฟ้า ประปา การระบายน้ำ โดยมีสาเหตุสำคัญจากการที่บ้านในชุมชนแออัดไม่มีทะเบียนบ้าน จึงไม่สามารถขอบริการจากรัฐได้ นอกจากนั้นยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ทั้งที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมหรือแหล่งอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายเพราะไม่มีความมั่นคงทางอาชีพ เป็นแรงงานนอกระบบไม่มีกฎหมายคุ้มครอง ปัญหาสาธารณสุข สุขภาพอนามัยเสื่อมโทรมอันเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นมลพิษในชุมชน ปัญหาการติดเชื้อโรคเอดส์ ปัญหาสังคมอื่นๆ ปัญหาความแตกแยกในครอบครัว ปัญหาการค้าประเวณี และปัญหาแหล่งอบายมุข ปัญหา

เหล่านี้ ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีส่วนในการผลักดันให้เด็กและเยาวชนหันเข้าหายาเสพติด ทั้งสิ้น

2. แนวคิดและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทย นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการ สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2502 จนถึงปัจจุบัน ยึดแนวทางในการดำเนินงานซึ่งมีหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ

2.1 การดำเนินงานลดปริมาณยาเสพติด (Supply reduction) ใช้มาตรการควบคุมพืชเสพติด และมาตรการปราบปรามยาเสพติดเป็นเครื่องมือ เช่น การควบคุมพืชเสพติดในพื้นที่ปลูกฝิ่น โดยตัดพื้นที่ทำลายฝิ่นที่มีการลักลอบปลูก ดำเนินการป้องปรามไม่ให้มีการปลูกพืชเสพติดด้วยวิธีการให้การศึกษายุทธศาสตร์แห่งชาติสัมพันธและปฏิบัติการทางจิตวิทยา สร้างเงื่อนไขกดดันกลุ่มประชากรเป้าหมาย ส่วนพื้นที่ปลูกกัญชา ใช้มาตรการปราบปรามด้วยการตัดพื้นที่กัญชาและปราบปรามนายทุนค้ากัญชา

ในด้านการปราบปรามยาเสพติด ตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มุ่งเน้นปราบปรามการผลิตเฮโรอีนและแอมเฟตามีน ด้วยการสกัดกั้นจับกุมการนำเข้าสารเคมี จับกุมทำลายแหล่งผลิตและขยายผลไปถึงนายทุนที่อยู่เบื้องหลัง นอกจากนี้ยังดำเนินการปราบปรามกลุ่มการค้าและลักลอบลำเลียงขนยาเสพติดข้ามมาจากชายแดนเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนพื้นที่ที่มีการระบาดได้มุ่งเน้นขยายงานสืบสวนจับกุมผู้จำหน่ายยาเสพติด นอกจากการปราบปรามผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติด รัฐบาลยังพัฒนามาตรการในการยึดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดอีกด้วย

2.2 การลดความต้องการใช้ยาเสพติด (Demand reduction) คือใช้มาตรการในการป้องกันยาเสพติดบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด มุ่งเน้นการพัฒนาตัวบุคคล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีอยู่ในสังคม โดยใช้มาตรการทางการศึกษา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และมาตรการสร้างกิจกรรมทางเลือก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมต่อต้านการใช้ยาเสพติดแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

3. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลที่ผ่านมา

3.1 รัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน พ.ศ. 2534 เน้นนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างเต็มที่ในการปราบปรามการผลิต การค้า และการบริโภคยาเสพติด ปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง รวมทั้งการร่วมมือกับสหประชาชาติ และมีตรประเทศอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังดำเนินการกวาดล้างการใช้อายกระตุ่นประสาทอย่างเข้มงวด เร่งปราบปราม จับกุมผู้ผลิตและผู้ขายที่ผิดกฎหมายอย่างเด็ดขาด

3.2 รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา พ.ศ. 2538 เน้นการป้องกันและปราบปรามโดยการสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานอย่างเต็มที่ ขยายงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ให้ความรู้ประชาชน และองค์กรประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอาสาสมัคร และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งเร่งรัดปราบปรามการผลิตและการค้ายาเสพติด ตลอดจนแหล่งอบายมุขอันเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมอย่างเด็ดขาด

3.3 รัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ พ.ศ. 2539 เริ่มให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง เน้นการป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยการรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงมหันตภัยและโทษของยาเสพติด

3.4 รัฐบาลนายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2540 มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมทั้งกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถอำนวยความสะดวก ดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การค้ายาเสพติด และการลดจำนวนแรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมาย และประกอบกับในขณะนั้นปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะแอมเฟตามีนหรือยาบ้าเป็นไปอย่างกว้างขวาง และส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 เรื่องนโยบายการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมีแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

3.4.1 การใช้พลังประชาชนเป็นกำลังพื้นฐาน โดยกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในทุกระดับ ตามยุทธศาสตร์ ราษฎร์ – รัฐ ร่วมใจ ต้านภัยยาเสพติด

3.4.2 การจัดระบบการบริหารจัดการ โดยการจัดตั้งองค์กรอำนวยการในระดับชาติ และระดับพื้นที่ในรูปการประกอบกำลังร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยการแสวงหาความร่วมมือ การดำเนินงานจากทุกองค์กร ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคธุรกิจ และเอกชน รวมทั้งองค์กรประชาชนให้เข้ามาร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ปส.ช.) เป็นองค์กรอำนวยการดำเนินงานในระดับชาติ ทำหน้าที่รับนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากคณะกรรมการ ป.ป.ส. มาสู่การปฏิบัติและอำนวยการ โดยกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานอย่างมีระบบรวมทั้งกำกับ และติดตามการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ

2) ศูนย์อำนวยการ (ศอ.) ทำหน้าที่อำนวยการตามมาตรการดำเนินงาน เฉพาะด้าน เฉพาะพื้นที่ เพื่อรองรับภารกิจของ ศ.ปส.ช. และสนับสนุนการดำเนินงานของ ศ.ปส.จ./ก. ให้สามารถดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

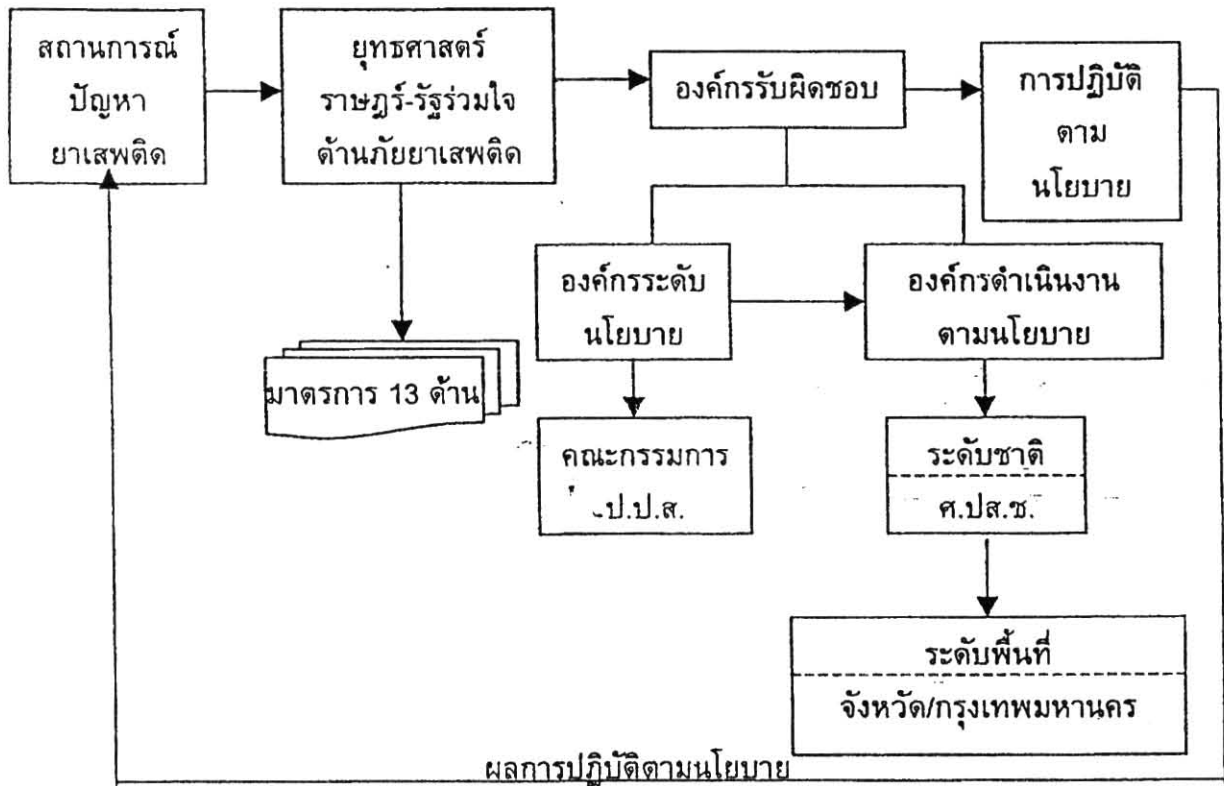
3) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ปส.จ.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.ก.) เป็นหน่วยดำเนินงานในระดับพื้นที่

3.4.3 การควบคุมพื้นที่ ด้วยการสกัดกั้นการลำเลียงการนำเข้ายาเสพติดจากภายนอกประเทศในพื้นที่ชายแดนและการส่งเสริมหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

3.4.4 การใช้มาตรการเชิงรุก ทั้งกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพด้วยการปฏิบัติต่อผู้ติดยาในฐานะผู้ป่วยและการปราบปรามต่อกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

3.4.5 การปราบปรามอิทธิพลเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งให้ความคุ้มครอง สนับสนุนและแสวงหาผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

โดยสรุปแล้ว อาจแสดงเป็นแผนภาพนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ได้ดังนี้

4. นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดรัฐบาลปัจจุบัน

รัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร มั่นการเร่งรัดดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายเร่งด่วน โดยยึดหลัก การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด ดังนี้

4.1 เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย และสร้างกระบวนการพิเศษเพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วน

เกี่ยวข้อง ให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

4.2 ควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวด และเสริมสร้างกลไกของภาครัฐและมาตรการทางกฎหมาย ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

4.3 สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาชาติ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิตและเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

4.4 แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพติด โดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพได้ทันที โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย จัดให้มีระบบการบริหารบำบัดและฟื้นฟู การฝึกอบรมด้านอาชีพ และการปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพติดสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

จากนโยบายดังกล่าว รัฐบาลยังได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นกำหนดแนวทางเพื่อเอาชนะยาเสพติด เมื่อวันที่ 10 – 11 มีนาคม 2544 ณ จังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการประชุม สรุปได้ดังนี้

แนวทางการดำเนินงาน

ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดแนวทางการเอาชนะยาเสพติดด้วยการตัดวงจรปัญหา 3 วงจร ได้แก่ การควบคุมตัวยาเสพติด การแก้ปัญหามันผู้เสพติด และการป้องกันการติดยา คือ

1) ควบคุมตัวยาหรือน้ำยาเคมี สารตั้งต้น ที่จะถูกนำมาใช้ในการผลิตยาเสพติดและควบคุมตัวยานี้ใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือตัวยาทดแทนภายในประเทศ ควบคู่กับการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดจากภายนอกประเทศและการปราบปรามการค้ายาเสพติดโดยมุ่งเน้นการค้ารายสำคัญ

2) ตัดวงจรผู้เสพติดออกจากวงจรการค้า ด้วยการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในทุกระบบให้สามารถรองรับจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่มีอยู่ทั้งหมดอย่างประสานสอดคล้องกัน โดยส่งเสริมการใช้ค่ายทหารและหน่วยราชการที่มีความพร้อมเป็นสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายรองรับ

3) ป้องกันไม่ให้เกิดการเสพยาเสพติด ด้วยการสร้างพลังแผ่นดิน ปลุกจิตสำนึกของชนในชาติ ให้ตระหนักถึงปัญหา ดำเนินงานในพื้นที่โดยกำหนดหมู่บ้าน ชุมชน เป็นเป้าหมายสัมพันธ์ในวงกว้าง เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกและการสร้างความรู้ ความเข้าใจในกลุ่มเยาวชน รวมทั้งการลดปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสำคัญของปัญหา

ขอบหมายให้หน่วยงานรับผิดชอบ

1. การควบคุมตัวยา

1) ให้กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกันควบคุมสารตั้งต้นรวมทั้งตัวยานี้ใช้ทดแทนเป็นยาเสพติดโดยศึกษาว่ามียาชนิดใดบ้างที่เป็นยาเสพติด และจะควบคุมอย่างไรมีชนิดใดบ้างที่จะกำหนดไม่ให้มีการขายในร้านขายยาทั่วไปโดยให้ขายได้เฉพาะในโรงพยาบาลเท่านั้น

2) ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเผยแพร่ข้อมูลการทำลายยาเสพติดของกลาง

เพื่อให้ประชาชนรับรู้โดยทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

3) ให้กระทรวงการต่างประเทศทำความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านว่า ประเทศไทยไม่ได้เป็นแหล่งลี้ภัยน้ำยาเคมีและสารตั้งต้นไปยังแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน

4) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสกัดกั้นการผลิตและนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ตามข้อสรุปในการประชุมของหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งมอบหมายสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และสำนักงาน ป.ป.ส. นำไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5) ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปป.ง.) ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย เฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินในแนวชายแดนและกำหนดมาตรการควบคุม โดยมอบให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ประสานการดำเนินการ

6) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมพิจารณา ปรับแก้กฎหมายและกระบวนการดำเนินการคดียาเสพติดให้รวดเร็วและเด็ดขาด ใน 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การปรับกระบวนการบริหารและจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การปรับองค์กรดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพในลักษณะองค์กรจำลองเป็นการภายใน และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยประเด็นซึ่งที่ประชุมพิจารณา ได้แก่

6.1) การแก้ไขเรื่องอำนาจการตรวจค้นจับกุมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. 2519

6.2) การดำเนินการให้มีการลงโทษประหารชีวิตตามคำพิพากษา ให้สามารถดำเนินการ ได้อย่างจริงจัง โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยนำไปพิจารณากำหนดขั้นตอนการดำเนินการ และมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบนำเรียนประธานองคมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องนี้

7) ให้กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับกระทรวงยุติธรรมพิจารณารายละเอียดการดำเนินการ ให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติดและ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 เพื่อให้สามารถออกกฎหมายมอบอำนาจให้ทหารเรือ ควบคุมยาเสพติดทางทะเลในเขตน่านน้ำเศรษฐกิจจำเพาะ

8) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการจัดหาอุปกรณ์ตรวจค้นยาเสพติด ณ ท่าอากาศยาน และเส้นทางลี้ภัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้น

2. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

1) ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยหลักในการกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการบำบัด รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทุกระบบให้เชื่อมโยงประสานสอดคล้องกัน โดยให้มีการจำแนกผู้ติดยาเสพติดในแต่ละกลุ่ม แต่ละตัวยา และกำหนดแนวทางดำเนินการและวิธีการบำบัดฟื้นฟูกลุ่มผู้เสพ ให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูแก่หน่วยงานต่าง ๆ

2) ให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติด

3) ให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในการรองรับแนวทางการปฏิบัติที่กำหนดให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย โดยให้ครอบคลุมถึงผู้ครอบครองและผู้จำหน่ายรายย่อยที่ติดยาเสพติด

4) ให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดการให้ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพแก่ผู้ เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟู

5) ให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดให้มีการศึกษาแก่ผู้เสพยาเสพติดระหว่างการบำบัดฟื้นฟู

6) ให้ทุกหน่วยงาน (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง ฯลฯ) จัดเตรียมสถานที่ดำเนินการ รวมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการบำบัดฟื้นฟู ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการและค่าใช้จ่ายต่อหัว

3. การป้องกันยาเสพติด

1) ให้กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ลงสู่ระดับหมู่บ้าน ชุมชน โดยจัดให้มีทีมรวมพลังระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ประกอบด้วย ปลัดอำเภอเป็นหัวหน้า พัฒนาชุมชน เกษตร สาธารณสุข ตำรวจ ศึกษาธิการ เข้าไปดำเนินการร่วมกับองค์กรประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน ทีมละ 1 ตำบล ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในพื้นที่ชายแดนให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) และกองทัพบก เป็นหน่วยรับผิดชอบร่วมกับจังหวัดในพื้นที่

2) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีกิจกรรมในวงกว้าง โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มเยาวชน เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา การศึกษาศิลปวัฒนธรรมและการดนตรี เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสร้างสังคมการเรียนรู้ในกลุ่มเยาวชน โดยจะได้นำเรื่องนี้เสนอต่อการประชุมในหัวข้อเรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ที่จะจัดให้มีขึ้นต่อไป

3) ให้กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมพิจารณามาตรการในการควบคุมและแก้ไขปัญหสถานบริการ สถานเริงรมย์ ที่เป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชน รวมทั้งการปรับแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การแปลเป็นแผนและการติดตามผล

1) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำแนวทางการดำเนินงานจากการประชุมในครั้งนี้ไปปรับเพิ่มในแผนแม่บทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2545 - 2549 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

2) ให้สำนักงบประมาณเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงานตามแนวทางและมาตรการซึ่งที่ประชุมกำหนด

3) ในการดำเนินการดังกล่าว จะมีการตั้งคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ

จากผลการประชุมดังกล่าวข้างต้น นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 419/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่องแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยให้ยกเลิก คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 เรื่อง นโยบายการดำเนินงาน ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย คำสั่งดังกล่าวกำหนดแนวทาง ในการเอาชนะปัญหาเสพติดไว้ ดังนี้

1) การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน

กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนัก ถึงพิษภัยของยาเสพติดที่จะมีต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไข ปัญหา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้ มิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กร ใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกองคาพยพในสังคมจะร่วมกันผนึกกำลังเป็นพลังแผ่นดิน เข้าต่อสู้และเอาชนะ ยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยใช้มาตรการป้องกันนำการปราบปราม ด้วยการดูแลและสร้างภูมิคุ้มกัน แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน และกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ ตลอดจนเสริมสร้างความ เข้มแข็ง และส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สถาบันทางสังคมต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว รวมทั้งเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและความมั่นคงให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน

2) การควบคุมตัวยาและสารเคมี

ตรวจสอบ ควบคุมและสกัดกั้น สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการผลิต ยาเสพติด ซึ่งจะออกไปสู่แหล่งผลิตที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอก ประเทศ รวมทั้งควบคุมตัวยาหรือสารอื่นที่อาจสามารถนำมาใช้ทดแทนยาเสพติดได้

3) การปราบปราม

พัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านความรู้ จิตสำนึกและพลังศรัทธา ควบคู่กับการพัฒนา เทคโนโลยี วิธีการและการสนับสนุนต่าง ๆ ในการสืบสวนปราบปราม ตลอดจนนำมาตรการทาง กฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ลิดรอน และทำลายเครือข่ายการผลิต นายทุน ผู้ค้ารายใหญ่ผู้มีอิทธิพล ผู้สมคบ ผู้ชน ผู้ค้ารายกลางและรายย่อย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อย่างเฉียบขาด

4) การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ทำลายโครงสร้างของปัญหาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดด้วยการแยกผู้เสพติด ออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มี ระบบการติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสามารถกลับคืนสู่ ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพและการใช้ ทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสพติดมีโอกาส ได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง

5) การข่าว

จัดและพัฒนางานด้านการข่าว การประสานการข่าว และการปฏิบัติการตัวนกวรข่าว ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สามารถสนับสนุนการปราบปราม โดยเฉพาะการปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ การปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิต นายทุน ผู้มีอิทธิพล ผู้สนับสนุน ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การค้า ยาเสพติด

6) การอำนวยการและประสานงาน

พัฒนางานด้านการอำนวยการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกัน ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยขจัดปัญหาอุปสรรคและ ข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป (โดยทลายกำแพงของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดกว้าง ให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) กำหนดลักษณะพื้นที่ที่จะเข้าดำเนินการ โดยคำนึงถึงสภาพ แวดล้อมต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

7) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

พิจารณาปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนการยุติธรรมในคดี ยาเสพติดให้เอื้ออำนวยการแก้ไขปัญหาคงตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการ ยุติธรรม และขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในกระบวนการ ยุติธรรม เป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ตลอดทั้งเอื้ออำนวยการตามนโยบายการ ให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นต้น

8) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ดำเนินการด้านการต่างประเทศ เพื่อผลักดันและกดดันให้เกิดความร่วมมือในด้าน ต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศโดยเฉพาะ และของภูมิภาคและประชาคม โลกโดยรวม โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

9) การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

จัดและสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย และติดตามประเมินผล แผนงาน โครงการ แก้ไข ปัญหายาเสพติดอย่างเป็นวิชาการ เพื่อพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมี หลักการและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับการวิเคราะห์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ และเป็นระบบ

เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางในการเอาชนะยาเสพติดดังกล่าวเป็นไปอย่างมีเอก ภาพมีประสิทธิภาพ สามารถขจัดปัญหาอุปสรรค ตลอดจนกำแพงของระบบราชการและบังเกิดผล เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงโดยเร็ว นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งที่ 120/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด

โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน มีกรรมการอีกจำนวน 20 ท่าน และมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการชุดนี้ให้มีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

1) อำนาจการ สั่งการ ประสานงาน ควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ พลังแผ่นดินและแนวทางในการเอาชนะปัญหายาเสพติด

2) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะปัญหายาเสพติดให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

3) การปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด บรรลุผล โดยเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

3.1) การโยกย้ายข้าราชการ พนักงาน องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่

3.2) การให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ สำหรับข้าราชการและประชาชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3.3) การปกป้องคุ้มครองข้าราชการและประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

3.4) การสรรหาข้าราชการที่ดี มีความสามารถ ไปปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4) ให้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือเสนอให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นการเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะพื้นที่ และให้คณะที่แต่งตั้งดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว

5) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

5. ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมารัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณทั้งด้านการปราบปรามและการรณรงค์ป้องกันเพื่อลดจำนวนผู้เสพเป็นจำนวนมาก แต่ปัญหายาเสพติดก็ได้ลดลง มีแต่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาบ้าที่แนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นรวมทั้งการแพร่ระบาดที่สร้างความยากลำบากต่อการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา ทั้งกลุ่มผู้ค้ามีความร่ำรวย เข้มแข็ง และมีอิทธิพลมากขึ้น การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐที่ขาดความจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้ปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้ากลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่ภาครัฐจะต้องทบทวนการบริหารจัดการใหม่

5.1 ปัญหาต้นนโยบาย

1) นโยบายของรัฐบาลต่าง ๆ ที่ผ่านมา มุ่งเน้นด้านการปราบปราม เพื่อลดอุปทาน (Supply) มากกว่าการป้องกันเพื่อลดอุปสงค์ (Demand) โดยมองว่าปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องของ

อาชญากรรมที่ต้องใช้มาตรการปราบปรามนำ แต่ขณะเดียวกันระบบราชการหรือกลไกของรัฐในด้านการปราบปรามยังไม่เอื้ออำนวยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ จึงเกิดกระบวนการที่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไปแสวงหาผลประโยชน์จากการปราบปรามยาเสพติดแล้วเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายออกไปทั้งนักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทำให้ยากต่อการปราบปราม

2) นโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่า ปัญหาแก้ไขได้โดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว โดยใช้กลไกระบบราชการเป็นหลัก มีการสั่งการจากระดับบนลงล่าง (TopDown) แต่ละหน่วยงานมีงบประมาณของตนเองในการดำเนินงาน ต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพ จึงทำให้กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนไม่เกิดความรู้สึกร่วมในกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่เกิดความรับผิดชอบและความผูกพันกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เห็นว่าการแก้ไขปัญหานี้เป็นเรื่องของรัฐ ไม่ใช่ของตนเอง หรือชุมชนที่ต้องเข้าไปรับผิดชอบ ทำให้การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่กลับทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

3) รัฐบาลมองปัญหายาเสพติดเป็นลักษณะแยกส่วนทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ แยกออกจากกันเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องก็มอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปดำเนินการเองตามงบประมาณที่ได้รับ ไม่มองและพิจารณาปัญหาในแบบองค์รวม (Integrate) ที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การแก้ไขปัญหา จึงไม่ครบวงจร ซึ่งทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนและในระยะยาว

5.2 ปัญหาติดการบริหารจัดการ

1) ขาดเอกภาพในการทำงาน หน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดไม่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นองค์กรหลักที่กำหนดทิศทางนโยบาย แผนงาน/โครงการ ร่วมกันต่างหน่วยต่างทำของตนเองทำให้ไม่เกิดภาพรวมของการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดอันเดียวกัน ไม่มีเอกภาพที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่มีการกำกับดูแล ควบคุมให้อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์และทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการขาดเอกภาพในการใช้งบประมาณแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในกรอบของกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน อันเดียวกัน

2) การแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ไม่มุ่งไปสู่พื้นที่ หรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหาโดยแท้จริง โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหา หน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด-จะมุ่งแต่กิจกรรมตามที่รับผิดชอบเท่านั้น เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. เน้นการทำลายไร่ฝิ่นของชาวเขา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เน้นการปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้ารายใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ เน้นนักเรียนที่ติดยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นต้น ไม่มีกรอบแผนงาน/โครงการ ที่มุ่งเน้นไปสู่บุคคลเป้าหมายในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล จึงไม่สามารถแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ได้ จึงส่งผลกระทบต่อผู้ชุมชนในเมือง ในโรงงานอุตสาหกรรม ในโรงเรียน สถานบันการศึกษา และสถานบริการต่าง ๆ

3) ขาดพลังในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดซึ่งแต่เดิมเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพ ผู้ผลิต และผู้ขาย เท่านั้น แต่ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทางสังคมที่มีผลกระทบกับบุคคลทุกฝ่ายในสังคม รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังปัญหาต่างๆ อีกมากมาย จึงเป็นปัญหาที่ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน และประชาชน ต้องผนึกกำลังกันเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจะประสบผลสำเร็จ การให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเองตามลำพังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้สำเร็จ เนื่องจากส่วนราชการต่าง ก็มีข้อจำกัด ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อำนาจหน้าที่ จึงขาดพลังเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหานี้

4) การสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาครัฐ เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ทำให้กิจกรรม/โครงการ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน หมู่บ้าน ซึ่งมีความหลากหลาย และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และไม่ได้มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ขาดการประสานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน รวมทั้งไม่ครบวงจรปัญหา ตลอดจนไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เป้าหมาย

5) การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน รวมทั้งผู้นำชุมชนในพื้นที่บางแห่งเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงใช้อิทธิพลเข้าไปแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม จนเกิดปัญหาการคอร์รัปชัน ไม่สามารถกำจัดแหล่งผลิต แหล่งค้า ยาเสพติด หรือผู้บงการใหญ่ได้ ทำให้ประชาชนทั่วไปขาดความเชื่อมั่นต่อข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการแจ้งเบาะแสยาเสพติด ประชาชนในบางพื้นที่เกรงกลัวอิทธิพลไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

6) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติก็มีปัญหา เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์ สอดคล้อง และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ระหว่างการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ เช่น นโยบายการกำหนดให้ผู้เสพยาเสพติด คือเป็นผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษา แต่การปฏิบัติด้านการปราบปรามยังคงจับกุมผู้เสพยาอยู่ โดยถือว่าผู้เสพยาเสพติดคือผู้กระทำความผิดกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังขาดการบูรณาการทั้งโครงการ/แผนงาน อย่างจริงจัง ขาดดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ขาดการติดตามประเมินผล ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการกำหนดบทบาท รูปแบบที่สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นรูปธรรม

5.3 ปัญหาอุปสรรค ด้านองค์กรปฏิบัติ

1. ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 เรื่อง นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กำหนดให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ปส.จ.) เป็นองค์กรปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินงานของ ศ.ปส.จ. มีปัญหา อุปสรรค หลายประการ คือ

1.1 ขาดบุคลากร และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เนื่องจาก ศ.ปส.จ. เกิดขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี จึงไม่มีฐานะเป็นส่วนราชการ การปฏิบัติงานใน ศ.ปส.จ. ต้องใช้ข้าราชการ บุคลากรจากหน่วยงานอื่นๆ มาช่วยในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา ส่วนราชการต่างๆ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการส่งข้าราชการของตนมาช่วยปฏิบัติงานใน ศ.ปส.จ. โดยอ้างว่าขาดคนทำงาน บุคลากรมีไม่เพียงพอปฏิบัติงาน และมองยังเห็นว่ายาเสพติดเป็นงานฝากเท่านั้น ไม่ใช่งานหลักสำคัญของหน่วยงานตน นอกจากนี้บางแห่งก็จัดส่งคนหรือบุคลากรที่ขาดคุณภาพ ซึ่งหน่วยงานนั้นไม่ต้องการแล้วให้มาปฏิบัติงานใน ศ.ปส.จ. ในส่วนของข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน ศ.ปส.จ. ก็ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน โดยเห็นว่า ศ.ปส.จ. ไม่มีโควตาพิเศษที่จะพิจารณาความดีความชอบให้แก่ตน การขอความดีความชอบหรือขึ้นเงินเดือนยังคงต้องเสนอผ่านหน่วยงานเดิมของตนเองอยู่ ซึ่งหากตนเองมาช่วยปฏิบัติงานใน ศ.ปส.จ. ก็จะทำให้เสียสิทธิในการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษไป นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวแล้ว ในปัจจุบัน ศ.ปส.จ. ยังขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอีกด้วย

1.2) ขาดระบบข้อมูลชุมชน หมู่บ้าน เนื่องจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องมุ่งสู่พื้นที่เป็นสำคัญ คือ ชุมชน หมู่บ้าน จึงต้องสามารถแยกสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน หมู่บ้าน ออกเป็นพื้นที่รุนแรง ปานกลาง และเบาบาง เพื่อสะดวกในการดำเนินงาน แต่ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าวยังมีไม่เพียงพอในปัจจุบัน สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย จึงดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลยาเสพติดจังหวัด แต่ก็ยังประสบปัญหาที่สำคัญอยู่ คือ ความครบถ้วนและถูกต้องในการจัดเก็บข้อมูล ความล่าช้า ไม่สมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ จึงทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

1.3) การบริหารและการจัดการ ศ.ปส.จ. ยังไม่มีเอกภาพในการดำเนินงานระดับพื้นที่อย่างแท้จริง เนื่องจากหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัดที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ยังต้องได้รับงบประมาณ และการบังคับบัญชาจากส่วนกลาง จึงทำให้ ศ.ปส.จ. ไม่สามารถบูรณาการทั้งงบประมาณ แผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานต่างๆ ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ ซึ่งปัจจุบัน ศ.ปส.จ. ทำได้แต่เพียงการปราบปราม แผนงาน/โครงการ รวมถึงผลการปฏิบัติงานที่หน่วยงานต่างๆ รวบรวมไว้เพื่อรายงานให้ส่วนกลางทราบเท่านั้น นอกจากนี้การกำหนดให้คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ป.ป.ส.จ.) เป็นองค์กรกำหนดนโยบายยาเสพติดของจังหวัดนั้น ในความเป็นจริงในแต่ละจังหวัดมีการประชุม ป.ป.ส.จ. น้อยมาก และบางจังหวัดไม่เคยมีการประชุมเลย ทำให้ไม่สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้กับหน่วยงานต่างๆ ในระดับจังหวัดได้

1.4) อิทธิพลและผลประโยชน์ การค้ายาเสพติดมีผลประโยชน์มากมาย จึงทำให้ข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งนักการเมืองทั้งในระดับประเทศและในระดับท้องถิ่นบางคน เข้ามาเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์กับยาเสพติด บุคคลเหล่านี้จะใช้ทั้งอิทธิพลโดยตรง และโดยอ้อม สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครอง ขบวนการค้ายาเสพติด ทำให้ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงในพื้นที่ไม่กล้าเข้าไปปราบปราม ขัดขวางผลประโยชน์ เพราะเกิดความหวาดกลัวว่าจะส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง เช่น ถูกโยกย้ายโดยไม่เป็นธรรม ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพราชการ ถูกข่มขู่ ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและ

ทรัพย์สินของตนเอง และยิ่งนานวันเข้ากลุ่มอิทธิพลเหล่านี้จะมีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นและขยายออกเป็นเครือข่ายต่างๆ ทำให้ยากแก่การปราบปราม จนเกิดความเสื่อมศรัทธาในตัวข้าราชการ และไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน

2) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.ก.) เป็นองค์กรปฏิบัติในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินงานมีปัญหา อุปสรรค หลายประการ ดังนี้

2.1) ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับ ศ.ปส.จ. เนื่องจากปัจจุบัน กทม. ไม่มีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบเรื่องยาเสพติด การจัดตั้ง ศ.ปส.ก. เป็นไปตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 จึงต้องยืมข้าราชการจากที่อื่นๆ มาช่วยปฏิบัติงานซึ่งไม่เพียงพอเนื่องจากปัญหายาเสพติดใน กทม. มีความหลากหลายและมีความรุนแรงในหลายพื้นที่ชุมชน นอกจากนี้โครงสร้าง ศ.ปส.ก. ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันก็เกิดปัญหาในทางปฏิบัติจากคำสั่ง กทม. ที่ 3256/2543 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2543 กำหนดให้ ศ.ปส.ก. อยู่ในความควบคุม กำกับ ดูแล ของสำนักอนามัย โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นเลขาธิการ ศ.ปส.ก. จากลักษณะโครงสร้างนี้ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) ไม่สามารถอำนวยความสะดวก สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล องค์กรในระดับพื้นที่ คือ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขต (ศ.ปส.ข.) ซึ่งมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสำนักงานเขตต่างๆ อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของปลัดกรุงเทพมหานคร การดำเนินงาน การสั่งการต่างๆ ศ.ปส.ก. จะต้องเสนอผ่านสำนักงานปลัด กทม. ทำให้เกิดความล่าช้าและอาจไม่ทันกับสถานการณ์

2.1.2) ไม่สามารถประสานงานกับหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง คือ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ในพื้นที่ กทม. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสำนักอนามัยซึ่งเป็นฝ่ายเลขาธิการ ศ.ปส.ก. ไม่มีอำนาจการตัดสินใจ และไม่มีเอกภาพในการบริหาร ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว ข้างต้นจึงควรกำหนดให้ปลัด กทม. เป็นเลขาธิการ ศ.ปส.ก. แทนผู้อำนวยการสำนักอนามัย จะทำให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ กทม. มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2) ขาดการประสานงานกับองค์กรปฏิบัติในระดับพื้นที่ชุมชน การแก้ไขปัญหายาเสพติดของ กทม. ในระดับชุมชนต่างๆ จะต้องร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ สำนักงานเขต หรือ ศ.ปส.ข. สถานีตำรวจของนครบาลในพื้นที่ และผู้นำชุมชน แต่ในการปฏิบัติงานจริงทั้ง 3 ฝ่าย ไม่ค่อยมีการประสานการดำเนินงานร่วมกันเพราะต่างฝ่ายต่างมีงบประมาณของตนเองลงไปดำเนินงานในพื้นที่ ทั้งสำนักงานเขตและตำรวจนครบาล จึงไม่มีการบูรณาการในด้านแผนงาน/โครงการ นอกจากนี้สำนักงานเขตต่างๆ ยังขาดบุคลากรที่เข้าไปประสานสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานด้านยาเสพติด ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

2.3) ขาดระบบข้อมูลด้านยาเสพติด ศ.ปส.ข. ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ คือ จำนวนผู้เสพ ผู้ติดยา จำนวนกลุ่มเสี่ยง จำนวนผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ รายย่อย จึงไม่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ได้ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้ ศ.ปส.ก. จัดทำ

ระบบข้อมูลยาเสพติดใน กทม. แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรที่ลงไปจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ ประชาชนในชุมชนต่างๆ ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเนื่องจากเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ค้าข้าราชการที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนี้สถานการณ์ยาเสพติดใน กทม. มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ข้อมูลที่จัดเก็บจึงไม่ทันสมัย ไม่ทันเหตุการณ์

3) โรงเรียน สถาบันการศึกษาต่างๆ มีปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานหลายประการ ดังนี้

3.1) วิทยุทัศน์ในเชิงการป้องกันของโรงเรียน สถาบันการศึกษา ยังมีน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ มักมีความเห็นว่ายังไม่มีปัญหายาเสพติดเกิดขึ้นในโรงเรียนของตนจึงไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานป้องกันเพื่อมิให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคต ความเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ มักคิดว่ามีปัญหาไปแล้วจึงค่อยดำเนินงาน จึงมิได้มีการดำเนินงานใดๆ ล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ความคิดเช่นนี้ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาขยายตัวอย่างรวดเร็ว

3.2) ความตระหนักและการยอมรับสภาพปัญหา รวมทั้งความเข้าใจที่ถูกต้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ยังมีน้อย เนื่องจากปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเรื่องเสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น จึงมีโรงเรียนจำนวนมากไม่ยอมรับว่ามีปัญหานี้เกิดขึ้นในโรงเรียนมีการปกปิดกลบเกลื่อนปัญหา แก้ปัญหาโดยการหาทางไล่นักเรียนที่มีปัญหายาเสพติดออกจากสถานศึกษาทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมากกว่าที่จะแก้ปัญหาโดยวิธีอื่น ซึ่งหากไม่มีความตระหนักและไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหาร ครู อาจารย์ จะส่งผลต่อการดำเนินงาน ดังนี้

3.2.1) การระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน ทำให้การบริหารบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดำเนินงานซ้ำซ้อน มีความเข้าใจว่าครู แก้ไขปัญหายาเสพติดต้องดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษนอกเหนือจากกิจกรรมหรือภารกิจปกติที่ดำเนินงานอยู่แล้ว

3.2.2) ครู อาจารย์ ยังไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านยาเสพติดของโรงเรียน เนื่องจากได้มอบหมายงานด้านยาเสพติดในโรงเรียนให้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ จึงคิดว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่จะดำเนินการ จึงรับผิดชอบงานสอนที่ได้รับมอบหมายเป็นงานหลักโดยไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด

3.3) ข้อมูลยาเสพติดในโรงเรียน สถานศึกษา เนื่องจากไม่ได้ศึกษาถึงปัญหายาเสพติดและไม่มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบทำให้การวิเคราะห์ปัญหาไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถกำหนดหรือวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

3.4) ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดถูกข่มขู่ คุกคาม ครู อาจารย์เกือบทุกท่านที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดจะถูกข่มขู่ คุกคาม จากกลุ่มอิทธิพลซึ่งคุ้มครองขบวนการค้ายาเสพติดในโรงเรียนหรือรอบๆ บริเวณโรงเรียน การข่มขู่ดังกล่าวมีทั้งทางจดหมาย ทางโทรศัพท์ ตลอดจนทำลายทรัพย์สินของครู อาจารย์ ผู้นั้นโดยตรง ยังไม่มีหลักประกันความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจ

หน้าที่โดยตรง นอกจากนี้ยังมีข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนได้รับผลประโยชน์จากขบวนการค้า ยาเสพติด หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ครู อาจารย์ จำนวนไม่น้อย จึงวางมือจากการดำเนินงาน ด้านนี้

3.5) ความร่วมมือของผู้ปกครอง โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับปัญหาในเมืองต้น หลายรายเมื่อรับรู้ปัญหาก็มอบให้ครูเป็นผู้ดูแลแก้ไขปัญหาทั้งหมด โดยไม่ได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือ

3.6) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ยังไม่สามารถดำเนินการให้ครอบคลุมผู้บริหาร ครู อาจารย์ทุกคนได้

3.7) การเข้าร่วมกิจกรรมแก้ไขปัญหายาเสพติดของนิสิต นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยยังมีน้อย เนื่องจากนิสิต นักศึกษา ส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มโครงการ กล่าวคือ ไม่ได้ร่วมกันคิดรูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรม การดำเนินงานต่างๆ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารของสถาบันการศึกษาเป็นผู้คิดเองทำเอง แล้วให้นักศึกษาในสถาบันเข้าร่วม นอกจากนี้งบประมาณดำเนินงานของมหาวิทยาลัยต่างๆ ยังได้รับการสนับสนุนน้อยมาก งบประมาณส่วนใหญ่นำไปรวมไว้เป็นงบกลางของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อจัดกิจกรรมรวมของมหาวิทยาลัยทั้งหมด ทำให้งบประมาณที่ใช้ในมหาวิทยาลัยต่างๆ มีไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมด้านยาเสพติดของนิสิต นักศึกษา จึงไม่สามารถทำได้ตลอดปี ทำได้เพียงครั้ง สองครั้ง ก็จบกันไป ไม่มี การติดตามประเมินผล

6. แนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติ

ปัญหายาเสพติดไม่สามารถขจัดให้หมดสิ้นไปโดยสิ้นเชิงเนื่องจากปัจจัยทางโครงสร้างของสังคม และเศรษฐกิจ ที่นำไปสู่การก่อและการขยายตัวของปัญหายังคงมีอยู่ แต่สามารถควบคุมโดยกลไกและ กระบวนการทางสังคม (Social Movement) ที่เข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหายา ทุกระดับ โดยเฉพาะกลไกระดับครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของปัญหา โดยมียุทธศาสตร์การ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถเข้าถึงทุกพื้นที่และทุกกลุ่ม เป้าหมาย รวมทั้งมียุทธศาสตร์เชิงรุกที่เชื่อมโยงกับการแก้ปัญหาโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และ ยุทธศาสตร์เชิงรับในการแก้ไขปัญหายาที่เป็นผลกระทบ ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงสามารถ แบ่งออกเป็น 2 แนวทางที่สำคัญ ดังนี้

6.1 การแก้ไขปัญหายาในระยะยาว เป็นการปรับปรุงแก้ไขด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึง การปรับบทบาท หน้าที่ องค์กรในภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่ -

1) องค์กรภาครัฐต้องเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชน และองค์กรชุมชน ตระหนักถึงปัญหายาเสพติด มีการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง มีการนำที่มีคุณภาพ -มีการจัดระบบการดำเนินงาน ที่ดี มีวิธีการแก้ไขปัญหายาที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน รู้จักแสวงหาความร่วมมือและทรัพยากรต่างๆ โดย ภาครัฐจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิค วิธีการ งบประมาณ และทรัพยากรในการแก้ไขปัญหายา รวมทั้ง การดำเนินงานในส่วนที่เกินขอบเขตขององค์กรชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการ ประชาสังคม และ

การขยายเครือข่ายองค์กรประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะทำให้การแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) การกำหนดยุทธศาสตร์ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต้องมีความชัดเจน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณลงสู่ชุมชน ที่มีความพร้อมในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น โดยยึดหลักให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนับตั้งแต่ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติและร่วมกันประเมินผล มีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด หรือปัญหาอื่นๆ ตามความต้องการของชุมชน อย่างเป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง

3) การแก้ไขปัญหาเสพติดต้องดำเนินการในลักษณะเบ็ดเสร็จ (Total Defence) โดยการผสมผสานและบูรณาการกระบวนการดำเนินงานในทุกด้านเป็นองค์รวมทั้งด้านการข่าว การป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การจัดระเบียบชุมชน การพัฒนา และการแก้ไขปัญหัจฉัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและภารกิจในทุกด้าน โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีพลังประชาชนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาของตนเอง และมีหน่วยราชการ องค์กรภาคเอกชน ต่างๆ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ

4) การดำเนินการแก้ไขปัญหยาเสพติด ต้องดำเนินการทั้ง 3 มาตรการควบคู่กันไป ทั้งการป้องกัน ปราบปราม และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยมุ่งดำเนินการในระดับพื้นที่ หมู่บ้าน ชุมชน โดยมีนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ทั้งการอำนวยความสะดวก ควบคุม กำกับ ดูแล รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ ในพื้นที่อำเภอ จังหวัด สำหรับในเขต กทม. ต้องมุ่งดำเนินการในชุมชนของสำนักงานเขตต่างๆ โดยมีผู้อำนวยการส่วนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด

5) รัฐต้องมีความเด็ดขาดในการบังคับใช้กฎหมาย โดยการเอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหาคัญที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ทั้งตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ส. และฝ่ายปกครอง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในความคิด และการปฏิบัติงาน โดยเน้นการทำงานที่ประสานสอดคล้อง เพื่อผลของความยุติธรรมให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวม รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กำจัดปัญหาการรับสินบนของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนเร่งรัดการพิจารณาคดีให้มีความรวดเร็วมากขึ้น

6) การพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติด เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานด้านยาเสพติดมีจำนวนมากขึ้น เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กอ.รมน. เป็นต้น หน่วยงานดังกล่าวต่างจัดเก็บข้อมูลยาเสพติดของตนเอง เช่น จำนวนผู้ใช้และผู้ติดยาเสพติด ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้ค้ารายย่อย จำนวนเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ฯลฯ ข้อมูลที่จัดเก็บเหล่านี้ จึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป บางครั้งก็ขัดแย้งกันเองจนเกิดความสับสน ไม่แน่ใจว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง จึงมีปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในระยะยาวจึงควรพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดให้ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ในทุกหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายให้หน่วยงานหลักคือ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดย ศ.ปส.จ./ก. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลระดับพื้นที่ทั้งจำนวนผู้ติด ผู้เสพ ผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย ฯลฯ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้น ประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อการตรวจสอบข้อมูลที่ต้องการ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล หรือข้อมูลกลาง ที่ทุกหน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ และไม่เกิดความสับสน

7) การติดตามประเมินผล การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในระดับพื้นที่ และในระดับนโยบาย จะต้องมีการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ตรวจสอบได้จากระบบข้อมูลและผลการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานภาครัฐด้วยตนเอง และหน่วยงานต่างๆ จากภายนอก เช่น องค์กรภาคเอกชน NGO, ร่วมกันติดตามประเมินผล นอกจากนี้ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพปัญหาของยาเสพติดในประเทศไทย อย่างเป็นวิชาการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหายาในอนาคต

8) ปรับปรุงระบบงบประมาณยาเสพติดใหม่ เดิมระบบงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะตั้งตามกิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ที่หน่วยงานต่างๆ ขอไว้ ทำให้งบประมาณที่ลงไปแก้ไขปัญหายาในระดับพื้นที่ไม่พร้อมกัน ต่างหน่วยต่างทำ จึงไม่สามารถบูรณาการ กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ในระดับพื้นที่จังหวัด อำเภอ ได้ และบางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนเรื่องพื้นที่ดำเนินการทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้น จึงควรที่จะปรับปรุงระบบงบประมาณยาเสพติดใหม่ โดยทำงบประมาณที่มีอยู่จำนวนหนึ่งของทุกหน่วยงาน มารวมกัน และจัดสรรงบประมาณก้อนนี้ลงไปให้กับ ศ.ปส.จ./ก. เพื่อนำไปบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ทั้ง 3 มาตรการ คือ ป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา จะทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังสามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหายาที่ถูกจุด ตรงประเด็น ในส่วนของหน่วยงานต่างๆ ควรมีงบประมาณในด้านการติดตาม ประเมินผล เพื่อไปตรวจสอบการทำงานเท่านั้น ซึ่งจะสร้างความเป็นเอกภาพ ในด้านงบประมาณให้กับ ศ.ปส.จ./ก. เป็นอย่างยิ่ง

9) สนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนา เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเป็นศูนย์รวมในการพัฒนาจริยธรรม นำหลักธรรมทางศาสนา มาช่วยในการสร้างจิตสำนึกต่อต้านยาเสพติด ชัดเจนลึกลงใจให้ประชาชนมีศีลธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม และศูนย์กลางยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทย ให้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ การดำเนินงานควรดำเนินการในเชิงรุก และรับ และมีบทบาทในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย และจิตใจให้เข้มแข็ง เสริมสร้างวิถีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเพื่อมิให้หันกลับไปใช้ยาเสพติดอีก นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาในชั้นเรียนต่างๆ ควรมีหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ และวิชาที่ว่าด้วยยาเสพติดเข้าไปในระบบและนอกระบบการศึกษา

6.2 การแก้ไขปัญหายาในระยะสั้น เป็นการแก้ไข ปรับปรุงการบริหารและการจัดการ เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ปรับองค์กรการบริหารในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวมีความเป็นเอกภาพ ในการบริหาร การระดมสรรพกำลัง การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการแก้ไขปัญหายา การสั่งการ การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนการให้คุณให้โทษแก่ผู้รับผิดชอบอย่างแท้จริง นอกจากนี้ต้องเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.จ./ก.) ให้เข้มแข็ง มีอัตรากำลังที่รับผิดชอบเรื่อง

ยาเสพติดโดยตรง เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ประสานงาน ติดตาม กำกับ ดูแล และสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับอำเภอ สำนักงานเขต ได้อย่างแท้จริง

2) จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับภาค ประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานระดับภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อให้อำนาจในการประสานงาน อำนาจการสั่งการเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษ การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีลักษณะเชื่อมโยงคาบเกี่ยวกันหลายจังหวัด สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่จังหวัดตามที่ได้รับประสานหรือร้องขอ รวมทั้งการยุติปัญหา ในพื้นที่สำคัญๆ ให้ได้โดยเร็ว

3) ให้อำเภอเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่เป็นศูนย์กลางการจัดทะเบียนข้อมูลผู้ติดและผู้ใช้ยาเสพติด รวมทั้งการจำแนกและส่งต่อผู้ติดและผู้ใช้ยาเสพติดจากหมู่บ้าน/ชุมชน เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ให้นายอำเภอในพื้นที่เป้าหมายประสานการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่และร่วมอำนวยความสะดวกกับผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งต้องพัฒนาองค์กรเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับอำเภอ

4) ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมกีฬาของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดหาอุปกรณ์กีฬาต่างๆ รวมทั้งหาสถานที่ที่เป็นลานกีฬาสำหรับชุมชน โดยอาจจะขอซื้อ ขอยืม ขอเช่า ขอใช้ จากพื้นที่ที่มีอยู่ในชุมชน มีการฝึกอบรมผู้ประสานงาน หรืออาสาสมัครในชุมชน หมู่บ้าน เพื่อมาดำเนินการในเรื่องนี้ และมีการประสานงานในเรื่องนี้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

5) การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหายา ต้องมีการปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและวิธีการเบิกจ่ายให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน มีการจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับหมู่บ้าน โดยหารขอรับการสนับสนุนจากกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในท้องถิ่นของตนด้วย การขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐก็จเอกชน จากมูลนิธิ พลังแผ่นดินเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นต้น

7. ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากโรงเรียน สถาบันการศึกษา และชุมชนต่างๆ เป็นสถานที่ที่มีเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา อยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นเป้าหมายของขบวนการค้ายาเสพติด ที่ต้องการให้สถานที่เหล่านี้ เป็นตลาดรองรับยาเสพติดให้มากที่สุด และประกอบกับที่ผ่านมามีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน สถาบันการศึกษา และชุมชน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น จึงขอเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

1) ระบบข้อมูล สถานศึกษาต้องอาศัยระบบข้อมูลที่จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารสถานศึกษาได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในสถานศึกษาทุกคน ทั้งข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล รายกลุ่มและเป็นฐานข้อมูลสภาพปัญหา พฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ ของนักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาของโรงเรียนในภาพรวมได้อีกด้วย โดยอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในการจัดเก็บข้อมูล โดยอาจารย์แนะแนว อาจารย์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนแกนนำเป็นผู้สนับสนุนข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ ข้อมูลที่ควรจัดเก็บควรมีข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทุกด้านทั้งดีและเบี่ยงเบน ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมยาเสพติด และการแก้ไข เป็นต้น ข้อมูลที่จัดเก็บนี้สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาเป็นรายชั้นเรียน ระดับโรงเรียน และระดับชาติ โดยการสร้างกระบวนการจากโรงเรียนไปสู่ระดับจังหวัดและระดับชาติ

2) ระบบการให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษาคือกระบวนการในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาชีวิตในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียนทั้งปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียน ตลอดจนปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การให้คำปรึกษาจะช่วยให้นักเรียนสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ถูกต้องและเหมาะสม กระบวนการแก้ไขปัญหาคควรมีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มเพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว หรืออาจารย์อื่นที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้ โครงสร้างของระบบการให้คำปรึกษาในโรงเรียนควรประกอบด้วย กลุ่มเพื่อน อาจารย์ ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว ซึ่งปฏิบัติงานสัมพันธ์เชื่อมโยงและส่งต่อปัญหาตามศักยภาพของบุคคลที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลืออันได้แก่

2.1) กลุ่มเพื่อนนักเรียนในกลุ่มเพื่อนจะช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาตนเองในกลุ่มเพื่อนตามศักยภาพที่นักเรียนมี โดยนักเรียนมีแกนนำกลุ่มจะได้รับการอบรมให้มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตักเตือน เพื่อนภายในกลุ่มได้ ดังนั้นปัญหาส่วนหนึ่งที่นักเรียนสามารถแก้ไขกันได้จะยุติในกลุ่มเพื่อน ส่วนปัญหาที่เกินกำลังความสามารถของนักเรียนก็จะถูกส่งต่อไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาผู้นำกลุ่มเพื่อนสามารถแบ่งเบาภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนวได้ในระดับหนึ่งทำให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2) เมื่อผู้นำกลุ่มเพื่อนได้พบปัญหาของเพื่อนในกลุ่มที่มีความรุนแรงไม่สามารถให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือได้จะนำปัญหาและนักเรียนที่มีปัญหาดังกล่าวมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนในห้องเรียนนั้นเพื่อหาทางแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษานอกเหนือจากการควบคุมระเบียบของชั้นเรียนแล้วยังเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนแกนนำกลุ่มเพื่อนและเป็นที่ปรึกษาปัญหาต่างๆ ให้แก่นักเรียนด้วย ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรมีความรู้พื้นฐานในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

2.3) อาจารย์แนะแนวกรณีที่นักเรียนนักศึกษามีปัญหาบางอย่างที่ผู้นำกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือได้ก็จะนำนักเรียนที่มีปัญหามาปรึกษากับอาจารย์แนะแนวเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาทางด้านจิตใจ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาการติดยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งอาจารย์แนะแนวจะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนผู้นั้นเพื่อให้สามารถหาทางแก้ไขที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วย

ตนเอง หากปัญหาใดมีความรุนแรงมากไม่สามารถให้คำปรึกษาได้อาจารย์แนะแนวจะต้องดำเนินการแนะนำส่งต่อไปยังจิตแพทย์เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป ดังนั้น อาจารย์แนะแนวจึงควรมีพื้นฐานความรู้ในการให้คำปรึกษาในระดับลึก ตลอดจนเป็นผู้ที่คอยดูแลและพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

3) ระบบการสนับสนุนจากชุมชน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามลำพังเฉพาะสถานศึกษาเท่านั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานดังกล่าว ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษา สมาคมครูและผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ โดยสถานศึกษาจะเป็นศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้

3.1) ผู้ปกครองนับเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้เหมาะสมกับวัยให้ความรักความอบอุ่นเพื่อให้บุตรหลานเติบโตเป็นกำลังสำคัญต่อบ้านเมืองในอนาคต ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีบทบาทในการให้ความรู้และสร้างกลไกของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน การประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและช่วยเหลือระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน และระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการ เมื่อบุตรหลานของตนเป็นเพื่อนกัน โรงเรียนก็ควรสร้างความสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเป็นเพื่อนกันด้วย โดยการประชุมผู้ปกครองเป็นรายห้องเรียนหรือชั้นเรียน และการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง

3.2) ผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มี ศักยภาพและเป็นผู้มีส่วนร่วมในพื้นที่ที่สถานศึกษาควรระดมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหาตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ไขป้องกันตลอดจนร่วมปฏิบัติการและร่วมประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงาน ผู้นำชุมชน เช่น ผู้นำด้านการปกครองท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่างๆ หน่วยงานของรัฐ เช่น ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร สาธารณสุข หน่วยงานภาคเอกชน เช่น สมาคมครูและผู้ปกครอง สโมสร สมาคม และชมรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินงานสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

4) ระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ ในโรงเรียนควรให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นักเรียนแกนนำและนักเรียนคนอื่นๆ สามารถจะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกับนักเรียนกลุ่มต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีครู-อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด

4.1) การดำเนินงานกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่ยาเสพติด นักเรียนแกนนำจะมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมด้านการป้องกันยาเสพติดให้กับเพื่อนนักเรียนทั้งโรงเรียน

4.2) การดำเนินงานกับกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เริ่มทดลองใช้ยาเสพติดและใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราว นักเรียนแกนนำก็จะมีบทบาทให้คำปรึกษา แนะนำ ดักเตือน ตลอดจนร่วมแก้ปัญหากับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว

4.3) การดำเนินงานกับกลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด นักเรียนแกนนำก็จะมีบทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำ ดักเตือน ตลอดจนร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์แนะแนว รวมทั้งดูแลและให้กำลังใจในการเลิกยาเสพติด

4.4) การดำเนินงานป้องปรามการค้ายาเสพติดในโรงเรียนนักเรียนแกนนำและนักเรียนทั่วไปก็สามารถเป็นส่วนหนึ่งของระบบเฝ้าระวังในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดในสถานศึกษาแก่ครู อาจารย์ และผู้บริหาร

นอกจากข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบงาน 4 ระบบแล้ว การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานดังต่อไปนี้ด้วย คือ

- 1) ปรับเปลี่ยนเจตคติ ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและแหล่งความช่วยเหลือกับผู้บริหาร ครู-อาจารย์ทุกคน
- 2) จัดทำระบบนิเทศก์และกำกับการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสถานศึกษา
- 3) เสริมสร้างความมั่นใจ ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง
- 4) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านยาเสพติด
- 5) สำหรับสถานศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ควรเปิดโอกาสให้นิสิต นักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษานั้นๆ เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน โดยมีผู้บริหารสถาบันเป็นพี่เลี้ยง แนะนำ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนงบประมาณ อันจะทำให้ นิสิต นักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเหล่านี้มากยิ่งขึ้น
- 6) โรงเรียน สถานบันการศึกษาต่างๆ ควรจัดให้มีบริการด้านนันทนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังนอกเวลาศึกษา เพื่อให้ นิสิต นักศึกษา ใช้เวลาว่างและวันหยุดต่างๆ มาใช้บริการด้านนันทนาการ ทั้งสถานที่ และอุปกรณ์กีฬาต่างๆ สนับสนุน ส่งเสริมให้มีชมรม กลุ่มกิจกรรมต่างๆ ด้านนันทนาการ ในสถานศึกษา รวมทั้งอาจให้มีอาสาสมัครนันทนาการเป็นผู้ดำเนินการและประสานงานกับโรงเรียนสถานศึกษานั้นๆ

7.2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนควรยึดหลักแนวคิด 4 ประการ คือ

- 1) การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการมีส่วนร่วม โดยดำเนินการด้วยกิจกรรมพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1) การสร้าง/ปรับ ทศนคติ และค่านิยมที่เป็นอุปสรรคให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการทำเพื่อส่วนรวมด้วยกรฟุ้งตนเอง
 - 1.2) การสร้างกระแสการต่อต้านยาเสพติด
- 2) การเพิ่มศักยภาพและความเข้มแข็งแก่ชุมชน โดย
 - 2.2) การกระตุ้นและสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากทั้งชุมชน (ไม่ใช่จากแกนนำไม่กี่คน)
 - 2.3) การพัฒนาบุคลากรในชุมชน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อแสวงหาแนวทางปฏิบัติงานที่เหมาะสมที่สุด

2.4)การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการชุมชน

2.5) การสร้าง/ขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน

2.6) การระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชนบนหลักการพึ่งตนเอง (ไม่รอคอย

ความช่วยเหลือ)

3) การเสริมสร้างกลไกความร่วมมือในหมู่ภาคีต่างๆ โดย

3.1) การจัดระบบประสานงานทุกภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อการทำงานอย่างสอดคล้อง

เป็นเอกภาพ

3.2) การปรับ/สร้างระบบการบริหารจัดการและกลไกหรือเงื่อนไขกฎระเบียบให้

เอื้อต่อการทำงาน โดยยึดหลัก ยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้สะดวกตามสภาพเงื่อนไขสถานการณ์

3.3) พัฒนาคณะทำงาน/องค์กร ที่จะสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ชุมชนในการ

เปลี่ยนแปลงได้

4) การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน

โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญๆ ได้แก่

4.1) การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาครบวงจร โดยผสม

ผสานมาตรการ ป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

4.2) การดำเนินงานในลักษณะองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับปัญหาพื้นฐาน

อื่นๆ ในฐานะที่เชื่อมโยง หรือส่งผลต่อปัญหาเสพติด

4.3) รูปแบบการดำเนินงานและกิจกรรมต้องพัฒนาขึ้นอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ

ความพร้อมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน

บทสรุป

การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยหน่วยงานของรัฐเพียงอย่างเดียว ไม่อาจแก้ปัญหา การแพร่ระบาดของยาเสพติดในครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการได้อย่างจริงจังต่อเนื่อง และไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ดังนั้น หากรัฐ สามารถกระตุ้นและส่งเสริมให้องค์กรประชาชนและภาคเอกชนมีความเข้มแข็งและเข้ามามีบทบาทในการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาของตนเอง ก็จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาสังคมทุกเรื่องในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้การแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ยั่งยืนและถาวรตลอดไป

ภาคผนวก

1. การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายใต้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544

นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่อง แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด คำสั่งดังกล่าวมีสาระสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

1. ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 เรื่อง นโยบาย การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2. การดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องยึดพื้นที่เป็นหลัก เน้นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน เพื่อสร้างความคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน ลดอุปสงค์และอุปทานยาเสพติด เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และการปราบปรามอย่างเฉียบขาดจริงจัง โดยมีแนวทาง ในการเอาชนะยาเสพติด ไว้ 9 ประการ คือ

- 2.1 การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน
- 2.2 การควบคุมตัวยาและสารเคมี
- 2.3 การปราบปราม
- 2.4 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ
- 2.5 การข่าว
- 2.6 การอำนวยการและการประสานงาน
- 2.7 การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

2.8 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.9 การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

3. กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดตามคำสั่งที่ 120/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ

จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ แนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลปัจจุบันได้ ดังนี้

3.1 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะกลับไปสู่สภาพเดิมเหมือนเมื่อครั้งมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 เนื่องจากแนวทางการดำเนินงานตามคำสั่งนี้ จะเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ตามบทบาท หน้าที่ ที่แต่ละหน่วยงานได้รับมอบหมาย เช่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ด้านการบำบัดรักษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำหน้าที่ด้านการปราบปราม ไม่มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง การประสานงาน การสั่งการ การกำกับ ดูแล ติดตามประเมินผล เหมือนเช่น คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ที่กำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ปส.ช.) ทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้นการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาจะขาดความเป็นเอกภาพในส่วนกลาง สำหรับการดำเนินงานในพื้นที่ที่ยังกำหนดให้มีศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/อำเภอ (ศ.ปส.จ./อ.) ในทางปฏิบัติอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ เนื่องจากหน่วยงานในส่วนกลางที่รับผิดชอบเรื่องยาเสพติดจะส่งการลงไปยัง ศ.ปส.จ./อ. ได้โดยตรง ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหาร กองบังคับบัญชา ศ.ปส.จ./อ. ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นกับส่วนราชการนั้น ตามสายการบังคับบัญชา

3.2 ไม่กำหนดโครงสร้างการดำเนินงานที่เบ็ดเสร็จแน่นอน คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 ไม่ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรการดำเนินงาน เหมือนเช่นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 141/2541 ที่กำหนดโครงสร้างเบ็ดเสร็จทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่ แต่เป็นการใช้หน่วยงานเดิมที่มีอยู่แล้วดำเนินการเอง โดยไม่มีการตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมา ซึ่งในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดผลเสียในการบริหารงาน กล่าวคือ ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบว่าดำเนินการอย่างไร เกิดความสับสน เพราะไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานเพราะ ศ.ปส.จ./อ. ไม่ทราบว่าจะต้องเชื่อฟังใคร รายงานผลการดำเนินงานกับหน่วยงานใด เป็นต้น

2. คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ตามคำสั่ง ที่ 120/2544

คณะกรรมการนี้ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.ชาลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน และมีกรรมการอีกจำนวน 20 ท่าน โดยมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการนี้มีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

2.1 อำนวยการ สั่งการ ประสานงาน ควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ผังแผ่นดินและแนวทางในการเอาชนะปัญหา ยาเสพติด

2.2 กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะปัญหา ยาเสพติด ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ ยาเสพติด

2.3 การปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหา ยาเสพติดบรรลุผล โดยเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี ในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การโยกย้ายข้าราชการ พนักงาน องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เหมาะสมในพื้นที่
- 2) การให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ สำหรับข้าราชการและประชาชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด
- 3) การปกป้องคุ้มครองข้าราชการและประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 4) การสรรหาข้าราชการที่ดี มีความสามารถ ไปปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

2.4 ให้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเป็นการเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะพื้นที่

2.5 ดำเนินการอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

จากคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้ น่าจะมีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ดังนี้

1) คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้ผังแผ่นดิน มีบทบาท หน้าที่ คล้ายคลึงกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 โดยคณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ซึ่งโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็น และมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นเลขานุการ แต่ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ) เป็นประธาน คณะกรรมการ ป.ป.ส. แทน ซึ่งโดยหลักการแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นองค์กรกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของประเทศ จึงมีสถานะที่อยู่เหนือกว่าคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้ผังแผ่นดินฯ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จากลักษณะนี้จึงเกิดปัญหา ในทางการบริหาร หากคณะกรรมการ ป.ป.ส. จะให้ข้อเสนอแนะหรือการสั่งการกับคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้ผังแผ่นดินฯ นอกจากนี้ คณะกรรมการชุดนี้ มีอำนาจ หน้าที่ ในการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดด้วย จะทำให้คณะกรรมการทั้ง 2 ชุด ทำงานที่คล้ายคลึงกัน จนเกิดความซ้ำซ้อนกันได้ในอนาคต ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้

2) เป็นที่ยอมรับว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดต้องมุ่งสู่พื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน เป็นเป้าหมายสำคัญ พื้นที่เหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบของ ศ.ปส.จ./อ. โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด

นายอำเภอ เป็น ผอ.ศ.ปส.จ. และ ผอ.ศ.ปส.อ. ซึ่งข้าราชการเหล่านี้สังกัดกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น ตามหลักสายการบังคับบัญชาและหลักการบริหาร จึงควรให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นเลขานุการ คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินฯ แทนเลขาธิการ ป.ป.ส. เพราะปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บังคับบัญชา กำกับ ดูแล ผอ.ศ.ปส.จ. และผอ.ศ.ปส.อ. โดยตรงอยู่แล้ว จึงสามารถ พิจารณาให้ความดี ความชอบ ให้คุณ ให้โทษได้โดยตรง การให้เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นเลขานุการของ คณะกรรมการชุดนี้ จะทำให้การสั่งการการดำเนินงานต่างๆ มีสายการทำงานที่ยาวขึ้น เลขาธิการ ป.ป.ส. ต้องแจ้งกระทรวงมหาดไทยก่อน แล้วกระทรวงมหาดไทยจึงสั่งการลงไปยัง ศ.ปส.จ./อ. จึงทำให้เกิดความล่าช้า อาจไม่ทันต่อสถานการณ์ยาเสพติดที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้

3) คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 120/2544 ไม่ได้กำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ ของ สำนักเลขานุการคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินฯ ว่าประกอบด้วยใครบ้าง มีบทบาท หน้าที่อย่างไร จะมีส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้า มาร่วมหรือไม่ หรือให้สำนักงาน ป.ป.ส. ดำเนินการเองทั้งหมด จนถึงขณะนี้ก็ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้

กล่าวโดยสรุปแล้ว คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 และ 120/2544 เป็นความพยายามของรัฐบาล ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่จะมีการรอบ มุมมอง หรือแนวความคิด ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใหม่ตามหลัก "คิดใหม่ ทำใหม่" การดำเนินงาน จะให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายคงมิใช่เป็นเรื่องง่าย หากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้ง 2 ฉบับ ดังกล่าว ยังไม่มีแนวทาง วิธีการ ที่ชัดเจน ให้กับผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

**คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
การปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติด**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สถานการณ์

ปัญหาสาธารณสุขยังคงขยายตัวและกระทบต่อความมั่นคง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีเงื่อนไขทางโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกเป็นปัจจัยกำหนด โดยสถานการณ์มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทั้งความหลากหลายของตัวยา พุติกรรมการเสพ และพฤติการณ์การผลิต การค้า และการลำเลียง โดยเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ซึ่งเป็นตัวยาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ยังคงเป็นตัวยาที่มีความสำคัญที่สุด ทั้งในปัจจุบันและในระยะต่อไป ในขณะที่ยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์และวัตถุออกฤทธิ์มีแนวโน้มที่จะแพร่ระบาดมากขึ้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาสาธารณสุขที่แพร่ระบาดอยู่ และเฝ้าระวังตัวยาอื่นที่จะมีปัญหาในระยะต่อไป

สถานภาพของการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ยาบ้า) ของประเทศไทย ในขณะนี้ (มีนาคม ๒๕๔๔)

๑. ผู้ผลิต

ผู้ผลิตรายใหญ่อยู่นอกเขตประเทศไทย และนำเข้าสู่ประเทศไทยทาง จ.เชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี อุตรดิตถ์ และ จ.เลย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ คาดว่ามีการนำยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทย ๖๐๐ ล้านเม็ด ในขณะที่สามารถจับกุมได้เพียง ๑๐๕ ล้านเม็ด (๑๕%) คาดว่าจะมียาบ้าทำลายเยาวชนไทย ปีละ ๖๐๐ ล้านเม็ด หรือ เดือนละ ๕๐ ล้านเม็ด หรือ วันละ ๑,๖๖๖,๐๐๐ เม็ด ผู้ผลิตรายใหญ่นำเงินไทยออกไปสร้างบ้านสร้างเมืองในเขตประเทศพม่า และลงทุนเพิ่มกำลังการผลิต โดยการสร้างโรงงานทันสมัยขึ้น ตลอดจนกำลังสร้างโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อเป็นพลังงานการผลิตด้วย คาดว่ามีเงินไทยออกไปต่างประเทศเฉพาะจากยาบ้าอย่างเดียวปีละประมาณ ๕,๐๐๐- ๖,๐๐๐ ล้านบาท สำหรับผู้ผลิตรายย่อยอยู่ในประเทศไทย ย้ายแหล่งผลิตบ่อย ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมผู้ผลิต จะมีกำไรมหาศาล และมีอัตราเสี่ยง ร้อยละ ๑๕ เท่านั้น

๒. ผู้ขาย

- ๒.๑ ผู้ขายรายใหญ่คือผู้ผลิต มีกองกำลังคุมส่งยาบ้าเข้าสู่ชายแดนประเทศไทย แล้วจ้างคนไทย คนไทยชาวเขา จีนฮ่อ ลำเลียงขนยาบ้าเข้าสู่กรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ
- ๒.๒ ผู้ขายมือสอง คือคนไทย คนไทยชาวเขา คนต่างด้าว โดยไปซื้อจากชายแดน หรือซื้อต่อจากผู้ผลิตที่ส่งยาบ้าถึงกรุงเทพฯ แล้ว
- ๒.๓ ผู้ขายมือสาม ได้แก่ผู้ที่รับหรือซื้อต่อจากมือสองมาขายต่อ ครั้งละประมาณ ๑,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ เม็ด
- ๒.๔ ผู้ขายรายย่อย ซื้อมาขายครั้งละ ๒๐ - ๑๐๐ เม็ด

๒.๕ ผู้เสพเป็นผู้ขาย เพื่อที่จะได้เสพยาบ้าฟรี รับมาขายครั้งละ ประมาณ ๕ - ๑๐ เม็ด ผู้ขายรายย่อย และ ผู้เสพเป็นผู้ขายจะถูกจับกุมคุมขังจำนวนมากจนล้นเรือนจำ ผู้ขายรายอื่น ๆ มักไม่ถูกจับ ผู้ขายจะมีกำไรมากคุ้มต่อการเสี่ยง และถ้ามีการติดต่อดีก็เพียงแต่ขาดทุนกำไรเพียงเล็กน้อย การถูกจับคุกพบน้อยมาก

๓. ผู้เสพ

- ผู้เสพส่วนใหญ่ได้แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา คนขับรถบันทุก กรรมกร ชาวไร่ชาวนา ชาวบ้าน และข้าราชการเกือบทุกกลุ่มของประชากร

ผู้ที่เสพยาเสพติดแล้วมีโอกาสที่จะเลิกเสพน้อยมาก และยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เสพยาบ้าทำให้เกิดอุบัติเหตุมากมาย คลุ้มคลั่งจับตัวประกันทำร้ายตนเอง ฆ่าตนเอง รวมทั้งประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ เป็นปัญหายิ่งใหญ่ของสังคม

- ผู้เสพยาบ้านาน ๆ จะทำให้เซลล์สมองส่วนที่เกี่ยวกับความจำเสื่อม ทำให้ไม่สามารถทำอะไรได้มากขึ้น ๆ จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้อยลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะ ผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่จำนวนถึงร้อยละ ๖๒ เป็นกลุ่มอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๔ ปี ซึ่งกำลังอยู่ในวัยเรียน จะทำให้เรียนหนังสือได้ไม่ดี หรือ เรียนหนังสือไม่ได้

นโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล

รัฐบาลได้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดเริ่มมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติอย่างจริงจัง ตั้งแต่สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๒ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่ผลการดำเนินการตามนโยบาย และแนวทางปฏิบัติตลอดมา ได้รับผลตรงข้ามกับวัตถุประสงค์ กล่าวคือ การแพร่ระบาดของผู้เสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นทั้งประเภทของยาเสพติดทั้งประเภทบุคคลหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในหมู่เด็กเยาวชนและวัยรุ่นจำนวนผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิตก็เพิ่มขึ้นมาก จนอาจเรียกได้ว่า เป็นวิกฤตของประเทศอย่างหนึ่งที่ยากแก่การแก้ไขได้ในระยะสั้น

รัฐบาลชุดสุดท้ายปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ (ต้นปี) ได้ใช้นโยบายและวิธีการปฏิบัติโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

ก. การใช้พลังประชาชนเป็นกำลังพื้นฐาน โดยกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในทุกระดับ ตามยุทธศาสตร์ ราษฎร์-รัฐ ร่วมใจ ต้านภัยยาเสพติด

ข. การจัดระบบการบริหารจัดการ โดยการจัดตั้งองค์กรอำนาจการในระดับชาติและระดับพื้นที่ในรูปการประกอบกำลังร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยการแสวงหาความร่วมมือ การดำเนินงานจากองค์กร ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคธุรกิจ และเอกชน รวมทั้งองค์กรประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑) ศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ปส.ช.) โดยกระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรอำนาจการดำเนินงานในระดับชาติ ทำหน้าที่รับนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จากคณะกรรมการ ป.ป.ส. มาสู่การปฏิบัติและอำนาจการ โดยกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงาน อย่างมีระบบรวมทั้งกำกับ และติดตามการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ

๒) ศูนย์อำนาจการ (ศอ.) โดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่อำนาจการตามมาตรการดำเนินงานเฉพาะด้าน เฉพาะพื้นที่ เพื่อรองรับภารกิจของ ศ.ปส.ช. และสนับสนุนการดำเนินงานของ ศ.ปส.จ./ก. ให้สามารถดำเนินงานเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ปส.จ.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.ก.) โดยผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยดำเนินงานในระดับพื้นที่

ค. การควบคุมพื้นที่ ด้วยการสกัดกั้นการลำเลียงการนำเข้ายาเสพติดจากภายนอกประเทศ ในพื้นที่ชายแดนและการส่งเสริมหมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

ง. การใช้มาตรการเชิงรุก ทั้งกลุ่มผู้ค้าและผู้เสพด้วยการปฏิบัติต่อผู้ติดยาในฐานะผู้ป่วย และการปราบปรามต่อกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

จ. การปราบปรามอิทธิพลเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งให้ความคุ้มครอง สนับสนุนและแสวงหาผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลปัจจุบัน

รัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร (มีนาคม ๒๕๔๔) เน้นการเร่งรัดดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้ นโยบายเร่งด่วน โดยยึดหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๑๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๑ เรื่อง นโยบายการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของรัฐบาลก่อน คำสั่งดังกล่าวกำหนดแนวทางในการเอาชนะปัญหายาเสพติดไว้ ดังนี้

๑) การปลูกพลังแผ่นดินและการป้องกัน

กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่จะมีต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้ มิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกองคาพยพในสังคมจะร่วมกันผนึกกำลังเป็นพลังแผ่นดิน เข้าต่อสู้และเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยใช้มาตรการป้องกันนำการปราบปราม ด้วยการดูแลและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก เยาวชน และกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัวรวมทั้งเสริมสร้างมาตรการการป้องกันและความมั่นคงให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน

๒) การควบคุมตัวยาและสารเคมี

ตรวจสอบ ควบคุมและสกัดกั้น สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติด ซึ่งจะออกไปสู่แหล่งผลิตที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งควบคุมตัวยาหรือสารอื่นที่อาจสามารถนำมาใช้ทดแทนยาเสพติดได้

๓) การปราบปราม

พัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านความรู้ จิตสำนึกและพลังศรัทธา ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี วิธีการและการสนับสนุนต่าง ๆ ในการสืบสวนปราบปราม ตลอดจนนำมาตราการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ลิดรอน และทำลายเครือข่ายการผลิต นายทุน ผู้ค้ารายใหญ่ผู้มีอิทธิพล ผู้สมคบ ผู้ชน ผู้ค้ารายกลางและรายย่อย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเฉียบขาด

๔) การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

ทำลายโครงสร้างของปัญหาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดด้วยการแยกผู้เสพติดออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มีระบบการติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ผ่านการบำบัด เพื่อสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสติดมีโอกาสได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง

๕) การข่าว

จัดและพัฒนางานด้านการข่าว การประสานการข่าว และการปฏิบัติการด้านการข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้เป็นระบบสามารถสนับสนุนการปราบปราม โดยเฉพาะการปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ การปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิต นายทุน ผู้มีอิทธิพล ผู้สนับสนุน ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด

บ) การอำนวยความสะดวกและประสานงาน

พัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยขจัดปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป (โดยทลายกำแพงของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) กำหนดลักษณะพื้นที่ที่จะเข้าดำเนินการ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

ค) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

พิจารณาปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนการยุติธรรมในคดีอาชญากรรมให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไข้ปัญหา ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรม และขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม เป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ตลอดทั้งเอื้ออำนวยตามนโยบายการเป็นผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นต้น

ง) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ดำเนินการด้านการต่างประเทศ เพื่อผลักดันและกดดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การแก้ไข้ปัญหาอาชญากรรมของประเทศโดยเฉพาะ และของภูมิภาคและประชาคมโลกโดยรวม โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข้ปัญหาอาชญากรรมของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

จ) การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

จัดและสนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย และติดตามประเมินผล แผนงาน โครงการ แก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างเป็นวิชาการ เพื่อพัฒนาแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาอาชญากรรมอย่างมีหลักการและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งได้รับการวิเคราะห์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์และเป็นระบบ

เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางในการเอาชนะอาชญากรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ สามารถขจัดปัญหาอุปสรรค ตลอดจนกำแพงของระบบราชการและบังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงโดยเร็ว นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งที่ ๑๒๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะอาชญากรรมโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน มีกรรมการอีกจำนวน ๒๐ ท่าน และมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการชุดนี้ให้มีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

๑) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินและแนวทางในการเอาชนะปัญหาอาชญากรรม

๒) กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะปัญหาหาเสพติดให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

๓) การปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาหาเสพติดบรรลุผล โดยเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ การโยกย้ายข้าราชการ พนักงาน องค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่

๓.๒ การให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ สำหรับข้าราชการและประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด

๓.๓ การปกป้องคุ้มครองข้าราชการและประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามหาเสพติด

๓.๔ การสรรหาข้าราชการที่ดี มีความสามารถ ไปปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด

๔) ให้มีอำนาจในการแต่งตั้งหรือเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาหาเสพติดเป็นการเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะพื้นที่และให้คณะที่แต่งตั้งดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว

๕) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๒๘/๒๕๔๔ เรื่อง แผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะหาเสพติด ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ กำหนดแผนปฏิบัติการและหน่วยงานราชการผู้ปฏิบัติตามแผนรวมทั้งการติดตามประเมินผล ดังนี้

๑. ให้มีแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะหาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ เพื่อสั่งการมอบหมายให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขนานนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะหาเสพติดคือ ระดมทุกส่วนในสังคมให้เกิดเป็นพลังของแผ่นดินสำหรับต่อสู้เอาชนะปัญหาหาเสพติดด้วยการหยุดยั้งการขยายตัวเองปัญหาและการลดระดับความรุนแรงของปัญหาลงตามลำดับจนกระทั่งหมดไปในที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่หมู่บ้านชุมชนและกลุ่มนักเรียนและเยาวชน หลังจากนั้นก็ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาภายใต้กรอบแผนแม่บทการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๘ ต่อไป

๓. แผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดนี้ประกอบด้วยแผนงานรองรับ ๖ แผนงาน

ด้วยกันคือ

๑) แผนการสกัดกั้นยาเสพติดพื้นที่ชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนจัดระเบียบและเสริมสร้างความมั่นคงของหมู่บ้านในแนวชายแดน และควบคุมและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่รุนแรงพิเศษบริเวณชายแดน ให้กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กรมศุลกากร สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมประชาสงเคราะห์) เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๒) แผนการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับพื้นที่โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อควบคุมสถานการณ์ยาเสพติดและลดความรุนแรงของปัญหาเสพติดในพื้นที่ ให้กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน) และกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๓) แผนการณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหยุดยั้งคนรุ่นใหม่ไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติดสร้างจิตสำนึกและพลังประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทั้งควบคุมพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งในพื้นที่แพร่ระบาดรุนแรง ปานกลาง และเบาบางไม่ให้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และกระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ) ทบวงมหาวิทยาลัย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรุงเทพมหานคร กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคเอกชน และองค์การประชาชน เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๔) แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลดอัตราการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในลักษณะการค้า การเสพ และการติดยาเสพติดให้เหลือไม่เกินร้อยละ ๕ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และกรมการปกครอง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) กระทรวงสาธารณสุข กรมประชาสัมพันธ์ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๕) แผนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การช่วยเหลือดูแลและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผู้ใช้ยาเสพติดให้กลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม และตัดวงจรปัญหาการติดและการใช้ยาเสพติดมิให้ขยายตัว ให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และกระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคเอกชนและองค์กรประชาชน เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๖) แผนการปราบปรามยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้าและอิทธิพลผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน พื้นที่รุนแรงพิเศษ พื้นที่แพร่ระบาดรุนแรงและพื้นที่แพร่ระบาดปานกลาง ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก และสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ง. สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต และกรมสรรพากร เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

๗) แผนการบริหารจัดการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และให้มีระบบการสนับสนุนที่เพียงพอและเอื้ออำนวยต่อการนำแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติและการดำเนินงานในพื้นที่ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยรับผิดชอบแล้ว และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบและสนับสนุน

ให้กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจทั้งที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนนี้

๘. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดประกอบด้วย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่ง ได้รับมอบหมายให้สั่งและปฏิบัติราชการ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เสนาธิการทหารบก และเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน เป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นกรรมการและเลขานุการมีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการ

ใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะปัญหาหาเสพติดในการอำนวยความสะดวก กำกับ เร่งรัด และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะหาเสพติดให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้จัดตั้งสำนักงานอำนวยความสะดวกแผนเพื่อรองรับภารกิจของคณะกรรมการนี้

๕. เพื่อให้การบริหารจัดการ การดำเนินงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการประสานงาน และการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับภาค จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ ปฏิบัติการเกิดเอกภาพ รวมทั้งมีการสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน

๑) ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานการป้องกันและปราบปรามหาเสพติดชายแดนระดับภาค มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสกัดกั้นหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนและการเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยมีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งนี้โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองทัพบก

๒) ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกระดับภาค มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปราบปรามการค้าหาเสพติดระดับภาค การแก้ไขปัญหาหาเสพติดที่มีลักษณะเชื่อมโยงคาบเกี่ยวกันหลายจังหวัด รวมทั้งการยุติปัญหาหาเสพติดในพื้นที่สำคัญ ๆ ให้ได้โดยเร็ว โดยมีผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคเป็นผู้อำนวยความสะดวก

๓) ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกด้านการเข้าหาเสพติดทั้งในส่วนกลางและระดับภาค เพื่อบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสำหรับดำเนินการต่อกลุ่มผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหาเสพติด การอำนวยความสะดวกด้านข่าวกรองหาเสพติด การกำหนดมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติการสืบสวนปราบปรามหาเสพติด รวมทั้งการสนับสนุนการปฏิบัติการในระดับพื้นที่ต่าง ๆ

๔) ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามหาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศ.ปส.ก.) มีคณะอำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจปราบปรามหาเสพติด ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้แทนกองทัพบก ผู้แทนกองทัพเรือ ผู้แทนกองทัพอากาศ ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส. ผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่ปลัดกรุงเทพมหานครคัดเลือก ๑ คน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยความสะดวกสำนักกอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานในกรุงเทพมหานคร และให้จัดสำนักงานและบุคลากรประจำฝ่ายอำนวยความสะดวกรองรับการดำเนินงานของคณะอำนวยความสะดวกให้บังเกิดประสิทธิภาพ

๕) ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศ.ป.ส.จ.) มีคณะอำนาจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ปลัดจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้แทนส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ๑ คน แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ผู้แทนหน่วยทหาร ในพื้นที่ซึ่งกระทรวงกลาโหมมอบหมาย ๑ คน ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส.ภาค ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. มอบหมาย ๑ คน ผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดคัดเลือก ๑ คน เป็นกรรมการ และหัวหน้าฝ่ายอำนาจการ ศ.ป.ส.จ. เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้จัดสำนักงานและบุคลากรประจำฝ่ายอำนาจการรองรับการดำเนินงานของคณะอำนาจการให้บังเกิดประสิทธิภาพ

๖) ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขต (ศ.ป.ส.ข.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ (ศ.ป.ส.อ./ศ.ป.ส.กอ.) ทำหน้าที่ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับหน่วยงานและองค์กรประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณีเป็นหัวหน้าศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๖. การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

๑) ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ให้แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณคืนปรับแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด

๒) สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ให้แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ที่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณปรับแผนงานโครงการให้เป็นไปตามกรอบแผนงาน โครงการ กิจกรรมหลัก วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด

๓) ให้มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการนี้ในเชิงพื้นที่ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อให้ทุกหน่วยงานประสานแผนและงบประมาณสำหรับร่วมมือกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ต่อไป

๗. การรายงานผลการปฏิบัติ ให้หน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติการตามแผนรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนให้คณะกรรมการอำนาจการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดตามที่กำหนด

๘. การติดตามประเมินผล

๑) ให้คณะกรรมการที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ฝ่ายติดตามการปฏิบัติราชการ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๔๗/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ทำหน้าที่เร่งรัดติดตาม การดำเนินงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ตามแผนนี้และตามนโยบายของนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

๒) ให้สำนักงาน ป.ป.ส.ร่วมกับสถาบันการศึกษาทำการประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนนี้หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาตามแผน และรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบ

๕. ให้กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก และกองทัพเรือ ร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง จัดทำแผนยุทธศาสตร์สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดบริเวณชายแดน ทุกภาคตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ เพื่อหยุดยั้งและคลี่คลายสถานการณ์ปัญหาการลักลอบนำเข้า ยาเสพติดในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายโดยใช้กองกำลังจากกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ให้กระทรวงการต่างประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงาน ป.ป.ส. จัดทำ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านยาเสพติด เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดและพัฒนานโยบายด้าน ยาเสพติดระหว่างประเทศ รวมทั้งการประสานผลักดันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนิน ไปอย่างมีเอกภาพและ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมารัฐบาลชุดก่อนได้ทุ่มเทงบประมาณทั้งด้านการปราบปราม และการณรงค์ป้องกันเพื่อลดจำนวนผู้เสพเป็นจำนวนมาก แต่ปัญหายาเสพติดก็มิได้ลดลง มีแต่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาบ้าที่แนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นรวมทั้งการแพร่ระบาดที่สร้างความยากลำบาก ต่อการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา ทั้งกลุ่มผู้ค้ามีความร่ำรวย เข้มแข็ง และมีอิทธิพลมากขึ้น การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐที่ขาดความจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้ปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า กลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยที่ภาครัฐจะต้องทบทวนการบริหารจัดการใหม่ในกรณีเช่นนี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้มีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการศึกษาปัญหาการป้องกัน การแพร่ระบาดยาเสพติด ดังนี้

๑) อาชญากรรมที่ต้องใช้มาตรการปราบปรามนำ แต่ขณะเดียวกันระบบราชการหรือกลไก ของรัฐในด้านการปราบปรามยังไม่เอื้ออำนวยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่มและ บางคน ไปแสวงหาผลประโยชน์จากการปราบปรามยาเสพติด หรือการค้ายาเสพติด ทำให้การปราบปราม ไม่สัมฤทธิ์ผล การแพร่ระบาดจึงเพิ่มขึ้นอย่างมาก

๒) นโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่าปัญหานี้แก้ไขได้โดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว โดยใช้กลไกระบบราชการเป็นหลัก มีการสั่งการจากระดับบนลงล่าง (TopDown) แต่ละหน่วยงานมีงบประมาณของตนเองในการดำเนินงาน ต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพ ทำให้กลุ่มเป้าหมาย คือประชาชนไม่เกิดความรู้สึกร่วมในกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เกิดความรับผิดชอบและความผูกพันกับการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เห็นว่าการแก้ไขปัญหานี้เป็นเรื่องของรัฐ ไม่ใช่ของตนเอง หรือชุมชนที่ต้องเข้าไปรับผิดชอบ ทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่กลับทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

๓) รัฐบาลมองปัญหายาเสพติดเป็นลักษณะแยกส่วนทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ แยกออกจากกันเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องก็มอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปดำเนินการเองตามงบประมาณที่ได้รับ ไม่มองและพิจารณาปัญหานี้ในแบบองค์รวม (Integrate) ที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การแก้ไขปัญหายา จึงไม่ครบวงจร ซึ่งทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนและในระยะยาว

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

๑) ขาดเอกภาพในการทำงาน ด้วยวัฒนธรรมในการทำงานของระบบราชการ และของนักการเมือง หน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดไม่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นองค์กรหลัก ที่ทำหน้าที่ในด้านการกำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการ ร่วมกันต่างหน่วยต่างทำของตนเองทำให้เกิดภาพรวมของการแก้ไขปัญหายาเสพติดอันเดียวกัน ไม่มีเอกภาพที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ไม่มีการกำกับดูแล ควบคุมให้อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์และทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการขาดเอกภาพในการใช้งบประมาณแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกรอบของกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน อันเดียวกัน

๒) การแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่มุ่งไปสู่พื้นที่ หรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหาโดยแท้จริง โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหายาหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกี่ยวกับยาเสพติด จะมุ่งแต่กิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. เน้นการทำลายไร่ฝิ่นของชาวเขา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เน้นการปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้ารายใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ เน้นนักเรียนที่ติดยาเสพติดในสถานศึกษา เป็นต้น ไม่มีกรอบแผนงาน/โครงการ ที่มุ่งเน้นไปสู่บุคคลเป้าหมายในชุมชน หมู่บ้าน ตำบล จึงไม่สามารถแก้ไขการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ได้ จึงส่งผลกระทบต่อปัสุชุมชนในเมือง ในโรงงานอุตสาหกรรมในโรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถานบริการต่าง ๆ

๓) ขาดพลังในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดซึ่งแต่เดิมเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้เสพ ผู้ผลิต และผู้ขาย เท่านั้น แต่ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทางสังคมที่มีผลกระทบต่อบุคคลทุกฝ่ายในสังคม รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังปัญหาต่าง ๆ อีกมากมาย จึงเป็นปัญหาที่ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรประชาชน และประชาชนต้องผนึกกำลังกันเพื่อแก้ไขปัญหาก็จะประสบผลสำเร็จ การให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเองตามลำพังไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้สำเร็จ เนื่องจากส่วนราชการ ก็มีข้อจำกัด ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ อำนาจ หน้าที่ จึงขาดพลังเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวหน้าหรือผู้นำขององค์กรต่าง ๆ ไม่เข้ามารับผิดชอบหรือไม่สร้างหลักประกันความปลอดภัยแก่ผู้ทำงาน

๔) การสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาครัฐ เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่องขาดการรวมข้อมูล ข่าวสาร ขาดกระทั่งความรู้พิษภัยยาเสพติดอย่างแท้จริงทำให้กิจกรรมโครงการไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน หมู่บ้าน ซึ่งมีความหลากหลาย และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และไม่ได้มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ขาดการประสานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในกิจกรรม/โครงการ/แผนงาน รวมทั้งไม่ครบวงจร ตลอดจนไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่เป้าหมาย

๕) การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน รวมทั้งผู้นำชุมชนในพื้นที่บางแห่งเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงใช้อิทธิพลเข้าไปแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม จนเกิดปัญหาการคอร์รัปชัน ไม่สามารถกำจัดแหล่งผลิต แหล่งค้ายาเสพติดหรือผู้บงการใหญ่ได้ ทำให้ประชาชนทั่วไปขาดความเชื่อมั่นต่อข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐในการแจ้งเบาะแสยาเสพติด ประชาชนในบางพื้นที่เกรงกลัวอิทธิพลไม่กล้าเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง

๖) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมักมีปัญหา เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์ สอดคล้องและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน คือเป็นผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษา แต่การปฏิบัติด้านการปราบปรามยังคงจับกุมผู้เสพอยู่ โดยถือว่าผู้เสพยาเสพติดคือผู้กระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังขาดการบูรณาการทั้ง โครงการ/แผนงาน อย่างจริงจัง ขาดดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ขาดการติดตามประเมินผล ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการกำหนดบทบาท รูปแบบที่สนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมู่บ้าน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นรูปธรรม

แนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชาติ

คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นสอดคล้องกับแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชาติ ของคณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังนี้

ปัญหาอาชญากรรมไม่สามารถจัดให้หมดสิ้นไปโดยสิ้นเชิงเนื่องจากปัจจัยทางโครงสร้างของสังคมและเศรษฐกิจ ที่นำไปสู่การก่อและการขยายตัวของปัญหายังคงมีอยู่ แต่สามารถควบคุมโดยกลไกและกระบวนการทางสังคม (Social Movement) ที่เข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ โดยเฉพาะกลไกระดับครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของปัญหา โดยมียุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถเข้าถึงทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งมียุทธศาสตร์เชิงรุกที่เชื่อมตรงกับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ทางสังคม เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์เชิงรับในการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่เป็นผลกระทบ ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม จึงไม่สามารถแบ่งออกเป็น ๒ แนวทางที่สำคัญ คือ

๑. การปรับปรุงแก้ไขด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมถึงการปรับบทบาท หน้าที่ องค์กรในภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่

๑) องค์กรภาครัฐต้องเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชน และองค์กรชุมชนตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรม มีการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง มีการนำที่มีคุณภาพ มีการจัดระบบการดำเนินงานที่ดี มีวิธีการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพของชุมชน ผู้จักแสวงหาความร่วมมือและทรัพยากรต่าง ๆ โดยภาครัฐจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิค วิธีการ งบประมาณ และทรัพยากรในการแก้ไขปัญหารวมทั้งการดำเนินงานในส่วนที่เกินขอบเขตขององค์กรชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการประชาสังคม และการขยายเครือข่ายองค์กรประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะทำให้การแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒) การกำหนดยุทธศาสตร์ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต้องมีความชัดเจน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณลงสู่ชุมชน ที่มีความพร้อมในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น โดยยึดหลักให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นับตั้งแต่ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติและร่วมกันประเมินผล มีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ หรือปัญหาอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชน อย่างเป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง

๓) การแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องดำเนินการในลักษณะเบ็ดเสร็จ (Total Defence)

โดยการผสมผสานและบูรณาการกระบวนการดำเนินงานในทุกด้านเป็นองค์รวมทั้งด้านการข่าว การป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การจัดระเบียบชุมชน การพัฒนา และการแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้อง ไปพร้อม ๆ กัน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันสภาพปัญหาและภารกิจในทุกด้าน โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีพลังประชาชนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของตนเอง และมีหน่วยราชการ องค์การภาคเอกชนต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ

๔) การดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด ต้องดำเนินการทั้ง ๓ มาตรการควบคู่กันไป ทั้งการป้องกันปราบปราม และการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยมุ่งดำเนินการในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน โดยมีนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ทั้งการอำนวยความสะดวก กำกับดูแล รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ ในพื้นที่อำเภอ จังหวัด สำหรับในเขต กทม. ต้องมุ่งดำเนินการในชุมชนของสำนักงานเขตต่าง ๆ โดยมีผู้อำนวยการส่วนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด

๕) รัฐต้องมีความเด็ดขาดในการบังคับกฎหมาย โดยการเอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหายาที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ทั้งตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ส. และฝ่ายปกครอง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในความคิด และการปฏิบัติงาน โดยเน้นการทำงานที่ประสานสอดคล้อง เพื่อผดุงความยุติธรรมให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวม รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กำจัดปัญหาการรับสินบนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนเร่งรัดการพิจารณาคดีให้มีความรวดเร็วมากขึ้น

๖) การพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติด เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินงานด้านยาเสพติดมีจำนวนมากขึ้น เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กอ.รมน. เป็นต้น หน่วยงานดังกล่าวต่างจัดเก็บข้อมูลยาเสพติด ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้ค้ารายย่อย จำนวนเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ฯลฯ ข้อมูลที่จัดเก็บเหล่านี้ จึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป บางครั้งก็ขัดแย้งกันเองจนเกิดความสับสน ไม่แน่ใจว่าข้อมูลใดเป็นข้อมูลที่ต้องการ จึงมีปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในระยะยาวจึงควรพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดให้ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายให้หน่วยงานหลักคือ สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลระดับพื้นที่ทั้งจำนวนผู้ติด ผู้เสพ ผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย ฯลฯ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อการตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้เป็นฐานข้อมูล หรือข้อมูลกลาง ที่ทุกหน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ และไม่เกิดความสับสน

๓) การติดตามประเมินผล การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในระดับพื้นที่ และในระดับนโยบาย จะต้องมีการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ตรวจสอบได้จากระบบข้อมูลและผลการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานภาครัฐด้วยกันเอง และหน่วยงานต่าง ๆ จากภายนอก เช่น องค์กรภาคเอกชน NGOs ร่วมกันติดตามประเมินผล นอกจากนี้ควรมีการศึกษาวิจัยสภาพปัญหาของยาเสพติดในประเทศไทย อย่างเป็นวิชาการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนแก้ไขปัญหายาในอนาคต

๔) ปรับปรุงระบบงบประมาณยาเสพติดใหม่ เดิมระบบงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะตั้งตามกิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ขอไว้ ทำให้งบประมาณที่ลงไปแก้ไขปัญหายาในระดับพื้นที่ไม่พร้อมกัน ต่างหน่วยต่างทำ จึงไม่สามารถบูรณาการ กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ในระดับพื้นที่จังหวัด อำเภอได้ และบางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนเรื่องพื้นที่ดำเนินการทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้น จึงควรที่จะปรับปรุงระบบงบประมาณยาเสพติดใหม่ โดยทำงบประมาณที่มีอยู่จำนวนหนึ่งของทุกหน่วยงาน มารวมกัน และจัดสรรงบประมาณก้อนนี้ลงไปให้กับพื้นที่ เพื่อนำไปบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้ง ๓ มาตรการ คือ ป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษา จะทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังสามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหายาที่ถูกต้อง ตรงประเด็นในส่วนของหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีงบประมาณในการติดตาม ประเมินผล เพื่อไป ตรวจสอบการทำงานเท่านั้น ซึ่งจะสร้างความเป็นเอกภาพในการดำเนินงานงบประมาณให้กับพื้นที่เป็นอย่างยิ่ง

๕) สนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนา เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาจริยธรรม นำหลักธรรมทางศาสนา มาช่วยในการสร้างจิตสำนึกต่อต้านยาเสพติด ชัดเจนจิตใจให้ประชาชนมีศีลธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม และศูนย์กลางยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทย ให้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ การดำเนินงานควรดำเนินการในเชิงรุก และรับ และมีบทบาทในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย และจิตใจให้เข้มแข็ง เสริมสร้างวิถีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เพื่อมิให้หันกลับไปใช้ยาเสพติดอีก นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาในชั้นเรียนต่างๆ ควรมีหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ และวิชาที่ว่าด้วยยาเสพติดเข้าไปในระบบและนอกระบบการศึกษา

๒. การแก้ไข ปรับปรุงการบริหารและการจัดการ

เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) ปรับองค์การบริหารในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัวมีความเป็นเอกภาพในการบริหาร การระดมสรรพกำลัง การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการแก้ไขปัญหายา การสั่งการ การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนการให้คุณภาพให้โทษแก่ผู้รับผิดชอบอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงาน ป.ป.ส. นอกจากนี้ต้องเพิ่มประสิทธิภาพของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/

กรุงเทพมหานคร ให้เข้มแข็ง มีอัตรากำลังที่รับผิดชอบเรื่องยาเสพติดโดยตรง เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ประสานงาน ติดตาม กำกับ ดูแล และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับอำเภอ สำนักงานเขต ได้อย่างแท้จริง

๒) จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับภาค ประกอบด้วย ตัวแทนหน่วยงานระดับภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อให้อำนาจในการประสานงาน อำนวยความสะดวก สั่งการเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่พิเศษ การแก้ไขปัญหาเสพติดที่มีลักษณะเชื่อมโยงคาบเกี่ยวกันหลายจังหวัด สนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติดให้แก่จังหวัดที่ได้รับการประสานหรือร้องขอ รวมทั้งกรณีปัญหาในพื้นที่สำคัญ ๆ ให้ได้โดยเร็ว

๓) ให้อำเภอเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดระดับพื้นที่ เป็นศูนย์กลาง การจัดทะเบียนข้อมูลผู้ติดและผู้ใช้ยาเสพติด รวมทั้งการจำแนกและส่งต่อผู้ติดและผู้ใช้ยาเสพติดจากหมู่บ้าน/ชุมชน เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ให้นายอำเภอในพื้นที่เป้าหมาย ประสานการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่และร่วมอำนวยความสะดวกกับผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งต้องพัฒนาองค์กรเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดระดับอำเภอ

๔) ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมกีฬาของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น โดยจัดหาอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ รวมทั้งหาสถานที่ที่เป็นลานกีฬาสำหรับชุมชน โดยอาจจะขอซื้อ ขอยืม ขอเช่า ขอใช้ จากพื้นที่ที่มีอยู่ในชุมชน มีการฝึกอบรมผู้ประสานงาน หรืออาสาสมัครในชุมชน หมู่บ้าน เพื่อมาดำเนินการในเรื่องนี้ และมีการประสานงานในเรื่องนี้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

๕) การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา ต้องมีการปรับปรุง ระบบการจัดสรรงบประมาณและวิธีการเบิกจ่ายให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติดในท้องถิ่นของตนด้วย

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลปัจจุบัน (พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี) ได้ออกคำสั่งที่ ๑๑๕/๒๕๔๔ ซึ่งลงรายละเอียดถึงแผนและหน่วยที่รับผิดชอบหลัก และหน่วยที่ร่วมสนับสนุน เป็นการสอดคล้องกับแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดของชาติที่ได้เสนอไว้ คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบด้วย สำหรับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จนั้น อยู่ที่หน่วยรับผิดชอบหลักและหน่วยที่ร่วมสนับสนุน จะได้วางแนวทางปฏิบัติในรายละเอียดสภกับยุทธศาสตร์ที่วางไว้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปราบปรามยาเสพติดซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก และผู้ว่าราชการจังหวัดกับปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งรับผิดชอบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับพื้นที่ รวมถึงหัวหน้าสถานการศึกษาซึ่งควรที่วุฒิสภาจะได้ติดตามการปฏิบัติต่อไป

อนึ่ง มีข้อสังเกตในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ นั้น มีเฉพาะบางหน่วยเท่านั้น ที่ได้ขอ (จะได้รับ) งบประมาณตรงตามนโยบายของคำสั่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าว แต่มีอีกหลายหน่วยยังสับสนโดยเฉพาะหน่วยในพื้นที่ปฏิบัติการปราบปราม และป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ไม่ได้ขออนุมัติงบประมาณแยกออกมา อาจทำให้การป้องกันปราบปรามฯ ในระดับพื้นที่ด้วยประสิทธิภาพ สำนักงาน ป.ป.ส. ควรได้แก้ไขเฉพาะหน้าในมืองบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ และมี ต่อ ๆ ไป

**คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษา
เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บทนำ

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งในเขตเมืองและชนบทอย่างรุนแรง ในช่วงที่เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองสังคมไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการผลิตจากประเทศเกษตรกรรมเป็นประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ วิถีชีวิตของประชาชนในสังคมชนบทได้ถูกเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมือง และจากครอบครัวขยายได้เปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม โดยส่วนรวม

ทุกคนในสังคมต้องดิ้นรนหางานทำทุกวิถีทางเพื่อหารายได้เพิ่มให้กับครอบครัวมีเพียงพอสำหรับภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นตามค่านิยมของสังคมที่หรูหราฟุ่มเฟือยภายใต้การครอบงำของสังคมบริโภคนิยม ที่ให้ความสำคัญกับค่านิยมที่เห็นความร่ำรวยและฐานะทางเศรษฐกิจของคนมีคุณค่ามากกว่าคุณธรรมและความถูกต้องดีงาม

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวทำให้เด็กและเยาวชนถูกทอดทิ้งอยู่เบื้องหลัง พ่อแม่ในชนบทได้ทิ้งลูกไว้ให้คนแก่ คนชราเลี้ยงดู เพื่ออพยพเข้ามาหางานทำในเขตเมืองกรุงเทพมหานครหรือไปขายแรงงานในต่างประเทศ พ่อแม่ในเขตเมืองต้องทำงานอย่างหนัก ทั้งงานปกติ งานล่วงเวลาและงานพิเศษ เพื่อเร่งผลิตสินค้าและบริการเพื่อการบริโภคทั้งภายในประเทศและเพื่อการส่งออก ต้องทอดทิ้งลูกให้อยู่ตามลำพังกับคนรับใช้ และในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ล้มละลายเกิดสภาวะการเลิกจ้างและตกงานผู้ใช้แรงงานทั้งในภาคธุรกิจการเงินและอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ถูกปลดออกจากงาน ก็ต้องดิ้นรนหางานใหม่ทำทุกวิถีทางเพื่อดำรงชีวิตสุจริตในสังคมหรือเดินทางกลับสู่ชนบทเพื่อเริ่มชีวิตเกษตรกรรมใหม่

สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้เด็กและเยาวชนทั้งในเขตเมืองและชนบทขาดความเอาใจใส่ ไม่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักและความอบอุ่น ขาดตัวแบบของการเรียนรู้ บทบาทที่ดีจากพ่อแม่ ผู้ปกครองประกอบกับความอยากรู้อยากลองตามวัยที่คึกคะนองของเยาวชน ได้รับอิทธิพลชักนำไปในทางที่เสื่อมของกลุ่มเพื่อน และปัญหาการแพร่กระจายของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น สารระเหย ยาบ้า กัญชา และเฮโรอีน ทำให้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษาที่มีทั้งการค้าและการเสพในโรงเรียน นับเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

การแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา ชุมชนและในสถานประกอบการรุนแรงขึ้นนอกเหนือจากปัจจัยด้านอุปทานที่มียาบ้าแพร่กระจายอยู่ในสังคมอย่างแพร่หลาย ยังมีปัจจัยด้านอุปสงค์สนับสนุน ดังนี้

- ๑) ค่านิยมและความเชื่อผิด ๆ ของคนไทยในสังคมที่ยังเห็นว่ายาบ้ามีประโยชน์ในการทำงาน
- ๒) การเปลี่ยนแปลงวิถีเสพยาบ้าจากการกินมาเป็นการสูบควันซึ่งทำให้ผู้ใช้ได้รับฤทธิ์ยาอย่างรวดเร็ว
- ๓) พัฒนาการของระบบการค้าขายยาบ้าโดยใช้ระบบการขายตรงที่ให้เหยื่อทดลองใช้จนติดใจแล้วจึงค่อยขายให้ และในฝ่ายของผู้ขายก็เป็นผู้ติดยาบ้าได้ประโยชน์ตอบแทนจากการค้าตอบสนองความต้องการของผู้ขายที่เป็นผู้ติดยาบ้า กล่าวคือเมื่อขายได้มาก นอกจากจะได้เงินแล้วยังได้ยาบ้าเป็นของแถมไว้ใช้อีก
- ๔) ปัญหาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เนื่องจากการเสพยาบ้าและยาเสพติดเกือบทุกประเภทเป็นพฤติกรรมกลุ่ม และ
- ๕) ปัญหาอันเนื่องมาจากการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาของหน่วยปฏิบัติไม่จริงจังต่อเนื่อง ขาดความตระหนักที่จะจัดการกับปัญหาและเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ขาย

ในขณะที่ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการส่วนหนึ่งใช้ยาบ้าเพื่อขยายเวลาการทำงานให้ยาวนานขึ้นเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของครอบครัว แต่ก็มีผู้ใช้แรงงานบางส่วนที่เสพยาบ้าเพื่อความสนุกสนาน เช่นเดียวกับกลุ่มเด็กและเยาวชนในชุมชน และนักเรียน นักศึกษาที่ใช้ยาบ้า ยาอีหรือยาเค เพื่อความสนุกสนานเที่ยวเตร่ มั่วสุมตามสถานบันเทิงและเรีงรมย์ทั้งกลางวันและกลางคืน

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ที่การแพร่ระบาดของยาบ้าและยาเสพติดชนิดอื่น ๆ มีความรุนแรงขึ้นนั้นมีการใช้มาตรการป้องกันยาเสพติดเพียงมาตรการเดียวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการกับปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ในการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ ได้กำหนดความชัดเจนในเรื่องของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าไปดำเนินการ โดยกำหนดให้มีการจัดกลุ่มจังหวัด ตามสภาพความรุนแรงของปัญหาตามเกณฑ์ชี้วัดความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนประชากรเป้าหมายได้ให้ความสำคัญแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย ๓ ฐานในแต่ละพื้นที่ คือฐานชุมชน ฐานสถานศึกษาและฐานสถานประกอบการ ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามมาตรการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในลักษณะผสมผสานทั้งมาตรการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาผู้เริ่มใช้ยาเสพติดและผู้ติดยาเสพติดมีความจำเป็นต้องนำมาใช้จัดการกับปัญหาในพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพื่อให้มาตรการที่ดำเนินงานนั้นเห็นผล สามารถจัดการกับปัญหาได้ครบทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การป้องกันกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่ยังไม่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดคงสภาพไม่ให้ขยายต่อไป ปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนหรืออยู่เบื้องหลังการค้าในพื้นที่ตลอดจนแก้ไขปัญหายาผู้เริ่มมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดด้วยมาตรการแทรกแซง ป้องปรามที่เหมาะสม ตลอดจนบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติดอีกต่อไป

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในลักษณะผสมผสานมาตรการเช่นนี้ไม่มีหน่วยงานใดสามารถดำเนินการได้ครบทุกมาตรการได้ตามลำพัง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องระดมทรัพยากรและหน่วยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจเอกชนตลอดจนองค์กรประชาชนในท้องถิ่นทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลและองค์กรประชาชนจัดตั้งอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำหนดบทบาท ให้ชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจปกติที่หน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการอยู่ตามความถนัดและตามอำนาจหน้าที่ด้วยการบูรณาการเนื้องานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเนื้องานปกติและดำเนินการไปพร้อม ๆ กับภาระงานปกติของแต่ละหน่วยงานดำเนินการอยู่ก็จะทำให้เป็นการทำงานที่ยั่งยืนไปพร้อม ๆ กับงานพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่

ส่วนการดำเนินงานมุ่งส่งเสริมให้ประชากรเป้าหมายในทุกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน ได้แก่ การร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการดำเนินงาน ลงมือปฏิบัติการและติดตามประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการทำงาน

ในสถานศึกษามีการระดมครูอาจารย์ทุกท่านเข้ามีส่วนร่วมปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มเพื่อน เช่น เพื่อนเพื่อเพื่อน และเพื่อนเตือนเพื่อน เป็นต้น

ในชุมชนได้มีการพัฒนาศักยภาพและเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนและองค์กรประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตลอดจนผลักดันให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในชุมชน เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในชุมชน การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายในลานกีฬา เป็นต้น

ในสถานประกอบการผู้จัดการฝ่ายบุคคลและผู้นำสหภาพแรงงานมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้ผู้ประกอบการและเจ้าของกิจการได้มีนโยบายและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานประกอบการตลอดจนมีบทบาทในการส่งเสริมและรณรงค์ให้ผู้ใช้แรงงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานทั้งกลุ่มเป้าหมายหลักคือกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเป้าหมายรองคือกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อเจตคติและพฤติกรรมของกลุ่มเสี่ยงไปพร้อม ๆ กัน และควรเสริมสร้างความตระหนัก แสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนในเชิงนโยบายตลอดจนทรัพยากรจากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือผู้บริหารของหน่วยงานและสถาบันนั้นก่อนที่จะดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายนั้น

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะพบว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด จึงเห็นควรให้มีมาตรการทางกฎหมายและระบบการดำเนินคดีเสพติดให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาเอื้ออำนวยต่อการป้องกันปราบปรามและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้วในปัจจุบัน หรือบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่เพื่อให้มีความสอดคล้องกับภาวะการณ์ในปัจจุบันยิ่งขึ้น

การพิจารณาแก้ไขปัญหายาเสพติด

การพิจารณาแก้ไขปัญหายาเสพติดแยกเป็น ๒ กรณี คือ

๑. กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ/เจ้าหน้าที่อื่น ๆ

- ๑.๑ ด้านป้องกัน
- ๑.๒ ด้านปราบปราม
- ๑.๓ ด้านบำบัดรักษาและฟื้นฟู

๒. กรณีผู้กระทำความผิด

- ๒.๑ ผู้กระทำความผิดรายสำคัญ เช่น ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย (ปริมาณมาก) รวมทั้งผู้ที่สนับสนุนช่วยเหลือ พยายาม และสมคบ ในการกระทำความผิดดังกล่าว
- ๒.๒ ผู้กระทำความผิดฐานจำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย (รายเล็กน้อย)
- ๒.๓ ผู้กระทำความผิดฐานครอบครอง (ธรรมดา) หรือผู้เสพ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เห็นควรให้มีการแก้ไข ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓

พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔

พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๔๕๐

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่..)พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
---------------------------------------	--	--------------------

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติคำนิยาม
คำว่า “หน่วยการใช้”

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“หน่วยการใช้” หมายความว่า เม็ด ซอง ขวด
หรือรูปแบบอย่างอื่นที่สร้างขึ้นสำหรับการใช้เสพ

ปัจจุบันมีปัญหายังยิ่งในการตรวจหา
ประเภทของสารบริสุทธิ์ ยาเสพติดของสาร เนื่องจาก
ปริมาณคดียุติเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ในขณะที่บุคลากร
อุปกรณ์ในการตรวจพิสูจน์ยังคงเท่าเดิมและเป็นการ
สิ้นเปลืองงบประมาณอย่างมาก และที่สำคัญส่งผลใน
การดำเนินคดียาเสพติดล่าช้า เพราะต้องรอผลการ
ตรวจพิสูจน์เพื่อหาสารบริสุทธิ์ ดังนั้น จึงเห็นควร
เพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยการใช้” ในระหว่างบทนิยาม
คำว่า “ติดยาเสพติดให้โทษ” และบทนิยามคำว่า
“การบำบัดรักษา”

อนึ่ง เมื่อเพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยการใช้”
จึงต้องมีการแก้ไข มาตรา ๑๕ และมาตรา ๖๖ ด้วย
ทั้งนี้ เพื่อบัญญัติให้มีหน่วยการใช้กำกับสารบริสุทธิ์

ส่วนปริมาณน้ำหนักสุทธินั้นคงไม่ต้องมีบท
นิยามว่าหมายถึงอะไร คงเป็นไปตามหน่วยน้ำหนัก
การใช้ทั่วไป ซึ่งจะทำให้การตรวจพิสูจน์รวดเร็ว
ลดภาระหน้าที่และงบประมาณของรัฐได้จำนวน ----

มหาศาล โดยที่ความยุติธรรมไม่เสียไปแต่ประการใด เพราะได้มีการคำนวณเรื่องปริมาณสารบริสุทธิ์จำนวน หน่วยการใช้และน้ำหนักสุทธิตรงกันและถูกต้อง ตามหลักวิชาการ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๑ เว้นแต่การมีไว้ในครอบครองในกรณี จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่รัฐมนตรี จะอนุญาตเป็นหนังสือเฉพาะราย หรือเฉพาะกรณี ที่เห็นสมควร

การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบ ครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ คำนวณเป็นสาร บริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไปให้ถือว่าผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๑ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ ของทางราชการตามที่รัฐมนตรีจะอนุญาตเป็นหนังสือ เฉพาะราย หรือเฉพาะกรณี

การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ใน ครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ คำนวณ เป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ให้ถือว่าผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

เนื่องจากลักษณะของการกระทำความคิด เกี่ยวกับยาเสพติดจะเป็น นินรูปของข่ายงานหรือ องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนั้น จึงมีการลักลอบ นำยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ จากประเทศไทยไป จำหน่ายยังต่างประเทศดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ แต่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถที่จะควบคุมหรือขออนุญาต ให้นำยาเสพติดให้ โทษประเภท ๑ ออกนอก ราชอาณาจักรเพื่อทำการจับกุมเครือข่ายระหว่าง ประเทศ(Control Delivery) และจะเป็นประโยชน์ต่อ ประเทศชาติมากกว่า เช่น อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อ การศึกษาทางการแพทย์ การฝึกสุนัข หรือการทำสาร มาตรฐานเพื่อใช้ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด รวมทั้ง สามารถปราบปรามองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด ข้ามชาติได้

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือ ส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือ ส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ เว้นแต่ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่ รัฐมนตรีจะอนุญาตเป็นหนังสือเฉพาะราย หรือเฉพาะ กรณี

ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา เช่นเดียวกับกรณี ที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๓ วรรคสอง “การขอขึ้นทะเบียน ดำรับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ และการออก ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนดำรับยาเสพติดให้ โทษ ดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๔๓ วรรคสอง “การพิจารณาออก ใบสำคัญตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนดำรับ ยาเสพติดให้โทษเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่าย การตรวจวิเคราะห์ หรือประเมินเอกสารทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

เนื่องจากการขอขึ้นทะเบียนดำรับยาเสพติด ให้โทษในประเภท ๓ นั้น ต้องมีการตรวจวิเคราะห์ และประเมินเอกสารจึงต้องมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ทำให้เกิด ปัญหาว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ในส่วนนี้หรือไม่ หรือรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง ดังนั้น เพื่อความชัดเจนและเนื่องจากเป็นผลประโยชน์ ของผู้ขอขึ้นทะเบียน จึงควรเพิ่มบทบัญญัติในเรื่องนี้ ให้ชัดเจนว่าให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาซึ่งยาเสพติดให้โทษ เว้นแต่

(๑) การโฆษณาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ ซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรมหรือเภสัชกรรมหรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง หรือ

(๒) เป็นฉลากหรือเอกสารกำกับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาเสพติดให้โทษในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเสพติดให้โทษ เว้นแต่

(๑) เป็นการโฆษณาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ หรือประเภท ๓ ซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม หรือเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง หรือ

(๒) เป็นฉลากหรือเอกสารกำกับยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔

โฆษณาตามวรรคหนึ่งที่เป็นเอกสาร ภาพ ภาพยนตร์ การบันทึกเสียงหรือภาพต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะใช้โฆษณาได้

การอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เนื่องจากยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ เช่น มอร์ฟิน สามารถนำไปใช้ทางการแพทย์ได้ และกฎหมายมีข้อยกเว้นให้ทำได้ ดังนั้น ในการโฆษณาซึ่งยาเสพติดให้โทษ จึงควรให้บัญญัติให้รวมถึงยาเสพติดในประเภท ๒ ด้วย ซึ่งสามารถกระทำได้โดยตรงกับผู้ประกอบวิชาชีพได้เช่นกัน เพราะจะเป็นผลดีต่อผู้ประกอบวิชาชีพและผู้บริโภค

มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง “ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใดๆ หรือยานพาหนะใดๆ ในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจ ค้น ยึด ยาเสพติดให้โทษที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดให้โทษซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันที ยาเสพติดให้โทษนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลาย ก็ให้มีอำนาจเข้าไปในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(๒) ค้นเคหสถาน สถานที่ หรือบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดให้โทษซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ยึดยาเสพติดให้โทษหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้”

มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง “ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก สถานที่ผลิต สถานที่จำหน่าย สถานที่เก็บยาเสพติดให้โทษ หรือสถานที่ที่ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

(๓) ค้นบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติดให้โทษซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เนื่องจากมาตรานี้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใดๆ หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจค้น ยึด ยาเสพติดให้โทษที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้อำนาจในการค้นเคหสถาน สถานที่ หรือบุคคลใดที่มีเหตุอันควรสงสัยได้ แต่ไม่ได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจนว่าสามารถเข้าไปหรือตรวจค้นได้ โดยไม่ต้องมีหมายศาล ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ ซึ่งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนาในเรื่องของการปราบปรามยาเสพติดให้โทษเป็นหลัก ดังนั้น ในทางปฏิบัติสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงมุ่งถึง

๑. การค้น หรือ เข้าไปตรวจสอบว่าร้านจำหน่ายยา หรือสถานที่เก็บรักษายาเสพติดให้โทษได้รับอนุญาตโดยชอบหรือไม่ (การค้นทางปกครอง)

๒. การค้นเพื่อตรวจยึดหรืออายัดยาเสพติดให้โทษหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด (การค้นทางอาญา)

แต่ทางปฏิบัติพบว่ากฎหมายมาตรานี้บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาการตีความว่าจะขัดต่อ -

(๔) คำนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา

(๕) ยึดหรืออายัดยาเสพติดให้โทษที่มีไว้โดย
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้หรือ
จะใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๕๘/๑ ในกรณีที่เป็นและมีเหตุ
อันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเสพยาเสพติด
ให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๕
อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเคหสถาน
สถานที่ใดๆหรือยานพาหนะ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราช
บัญญัตินี้มีอำนาจตรวจ ทดสอบหรือสั่งให้รับการ
ตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น
มียาเสพติดให้โทษดังกล่าวอยู่ในร่างกายหรือไม่

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตำแหน่งใด
ระดับใดหรือชั้นยศใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้ -

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๓๘ หรือไม่ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่ง
ต้องชะลอการใช้อำนาจตามมาตรา นี้ ดังนั้น จึงควร
บัญญัติให้ชัดเจน โดยแยกเป็นการตรวจค้น
ทางปกครอง การค้นเคหสถาน สถานที่ ยานพาหนะ
โดยมีข้อยกเว้นไม่ต้องมีหมายค้น การค้นบุคคล
การยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น

เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบท
บัญญัติรองรับการให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
มีอำนาจตรวจหรือทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจ
หรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้
โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ ทั้งๆที่กฎหมายฉบับนี้ได้
บัญญัติข้อหานี้ไว้ ดังนั้น จึงควรเพิ่มบทบัญญัติเรื่องนี้
เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยชอบด้วย
กฎหมาย เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด

กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วนหรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้น

วิธีการตรวจหรือการทดสอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ วรรคสาม ไม่ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๖๕ วรรคสาม “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุนี้ควรมีความหมายลักษณะเดียวกับการเพาะปลูก ทำ ผสม เป็นต้น อันเป็นการมุ่งทำร้ายต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้น การแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ เพื่อนำไปเสพจึงไม่มีความผิดฐานผลิตตามบทนิยามนี้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒/๒๕๓๕) ดังนั้น จึงควรบัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๖๖ ผู้ใดจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษนั้นปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

มาตรา ๖๖ ผู้ใดจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตามปริมาณดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) เด็กซ์โตรไลเซอร์ไซด์ หรือแอล เอส ดี มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึงหนึ่งจุดสองห้ำ มิลลิกรัมหรือมีจำนวนหน่วยการใช้ไม่ถึงยี่สิบห้ำ หน่วยการใช้ หรือมีปริมาณน้ำหนักไม่ถึงห้ำร้อย มิลลิกรัม

(๒) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์ของแอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึงห้ำร้อย มิลลิกรัมหรือมีจำนวนหน่วยการใช้ไม่ถึงยี่สิบห้ำ หน่วยการใช้หรือมีปริมาณน้ำหนักไม่ถึงสองจุดห้ำ กรัม

(๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ นอกจาก (๑)และ(๒) มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึงหนึ่งกรัม

เนื่องจากมีการใช้ให้เด็กไปจำหน่ายยาบ้าโดยจำหน่าย ๑ เม็ด ให้ค่าตอบแทน ๑ เม็ด หรือกรณีที่ผู้จำหน่ายที่เป็นรายเล็กรายน้อย ซึ่งขณะนี้มิได้รับโทษในเรือนจำอยู่ถึงร้อยละ ๙๐ ของผู้ต้องหากติยาเสพติด จะเห็นได้ว่าก่อให้เกิดปัญหาคนล้นคุก ประกอบกับผู้กระทำความผิดเหล่านี้ ไม่ใช่อาชญากรโดยอาชีพ แต่เป็นผู้กระทำความผิดเพราะความไม่รู้ หรือเพราะความยากจนหรือทำไปเพราะต้องการได้รับยาเสพติดตอบแทน เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรที่จะหาทางแก้ไขให้บุคคลเหล่านี้กลับตนเป็นคนดีเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข โดยการคุมประพฤติจะเหมาะสมกว่าส่งตัวไปดำเนินคดีแล้วไปปรับโทษในเรือนจำ ซึ่งรัฐจะต้องใช้งบประมาณเพื่อการก่อสร้างเรือนจำไม่จบสิ้น และเป็นการแก้ไขปัญหาที่ผิดวิธี

ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๖๖ โดยแยกผู้กระทำความผิดที่เป็นรายเล็กรายน้อย ออกจากผู้กระทำความผิดรายใหญ่ให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดที่เป็นรายเล็กรายน้อยครั้งแรกได้กลับตัวเป็นคนดีของสังคมต่อไป และจะแก้ -

ถ้ายาเสพติดให้โทษมีปริมาณเกินจำนวนที่กำหนดตามวรรคหนึ่งแต่จำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึงยี่สิบกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่ง มีปริมาณจำนวนเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ยี่สิบกรัม แต่ไม่ถึงหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่ง มีปริมาณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่หนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๖๘ วรรคสามไม่ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๖๘ วรรคสาม “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ ซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ปัญหาคนลักขุกซึ่งจะประหยัดงบประมาณของรัฐในการสร้างเรือนจำ ตลอดจนการพิจารณาคดีจะไ้รวดเร็วขึ้น โดยไม่ต้องสืบพยานประกอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๖ เพราะจะมีการปรับโทษขั้นต่ำไม่ถึง ๕ ปี

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ นี้ควรมีความหมายลักษณะเดียวกับการเพาะปลูก ทำ ผสม อันเป็นการมุ่งทำร้ายต่อสังคมอย่างร้ายแรง ซึ่งการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ เพื่อนำไปเสพจึงไม่เป็นความผิดฐานผลิต(คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒ /๒๕๓๕) ดังนั้น จึงควรบัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๖๕ วรรคสาม “ถ้ายาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

มาตรา ๗๐ วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๗๓ วรรคสอง ไม่ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๖๕ วรรคสาม “ในกรณีตามวรรคสอง ถ้ายาเสพติดให้ โทษซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดเป็นมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

มาตรา ๗๐ วรรคสอง “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

มาตรา ๗๓ วรรคสอง “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

เนื่องจากมาตรา ๖๕ วรรคสามนี้บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนก่อให้เกิดปัญหาการตีความว่าวรรคสามนี้ขยายเฉพาะวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือทั้งสองวรรค ปราบกฏว่าศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยว่า วรรคสามนี้จะขยายเฉพาะวรรคสองกรณีจำหน่ายหรือครอบครองเพื่อจำหน่ายเท่านั้น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๘๘/๒๕๓๐

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุนี้ควรมีความหมายลักษณะเดียวกับการเพาะปลูก ทำ ผสม เป็นต้น อันเป็นการมุ่งทำร้ายต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้น การแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ เพื่อนำไปเสพจึงไม่มีความผิดฐานผลิต (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒/๒๕๓๕) ดังนั้น จึงควรบัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุนี้ควรมีความหมายลักษณะเดียวกับการเพาะปลูก ทำ ผสม เป็นต้น อันเป็นการมุ่งทำร้ายต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้น การแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ เพื่อนำไปเสพจึงไม่มีความผิดฐานผลิต

(คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒/๒๕๓๕) ดังนั้น จึงควร
บัญญัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๗๕ วรรคสาม ไม่ได้บัญญัติไว้

มาตรา ๗๕ วรรคสาม “ถ้าการกระทำความ
ผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการผลิตโดยการ
แบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุซึ่งไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อ
จำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งในสามของโทษที่
กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าการแบ่งบรรจุหรือ
รวมบรรจุนี้ควรมีความหมายลักษณะเดียวกับการ
เพาะ ปลูก ทำ ผสม เป็นต้น อันเป็นการมุ่งทำร้าย
ต่อสังคมอย่างร้ายแรง ดังนั้น การแบ่งบรรจุ หรือรวม
บรรจุ เพื่อนำไปเสพจึงไม่เป็นความผิดฐานผลิต
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒/๒๕๓๕) ดังนั้น จึงควรบัญญัติ
ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประ
เภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษจำ
คุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาท
ถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษใน
ประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ หรือยาเสพ
ติดให้โทษในประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๘
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และปรับ
ตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

เนื่องจากรัฐมนตรีนโยบายที่จะให้ “ผู้เสพคือผู้
ป่วย” การกำหนดบทลงโทษรุนแรงจึงไม่มีความจำ
เป็นสำหรับกรณีความผิดนี้อีกต่อไป และในปัจจุบัน
ผู้กระทำความผิดฐานเสพและครอบครองเล็กน้อย
ซึ่งยาเสพติดในเรือนจำมีประมาณร้อยละ ๒๕ ของผู้
ต้องหาคดียาเสพติดทั้งหมด และมีแนวโน้มจะสูงขึ้น
ดังนั้นจึงเห็นควรแก้ไขบทกำหนดโทษผู้เสพยาเสพ
ติดตามมาตรา ๕๑ นี้ใหม่ ให้มีอัตราโทษขั้นสูงไม่เกิน

๓ ปี หรือให้สามารถฟ้องคดีด้วยวาจาได้ ซึ่งจะ
ทำให้คดีความผิดฐานเสพนี้อาจพิจารณาได้รวดเร็ว
ยิ่งขึ้นและไม่ค้างพิจารณาในศาล รวมทั้งพนักงาน
สอบสวน อัยการ และศาลจะได้มีเวลาที่เหลือไป
พิจารณาคดียาเสพติดรายสำคัญตลอดจนเป็น
การประหยัดงบประมาณของรัฐและเวลาของ
เจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก

มาตรา ๕๓/๑ ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชื้อ
ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลอง
ธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดให้
บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะกระทำความผิด
ฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง
เพื่อจำหน่าย หรือครอบครองซึ่งยาเสพติดให้
โทษ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่
กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

เนื่องจากมีการใช้ให้เด็กหรือเยาวชนที่ยัง
ไม่บรรลุนิติภาวะจำหน่ายยาเสพติดให้โทษเป็น
จำนวนมาก โดยให้ค่าตอบแทนเป็นยาเสพติดให้
โทษหรือค่าตอบแทนเป็นเงิน ในขณะที่ไม่มี
กฎหมายลงโทษผู้ใช้อย่างรุนแรงโดยคิด
ว่าเมื่อใช้เด็กหรือเยาวชนไปกระทำความผิด
แล้วเด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้รับการลดหย่อน
ผ่อนโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา

มาตรา ๕๔ ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษและได้สมัครขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อนความผิดจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ อีกทั้งได้ปฏิบัติตามรื้อดวนตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาลดังกล่าวจนได้รับการรับรองเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดแล้ว ให้ได้รับการยกเว้นโทษสำหรับความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒

มาตรา ๕๔ ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษ เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษตามชนิดและปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวงและได้สมัครขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลก่อนความผิดจะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจอีกทั้งได้ปฏิบัติตามรื้อดวนตามระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการบำบัดรักษา และระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาลดังกล่าวจนได้รับการรับรองเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดแล้ว ให้พ้นจากความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีความผิดที่ได้กระทำไปภายหลังการสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา

การรับเข้าบำบัดรักษาในสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เนื่องจากรัฐมนตรีมีนโยบายให้ผู้เสพคือผู้ป่วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูเพื่อหายติดยาเสพติดและกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข จึงไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดมีประวัติการต้องโทษในคดีเสพยาเสพติดอันจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๕๔ นี้ เพื่อให้ผู้เสพที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาจนหายแล้ว พ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีที่มีการยึดยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๓ ตามมาตรา ๔๕ (๒) หรือตามกฎหมายอื่น และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาล ถ้าไม่มีผู้ใดมาอ้างว่าเป็นเจ้าของภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ยึด ให้ยาเสพติดให้โทษนั้นตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีที่มีการยึดยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ หรือประเภท ๓ ตามมาตรา ๔๕ (๒) หรือตามกฎหมายอื่น และไม่มีการฟ้องคดีต่อศาล ถ้าไม่มีผู้ใดมาอ้างว่าเป็นเจ้าของภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึด ให้ยาเสพติดให้โทษนั้นตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข

เนื่องจากการเก็บรักษายาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นของกลางในกรณีนี้เป็นจำนวนถึง ๖ เดือนนั้น ซึ่งนับว่าเป็นระยะเวลาที่มากเกินไปอันจะเป็นภาระอย่างมากต่อเจ้าหน้าที่ที่จะต้องเฝ้าระวังไม่ให้อาจารย์ของกลางสูญหาย รวมทั้งของกลางดังกล่าวอาจส่งกลิ่นเหม็นรบกวนต่อการปฏิบัติราชการประจำของเจ้าหน้าที่ และที่สำคัญยิ่งในการที่ต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากเพื่อการดูแลรักษาโดยใช้เหตุและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อรัฐหรือส่วนรวม แต่ประการใดเลย ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๑๐๑ นี้ โดยลดระยะเวลาที่จะเก็บรักษาไว้ไม่เกิน ๕๐ วันนับแต่วันที่ยึด เช่นเดียวกับกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย

มาตรา ๑๐๒ บรรดา ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๔ หรือประเภท ๕ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือวัตถุอื่นซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๑๐๒ บรรดา ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๔ หรือประเภท ๕ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สิน หรือวัตถุอื่นซึ่งบุคคลมีไว้เพื่อใช้หรือได้ใช้ หรือได้มาในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะมามีไว้เพื่อใช้หรือได้ใช้ หรือได้มาก่อน หรือขณะกระทำความผิด หรือภายหลังการกระทำความผิด ให้รับเสียทั้งสิ้น

เนื่องจากผู้ต้องหาที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ให้การรับสารภาพว่า เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ทรัพย์สิน หรือวัตถุอื่นซึ่งบุคคลมีไว้เพื่อใช้หรือได้ใช้ หรือได้มาในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในคดีก่อน ให้รับเสียทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการวิชาชีพฯ ได้พิจารณาแล้วและมีมติให้ยกเลิก “พีชกระท่อม” ออกจากประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ ๒ ที่กำหนดให้พีชกระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๕ ทั้งนี้ เนื่องจากพีชกระท่อม มีAlcaloids ประมาณ ๒๐ กว่าชนิด ที่มีจำนวนมากและที่ออกฤทธิ์สำคัญ คือ Mitragynine ซึ่งคนไทยในอดีตเคยเคี้ยวใบกระท่อม ๒ - ๓ ใบ ก่อนออกไปทำงานกลางแจ้ง อันจะทำให้ขมออกทนและทำงานได้ดีมาก พร้อมทั้งยังใช้เป็นยาแก้ปวดท้องได้ด้วย โดยไม่เคยพบว่ามียันตรายแต่ประการใด แม้ว่าพีชกระท่อมนี้จะมีฤทธิ์อัดฉีดและประสาทอยู่บ้าง ซึ่งถ้าใช้ไปนานๆ ก็อาจจะทำให้ติดได้ แต่อย่างไรก็ตามการยกเลิก พีชกระท่อม ออกจากประกาศดังกล่าว ก็เพื่อให้หันมาใช้ทดแทน “ชาบ้า” ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือ ประมาณ ๕ - ๑๐ ปี เท่านั้น และเมื่อสามารถปราบปรามชาบ้าได้แล้ว ก็จะดำเนินการรักษาผู้ติดใบกระท่อมต่อไป ซึ่งวิธีนี้จะได้ผลดี และอาจใช้ช่วงเวลาน้อยกว่าวิธีเดิม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
---	---	------------------

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษ
ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์
ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและ
ประสาท และสารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการ
ป้องกันการใช้สารระเหย

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ยาเสพติด” หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษ
ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์
ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและ
ประสาท สารระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
การใช้สารระเหย และโคเคนซ์ตามกฎหมายว่าด้วย
การควบคุมโคเคนซ์

เนื่องจากในปี จุ บั นมี การล้ กลอบนำ
โคเคนซ์ เช่น อีเทอร์ คลอโรฟอร์ม สารกาเฟอิน
ไปผลิตยาเสพติดให้โทษ แต่เนื่องจากโคเคนซ์ไม่อยู่
ในบทนิยามคำว่า“ยาเสพติด” ตามพระราชบัญญัตินี้
จึงทำให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจที่จะดำเนินคดี
กับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโคเคนซ์
จึงส่งผลให้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในส่วนนี้ด้อยประสิทธิภาพไป ดังนั้นจึงเห็นควร
บัญญัติให้ โคเคนซ์เป็นยาเสพติดตามบทนิยามใน
พระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าพนักงานของ
ป.ป.ส. มีอำนาจดำเนินคดีได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วย มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด

พระราชบัญญัตินี้ไม่มีบัญญัติบทนิยาม คำว่า“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด”

“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยมาตรการใน การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโคคกัณฑ์

“ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายถึง กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยมาตรการใน การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโคคกัณฑ์

เมื่อแก้ไขบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” โดยได้ บัญญัติให้รวมถึงโคคกัณฑ์แล้ว จึงจำเป็นต้องแก้ไข บทนิยาม คำว่า“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด”ให้รวมถึง กฎหมายว่าด้วยโคคกัณฑ์ด้วย ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้อง รองรับกัน จึงเห็นควรแก้ไขบทนิยามคำว่า“กฎหมาย เกี่ยวกับยาเสพติด”

เนื่องจากบทนิยามคำว่า“ความผิดเกี่ยวกับยา เสพติด” ไม่ได้บัญญัติไว้ แต่ในพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการบัญญัติถ้อยคำนี้ไว้หลายแห่ง เช่น มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓ ทวิ มาตรา ๑๓ ตริ และมาตรา ๑๖ เป็นต้น ประกอบกับตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการ ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้บัญญัติความผิดเพิ่มเติม เช่น ความผิดฐาน “สวมกบ” ซึ่งไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น เพราะผู้กระทำความผิดฐาน “เสพ”ในสถานประกอบการที่เจ้าของหรือผู้จัดการ ละเลยให้มีการเสพป.ป.ส.ยังมีอำนาจสั่งปิดหรือสั่งพัก ใช้ใบอนุญาตได้ แต่ทำไมกรณีกระทำความผิดที่ร้าย แรงกว่าป.ป.ส.จึงสั่งปิดหรือพักใช้ใบอนุญาตไม่ได้ ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มบทนิยามคำว่า “ความผิดเกี่ยว-

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอนี้

กับยาเสพติด” ทั้งนี้ เพื่อให้ตรงกับเจตนารมณ์และ
ข้อเท็จจริง ซึ่งจะได้หมดยุทธศาสตร์ความในอนาคต
หากมี การกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด เรียกโดยย่อว่า “ป.ป.ส.”
ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุข อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมศุลกากร
อธิบดีกรมอัยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และ
กรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินหกคน
และเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด เรียกโดยย่อว่า “ป.ป.ส.”
ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
ผู้บัญชาการตำรวจตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมศุลกากร
อัยการสูงสุด เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งไม่เกินหกคน ประกอบด้วย ด้านปราบปราม-

เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาเสพติดใน
ปัจจุบันเป็นปัญหาที่รุนแรง จนรัฐบาลต้องประกาศ
สงครามกับยาเสพติด จึงทำให้องค์คณะของคณะ
กรรมการ ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบายสูงสุด ใน
การแก้ไขปัญหาเสพติด สมควรที่จะได้รับการปรับ
ปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องและสามารถนำไปปฏิบัติ
ได้ จึงจำเป็นต้องมีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องโดยตรงเข้ามา
เป็นกรรมการโดยตำแหน่งเพิ่ม เนื่องจากจะแต่งตั้งให้
รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ไม่ได้
เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย มาตรา ๒๐๘ บัญญัติห้ามรัฐมนตรี
ดำรงตำแหน่ง หรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานราชการ
เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ดำรงตำแหน่งได้
รวมทั้ง บัญญัติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรง -

<p>พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.</p>	<p>ปัญหา/ข้อเสนอแนะ</p>
---	---	-------------------------

ยาเสพติด ด้านแพทยศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ทรงคุณวุฒิไม่เกินหกคนนั้นควรบัญญัติให้ชัดเจน
ด้านเภสัชศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และจากองค์กร
เอกชนด้านยาเสพติด
โดยให้ เลขานุการ เป็น กรรมการและ
เลขานุการ

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการจะตั้ง
คณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อ
พิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะ
กรรมการมอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการจะตั้ง
คณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อ
พิจารณาหรือกระทำการใดๆ แทนคณะกรรมการก็ได้

ปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติ
ให้เจ้าของหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการซึ่งมี
อยู่ทั่วประเทศต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควร
ไม่ให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดใน
สถานประกอบการที่ตนดูแล และรับผิดชอบอยู่ หาก
ฝ่าฝืน คณะกรรมการ ป.ป.ส.มีอำนาจสั่งปิดหรือสั่งพัก
ใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ ๑๕ วัน ซึ่งอำนาจ
ดังกล่าวนี้ เป็นอำนาจเฉพาะตัวของ “ป.ป.ส.” เท่านั้น
โดยไม่สามารถมอบอำนาจนี้ให้กับคณะอนุกรรมการ
ต่างๆ ในส่วนภูมิภาคเพื่อทำการแทนได้ จึงส่งผลให้
เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงเห็น
ควรแก้ไขมาตรา ๑๐ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้
คณะกรรมการ ป.ป.ส. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ-

บริหาร คณะกรรมการ ที่ปรึกษา หรือคณะอนุกรรมการ
การด้านต่างๆ แล้วเพื่อให้มีอำนาจดำเนินการใดๆแทน
คณะกรรมการ ป.ป.ส. ได้

มาตรา ๑๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรียกโดยย่อว่า
“สำนักงาน ป.ป.ส.” มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไป
ตามมติของคณะกรรมการและปฏิบัติงานธุรการอื่น

มาตรา ๑๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรียกโดยย่อว่า
“สำนักงาน ป.ป.ส.” เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ
นายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานในฐานะหน่วยงานปฏิบัติ
ของคณะกรรมการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด

(๒) ประสานนโยบาย แผนและการปฏิบัติ
งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับหน่วยงานอื่น
ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

(๓) สนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ
ตลอดจนพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศและต่างประเทศ

(๔) ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์
ต่อต้านยาเสพติด

เนื่องจากเกิดความไม่ชัดเจนในเรื่องอำนาจ
หน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้ว
สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงปฏิบัติตาม
“มติ ป.ป.ส.” หรือปฏิบัติงานทางด้านธุรกรรม เท่านั้น
แต่ยังทำหน้าที่ในเรื่องอื่นๆ อีก หลายเรื่อง ดังนั้น
ควรบัญญัติอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส.
ให้ชัดเจน

(๕) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ และองค์ระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(๖) ควบคุม ตรวจสอบ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ประสาน กำกับ ดูแล และให้ความเห็น ตลอดจนเสนอแนะด้านงบประมาณการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ

(๘) ปฏิบัติราชการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ..ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกัน และปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๒) ควบคุมการสืบสวน สอบสวน และการ ฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๓) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่ง ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด

(๔) ควบคุม เร่งรัดและประสานงานการ ปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือแผนงาน หรือ โครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการ ปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๖) ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับการ บำบัดรักษาตัวผู้ติดยาเสพติด

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนงานและมาตรการป้องกัน และปราบปรามผู้ กระทำ ความผิดตามกฎหมาย เกี่ยวกับยาเสพติด

(๒) ควบคุมการสืบสวน สอบสวน และ การฟ้องคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๓) วางโครงการและดำเนินการ ตลอดจนสั่ง ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติด

(๔) พิจารณา กลั่นกรอง ตรวจสอบ เร่งรัด และติดตามประเมิน ผลการดำเนินงานด้าน งบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือแผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการ ปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๖) ประสานงานและกำกับการเกี่ยวกับการ บำบัดรักษาตัวผู้ติดยาเสพติด

เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นหน่วย นโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ ชาติแต่ปรากฏว่าอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในปัจจุบัน ยังไม่เบ็ดเสร็จหรือครอบคลุมถึงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมได้อย่างเป็นเอกภาพ จึงเห็นควร ให้มีอำนาจพิจารณา กลั่นกรอง ตรวจสอบ เร่งรัด และ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณของ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ด้วย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

(๗) พิจารณานุมัติการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงาน มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใดๆ หรือยานพาหนะใดๆ ในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจค้น ยึดหรืออายัดยาเสพติดที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือจับกุมบุคคลใดๆ ที่มีเหตุผลอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลที่จะถูกจับได้หลบซ่อนอยู่ในเคหสถานหรือสถานที่นั้น ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันที ยาเสพติดนั้นจะถูกโยกย้ายหรือบุคคลที่หลบซ่อนอยู่จะหลบหนี ก็ให้มีอำนาจเข้าไปในเวลากลางคืนภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(๗) พิจารณานุมัติการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงาน มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลายหรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

เนื่องจากเกิดปัญหาว่าการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามมาตรา ๑๔(๑) และ(๒) นี้ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘ หรือไม่

โดยมีข้อเท็จจริงว่า ศาลจังหวัดลำปางและศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้วินิจฉัยไว้ว่าอำนาจค้นของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามมาตรานี้ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๘ ดังนั้น พยานหลักฐานต่างๆ ที่ได้มาจึงไม่ชอบไปด้วย (ผลไม่เป็นพิษ)

แต่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้นำเรื่องนี้เข้าหารือต่อที่ประชุมคณะกรรมการยกร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ และต่อที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการยกร่างกฎหมายซึ่งที่ประชุมดังกล่าวมีมติว่า การใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามมาตรานี้ ไม่ ขัด ต่อ บทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๘ แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ส่วนหนึ่งก็ไม่กล้าใช้อำนาจนี้ ส่งผลให้การปราบปรามยาเสพติดมีปัญหาต่อการ -

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕	ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
---	---	------------------

(๒) คั่นเคสสถาน สถานที่หรือบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ยึดหรืออายัดยาเสพติด หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือที่ได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(๓) จับกุม บุคคลใดๆ ที่กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๔) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๕) มีหนังสือสอบสวนถามหรือเรียกบุคคลใดๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

เจ้าพนักงานตำแหน่งใดและระดับใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสาร -

(๒) คั่นบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามียาเสพติด ซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) จับกุมบุคคลใดๆ ที่กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๔) ยึดหรืออายัดยาเสพติดที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(๕) คั่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๖) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(๗) มีหนังสือสอบสวนถามหรือเรียกบุคคลใดๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือวัตถุใดๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา

เจ้าพนักงานตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้ง -

การปฏิบัติหน้าที่ จึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๑๔ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความมั่นใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.ว่าการกระทำความผิดนั้นไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

ยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

หรือแต่บางส่วนหรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการโดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้น

เจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งต้องแสดงเอกสารมอบหมายนั้นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

หมคหรือแต่บางส่วนหรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการโดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้น

เจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งต้องแสดงเอกสารมอบหมายนั้นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

มาตรา ๑๔ ตี ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๔ ทวิ ถ้าเจ้าพนักงานได้ขอให้บุคคลใดช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ให้บุคคลนั้นมีอำนาจช่วยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานได้”

เนื่องจากในข้อเท็จจริงการเข้าไปค้นของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นอำนาจเฉพาะตัวของเจ้าพนักงาน โดยมีเหตุผล ๓ ประการคือ

๑. พระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นกฎหมายพิเศษ
๒. พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจเรียกบุคคลอื่นมาช่วยในการค้นได้

๓. การค้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะนำเรื่องการค้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาเป็นหลักในการค้นไม่ได้

ฉะนั้น การที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือ บุคคลทั่วไปที่เข้าไปช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการค้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่อาจทำได้ ดังนั้น เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเข้าไปมีอำนาจช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการค้นเฉพาะคราวได้ จึงควรบัญญัติให้ชัดเจน

มาตรา ๑๔ จัตวา ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จดหมาย ไปรษณียบัตร เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรศัพท โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

เนื่องจากลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นรูปขององค์กรอาชญากรรม มีการแบ่งอำนาจหน้าที่เป็นขั้นตอน มีการตัดตอนไม่ให้มีการขัดทอดไปถึงตัวการในกรณีที่มีการถูกจับกุม มีกฎหมายที่เข้มงวด และบทลงโทษที่รุนแรงต่อผู้ที่ฝ่าฝืนและครอบครอง และผู้ที่เป็นตัวการนั้นจะเป็นเพียงผู้วางแผนการเท่านั้นจะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดโดยตรง จนกว่าเงินหรือทรัพย์สินเหล่านั้นจะได้ฟอกให้สะอาดแล้ว

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ.

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลอาญา พิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นของการดำเนินการ ดังกล่าวประกอบกับผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล หรือสิทธิอื่นใด โดยจะอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้า สิบวัน และอาจจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้

เมื่อศาลอาญาได้สั่งอนุญาตตามความในวรรค สองแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลในสิ่งสื่อสารตามคำสั่ง ดังกล่าว จะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตาม ความในมาตรานี้

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้าน เทคโนโลยีทำให้ตัวการหรือผู้กระทำความผิดหันมา ใช้เครื่องมือที่ทันสมัยในการติดต่อสื่อสารถึงกันแทน ที่จะนัดหมายมาพบกันเหมือนเมื่อก่อน

ดังนั้น การบัญญัติให้อำนาจที่ชัดเจนจะช่วย ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ไม่ทำเกินขอบเขตและนำ ข้อมูลที่ได้ไปใช้ในทางที่มีขอบ เพราะจะมีมาตรการ ต่าง ๆ มารองรับให้ต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด นอกเหนือจากการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญจะมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นอย่างแน่นอน

จึงเห็นควรเพิ่มอำนาจให้กับเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางลับได้ เช่นเดียวกับ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖

ข้อเสนอแนะ

๑. เงินล่อซื้อยาเสพติดเป็นของกลางในคดีอาญาดังนั้นตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๕ พนักงานสอบสวนต้องเก็บรักษาไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งปัญหาทำให้เจ้าพนักงานไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่จะนำมาล่อซื้อยาเสพติดรายใหม่ได้ สำนักงาน ป.ป.ส. เคยนำเรื่องนี้เข้าสู่ที่ประชุมสัมมนาผู้พิพากษาอัยการ พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแล้ว ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายที่ ๑ เห็นว่า เงินล่อซื้อเป็นพยานเอกสาร แต่อีกฝ่ายว่าเป็นพยานวัตถุ หรือได้มีการเสนอให้นำ ป.วิ. แห่งมาตรา ๑๒๗ ทวิ มาใช้บังคับ กล่าวคือ สำเนาหรือถ่ายภาพธนบัตรล่อซื้อไว้แทน ธนบัตรของกลาง แต่ปรากฏว่าทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไม่กล้าเสี่ยง เพราะเกรงว่าเมื่อศาลสูงขอดูตามที่จำเลยกล่าวอ้างแล้ว หาให้ไม่ได้ เพราะได้นำไปใช้ในเรื่องอื่นแล้ว จะมีปัญหาตามมาภายหลัง

จึงเห็นควรให้มีมาตรการในเรื่องเงินล่อซื้อยาเสพติดให้ชัดเจน และเกิดความมั่นใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่าสำเนาธนบัตรของกลางที่ใช้ล่อซื้อนั้น ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ และจะไม่มีผลกระทบตามมาในภายหลัง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์สูงสุดต่อการปราบปรามยาเสพติดนั่นเอง

ปัจจุบันมีระเบียบเกี่ยวกับเงินล่อซื้อยาเสพติดก็จริง แต่เป็นเพียงเงินที่ขมมาเพื่อโชว์ให้กับผู้ค้ายาเสพติดดูเท่านั้น ไม่มีการส่งมอบให้ผู้ค้ายาเสพติดแล้วเจ้าหน้าที่ก็เข้าจับกุมทันที และจะนำเงินตามระเบียบนี้ไปใช้ซื้อหังไม่ได้

๒. เกี่ยวกับการพิจารณา กลั่นกรอง ตรวจสอบ เร่งรัด และติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตามมาตรา ๑๓ (๔) ในส่วนของการประเมินกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่นั้นไม่ควรพิจารณาในด้านการจัดกิจกรรมเป็นหลัก ควรพิจารณาในด้านต่างๆ เช่น การลดจำนวนของการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการลดจำนวนของผู้ติดยาเสพติด

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.๒๕๓๓

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พ.ร.ก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓

ร่าง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
พ.ร.ก. ป้องกันการใช้สารระเหย (ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้
“ผลิต”หมายความว่า ทำ ผสม ปُرุงหรือ
แปรสภาพ และให้หมายความรวมถึง เปลี่ยนรูป
บรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้
“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปُرุง แปรสภาพ
หรือสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวม
ถึง เปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า สารระเหยสามารถผลิต
ได้ด้วยวิธีการ “สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์” แต่ไม่
สามารถผลิตได้ด้วยวิธีการเพาะ ปลูก เมื่อสามารถผลิตได้
ด้วยวิธีการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ แต่ในพระราช
กำหนดนี้ไม่ได้บัญญัติให้รวมถึง ประกอบกับเมื่อเทียบกับ
บทกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษแล้วซึ่งคำว่า “ผลิต”
จะรวมถึงการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย ดังนั้น เพื่อ
มิให้เกิดปัญหาในการตีความทางกฎหมายเมื่อคดีเข้าสู่
การพิจารณาของศาล จึงควรแก้ไขบทนิยามนี้ใหม่ โดย
ให้รวมถึงการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย แต่ไม่รวม
ถึงวิธีการเพาะ หรือปลูก เพราะขัดต่อความเป็นจริง

“ขาย” หมายความว่ารวมถึงจำหน่าย จ่าย แจก หรือ
แลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือมิใช่
เพื่อขายด้วย

“ขาย” หมายความว่ารวมถึงจำหน่าย จ่าย แจก
แลกเปลี่ยน หรือส่งมอบ

จากข้อเท็จจริงพบว่าจะมีการ“ให้” สารระเหยแก่
เด็กหรือเยาวชนเพื่อนำไปใช้เสพนั่น จะมีความคิด
ตามพระราชกำหนดในมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ หรือ
ไม่ เพราะบทนิยามของคำว่า “ขาย” ในพระราชกำหนดนี้
ไม่ได้บัญญัติถึงคำว่า “ให้”รวมอยู่ด้วย จึงเกิดปัญหาว่าถึง
ไม่บัญญัติไว้ก็รวมถึงอยู่แล้ว เพราะมีคำว่า จ่าย แจก

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

และเมื่อเทียบกับกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท จะบัญญัติไว้ชัดเจน โดยใช้คำว่า “ส่งมอบ” ดังนั้น จึงควรบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ขาย” เพื่อให้สอดคล้องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ฉบับต่างๆ

มาตรา ๓๐/๑ กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชกำหนดนี้ หรือข้าราชการหรือพนักงาน องค์การหรือหน่วยงานของรัฐผู้ใดกระทำความผิด ตามพระราชกำหนดนี้ หรือร่วมมือสนับสนุนในการ กระทำดังกล่าวไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม ต้องระวาง โทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิด นั้น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ เลขานุการ หรือ กรรมการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้เสียเอง เช่น จำหน่ายสารระเหยให้แก่ผู้ที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี หรือ จำหน่ายให้แก่ผู้ติดสารระเหยนั้น ควรจะรับโทษสูงกว่า บุคคลทั่วไปหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการหากินกับ สารระเหย ซึ่งเป็นยาเสพติดที่บ่อนทำลายทรัพยากร บุคคลเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมให้มีบท บัญญัติลงโทษ ๓ เท่าแก่บุคคลดังกล่าวที่กระทำความผิด ตามพระราชกำหนดนี้เสียเอง เช่นเดียวกับกฎหมายว่า ด้วยยาเสพติดให้โทษ มาตรา ๑๐๐ กฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มาตรา ๑๗ กฎหมายว่า ด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยว กับยาเสพติด มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ รวมทั้ง ร่าง กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่ง กฎหมายทั้งหมดดังกล่าวล้วนเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด จึงควรมีหลักการและแนวทางอย่างเดียวกัน

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.๒๕๒๔

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔

ข้อเสนอแนะ

- ควรทำการควบคุมสารช่วยเกาะ (binder) ซึ่งเป็นสารที่มีความเป็นจำเป็นในการผลิตเม็ดยาบ้า โดยอาศัยบทบัญญัติในพระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ของกระทรวงกลาโหม สารช่วยเกาะที่ใช้ในการผลิตเม็ดยามืออยู่ประมาณ ๑๕ ชนิด คือ

๑. Acacia

๒. Alginic acid

๓. Carboxymethylcellulose Sodium

๔. Dextrin

๕. Ethylcellulose

๖. Gelatin

๗. Liquid glucose

๘. Guar Gum

๙. Hydroxyethyl Cellulose

๑๐. Methylcellulose

๑๑. Polymethacrylates

๑๒. Povidone

๑๓. Sodium Alginate

๑๔. Pregelatinized Staroh

๑๕. Hydroxypropyl Methyl Cellulose

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิด

บางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๔๕๐

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อสังเกต

เกี่ยวกับการไล่ติดพันเรือต่างชาติที่ได้กระทำความผิด (Hot pursuit) นั้น ทหารเรือสามารถตามดำเนินการได้ตลอดทะเลหลวง ตามกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ถ้าตรงกันข้ามคือ ทหารเรือไล่ติดพันจากทะเลหลวงเข้าสู่พื้นดินจึงไม่มีอำนาจดำเนินการได้ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของทหารเรือจะมีเฉพาะในทะเลเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

๑. ให้ทหารเรือมีอำนาจเข้าไปดำเนินการตรวจ ค้นเรือต่างชาติ จับ ยึดหรืออายัดเรือที่ได้มีการผลิต หรือจำหน่ายยาเสพติด เข้ามาในทะเลอาณาเขต เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศต่อไป

๒. ให้อำนาจทหารเรือดำเนินการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายของศาล เพื่อมิให้ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๘

๓. ให้อำนาจทหารเรือเรียกบุคคลอื่นเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เป็นต้น

๔. ให้ทหารเรือเข้าไปดำเนินการกับเรือต่างชาติได้ถึงเขตทะเลต่อเนื่อง

๕. ให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับโทษเพิ่มเป็น ๓ เท่า

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด
เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากปัจจุบันมีการลักลอบนำโคกภักซ์ เช่น สารกาเฟอีนจากประเทศไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพื่อใช้ในการผลิตยาบ้าแล้วนำกลับเข้ามาจำหน่ายให้กับเด็กหรือคนไทยเสพกันจนเกิดปัญหายิ่งใหญ่เป็นที่ทราบกันคืออยู่ในขณะนี้ ประกอบกับให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ได้เสนอให้มีการแก้ไขบทนิยามคำว่า “ยาเสพติด” แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุมได้ และเมื่อกำหนดเป็นยาเสพติดดังกล่าว หากภายหลังออกกฎกระทรวงเพิ่มเติมรายชื่อยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ “สารกาเฟอีน” เป็นยาเสพติดด้วยแล้ว จะส่งผลให้สามารถนำมาตราการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดยาเสพติดมาใช้บังคับกับผู้ลักลอบนำสารกาเฟอีนออกนอกราชอาณาจักรได้ ดังนั้น จึงควรแก้ไขบทนิยามคำว่า “กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” ให้มีความหมายรวมถึง กฎหมายว่าด้วยโคกภักซ์ เพื่อผลในการปราบปรามตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง และสามารถนำมาตราการริบทรัพย์สินทางอาญามาใช้บังคับได้ด้วย

๒. กรณีประธานกรรมการ หรือเลขาธิการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติการแทนในเรื่องเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือมีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดชุกซ่อนอยู่เพื่อทำการตรวจค้น ตรวจสอบ ยึด หรืออายัดทรัพย์สินในเวลากลางวันได้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากไม่ดำเนินการทันทีทรัพย์สินจะถูกยกย้ายก็ให้มีอำนาจเข้าไปในเวลากลางคืนได้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาฟ้องร้องพนักงานเจ้าหน้าที่ในภายหลัง จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕(๑) นี้ โดยให้มีเหตุยกเว้นที่จะไม่ต้องขอหมายค้นจากศาล ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด เพราะทรัพย์สินต่างๆ เหล่านี้สามารถเคลื่อนย้าย ชุกซ่อน หรือทำลายได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

๓. เนื่องจากของกลางในคดียาเสพติดไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักรหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด โดยหลักการแล้วพนักงานสอบสวนต้องเก็บรักษาทรัพย์สินของกลางเหล่านี้ไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ปัญหาไม่ว่าจะอย่างไรถึงจะนำทรัพย์สินของกลางเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ได้ก่อนคดีถึงที่สุดภายใต้เงื่อนไขที่ว่า “ความยุติธรรมต้องไม่เสียไป” โดยที่ประเทศชาติได้รับประโยชน์ในภาพรวมขณะที่คู่กรณีก็ได้รับประโยชน์เช่นกัน โดยตรงจากทรัพย์สินของกลางนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมให้มีบทบัญญัติรองรับให้สามารถนำทรัพย์สินของกลางดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ก่อนคดีถึงที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำคัญดังนี้

๑) ให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้ไต่สวนคำร้องแล้วมีคำสั่งเรื่องทรัพย์สินของกลาง

๒) ทรัพย์สินของกลางนั้นพนักงานสอบสวนได้จัดทำบันทึกหลักการเหตุผลรวมทั้งหมด ภาพถ่าย เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในคดียาเสพติดไว้เรียบร้อยแล้ว

๓) อัยการได้พิจารณานำบันทึกหลักการเหตุผลรวมทั้งภาพถ่ายแล้วเห็นว่าถูกต้องและมีน้ำหนักรับฟังลงโทษจำเลยได้

๔) จำเลยหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินของกลางได้เห็นชอบในการที่จะนำทรัพย์สินของกลางไปใช้ประโยชน์ตามที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่ง

๕) มีมาตรการต่างๆ รองรับเมื่อศาลส่งคืนทรัพย์สินของกลางนั้นเช่นเดียวกับการนำทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไปใช้ประโยชน์ระหว่างคณะกรรมการมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เช่น การประเมินราคา การคืนทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สิน เป็นต้น

๔. เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะไม่นำทรัพย์สินของตนเองมาใช้หรือนำมาเกี่ยวข้องกับกระทำความผิด โดยเด็ดขาด เช่น จะไม่นำยานพาหนะของตนเองมาใช้ขนยาเสพติด แต่จะใช้วิธีการเช่าซื้อยานพาหนะนั้นแล้วนำมาขนยาเสพติด เมื่อถูกจับได้ในที่สุดเจ้าของยานพาหนะที่แท้จริงคือผู้ให้เช่า หรือผู้ให้เช่าซื้อก็จะมาร้องขอยานพาหนะของกลางคืน โดยอ้างว่าเป็นของตนและตนเองก็ไม่ได้รู้เห็นเป็นใจในการนำยานพาหนะนั้นมาขนยาเสพติดของกลาง ซึ่งปัญหานี้จะพบอยู่เสมอและแก้ไขยังไม่ได้ ทั้งๆที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาอย่างแท้จริงที่จะนำทรัพย์สินที่เช่า หรือซื้อมาใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว จึงไม่ควรให้มีช่องโหว่ของกฎหมายในส่วนนี้ เมื่อข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้ เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามยาเสพติด จึงเห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติขึ้นเพื่อรองรับให้มีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดในเรื่องทรัพย์สินของกลางที่เช่าหรือเช่าซื้อมาด้วย โดยยึดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

๑) ทรัพย์สินของกลางรายใดที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาจะนำมาใช้กระทำความผิด ต้องรับผิด โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือไม่

๒) ผู้กระทำความผิดดังกล่าวในข้อ ๑ ต้องรับผิดชอบชดใช้ทางแพ่งให้กับผู้ให้เช่าหรือผู้ให้เช่าซื้อ

๓) ถ้าผู้กระทำความผิดไม่อาจชดใช้ราคาค่าเสียหายได้ อาจให้รัฐคืนทรัพย์สินของกลางที่เช่าหรือเช่าซื้อให้กับผู้ให้เช่าหรือผู้ให้เช่าซื้อ แต่รัฐยังคงมีสิทธิที่จะไล่เบียดเอาจากผู้กระทำความผิดได้ตามราคาประเมินทรัพย์สินของกลางนั้น

พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

ตามที่รัฐบาลได้เสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยในหลักการได้ให้ผู้เสพยาเสพติดมีสภาพเป็นผู้ป่วยอย่างหนึ่ง มีโช้อาชญากรปกติ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดจึงสมควรกระทำให้กว้างขวาง และโดยที่ผู้เสพยาเสพติดจำนวนหนึ่งถูกบังคับให้เป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดเพื่อแลกกับการได้ยาเสพติดไปเสพด้วย สมควรขยายขอบเขตของการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้ครอบคลุมถึงผู้เสพและมีไว้ในครอบครอง ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และผู้เสพและจำหน่ายยาเสพติดจำนวนเล็กน้อยด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากบุคคลซึ่งติดหรือเสพยาเสพติดมีจำนวนมากและเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ สมควรขยายสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์การเสพหรือติดยาเสพติด และสถานที่เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะนอกจากมีหน่วยงานของกระทรวงยุติธรรมแล้วยังมีหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีขีดความสามารถเข้าร่วมในการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคลดังกล่าว อาทิเช่น สถานที่ของหน่วยงานในราชการทหาร สถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งสมควรร่วมทรัพยากรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นนั้น คณะอนุกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาแล้วและเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ. ทุกประการ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘

พระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและ ประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปปรุง หรือแปรสภาพ และหมายความรวมถึงเปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุ</p> <p>“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ส่งมอบ หรือมีไว้เพื่อขาย</p> <p>“เภสัชกร” หมายความว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาเภสัชกรรม</p> <p>“ผู้อนุญาต” หมายความว่า</p> <p>(๑) เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา</p> <p>(ก) สำหรับการอนุญาตให้มีไว้ในครอบครอง หรือการใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งวัตถุประสงค์ทุกประเภท</p>	<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ปปรุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย</p> <p>“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือส่งมอบ</p> <p>“เภสัชกร” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม</p> <p>“ผู้อนุญาต” หมายความว่า</p> <p>(๑) เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา</p>	<p>เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ ดังนี้</p> <p>๑. ขยายคำว่า “ผลิต” ให้รวมถึง เพาะ ปลูก และสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทนิยามคำว่า “ผลิต” ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>๒. คำว่า “ขาย” ไม่ให้หมายความรวมถึง “การมีไว้เพื่อขาย” ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความ</p> <p>๓. แก้ไขบทนิยามคำว่า “เภสัชกร” เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเภสัชกรรม</p> <p>๔. แก้ไขตำแหน่งของเลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา ให้ถูกต้อง</p>

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
(ข) สำหรับการอนุญาตให้ผลิต นำเข้าหรือ ส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ และประเภท ๔ หรือนำผ่าน ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท	(ก) สำหรับการอนุญาตให้มีไว้ในครอบครอง หรือการใช้ ประโยชน์ใดๆ ซึ่งวัตถุ ออกฤทธิ์ ทุกประเภท	๕. ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทาง ราชการ ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมการนำวัตถุออก ฤทธิ์ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ ให้อยู่ในขอบเขตของ การปฏิบัติหน้าที่ในทางราชการเท่านั้น โดยเพิ่มการ อนุญาตสำหรับการผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุ ออกฤทธิ์ในประเภท ๑ และประเภท ๒ และการขาย วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ โดยให้มีการแก้ไขเพิ่ม เติมนิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” ข้อ (๑) (ข)
(ค) สำหรับการอนุญาตให้ขายวัตถุออกฤทธิ์ ในประเภท ๓ และประเภท ๔ ใน กรุงเทพมหานคร	(ข) สำหรับการอนุญาตให้ผลิต นำเข้าหรือ ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท และ การขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑	๖. เพื่อให้มีการอนุญาตให้ขายวัตถุออกฤทธิ์ ในประเภท ๒ สำหรับใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ ซึ่งจะเป็นการอนุญาตที่ตรงตามข้อเท็จจริงทางปฏิบัติ โดยเพิ่มการอนุญาตสำหรับการขายวัตถุออกฤทธิ์ใน ประเภท ๒ ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้น จึงเห็นควร แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” ข้อ (๑) (ค)
(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบ หมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับการอนุญาตให้ ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ และประเภท ๔ ใน จังหวัดที่อยู่ในเขตอำนาจ ยกเว้นกรุงเทพ มหานคร	(ค) สำหรับการอนุญาตให้ขายวัตถุออกฤทธิ์ ในประเภท ๒ ประเภท ๓ และประเภท ๔ ในกรุงเทพ มหานคร	๗. เนื่องจากการอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุ ตำรับเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ควรเป็นอำนาจของ พนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคนที่จะพิจารณาได้ จึงควร กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้อนุญาต คือ เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบ หมาย โดยให้การอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับ
“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการ สำนัก งานคณะกรรมการอาหารและยา	(ง) สำหรับการอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุ ตำรับ	
	(จ) สำหรับการอนุญาตการโฆษณา	
	(ฉ) สำหรับการปฏิบัติการณ์ตามที่พระราช บัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและ หน้าที่ของเลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเลขานุการ อาหารและยา หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย	
	(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบ หมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับการอนุญาตให้ ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือ	

ประเภท ๔ การสั่งพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอน
ใบอนุญาตในจังหวัดที่อยู่ในเขตอำนาจกเว้นกรุงเทพ
มหานคร

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการ
คณะกรรมการอาหารและยา

เป็นอำนาจของผู้อนุญาต ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติม
บทนิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” ข้อ (๑) (ง)

๘. เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
ในหมวดการโฆษณา ดังนั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมบท
นิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” ข้อ (๑) (จ)

๙. เพื่อรองรับการใช้อำนาจหน้าที่ของ
เลขานุการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย ที่จะต้องปฏิบัติ
ตามกฎหมายไว้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไข
เพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑๐. เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการ
พิจารณาอนุญาต เนื่องจากผู้ขอรับใบอนุญาตมีสถานที่
ประกอบการอยู่ในจังหวัดที่อยู่ในเขตอำนาจของ
ผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น จึงควรบัญญัติระบุนอำนาจ
ในการสั่งพักใช้ ใบอนุญาตและการเพิกถอน
ใบอนุญาตให้ชัดเจน

๑๑. แก้ไขตำแหน่งของเลขานุการ
คณะกรรมการอาหารและยา ให้ถูกต้อง

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) ระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ว่าวัตถุออกฤทธิ์ใดอยู่ในประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔

(๒) กำหนดมาตรฐานว่าด้วยปริมาณส่วนประกอบ คุณภาพ ความบริสุทธิ์ หรือลักษณะอื่นของวัตถุออกฤทธิ์ ตลอดจนการบรรจุและการเก็บรักษาวัตถุออกฤทธิ์ตาม (๑)

(๓) เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงชื่อหรือประเภทวัตถุออกฤทธิ์ตาม (๑)

(๔) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ห้ามมิให้ผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครอง

(๕ ทวิ) ระบุชื่อวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ซึ่งอนุญาตให้ผลิตเพื่อส่งออก และส่งออกได้

(๕) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ต้องมีคำเตือนหรือข้อควรระวังเป็นหนังสือหรือเป็นภาพให้ผู้ใช้ระมัดระวังตามความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) ระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ว่าวัตถุออกฤทธิ์ใดอยู่ในประเภท ๑ ประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔

(๒) กำหนดมาตรฐานว่าด้วยปริมาณส่วนประกอบ คุณภาพ ความบริสุทธิ์ หรือลักษณะอื่นของวัตถุออกฤทธิ์ ตลอดจนการบรรจุและการเก็บรักษาวัตถุออกฤทธิ์ตาม (๑)

(๓) เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงชื่อหรือประเภทวัตถุออกฤทธิ์ตาม (๑)

(๔) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ห้ามมิให้ผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครอง

(๕/๑) ระบุชื่อวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ซึ่งอนุญาตให้ผลิตเพื่อส่งออก และส่งออกได้

(๕) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ต้องมีคำเตือนหรือข้อควรระวังเป็นหนังสือหรือเป็นภาพให้ผู้ใช้ระมัดระวังตามความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ ดังนี้
๑. เพื่อให้คณะกรรมการได้ช่วยพิจารณาถ่วงปรองให้เกิดความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม และโปร่งใสที่สุด โดยให้รัฐมนตรีผู้มีอำนาจประกาศอำนาจต่างๆ ตามมาตรานี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

๒. เนื่องจากได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนวัตถุได้รับได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และตามมาตรา ๖๑ วรรคสาม รัฐมนตรีอาจประกาศเพิกถอนวัตถุได้รับยกเว้นได้ถ้าไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจัดลำดับใหม่และเพิ่มความเกี่ยวกับการเพิกถอนทะเบียนวัตถุได้รับ และการเพิกถอนวัตถุได้รับยกเว้น ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๓. ให้ยกเลิกความใน (๗ ทวิ) ทั้งนี้ ได้นำไปบัญญัติไว้ในบทนิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” ข้อ (๑) (ข)

๔. เนื่องจากมีปัญหาโดยมีการนำวัตถุออกฤทธิ์บางประเภทนำไปใช้ในทางที่ผิด จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดปริมาณที่จะอนุญาตให้ผลิต ขาย นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาดัง -

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
(บ) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ต้อง แจ้งกำหนดสิ้นอายุไว้ในฉลาก	(บ) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ต้อง แจ้งกำหนดสิ้นอายุไว้ในฉลาก	กล่าว โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อกำหนด ปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ที่มีความเหมาะสม และสอดคล้อง
(๑) ระบุวัตถุตำรับให้เป็นวัตถุตำรับยกเว้น	(๑) เพิกถอนวัตถุตำรับ ระบุวัตถุตำรับให้เป็น	ตามความจำเป็นในการใช้ของผู้ขออนุญาต จึงได้
(๑ ทวิ) กำหนดปริมาณการมีไว้ในครอบ ครองหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ มาตรา ๑๐๖ ทวิ	วัตถุตำรับยกเว้น และเพิกถอนวัตถุตำรับยกเว้น	บัญญัติเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๖ (๑/๑)
(๘) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ห้าม นำเข้าไปยังประเทศหนึ่งประเทศใดตามมาตรา ๘๓	(๑/๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการ กำหนดปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ที่ผู้อนุญาตจะอนุญาต ให้ผลิต ขาย นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองได้	๕. เนื่องจากมี การกำหนดอำนาจของ รัฐมนตรีในส่วนนี้ไว้ในบทบัญญัติมาตรา ๖๔ จึงได้ บัญญัติมาตรา ๖ (๑/๒)
(๕) ระบุสถาบันของทางราชการ ตามมาตรา ๑๕ (๒) มาตรา ๑๑ และ มาตรา ๖๓ (๓)	(๑/๒) กำหนดปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ใน ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพ	๖. เนื่องจากในหลักการที่ได้แก้ไขในร่างพระ ราชบัญญัติฉบับนี้ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดขายวัตถุ
(๑๐) กำหนดสถานพยาบาลผู้ติควัตถุออกฤทธิ์	ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือ	ออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตโดย ไม่มีข้อยกเว้น
(๑๑) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุม การรักษาพยาบาล และระเบียบวินัยสำหรับสถาน พยาบาล	ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง มีไว้ใน ครอบครองได้โดยไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๖๔	
	(๘) ระบุชื่อและประเภทวัตถุออกฤทธิ์ที่ห้าม นำเข้าไปยังประเทศหนึ่งประเทศใดตามมาตรา ๘๓	
	(๕) ระบุสถาบันของทางราชการ ตามมาตรา ๑๕ (๒) มาตรา ๑๑ และ มาตรา ๖๓ (๓)	
	(๑๐) กำหนดสถานพยาบาลผู้ติควัตถุออกฤทธิ์	
	(๑๑) กำหนดระเบียบข้อบังคับเพื่อควบคุมการ รักษาพยาบาล และระเบียบวินัยสำหรับสถานพยาบาล	

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิต และประสาท” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อัยการสูงสุดหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการกองสุขภาพจิตกรรมการแพทย์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมสุขภาพจิตหรือผู้แทน อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้แทน อัยการสูงสุดหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทน เลขาธิการแพทยสภาหรือผู้แทน เลขาธิการสภาเภสัชกรรมหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง รัฐมนตรี แต่งตั้งอีก ไม่ เกิน เจ็ด คน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ ดังนี้
๑. แก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่งต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่งในปัจจุบัน

๒. เพื่อให้สภาวิชาชีพได้มีส่วนร่วมในคณะกรรมการวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทด้วย
๓. เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการอีก ๒ คนคือ เลขาธิการแพทยสภาหรือผู้แทน และเลขาธิการสภาเภสัชกรรมหรือผู้แทน

พ.ศ. ๒๕๑๘

(ฉบับที่..) พ.ศ.

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ให้ความเห็นคำแนะนำหรือความเห็นชอบในเรื่อง ต่อไปนี้

(๑) การผลิต ขยาย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ หรือ การขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับ

(๒) การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การเพิกถอนทะเบียนวัตถุตำรับ หรือการเพิกถอนวัตถุตำรับยกเว้น

(๓) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิต ขยาย นำเข้า ส่งออก นำผ่านมีไว้ในครอบครอง หรือการนำมาเป็นตัวอย่างซึ่งวัตถุออกฤทธิ์หรือวัตถุตำรับยกเว้น และการตรวจสอบสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่เก็บ และสถานที่ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งวัตถุดังกล่าว

(๔) การออกกฎกระทรวงหรือประกาศที่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติการตามมาตรา ๖

(๒) ให้ความเห็นชอบต่อผู้อนุญาตในการอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับ

(๓) ให้ความเห็นชอบต่อผู้อนุญาตในการสั่งพักใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต

(๔) ให้ความเห็นชอบต่อผู้อนุญาตในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิต ขยาย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน มีไว้ในครอบครอง หรือการนำมาเป็นตัวอย่างซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ หรือวัตถุตำรับยกเว้น และการตรวจสอบสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่เก็บ และสถานที่ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งวัตถุดังกล่าว

(๕) ให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้ชัดเจนว่าให้ความเห็น หรือให้ความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีในเรื่องใด หรือให้ความเห็นชอบต่อผู้อนุญาตในเรื่องใด

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับแก่กระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้อำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๓ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่การผลิตเพื่อส่งออก และการส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ บางชนิด ที่รัฐมนตรีประกาศระบุชื่อตาม มาตรา ๖ (๔ ทวิ) โดยได้รับใบอนุญาต

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ เว้นแต่

ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต เฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ จำนวนเป็นสารบริสุทธิ์เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าผลิต นำเข้า หรือส่งออก เพื่อขาย

มาตรา ๑๓/๑ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตจากผู้อนุญาต เฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นการผลิตเพื่อส่งออกและการส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ บางชนิด ที่รัฐมนตรีประกาศระบุชื่อตามมาตรา ๖ (๔ ทวิ)

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อให้มีการอนุญาตให้ผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ ได้ ในขอบเขตของของการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งความรวดเร็วในการดำเนินการจะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวัตถุออกฤทธิ์ และเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมทั้งเพื่อไม่ให้มีปัญหาในการตีความ อีกทั้งสอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

เช่นเดียวกับมาตรา ๑๓

พระราชบัญญัติวัดดงออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดดงออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่กระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การพิจารณาอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขออนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ หรือประเมินเอกสารทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัดดงออกฤทธิ์ในประเภท ๒ จำนวนเป็นสารบริสุทธิ์เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าผลิต นำเข้า หรือส่งออกเพื่อขาย

มาตรา ๑๓/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดขายวัดดงออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่ได้รับอนุญาต

การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อมิให้เป็นภาระในเงินงบประมาณ โดยให้ผู้ขออนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ หรือประเมินเอกสารทางวิชาการ

เช่นเดียวกับมาตรา ๑๓ โดยกำหนดบทสันนิษฐานเด็ดขาดสำหรับการผลิต นำเข้า หรือส่งออก เพื่อขายซึ่งวัดดงออกฤทธิ์ในประเภท ๒

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้การอนุญาตตรงตามความเป็นจริงในทางปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้สามารถตรวจสอบและกำกับดูแลการกระจายยาได้รัดกุมขึ้น รวมทั้ง ให้สอดคล้องกับแนวทางที่บัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๕ บทบัญญัติมาตรา ๑๓ ทวิ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะ แพทย์ประจำบ้านชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม ขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตน หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง ขายเฉพาะสำหรับใช้กับสัตว์ที่ตนบำบัดหรือป้องกันโรค

(๒) การขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ โดยกระทรวง ทบวง กรม สภากาชาดไทย หรือสถาบันอื่นของทางราชการ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) การนำวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่เกินปริมาณที่จำเป็นต้องใช้รักษาเฉพาะตัวภายในสามสิบวัน โดยมีหนังสือรับรองของแพทย์ หรือ

(๔) การนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ในปริมาณเท่าที่จำเป็นต้องใช้ประจำในการปฐมพยาบาล หรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือ เครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่นใด ที่ใช้ในการขนส่ง -

มาตรา ๑๕ บทบัญญัติมาตรา ๑๓/๑ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การนำวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่เกินปริมาณที่จำเป็นต้องใช้รักษาเฉพาะตัวภายในสามสิบวัน โดยมีหนังสือรับรองของแพทย์ หรือ

(๒) การนำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ในปริมาณเท่าที่จำเป็นต้องใช้ประจำในการปฐมพยาบาลหรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือ เครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่นใด ที่ใช้ในการขนส่ง สาธารณะระหว่างประเทศที่ไม่จดทะเบียนในราชอาณาจักร แต่ถ้ายานพาหนะดังกล่าวจดทะเบียนในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔

เพื่อไม่ให้สามารถกำกับดูแลการขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ได้ทั่วถึง โดยที่ผู้รับอนุญาตต้องจัดทำรายงานการซื้อ ขาย เสนอเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบและกำกับดูแลการกระจายยา ป้องกันการนำวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ไปใช้ในทางที่ผิด

สาธารณสุขระหว่างประเทศที่ไม่จดทะเบียนใน
ราชอาณาจักร แต่ถ้ายานพาหนะดังกล่าวจดทะเบียน
ในราชอาณาจักรให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา
๑๔

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า
หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประ
เภท ๔ หรือนำผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภทเว้น
แต่ได้รับใบอนุญาต

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่
กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า
หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือ
ประเภท ๔ หรือนำผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท
เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต

การผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์
ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ หรือนำผ่านซึ่ง
วัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์
เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าผลิต
นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน เพื่อขาย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่มีปัญหาในการ
ตีความ ทั้งสอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกับกฎหมายว่า
ด้วยยาเสพติดให้โทษ จึงเห็นควรเพิ่มบทบัญญัติใน
มาตรา ๑๖ เป็นวรรคสอง

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
<p>มาตรา ๑๗ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ ไม่ใช่บังคับแก่</p> <p>(๑) การผลิตยาที่มีวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง ในสาขาทันตกรรม สำหรับคนไข้เฉพาะรายหรือของผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่งสำหรับสัตว์เฉพาะราย</p> <p>(๒) การผลิต ขาย นำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ โดยกระทรวง ทบวง กรม สภากาชาดไทย องค์การเภสัชกรรม หรือสถาบันอื่นของทางราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๓) การขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม ขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตน หรือที่ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่งขายเฉพาะสำหรับสัตว์ซึ่งตนบำบัดหรือป้องกันโรค</p>	<p>มาตรา ๑๗ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ ไม่ใช่บังคับแก่</p> <p>(๑) การปรุงวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ของเภสัชกรผู้มีหน้าที่ควบคุมการขาย ตามมาตรา ๓๔ เฉพาะตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม สำหรับคนไข้เฉพาะราย หรือของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง สำหรับสัตว์เฉพาะราย เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาภายในเวลาไม่เกินสามวัน</p> <p>(๒) การผลิต ขาย นำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ โดยกระทรวง ทบวง กรม สภากาชาดไทย หรือสถาบันอื่นของทางราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๓) การขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบทันตกรรม ซึ่งขายเฉพาะสำหรับคนไข้ที่ตนให้การบำบัดรักษา หรือผู้ประกอบการวิชาชีพสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งขายเฉพาะสำหรับสัตว์ซึ่งตนทำ -</p>	<p>เห็นควรให้มีการแก้ไขมาตรา ๑๗ ดังนี้</p> <p>๑. กำหนดขอบเขตของการประกอบวิชาชีพให้ชัดเจนขึ้น โดยให้เภสัชกรมีหน้าที่ควบคุมการขาย ตามมาตรา ๓๔ ปรุงวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ตามใบสั่งยา โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต</p> <p>๒. ตัดคำว่า “องค์การเภสัชกรรม” ออก เพื่อให้การผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกขององค์การเภสัชกรรม ให้ต้องขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ เพื่อการกำกับดูแลด้านคุณภาพมาตรฐาน และการกระจายวัตถุออกฤทธิ์ที่ใช้ทางการแพทย์</p> <p>๓. แก้ไขเพิ่มเติม (๓) เพื่อป้องกันมิให้เกิดการรั่วไหลของวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ จึงควรกำหนดขอบเขตการประกอบวิชาชีพให้ชัดเจนขึ้น สำหรับพื้นที่ที่มีความพร้อม ทั้งนี้ เพื่อลดการใช้วัตถุออกฤทธิ์อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น โดยให้สภาวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการใช้วัตถุออกฤทธิ์</p>

(๔) การนำวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไม่เกินจำนวนที่จำเป็นต้องใช้รักษาเฉพาะตัวภายในสามสิบวัน โดยมีหนังสือรับรองของแพทย์หรือ

(๕) การนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ในปริมาณพอสมควรเท่าที่จำเป็นต้องใช้ประจำในการปฐมพยาบาลหรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือ เครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่ไม่ได้จดทะเบียนในราชอาณาจักร แต่ถ้ายานพาหนะดังกล่าวจดทะเบียนในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖

การบำบัดหรือป้องกันโรค เว้นแต่รัฐมนตรีโดยความเห็นของคณะกรรมการจะได้ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดเขตในพื้นที่ใดตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในสถานพยาบาลที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนหรือที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่ถึงห้าสิบเตียงตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ออกใบสั่งยาแทนการขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

(๔) การนำวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรไม่เกินจำนวนที่จำเป็นต้องใช้รักษาเฉพาะตัวภายในสามสิบวัน โดยมีหนังสือรับรองของแพทย์หรือ

(๕) การนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ในปริมาณพอสมควรเท่าที่จำเป็นต้องใช้ประจำในการปฐมพยาบาลหรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือ เครื่องบิน หรือยานพาหนะ

พ.ศ. ๒๕๑๘

(ฉบับที่..) พ.ศ.

อินโดที่ใช้ในการขนส่งสารอันตรายระหว่างประเทศที่
ไม่ได้จดทะเบียนในราชอาณาจักร แต่ถ้ายานพาหนะ
ดังกล่าวจดทะเบียนในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอรับ
ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๕ ผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตให้
ส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ และประเภท
๔ หรือจะออกใบอนุญาตให้นำผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์
ทุกประเภทแก่ผู้หนึ่งผู้ใดเฉพาะแต่ละครั้ง และจะ
กำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ ผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตให้
ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ตามมาตรา ๑๓/๒
ได้เมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาตเป็น

(๑) กระทรวง ทบวง กรม องค์กรบริหาร
ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกรุงเทพมหานคร สภากาชาดไทย
หรือองค์กรเภสัชกรรม

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบ
วิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการ
สัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง และ

(ก) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(ข) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึง
ที่สุดให้จำคุก สำหรับความผิดตามกฎหมายว่าด้วย
วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยยา
เสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สาร
ระเหย กฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปราม -

บัญญัติมาตรา ๑๕ ขึ้นใหม่เพื่อกำหนด
คุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้ขอรับใบอนุญาตขายวัตถุ
ออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ให้สอดคล้องเป็นแนวทาง
เดียวกันกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.
๒๕๒๒ และให้นำความในมาตรา ๑๕ เดิมไปรวมไว้
ในมาตรา ๑๐ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อ
ความเหมาะสม เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการ
อนุญาตส่งออก และนำผ่านแต่ละครั้งซึ่งวัตถุออกฤทธิ์
สามารถรวมไว้ในหมวด ๑๑ เรื่อง การค้าระหว่าง
ประเทศได้

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และกฎหมายว่า
ด้วยยา

(ค) ไม่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอน
ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ใบอนุญาต
เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ใบอนุญาตเป็น
ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ใบอนุญาตตาม
กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือใบอนุญาต
ตามพระราชบัญญัตินี้

(ง) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน
ไม่สมประกอบ

(จ) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคน
เสมือนไร้ความสามารถ

ในการพิจารณาอนุญาตแก่บุคคลตาม
วรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะต้องคำนึงถึงความจำเป็น
ในการมีไว้เพื่อขายและจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็น
สมควรไว้ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๒๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ และ
มาตรา ๑๕ ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับ
อนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทน
ของผู้รับอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง
เป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับ
อนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการ
สุจริตที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ และ
มาตรา ๑๕ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่
ออกใบอนุญาตถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุ
ใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาต สิ้นอายุ เมื่อ
ได้ยื่นคำขอแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่า
ผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้
เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓/๒
มาตรา ๑๖ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๑๖ ให้คุ้มครองถึง
ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทน
ของผู้รับอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง
เป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับ
อนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการ
สุจริตที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓/๒
มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๕(๑) และมาตรา ๖๒ ให้ใช้ได้
จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาตถ้าผู้
รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำ
ขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วจะ
ประกอบกิจการต่อไปก็ได้ จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่งไม่
อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้
เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

เพื่อเพิ่มความคุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทน
ของผู้รับอนุญาต สำหรับใบอนุญาตตามมาตรา
๑๓/๒ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๑๖ ซึ่งได้บัญญัติให้
รวมถึงใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ไว้ด้วยแล้ว

กำหนดให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓/๒
มาตรา ๒๕(๑) และมาตรา ๖๒ ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาต
ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นแนวทางเดียว
กันสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตแต่ละประเภท

ส่วนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ นั้นไม่ต้องขอ
ต่ออายุใบอนุญาตประจำปี เนื่องจากเป็นการอนุญาต
แต่ละครั้ง

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

พ.ศ. ๒๕๑๘

ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาต ผลิต ขาย นำเข้า หรือเก็บไว้ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้อนุญาตอาจอนุญาตให้ผู้รับอนุญาต ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การขายส่งตรงแก่ผู้รับอนุญาตอื่น ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมผู้ประกอบการโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง

(๒) การขายในบริเวณสถานที่ที่มีการประชุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาต ผลิต ขาย นำเข้า หรือเก็บไว้ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๕ ผู้อนุญาตอาจอนุญาตให้ผู้รับอนุญาต ขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การขายส่งตรงแก่ผู้รับอนุญาตอื่น ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบการสัตวแพทย์สัตว์ชั้นหนึ่ง

(๒) การขายในบริเวณสถานที่ที่มีการประชุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์สัตว์ชั้นหนึ่ง

เพิ่มวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการออกใบอนุญาตสำหรับการผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ดังนั้น จึงต้องบัญญัติให้มีความครอบคลุมมากขึ้น

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕/๑ ผู้รับอนุญาตขายวัดอุออกฤทธิ์
ในประเภท ๒ ตามมาตรา ๑๓/๒ จะขายวัดอุออกฤทธิ์
ในประเภท ๒ ได้โดยมีเงื่อนไขดังนี้

(๑) ขายเฉพาะสำหรับคนไข้ที่ผู้ประกอบ
วิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
ให้การบำบัดรักษา ณ สถานพยาบาลตามกฎหมาย
ว่าด้วยสถานพยาบาล หรือขายเฉพาะสำหรับใช้กับ
สัตว์ที่ประสู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง
ทำการบำบัดหรือป้องกันโรค

(๒) ขายได้เฉพาะวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท
๒ ที่ผู้อนุญาต อนุญาตการผลิตหรือนำเข้าอย่างถูกต้อง
ตามกฎหมายเท่านั้น

บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นใหม่ เพื่อให้มีการขายวัดอุ
ออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เชิงพาณิชย์ นอกเหนือจาก
วัตถุประสงค์ทางการแพทย์ และเพื่อป้องกันมิให้
มีการลักลอบขายวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ที่ไม่
ถูกต้องตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๒๕/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขายวัตถุออกฤทธิ์ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปหรือขายวัตถุออกฤทธิ์และยารวมกันหลายขนานโดยจัดเป็นชุด และมีเจตนาให้ใช้เพื่อบำบัด รักษา บรรเทา หรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคใดโรคหนึ่งเฉพาะหรือเพื่อประโยชน์ทางการค้า

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อมิให้มีการขายวัตถุออกฤทธิ์ในลักษณะยาชุด

มาตรา ๒๖ ผู้รับอนุญาตผลิต ขาย หรือนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ต้องจัดให้มีเภสัชกรอยู่ประจำควบคุมกิจการตลอดเวลาที่เปิดดำเนินการ เว้นแต่ในกรณีมีความจำเป็นชั่วคราว

มาตรา ๒๖ ผู้รับอนุญาตผลิต ขาย หรือนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ต้องจัดให้มีเภสัชกรอยู่ประจำควบคุมกิจการตลอดเวลาที่เปิดดำเนินการ

เพื่อให้ผู้รับอนุญาตรับผิดชอบในการจัดหาเภสัชกรอื่นมาทำหน้าที่แทนเภสัชกรผู้ทำหน้าที่ควบคุมกิจการในกรณีจำเป็นที่เภสัชกรไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงเห็นควรบัญญัติเพิ่มความในมาตรา ๒๖ เป็นวรรคสาม

ในระหว่างที่เภสัชกรมิได้อยู่ประจำควบคุมกิจการ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการผลิต หรือขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

ในระหว่างที่เภสัชกรมิได้อยู่ประจำควบคุมกิจการ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการผลิต หรือขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

ในกรณีที่เภสัชกรไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้ผู้รับอนุญาตจัดให้มีเภสัชกรอื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนได้เป็นระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวัน โดยแจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาต และให้ถือว่าเภสัชกรผู้ทำหน้าที่แทนมีหน้าที่เหมือนผู้ที่ตนแทน

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

<p>มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตย้าย เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ และประเภท ๔ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาต</p>	<p>มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตย้าย เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ และประเภท ๔ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาต</p>	<p>เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท</p>
---	---	--

<p>การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	
--	--	--

<p>มาตรา ๓๒/๑ ผู้รับอนุญาตผู้ใดจะเลิกกิจการที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบล่วงหน้า และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันที่เลิกกิจการตามที่แจ้งไว้</p>	<p>มาตรา ๓๒/๑ บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ</p>
--	---

<p>มาตรา ๓๒/๒ ผู้รับอนุญาตซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการจะขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ของตนที่เหลืออยู่แก่ผู้รับอนุญาตรายอื่นแล้วแต่กรณี หรือแก่ผู้ซึ่งผู้อนุญาตเห็นสมควรได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ</p>	<p>มาตรา ๓๒/๒ บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้รับอนุญาตมีโอกาสขายวัตถุออกฤทธิ์ที่เหลือหลังการแจ้งเลิกกิจการแก่ผู้รับอนุญาตรายอื่น และเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการรายงาน</p>
---	--

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
พ.ศ. ๒๕๑๘

ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
(ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

มาตรา ๓๒/๓ ถ้าผู้รับอนุญาตตาย และมี
ทายาท หรือผู้ที่ได้รับความยินยอมจากทายาทแสดง
ความจำนงต่อผู้อนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ผู้รับอนุญาตตาย เพื่อขออนุญาตประกอบกิจการที่ได้
รับอนุญาตนั้น ต่อไป เมื่อผู้อนุญาตตรวจสอบแล้ว
เห็นว่าผู้ขออนุญาตนั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ก็อนุญาตให้
ผู้แสดงความจำนงนั้นประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่า
ว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าผู้แสดง
ความจำนงเป็นผู้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้
ตั้งแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย

การแสดงความจำนง การตรวจสอบ และการ
อนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๐ ผู้รับอนุญาตผลิตหรือผู้รับ
อนุญาตนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือ
ประเภท ๔ ผู้ใดจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัตถุคาร์บที่มี
วัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวต้องนำวัตถุคาร์บนั้นมาขอขึ้น
ทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน และเมื่อได้รับใบ

มาตรา ๔๐ ผู้รับอนุญาตผลิตหรือผู้รับ
อนุญาตนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือ
ประเภท ๔ ผู้ใดจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัตถุคาร์บที่มี
วัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวต้องนำวัตถุคาร์บนั้นมาขอขึ้น
ทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน และเมื่อได้รับใบ

มาตรา ๓๒/๓ บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทายาท
ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้าม
สามารถรับช่วงกิจการได้

การอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุคาร์บเป็น
เรื่องสำคัญ ไม่ควรเป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่
ทุกคนที่จะพิจารณาได้ควรกำหนดให้เป็นอำนาจของผู้
อนุญาต คือ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย รวมทั้ง เพื่อให้ผู้ขอขึ้น -

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
---	---	--------------------

สำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดอุดำรับนั้นได้

การขอขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับ และการออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับอนุญาตผลิตหรือผู้รับอนุญาตนำเข้าซึ่งวัดอุดำรับตัวอย่างที่ได้รับอนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดอุดำรับนั้นได้

การขอขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับ และการออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับอนุญาตผลิตหรือผู้รับอนุญาตนำเข้าซึ่งวัดอุดำรับตัวอย่างที่ได้รับอนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การพิจารณาออกใบสำคัญตามวรรคหนึ่งให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ หรือประเมินเอกสารทางวิชาการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทะเบียนวัดอุดำรับเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ หรือประเมินเอกสารทางวิชาการ เนื่องจากผู้ขอขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจ จึงควรเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์หรือประเมินเอกสารทางวิชาการเอง ไม่ควรต้องเป็นภาระเงินงบประมาณ

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๔๒ การแก้ไขรายการทะเบียนวัตถุ
ตำรับที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว จะกระทำมิได้เมื่อได้รับ
อนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอแก้ไขรายการ และการอนุญาตแก้ไข
รายการทะเบียนวัตถุตำรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒ การแก้ไขรายการทะเบียนวัตถุ
ตำรับที่ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว จะกระทำมิได้เมื่อได้รับ
อนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อนุญาต

การขอแก้ไขรายการ และการอนุญาตแก้ไข
รายการทะเบียนวัตถุตำรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อให้การอนุญาตการแก้ไขรายการทะเบียน
วัตถุตำรับเป็นอำนาจของผู้อนุญาต

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเห็นว่า

(๑) การขอขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐

(๒) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนไม่เป็นที่เชื่อถือในสรรพคุณหรืออาจไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้

(๓) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนใช้ชื่อในทำนองโอ้อวด ไม่สุภาพ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดจากความจริงหรือ

(๔) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นวัตถุออกฤทธิ์ปลอมตามมาตรา ๓๗ หรือเป็นวัตถุตำรับที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนตามมาตรา ๔๖

คำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๓ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจไม่อนุญาตการขึ้นทะเบียนตำรับ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การขอขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐

(๒) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนไม่เป็นที่เชื่อถือในสรรพคุณหรืออาจไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้

(๓) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนใช้ชื่อในทำนองโอ้อวด ไม่สุภาพ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดจากความจริงหรือ

(๔) วัตถุตำรับที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นวัตถุออกฤทธิ์ปลอมตามมาตรา ๓๗ หรือเป็นวัตถุตำรับที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนตามมาตรา ๔๖

คำสั่งไม่รับอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับของผู้อนุญาตให้เป็นที่สุด

เนื่องจากการพิจารณาการอนุญาตการขึ้นทะเบียนวัตถุตำรับเป็นเรื่องสำคัญ จึงควรบัญญัติให้เป็นอำนาจของผู้อนุญาต ซึ่งมีใช้พนักงานเจ้าหน้าที่ทุกคนจะกระทำได้

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
<p>มาตรา ๔๗ ในกรณีใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย</p> <p>การขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับและการออกใบแทนใบสำคัญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา ๔๗ ในกรณีใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับต่อผู้อนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย</p> <p>การขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับและการออกใบแทนใบสำคัญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>เพื่อให้การอนุญาตการออกใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัดอุดำรับเป็นอำนาจของผู้อนุญาต</p>
<p>มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเพื่อการค้าซึ่งวัดอุออกฤทธิ์ เว้นแต่</p> <p>(๑) การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง หรือ</p> <p>(๒) เป็นฉลากหรือเอกสารกำกับวัดอุออกฤทธิ์ที่ภษณะหรือหีบห่อบรรจุวัดอุออกฤทธิ์</p>	<p>มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเพื่อการค้าซึ่งวัดอุออกฤทธิ์ เว้นแต่</p> <p>(๑) การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง หรือ</p> <p>(๒) เป็นฉลากหรือเอกสารกำกับวัดอุออกฤทธิ์ที่ภษณะหรือหีบห่อบรรจุวัดอุออกฤทธิ์</p>	<p>กำหนดให้การ โฆษณาซึ่งวัดอุออกฤทธิ์ด้วยวิธีการ โฆษณาตามมาตรานี้ต้องได้รับอนุญาตก่อน โดย</p> <p>๑. เพื่อให้ สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ</p> <p>๒. เพื่อเป็นมาตรการบังคับให้ต้องมีการตรวจพิจารณาและการอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนที่จะมีการนำไปเผยแพร่และเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการดำเนินงาน</p>

โฆษณาตามวรรคหนึ่งที่เป็นเอกสาร ภาพ
ภาพยนตร์ การบันทึกเสียงหรือภาพ ต้องได้รับ
ใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะใช้โฆษณาได้

การอนุญาต และการออกใบอนุญาตให้เป็น
ไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘/๑ ในกรณีที่ผู้อนุญาตเห็นว่าการ
โฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ วรรคสอง หรือมีการใช้
ข้อความโฆษณาไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตจาก
ผู้อนุญาตให้ผู้อนุญาตมีอำนาจออกคำสั่งอย่างใด
อย่างหนึ่งหลายอย่างดังต่อไปนี้

(๑) ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการ
โฆษณา

(๒) ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏใน
การโฆษณา

(๓) ห้ามการโฆษณาหรือห้ามใช้วิธีนั้นใน
การโฆษณา

(๔) ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดที่อาจ
เกิดขึ้น

บัญญัติขึ้นใหม่เพื่อเป็นการบังคับการโฆษณา
ที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
พ.ศ. ๒๕๑๘

ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท
(ฉบับที่..) พ.ศ.

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการออกคำสั่งตาม (๔) ให้ผู้อนุญาต
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการโฆษณา โดยคำนึงถึง
ประโยชน์ของประชาชนกับความสุจริตใจในการ
กระทำของผู้ทำการโฆษณา

มาตรา ๔๘/๒ ในกรณีที่ผู้ได้รับคำสั่งของ
ผู้อนุญาตตามมาตรา ๔๘/๑ ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง
ดังกล่าวให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้

มาตรา ๔๘/๓ การอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๘/๒
ให้ยื่นต่อคณะกรรมการภายในสิบสี่วัน นับแต่วันที่
ผู้อุทธรณ์ได้รับทราบคำสั่งของผู้อนุญาต

หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์ และวิธีการ
พิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

การอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการ
ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้อนุญาต เว้นแต่

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้ประกอบการ
สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวัตถุที่ออก
ฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในเรื่องเกี่ยวกับการโฆษณา
ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยบทบัญญัติในหมวดนี้จะ
สอดคล้องกับบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติยา
เสพติดให้โทษที่ขอแก้ไขใหม่

บัญญัติขึ้นใหม่

คณะกรรมการจะสั่งเป็นอย่างอื่นเป็นการชั่วคราวก่อน
การวินิจฉัยอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่นำเข้า หรือสถานที่เก็บซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจนำวัตถุออกฤทธิ์ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจยึดหรืออายัดวัตถุออกฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะหรือหีบห่อบรรจุวัตถุออกฤทธิ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับอนุญาตและบรรดาผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การขาย การนำเข้าหรือการเก็บซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาต นำเข้าหรือส่งออก สถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่เก็บวัตถุออกฤทธิ์ หรือสถานที่ที่ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

(๒) นำวัตถุออกฤทธิ์ในปริมาณพอสมควรไปเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบหรือวิเคราะห์

(๓) ประกาศผลการตรวจสอบหรือวิเคราะห์คุณภาพของวัตถุออกฤทธิ์ที่นำไปตรวจสอบหรือวิเคราะห์ตาม (๒) ให้ประชาชนทราบ โดยวิธีการที่เห็นสมควรโดยได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ใช้วัตถุออกฤทธิ์

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการระบาดของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตทวีความรุนแรงขึ้น และการโยกย้ายหรือทำลายสามารถกระทำได้ง่ายไม่ต้องจ่ายยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น

๑. เพื่อกำหนดเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ให้สอดคล้องกับบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๓ และให้เป็นแนวทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

๒. เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองประชาชน ให้ได้รับวัตถุออกฤทธิ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยในการใช้

นำเข้า หรือสถานที่เก็บ อำนาจความสะดวกตาม
สมควร

(๔) ในกรณีที่ปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
อันเชื่อได้ว่าวัตถุใดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ที่ไม่ปลอดภัย
หรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
เรียกเก็บวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าว หรือสั่งให้ผู้รับ
อนุญาตส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์จัดเก็บวัตถุออกฤทธิ์
ดังกล่าวซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นกลับคืนมา
ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและอาจ
สั่งทำลายวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าวเสียได้ ทั้งนี้ ตามหลัก
เกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) ในกรณีตาม (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
สั่งให้ผู้รับอนุญาตงดผลิต ขาย นำเข้า หรือส่งออก
ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่ปรากฏว่าเป็นวัตถุออกฤทธิ์ที่ไม่
ปลอดภัยหรืออาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้วัตถุออกฤทธิ์
นั้นได้ด้วย

(๖) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่หรือยาน
พาหนะใดๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตาม
สมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มา
โดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการ
กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งอาจ -

ใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควร เชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้ เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

(๗) ค้นบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตาม สมควรว่ามีวัดออกฤทธิ์ซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วย กฎหมาย ทั้งนี้ ถ้าบุคคลนั้นร้องขอต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ค้นหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานเจ้า หน้าทีผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ถูกค้น พนักงาน เจ้าหน้าทีผู้ค้นต้องแจ้งเหตุอันควรสงสัยดังกล่าวเป็น หนังสือให้ไว้แก่บุคคลนั้น

(๘) ค้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

(๙) ยึดหรืออายัดวัดออกฤทธิ์ที่มีไว้โดยไม่ ชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้ใช้หรือจะ ใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจาก บุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี -

กำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำ
เอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ผู้ได้รับมอบหมายนั้น

ในการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
วรรคหนึ่ง ให้นำบุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก
ตามสมควร

การเข้าค้นตามวรรคหนึ่ง (๖) ให้ปฏิบัติตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมี
การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นแสดงความ
บริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น การค้นต้องกระทำร่วมกัน
โดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และพนักงาน
เจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขโดยให้ค้นต่อ
หน้าบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการค้นอย่างน้อยสองคนที่
ได้ขอให้นำมาเป็นพยาน การรายงานเหตุผลและผลกาน
ค้นต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปและการบันทึกเหตุ
อันควรสงสัยตามสมควรและเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้
สามารถเข้าค้นได้เป็นสำเนาหนังสือให้ไว้แก่ผู้
ครอบครองเคหสถาน สถานที่หรือยานพาหนะที่ค้น
เว้นแต่ไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ผู้ค้นส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่ผู้-

มาตรา ๕๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นหรือคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน แต่ในกรณีมีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีกไม่ได้

มาตรา ๕๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามข้อหนึ่งข้อใด ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือไม่จัดให้มีเภสัชกรอยู่ประจำควบคุมกิจการตลอดเวลาที่เปิดดำเนินการตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตโดยความเห็นหรือคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

กรอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

มาตรา ๕๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน แต่ในกรณีมีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตจะขยายเวลาการพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีกไม่ได้

มาตรา ๕๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือเข้าลักษณะต้องห้ามข้อหนึ่งข้อใดตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙(๒) แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือไม่จัดให้มีเภสัชกร อยู่ประจำควบคุมกิจการตลอดเวลาที่เปิดดำเนินการตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง -

เพื่อให้การกำหนดระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตเป็นเกณฑ์เดียวกันกับการพักใช้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการตีความในทางปฏิบัติ จึงกำหนดให้ ผู้อนุญาตต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนจึงจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตจาก ๑๒๐ วัน เป็น ๑๘๐ วัน และให้ผู้อนุญาตสามารถขยายเวลาการพักใช้ใบอนุญาตได้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด ในกรณีที่ต่อมาได้มีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อให้ครอบคลุมคุณสมบัติของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับวัตถุออกฤทธิ์ประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ และเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์เดียวกันกับการเพิกถอนใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงกำหนดให้เพิ่มคุณสมบัติตาม มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙(๒) และให้ผู้อนุญาตต้อง -

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปี นับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตให้หรือไม่ก็ได้ สุดแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุขมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑

ผู้อนุญาตโดยความเห็นของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใด ๆ อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปี นับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตให้หรือไม่ก็ได้ สุดแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ใดๆ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การมีวัตถุออกฤทธิ์ไว้ในครอบครองคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ถือว่ามิไว้ในครอบครองเพื่อขาย

มาตรา ๖๒/๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑

ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนจึงจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

เพื่อให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกันกับการอนุญาตตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงกำหนดให้การมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ใดๆ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ต้องขออนุญาต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และกำหนดให้สันนิษฐานเด็ดขาดสำหรับการมีวัตถุออกฤทธิ์ไว้ในครอบครองเพื่อขาย

ปรับให้สอดคล้องกับมาตรา ๖๒/๒ และมาตรา ๖๒/๓ ที่มีการแก้ไขแล้ว

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๖๒ ครี ห้ามมิให้ผู้ใดเสพวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่การเสพตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้นั้น

มาตรา ๖๒ จัตวา ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจ ชักนำ ขู่ข่ม หรือใช้ยาพิษหรือยาอันตราย หรือใช้วิธีอื่นใด

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม อาจแนะนำหรือบังคับให้ผู้อื่นเสพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้นั้นได้

มาตรา ๖๒/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเสพวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ เว้นแต่การเสพตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้นั้น

มาตรา ๖๒ /๓ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจ ชักนำ ขู่ข่ม ส่งเสริม ใช้ยาพิษหรือยาอันตราย หรือใช้วิธีอื่นใด

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม อาจแนะนำหรือบังคับให้ผู้อื่นเสพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาลผู้นั้นได้

มาตรา ๖๒/๔ ในกรณีจำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเสพวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเคหสถาน สถานที่ใดๆ หรือยานพาหนะ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจตรวจหรือทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบ

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ

เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบการเสพวัดอุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เพื่อจะได้ทำการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพต่อไปได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

สอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นมีวัดออกฤทธิ์
ดังกล่าวอยู่ในร่างกายหรือไม่

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ตำแหน่งใด
ระดับใด หรือชั้นยศใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้
กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วน
หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ
ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยความ
เห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมาย
ให้ไว้ประจำตัวพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้น

วิธีการตรวจหรือการทดสอบตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะ
กรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ทั้งนี้ ในประกาศดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการ
เกี่ยวกับ การแสดงความบริสุทธิ์ ของพนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการ
ปฏิบัติหน้าที่ และมาตรการเกี่ยวกับห้ามเปิดเผยผล
การตรวจหรือทดสอบการฉีที่ปรากฏผลในเบื้องต้น-

มาตรา ๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง
ไม่ใช่บังคับแก่

(๑) การมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์
สำหรับกิจการของผู้รับอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า
ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓
หรือประเภท ๔

(๒) การมีไว้ในครอบครองของบุคคลใน
ปริมาณพอสมควรเพื่อการเสพ การรับเข้าร่างกายหรือ
การใช้ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒
ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามคำสั่ง
ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะ
แผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม หรือผู้
ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง ที่เกี่ยวกับการ
วิเคราะห์บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือ
ความเจ็บป่วยของบุคคลนั้นหรือสัตว์ของบุคคลนั้น

(๓) การมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์
ตามหน้าที่ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท
๓ หรือประเภท ๔ ของกระทรวง ทบวง กรม สภา --

ให้สงสัยว่ามีวัตถุออกฤทธิ์แก่ผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับ
จนกว่าจะได้มีการตรวจยืนยันผลเป็นที่แน่นอนแล้ว

มาตรา ๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง
ไม่ใช่บังคับแก่

(๑) การมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์
สำหรับกิจการของผู้รับอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า
ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒
ประเภท ๓ หรือประเภท ๔

(๒) การมีไว้ในครอบครองของบุคคล
ในปริมาณพอสมควรเพื่อการเสพ การรับเข้าร่างกาย
หรือการใช้ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท
๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามคำ
สั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพ
ทันตกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง
ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์บำบัด บรรเทา รักษา หรือ
ป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของบุคคลนั้นหรือสัตว์
ของบุคคลนั้น

(๓) การมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์
ตามหน้าที่ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือ
ประเภท ๔ ของกระทรวง ทบวง กรม สภาภาษาไทย

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๓
ดังนี้

(๑) เนื่องจากมีการอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า
ส่งออก หรือนำผ่าน ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒
ด้วย จึงให้เพิ่มส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุออกฤทธิ์ใน
ประเภท ๒

(๒) เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วย
วิชาชีพ

เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการใช้
ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ และการ
รายงาน โดยไม่ยกเว้นสำหรับการมีไว้ในครอบครอง

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

<p>กาชาดไทย องค์การเภสัชกรรม หรือสถาบันอื่นของทางราชการตามที่ รัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>หรือสถาบันอื่นของทางราชการตามที่ รัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>(๔) การมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์</p>	<p>ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ และการมีไว้ในครอบครองขององค์การเภสัชกรรม ซึ่งจะต้องขอรับใบอนุญาตด้วย</p>
<p>(๔) การมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข</p>	<p>ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ในปริมาณพอสมควรเท่าที่จำเป็น ต้องใช้ ประจํา ในการปฐมพยาบาลหรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือเครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการขนส่ง</p>	
<p>(๕) การมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ในปริมาณพอสมควรเท่าที่จำเป็น ต้องใช้ ประจํา ในการปฐมพยาบาลหรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในเรือเครื่องบินหรือยานพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการขนส่งสาธารณสุขระหว่างประเทศที่ไม่ได้จดทะเบียนในราชอาณาจักร แต่ ถ้ายานพาหนะดังกล่าวจดทะเบียนในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๖๒</p>	<p>สาธารณสุขระหว่างประเทศที่ไม่ได้ จดทะเบียน ในราชอาณาจักร แต่ ถ้ายานพาหนะดังกล่าว จดทะเบียนในราชอาณาจักร ให้ ยื่นคำขอรับ ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๒</p>	

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๖๔ ในกรณี que เห็นสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง มีไว้ในครอบครองในปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนดโดยไม่ต้องขออนุญาตก็ได้

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๘ เกสัชกรจะขาย วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ให้ได้เฉพาะแก่กระทรวง ทบวง กรม สภาภาษาไทย องค์การเภสัชกรรม สถาบันอื่นของทาง ราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่งผู้ที่มีใบสั่งยาของบุคคลดังกล่าว หรือผู้รับอนุญาตผลิตขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ เท่านั้น และต้องลงบัญชีรายละเอียดการขายทุกครั้งตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๔ ในกรณี que เห็นสมควร รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง มีไว้ในครอบครองในปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยไม่ต้องขออนุญาตก็ได้

มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๘ เกสัชกรจะขาย วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ให้ได้เฉพาะแก่กระทรวง ทบวง กรม สภาภาษาไทย องค์การเภสัชกรรม สถาบันอื่นของทาง ราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ผู้ที่มีใบสั่งยาของบุคคลดังกล่าว หรือผู้รับอนุญาตผลิตขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ เท่านั้น และต้องลงบัญชีรายละเอียดการขายทุกครั้งตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ ในการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ และการรายงาน โดยไม่ยกเว้นสำหรับการมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ในประเภท ๒ และเพื่อให้คณะกรรมการช่วยพิจารณาความเหมาะสม โดยให้มีการกำหนดปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ดังกล่าว ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อน

เนื่องจากองค์การเภสัชกรรมจัดเป็นผู้รับอนุญาตตามที่ระบุในมาตรานี้แล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๐ ในการนำเข้าหรือส่งออกแต่ละคราวซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข ต้องได้รับใบอนุญาตเฉพาะคราวจากผู้อนุญาตก่อน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๒ ในการส่งออกแต่ละคราวซึ่ง วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ ผู้รับอนุญาตต้องจัดให้มี สำเนาใบแจ้งการส่งออกไปพร้อมกับวัตถุออกฤทธิ์ที่ ส่งออกนั้นหนึ่งฉบับ และให้ส่งตรงไปยังเลขาธิการ อีกสองฉบับ

ให้กระทรวงสาธารณสุขจัดส่งสำเนาใบแจ้ง การส่งออกตามวรรคหนึ่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ของประเทศผู้รับเข้าหนึ่งฉบับ

มาตรา ๑๐ ในการนำเข้าหรือส่งออกแต่ละ คราวซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ของผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓/๑ และมาตรา ๑๖ แต่ละครั้งต้องได้รับ ใบอนุญาตทุกครั้งให้นำเข้าหรือส่งออก

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘๒ ในการส่งออกแต่ละคราวซึ่ง วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ ผู้รับอนุญาตต้องจัดให้มี สำเนาใบแจ้งการส่งออกไปพร้อมกับวัตถุออกฤทธิ์ที่ ส่งออกนั้นหนึ่งฉบับ และให้ส่งตรงไปยังเลขาธิการ อีกสองฉบับ

ให้กระทรวงสาธารณสุขจัดส่งสำเนาใบแจ้ง การส่งออกตามวรรคหนึ่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ของประเทศผู้รับเข้าหนึ่งฉบับ

เนื่องจากประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่ต้องการ เอกสารรับรองการนำเข้าหรือส่งออกก่อนการดำเนิน ธุรกิจระหว่างประเทศ จึงสมควรกำหนดให้ต้องขอ รับใบอนุญาตเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันและเป็น การให้ความร่วมมือด้านการกำกับดูแลการค้าวัตถุออก ฤทธิ์ระหว่างประเทศ โดยให้การนำเข้า หรือส่งออก แต่ละครั้งซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท ต้องได้รับ ใบอนุญาตก่อน

เพื่อความร่วมมือในการกำกับดูแลการค้าวัตถุ ออกฤทธิ์ระหว่างประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการอย่าง รวดเร็ว จึงเห็นควรเพิ่มข้อกำหนดสำหรับวัตถุออก ฤทธิ์ในประเภท ๔ และให้การประสานความร่วมมือ กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศผู้รับเข้าเป็นภารกิจ ของเลขาธิการ

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

<p>มาตรา ๘๗ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๖๒ รวมทั้งกระทรวง ทบวง กรม สภากาชาดไทย องค์การเภสัชกรรม และสถาบันอื่นของทางราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ที่ได้ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการผลิต การขาย การนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน หรือการมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่มี ไซ่วัตถุ ค้ำรับยกเว้น ต้องจัดให้มีการทำบัญชีรับจ่ายวัตถุออกฤทธิ์ และเสนอรายงานให้เลขานุการทราบเป็นรายเดือน และรายปี บัญชีดังกล่าวต้องเก็บรักษาไว้และพร้อมที่จะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลาในขณะเปิดดำเนินการ ทั้งนี้อย่างน้อยภายในสองปี นับแต่วันลงรายการครั้งสุดท้ายในบัญชี</p> <p>บัญชีรับจ่ายวัตถุออกฤทธิ์และรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>มาตรา ๘๗ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓/๑ มาตรา ๑๓/๒ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๖๒ รวมทั้งกระทรวง ทบวง กรม สภากาชาดไทย และสถาบันอื่นของทางราชการตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ที่ได้ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการผลิต การขาย การนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน หรือการมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่มี ไซ่วัตถุ ค้ำรับยกเว้น ต้องจัดให้มีการทำบัญชีรับจ่ายวัตถุออกฤทธิ์ ตามความจริงและเสนอรายงานให้เลขานุการทราบเป็นรายเดือนและรายปี บัญชีดังกล่าวต้องเก็บรักษาไว้และพร้อมที่จะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลาในขณะเปิดดำเนินการ ทั้งนี้อย่างน้อยภายในสองปี นับแต่วันลงรายการครั้งสุดท้ายในบัญชี</p> <p>บัญชี รับจ่ายวัตถุ ออกฤทธิ์ และรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>เพื่อป้องกันปัญหาการทำบัญชีรับจ่ายวัตถุออกฤทธิ์หรือเสนอรายงานอันเป็นเท็จ</p>
--	--	---

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่ง วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่เจ็ดแสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๘๕/๑ ผู้ใดขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๘๕/๒ ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึง

แยกบทกำหนดโทษระหว่างการผลิต นำเข้า หรือส่งออก กับการขาย ทำนองเดียวกับกฎหมายว่า ด้วยยาเสพติดให้โทษ

ปรับปรุงอัตราโทษให้เพิ่มขึ้นสำหรับการกระทำความผิดเพื่อขาย ให้เหมาะสมกับประเภทของ วัตถุออกฤทธิ์

พระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิต่อจิดและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุออกฤทธิต่อจิดและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
---	---	--------------------

ยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่เจ็ดแสนบาทถึงสองล้านห้าแสนบาท
มาตรา ๘๘/๓ ผู้ใดขายวัดอุออกฤทธิในประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓/๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

แยกบทกำหนดโทษระหว่างการผลิต นำเข้าหรือส่งออก กับการขาย ทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๐ ผู้ใดผลิต นำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัดอุออกฤทธิในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ หรือนำผ่านซึ่งวัดอุออกฤทธิทุกประเภท อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

แยกบทกำหนดโทษระหว่างการผลิต นำเข้าหรือส่งออกกับการขาย ทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

มาตรา ๘๐/๑ ผู้ใดขายวัดอุออกฤทธิในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

แยกบทกำหนดโทษระหว่างการผลิต นำเข้าหรือส่งออกกับการขาย ทำนองเดียวกับกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่...) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	---	--------------------

มาตรา ๕๑ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ หรือ
มาตรา ๑๙ ผู้ใดดำเนินกิจการภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้น
อายุแล้ว และมีได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้อง
ระวางโทษปรับวันละสองร้อยบาทนับแต่วันถัดจาก
วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุจนถึงวันที่มายื่นคำขอต่ออายุ
ใบอนุญาต

มาตรา ๕๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา
๒๔ หรือ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๑ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๓/๒
มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๕(๑) หรือมาตรา ๖๒ ผู้ใดดำเนิน
กิจการภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว และมีได้ยื่น
คำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับวันละ
สองร้อยบาทนับแต่วันถัดจากวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ
จนถึงวันที่มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

มาตรา ๕๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา
๒๔ หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับ
ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๒/๑ ผู้รับอนุญาตขายวัตถุออกฤทธิ์
ในประเภท ๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕/๑ ต้องระวาง
โทษจำคุกหนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท
ถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บัญญัติ เพื่อให้ ครอบคลุมตามประเภท
ใบอนุญาต

เนื่องจากมาตรา ๖๗ เป็นบทบัญญัติให้
แก่ชกรปฏิบัติตาม ไม่ใช่ผู้รับอนุญาต และได้มีบทลง
โทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตามในกรณีนี้อยู่แล้ว ตาม
มาตรา ๑๐๘ จึงต้องปรับแก้ไขให้ถูกต้อง และบัญญัติ
บทลงโทษให้เหมาะสม

บัญญัติ ขึ้นใหม่ เพื่อเป็นบทกำหนดโทษ
สำหรับการขายวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ซึ่งไม่เป็น
ไปตามเงื่อนไขที่กำหนด

พระราชบัญญัติวัดตถุออกฤทธิต่อจิดและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดตถุออกฤทธิต่อจิดและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
มาตรา ๕๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ	มาตรา ๕๒/๒ ผู้รับอนุญาตขายวัดตถุออกฤทธิ ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๒๕/๒ ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ	บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดโทษสำหรับ การฝ่าฝืนมาตรา ๒๕/๒
มาตรา ๕๘ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดตถุออก ฤทธิปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๑) ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท	มาตรา ๕๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	เพื่อให้ผู้รับอนุญาตมีความรับผิดชอบในการ จัดหาเกษตรกรอื่นมาทำหน้าที่แทนเกษตรกรที่อยู่ประจำ ควบคุมกิจการเป็นการชั่วคราว
ผู้ใดขายวัดตถุออกฤทธิปลอมอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๓๖ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท	มาตรา ๕๘ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดตถุออก ฤทธิปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖(๑) ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่ ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท	ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมขึ้น
	ผู้ใดขายวัดตถุออกฤทธิปลอมอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๓๖ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท	

พระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

ผู้ใดขายหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ปลอม โดยไม่รู้ว่าเป็นวัดออกฤทธิ์ปลอมต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐาน หรือวัดออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัดตุ้รับอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๒) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ผู้ใดขายวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐาน หรือวัดออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัดตุ้รับอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๒) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดขายหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐานหรือวัดออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัดตุ้รับ โดยไม่รู้ว่าเป็นวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐานหรือวัดออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัดตุ้รับ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดขายหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ปลอม โดยไม่รู้ว่าเป็นวัดออกฤทธิ์ปลอมต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐาน โดยไม่รู้ว่าเป็นวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

เนื่องจากความร้ายแรงของการกระทำความผิดแตกต่างกัน จึงแยกความผิดสำหรับการผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ผิดมาตรฐาน และการผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัดออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัดตุ้รับออกจากกัน โดยปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมขึ้น และแยกบทกำหนดโทษจากมาตรา ๕๕ เนื่องจากฐานความผิดต่างกัน

มาตรา ๑๐๑/๑ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัตถุตำรับอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ผู้ใดขายวัตถุออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัตถุตำรับ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖(๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

ผู้ใดขายหรือนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัตถุตำรับ โดยไม่รู้ว่าเป็นวัตถุออกฤทธิ์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนวัตถุตำรับ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๔/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ จึงควรกำหนดบทลงโทษแยกจากกรณีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวกับการอนุญาตการครอบครองวัตถุออกฤทธิ์

พระราชบัญญัติวัดดงออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดดงออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดมิไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดมิไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง หรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดมิไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดมิไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เพื่อให้สอดคล้องกับบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ จึงได้มีการปรับจากมาตรา ๔๕ วรรคสอง เป็นมาตรา ๔๕ วรรคสามตามที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไข

เนื่องจากโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ ได้แยกไปกำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๔/๑ แล้วรวมทั้งเพื่อปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
<p>มาตรา ๑๐๖ ทวิ ผู้ใดมิไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง เกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๓ ทวิ) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท</p>	<p>มาตรา ๑๐๖/๑ ผู้ใดมิไว้ในครอบครองเพื่อขายซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท</p> <p>ผู้ใดมิไว้ในครอบครองเพื่อขายซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท</p>	<p>บัญญัติเพื่อให้โทษเท่ากับความผิดฐานขาย</p>
<p>มาตรา ๑๐๖ ครี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ทวิ หรือมาตรา ๖๒ ครี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท</p>	<p>มาตรา ๑๐๖/๒ ผู้ใดเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒/๑ หรือผู้ใดเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒/๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>ปรับปรุงเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น</p>

พระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๐๖ จัตวา ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ จัตวา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ จัตวา เป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นการกระทำเพื่อจงใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญา หรือเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือ ผู้อื่นในการกระทำความผิดทางอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

มาตรา ๑๐๖/๓ ผู้ใดจงใจ ชักนำ ยุงส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง หรือขู่เข็ญให้ผู้อื่นเสพวัตถุออกฤทธิ์อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒/๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้าการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒/๓ เป็นการกระทำต่อหญิงหรือต่อบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นการกระทำเพื่อจงใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญา หรือเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่นในการกระทำความผิดทางอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงห้าล้านบาท

มาตรา ๑๐๖/๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๖๒/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๖๒/๔

พระราชบัญญัติวัดอุทกฤทธิต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘	ร่างพระราชบัญญัติวัดอุทกฤทธิต่อจิตและประสาท (ฉบับที่..) พ.ศ.	ปัญหาและข้อเสนอแนะ
--	--	--------------------

มาตรา ๑๐๖/๕ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่จัดให้มีการป้องกันตามสมควรเพื่อมิให้วัดอุทกฤทธิสูญหาย หรือมีการนำเอาวัตถุอุทกฤทธิไปใช้โดยมิชอบ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

บัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้รับอนุญาตมีความรับผิดชอบในการเก็บรักษาและป้องกันการนำเอาวัตถุอุทกฤทธิไปใช้โดยมิชอบ

มาตรา ๑๐๕/๑ ผู้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุอุทกฤทธิตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓/๑ และมาตรา ๑๖ ผู้ใดกระทำการนำเข้าหรือส่งออกแต่ละครั้งซึ่งวัตถุอุทกฤทธิอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

บัญญัติขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีรับจ่ายวัตถุอุทกฤทธิตามความเป็นจริง และเสนอรายงานให้เลขาธิการทราบ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗/๑ ความผิดตามพระราชบัญญัติ
นี้ที่มีโทษจำคุกและปรับ ให้ศาลลงโทษจำคุกและ
ปรับด้วยเสมอ โดยคำนึงถึงการลงโทษในทาง
ทรัพย์สินเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
วัดออกฤทธิ์

ถ้าศาลเห็นว่าการกระทำความผิดของผู้ใด
เมื่อได้พิเคราะห์ถึงความร้ายแรงของการกระทำความ
ผิด ฐานะของผู้กระทำความผิด และพฤติการณ์ที่เกี่ยว
ข้องประกอบแล้ว กรณีมีเหตุอันสมควรเป็นการ
เฉพาะราย ศาลจะลงโทษปรับน้อยกว่าอัตราโทษชั้น
ต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

บัญญัติขึ้นใหม่

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ร่าง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่..)

พ.ศ.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

ให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เหตุผล

เนื่องจากปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่หลายสู่ประชาชนทุกหนแห่งทั่วประเทศ และเข้าสู่เยาวชนอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดตามสถานศึกษาต่างๆ มากมาย นับเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรงที่สุด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓ ตลอดจนพระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศและระเบียบ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังกล่าว ได้ใช้บังคับตั้งแต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดไม่รุนแรงที่สุดในปัจจุบัน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีความซับซ้อนและรุนแรง มีระบบกลไกในการผลิตและจำหน่ายที่มีคุณภาพและต่อเนื่องตลอดเวลา มากมายด้วยผลประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตและจำหน่าย จึงเห็นสมควรที่จะรวบรวมความรับผิดชอบในการบริหาร จัดการ ควบคุม ป้องกัน ปราบปราม มาไว้ยังคณะกรรมการที่มีความอิสระคล่องตัวในการทำงาน สามารถทุ่มเทศิปัญหา เวลา หากทางดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอจริงจังทั้งในด้านการควบคุม ป้องกัน ปราบปราม ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวต้องผ่านระบบการสรรหาที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้คณะกรรมการที่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ หลุดพ้นจากระบบการเมืองและระบบอุปถัมภ์อย่างแท้จริงเด็ดขาดและยั่งยืน เพื่อให้สามารถพัฒนายุทธศาสตร์ ประสาน เร่งรัดการดำเนินงานและติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม อันจะเป็นผลให้สถานการณ์เลวร้ายของยาเสพติดเบาบางลงและหมดไปจากประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเรียกโดยย่อว่า ป.ป.ส. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านปราบปรามยาเสพติด
 - (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิแพทยศาสตร์
 - (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์
 - (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐศาสตร์
 - (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการทหาร
 - (๖) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรศาสตร์
 - (๗) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา
 - (๘) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านตุลาการในศาลฎีกา
 - (๙) ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรเอกชนที่ทำงานด้านยาเสพติด
- โดยให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ มาตรา ๕/๒ และมาตรา ๕/๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

“มาตรา ๕/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด

(๒) อายุไม่ต่ำกว่า ๔๕ ปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

มาตรา ๕/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๔) ดิฉยาเสพติดให้โทษหรือมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม พฤติกรรมดังกล่าวหมายความว่าความรวมถึงญาติพี่น้อง สามเณรหรือภรรยาของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินับลำดับขึ้นไปหนึ่งชั้นลงมาหนึ่งชั้น หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือร่วมบิดาหรือมารดา

(๕) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นหน่วยงานของรัฐ เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๙) เป็นสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑๐) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๑) เป็นข้าราชการ สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๒) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจิตใจเย็นบัญชีและแสดงเอกสารอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๑๓) เคยถูกวุฒิสภาถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๑๔) ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกันหรือลูกจ้างของบุคคลใด

(๑๕) ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๕/๓ การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคน ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๘ คน ตามมาตรา ๕ สาขาละสองคน เสนอต่อประธานวุฒิสภาโดยต้องเสนอพร้อมด้วยความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น มติในการเสนอชื่อนี้ดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) การเสนอชื่อตาม (๑) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลดังกล่าว ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเสนอชื่อตาม (๑)

(๓) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (๑) และ (๒) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้แก่นคนแรกที่ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกดังกล่าวมีไม่ครบแก่นคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบแก่นคน เป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในครั้งนี้ถ้ามีผู้ได้คะแนนเสียงเท่ากันในระดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินกว่าแก่นคนให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

(๔) ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และให้อยู่ในตำแหน่งจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

“มาตรา ๖/๑ ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกจากวุฒิสภาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕/๒ ให้ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวทั้งหมด และให้นำหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าลาออกจริงแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสิบเอ็ดวัน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) วุฒิสภามีมติเสนอสามในห้าให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕/๑ มาตรา ๕/๒ และมาตรา ๖/๑

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างตามมาตรา ๕/๓ โดยเร็ว เว้นแต่ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปี กรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งแทนตามมาตรานี้ให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการอื่นเท่านั้น”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒/๑ มาตรา ๑๖/๑ มาตรา ๑๗/๑ และมาตรา ๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

“มาตรา ๑๒/๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เสนอบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินงบประมาณไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี โดยรัฐต้องอุดหนุนค่าใช้จ่ายพอเพียงกับการดำเนินงานของสำนักงาน

มาตรา ๑๖/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเห็นว่าข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นความผิดเกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติด แต่หลักฐานไม่เพียงพอที่จะจับกุมดำเนินคดีอาญา ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมหลักฐานเท่าที่มีอยู่และคำสั่งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้นั้น เพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

มาตรา ๑๗/๑ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการปฏิบัติงานประจำปีซึ่งคณะกรรมการจัดทำขึ้น คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา อาจมีมติให้คณะกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการชี้แจงเป็นหนังสือหรือมาชี้แจงด้วยวาจา หรือส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของคณะกรรมการหรือการปฏิบัติงานใดๆ ของคณะกรรมการหรือของสำนักงานในกรณีมีเหตุอันควรก็ได้

มาตรา ๑๗/๒ ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง อยู่ในอัตราเทียบเท่ากับอัยการสูงสุด คณะกรรมการในองค์กรอิสระอื่นๆ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
เกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี
ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายประจำปี
ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ขอเสนอรายงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวดังต่อไปนี้

การจัดสรรงบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รัฐบาลได้จัดสรร
ไว้ในแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยกเว้นกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน
ได้จัดสรรไว้ในแผนรักษาความมั่นคงภายใน รายการงบกลาง) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วยภารกิจหลัก และมาตรการที่สำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

1. การป้องกันยาเสพติด เป็นการปลูกจิตสำนึก ตั้งมูลนิธิสนับสนุน การป้องกัน
รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ในกลุ่มเป้าหมาย กำหนดมาตรการควบคุมสถานบริการ แหล่งมั่วสุม
และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน
(กอ.รมน.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กรมคุมประพฤติ สำนักงานศาล
ยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมประชาสัมพันธ์

2. การปราบปรามยาเสพติด เป็นการควบคุมด้วย สกัดกั้น ทำลายสารตั้งต้น
ปราบปรามผู้ค้ารายสำคัญ สกัดกั้นการลำเลียง สกัดกั้นการผลิตและนำเข้าบริเวณชายแดน เจริญภาคี
อนุสัญญาสหประชาชาติต่อต้านการลักลอบค้ายา แก้ไขกฎหมาย และกระบวนการค้าเงินคดียาเสพติด
ให้รวดเร็วเด็ดขาด มีหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรเพื่อการดังกล่าว คือ สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยา) กระทรวงกลาโหม กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน
กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงมหาดไทย

3. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยา เป็นการเชื่อมโยงระบบการรักษาและฟื้นฟู
จัดกระบวนการบำบัดรักษาแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ตั้งมูลนิธิบำบัดรักษาและฟื้นฟู ตำรวจปริมาณ
ผู้ติดยา แก้ไขกฎหมายให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย ให้การศึกษาฝึกอาชีพผู้บำบัด ดำเนินการฟื้นฟูผู้ต้องขัง
ติดยาเสพติดในเรือนจำ และทัณฑสถาน และจัดเตรียมสถานที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ
มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมราชทัณฑ์ และกรุงเทพมหานคร

4. งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ได้มีการจัดสรร ดังนี้

ปี 2541	จำนวน	1,066,778,000 บาท
ปี 2542	จำนวน	1,021,461,100 บาท
ปี 2543	จำนวน	1,628,775,000 บาท
ปี 2544	จำนวน	3,003,444,880 บาท
ปี 2545	จำนวน	3,528,414,600 บาท

งบประมาณส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายประจำ และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ได้รับจัดสรรเป็นรายจ่ายลงทุนมากขึ้น โดยจัดสรรให้กรมราชทัณฑ์ เป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติดเขافرึก จังหวัดนครราชสีมา และทัณฑสถานบำบัดพิเศษ จำนวน 3 แห่ง (พิษณุโลก ระยอง ราชบุรี) พร้อมระบบเสริมความมั่นคง รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 2,533,649,500 บาท โดยใช้จ่ายเป็นเงินงบประมาณผูกพันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึงปี พ.ศ. 2547

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 เดิมได้ตั้งเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 1,991 ล้านบาท แต่ต่อมาในช่วงกลางปีงบประมาณ รัฐบาลได้เร่งระดมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น จึงได้ชะลอการใช้จ่ายเพื่อการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นน้อยกว่า เพื่อนำมาเพิ่มเติมสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอีกจำนวนประมาณ 1,012 ล้านบาทเศษ จึงทำให้เงินงบประมาณเพื่อการดังกล่าว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,003.44 ล้านบาท

5. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ผ่านมาเป็นการพิจารณาจัดสรรพิจารณาตามความต้องการของส่วนราชการต่าง ๆ ทำให้การจัดสรรงบประมาณไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร เกิดการซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อความมีเอกภาพในการปฏิบัติงาน โดยนำเงินงบประมาณในการผลิตสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การประชุมอบรมและสัมมนา ที่เคยตั้งกระจายตามหน่วยงาน ในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ไปตั้งรวมอยู่ในงานป้องกันยาเสพติดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งหมด ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี เนื่องจากหากมีการตั้งเงินงบประมาณไว้ตามหน่วยงานต่าง ๆ ก็อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เพราะหน่วยงานต่าง ๆ อาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานอีกด้วย ดังนั้น การตั้งเงินงบประมาณเรื่องดังกล่าว รวมไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแต่เพียงแห่งเดียว และมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบประมาณร่วมกันกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประสานการดำเนินงาน ในลักษณะเชิงบูรณาการทั้งแผนงานและแผนเงินให้เป็นไปในทางทิศทางเดียวกัน จึงน่าจะประสบผลสำเร็จ และจะเป็นการใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับเงินงบประมาณที่ใช้จ่ายมากกว่า

6. งบประมาณรายจ่ายที่ใช้ในการปราบปรามยาเสพติด ได้มีการจัดสรรเพื่อใช้เป็นเงิน
ล่อซื้อ เงินสินบน และเงินรางวัล ดังนี้

6.1 เงินล่อซื้อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 – 2544 ได้จัดสรรงบประมาณในหมวด
เงินอุดหนุนให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 100 ล้านบาท และสำนักงาน ป.ป.ส. 62.50 ล้านบาท
โดยเงินล่อซื้อเป็นเงินที่มีไว้เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด ยืมไปใช้ในการล่อซื้อยาเสพติด เพื่อผลในการจับกุมปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดในลักษณะ
เป็นเงินที่ใช้หมุนเวียนตามระเบียบที่กำหนดไว้ ไม่ให้เป็นการจ่ายขาด ซึ่งกำหนดให้ยืมได้ครั้งละ
ไม่เกิน 5 วัน โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินอย่างรัดกุม

6.2 เงินสินบนและเงินรางวัล จัดสรรไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ส. ในหมวดเงินอุดหนุน
เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ. 2537 โดยเงินสินบนจะจ่ายให้แก่ผู้แจ้งความจับ
ในคดียาเสพติด ซึ่งมีผู้ใช้ที่มีหน้าที่สืบสวนจับกุมยาเสพติด ส่วนเงินรางวัลจะจ่ายให้แก่เจ้าพนักงาน
ผู้สืบสวนหรือจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยจ่ายให้ตามน้ำหนักของกลางและ
ฐานความผิด นอกจากนี้ ยังจ่ายรางวัลให้ในกรณีทำลายแหล่งผลิตหรือโรงงานผลิตยาเสพติดให้โทษ
และกรณีเจ้าพนักงานผู้สืบสวน จับกุม บาดเจ็บ หรือเสียชีวิตด้วย โดยมีอนุกรรมการเงินสินบน
และรางวัลเป็นผู้พิจารณา รายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ เงินสินบนและเงินรางวัล เปรียบกับ
รายจ่ายจริง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545 สรุปได้ดังนี้

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ได้ตั้งไว้	จ่ายจริง	หมายเหตุ
2541	20,000,000	45,500,127	- ปี 2541 ถึงปี 2544 ได้โอน
2542	20,000,000	62,526,874	งบประมาณจากหมวดอื่นและจัดสรร
2543	30,000,000	72,047,370	เงินงบกลางไปสมทบกับงบประมาณ
2544	30,000,000	65,736,432	ที่ตั้งไว้
2545	70,000,000	32,605,865	- ปี 2545 เป็นข้อมูล ณ 25 กุมภาพันธ์ 2545 และยังมีรอการเบิกจ่ายอีก 28,066,919 บาท
รวม	170,000,000	278,416,668	

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ส.

7. คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ในปัจจุบันแล้ว มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว งบประมาณค่าใช้จ่ายของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากฐานเดิมเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นรัฐบาลได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาจัดทำแผนงานและงบประมาณแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ไม่เกิดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่างบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินการเรื่องนี้จะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากรัฐบาล และมีระบบการจัดสรรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงระบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า การจัดสรรงบประมาณยังเป็นการจัดสรรงบประมาณให้ตามภารกิจ และกิจกรรมที่ดำเนินงาน โดยมีได้กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน ทำให้ไม่อาจวัดผลการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเป็นรูปธรรม การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงานจึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจัง

นอกจากนั้น ในการจัดวางแผนและการจัดทำแผนงบประมาณแบบบูรณาการส่วนใหญ่เป็นการพิจารณากรอบภารกิจในภาพรวมระดับส่วนกลางไม่ได้พิจารณาเชื่อมโยงถึงแผนปฏิบัติงานและการบูรณาการในระดับพื้นที่อย่างชัดเจน จึงทำให้งบประมาณส่วนใหญ่อยู่ที่ส่วนกลาง และตัดสินใจในการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับส่วนกลางเป็นสำคัญ งบประมาณที่จัดสรรลงพื้นที่จึงมักไม่เพียงพอล่าช้า และไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ตลอดจนห้วงเวลาที่จะต้องดำเนินการ

ดังนั้น กระบวนการจัดสรรงบประมาณจึงควรปรับเปลี่ยนให้มุ่งเน้นที่เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ แผนการจัดสรรตามภารกิจและกิจกรรม และการพิจารณาจัดทำแผนงานและการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณ ก็ควรเชื่อมโยงถึงแผนการปฏิบัติงานเป้าหมายและผลผลิต ผลลัพธ์ ในระดับภูมิภาคและจังหวัดให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ตลอดจนระยะเวลาที่จะดำเนินการ

7.2 รัฐบาลต้องกระจายอำนาจโดยถ่ายโอนกิจกรรมและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 จะต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า รัฐบาลจึงควรพิจารณาถ่ายโอนกิจกรรมและภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับการกิจอื่น ๆ เนื่องจากปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลกระทบต่อชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งปัญหาเรื่องนี้ท้องถิ่นจะรู้และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าส่วนราชการหรือภาครัฐ และการแก้ไขปัญหาก็จะสามารถทำได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของแต่ละท้องถิ่น และมีประสิทธิภาพมากกว่าการดำเนินการของส่วนราชการหรือภาครัฐ ทั้งนี้ ในการถ่ายโอนกิจกรรมและภารกิจเรื่องนี้ก็ควรคำนึงถึงความพร้อมและขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทและแต่ละแห่งด้วย อย่างไรก็ตาม กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดน่าจะสามารถถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในทุกระดับ

7.3 การจัดสรรงบประมาณเป็นเงินล่อซื้อ และเงินสินบนและรางวัล เมื่อพิจารณาจากวงเงินที่ได้รับจัดสรรจำนวนเงินล่อซื้อที่จัดสรรให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 100 ล้านบาท และสำนักงาน ป.ป.ส. 62.5 ล้านบาท รวมเป็นเงิน 162.5 ล้านบาท ซึ่งน่าจะเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นการยืมไปใช้ในลักษณะหมุนเวียน ปัญหาการปฏิบัติงานที่เกิดความล่าช้าและไม่คล่องตัวในการดำเนินงานนั้นอาจจะแก้ไขได้โดยปรับปรุงระเบียบและหลักเกณฑ์ให้เหมาะสมในเชิงบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงานได้

สำหรับเงินสินบนและรางวัล หากพิจารณาจากเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับรายจ่ายจริงในแต่ละปีอาจสรุปได้ว่ามีการตั้งงบประมาณประจำปีไว้ให้ไม่เพียงพอ แต่ในทางปฏิบัติก็จะมีการจัดสรรเงินงบกลาง หรือโอนงบประมาณรายการอื่นมาเพิ่มให้เพียงพอแก่ความจำเป็นในการใช้จ่าย ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาของความล่าช้าในการเบิกจ่าย แต่อย่างไรก็ดี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ก็ได้มีการจัดสรรเงินให้ใกล้เคียงกับค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือประมาณ 70 ล้านบาท ปัญหางบประมาณไม่พอและเบิกจ่ายล่าช้าน่าจะหมดไป

7.4 การจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมมีผลกระทบต่อภาระงบประมาณในภาพรวมของประเทศ ซึ่งจะทำให้รัฐบาลมีงบประมาณที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศและการดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในด้านอื่นน้อยลงไป ดังนั้น งบประมาณค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้จะต้องพิจารณาใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าให้มากที่สุด จึงควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างจริงจัง กิจกรรมหรืองานใดที่ดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่คุ้มค่าควรยกเลิกทันที

นอกจากนั้นในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรจะได้พิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนทั้งในด้านการดำเนินงานและการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังเป็นการแบ่งเบาภาระงบประมาณแผ่นดินอีกทางหนึ่งด้วย จึงควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน ได้แก่ สมาคม มูลนิธิและองค์กรพัฒนาต่าง ๆ จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในสถานประกอบการ ป.ป.ส. เพื่อพิจารณาบูรณาการกับโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ และพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนหรือสมทบตามความจำเป็นและเหมาะสม

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ
ค่าใช้จ่ายประจำปีที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

15 พฤษภาคม 2545

งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545

ส่วนราชการ	2541	2542	2543	2544	2545	รวม
รัฐวิสาหกิจ	-	-	-	21,000,000	-	21,000,000
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	-	-	-	21,000,000	-	21,000,000
อื่นๆ	-	-	-	80,000,000	95,000,000	175,000,000
1. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	-	-	-	80,000,000	95,000,000	175,000,000
รวม	1,066,778,000	1,021,461,100	1,628,775,000	3,003,444,880	3,528,414,600	10,248,873,580

งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545

ส่วนราชการ	2541	2542	2543	2544	2545	รวม
13. สำนักงานสภาพัฒนาการศานติ	633,800	519,100	3,012,800	15,299,000	-	19,464,700
กระทรวงสาธารณสุข	387,840,300	241,658,400	341,009,600	412,977,550	524,684,900	1,908,170,750
1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	-	-	-	-	159,004,100	159,004,100
2. กรมการแพทย์	347,981,900	195,479,600	294,267,000	285,361,550	269,354,000	1,392,444,050
3. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	19,756,800	32,837,200	34,023,400	73,846,000	31,069,300	191,532,700
4. กรมสุขภาพจิต	-	-	-	36,492,200	52,257,500	88,749,700
5. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	20,101,600	13,341,600	12,719,200	17,277,800	13,000,000	76,440,200
ทบวงมหาวิทยาลัย	5,000,000	4,000,000	4,000,000	55,108,000	-	68,108,000
1. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	5,000,000	4,000,000	4,000,000	54,000,000	-	67,000,000
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	-	-	1,108,000	-	1,108,000
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี	323,573,000	339,936,000	390,594,500	438,855,630	470,405,200	1,963,364,330
กระทรวงหรือทบวง						
1. สำนักงานอัยการสูงสุด	431,100	431,100	370,300	423,900	-	1,656,400
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	323,141,900	339,504,900	390,224,200	438,431,730	470,405,200	1,961,707,930
หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ	-	-	-	1,000,000	-	1,000,000
1. สำนักงานศาลยุติธรรม	-	-	-	1,000,000	-	1,000,000

งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545

ส่วนราชการ	2541	2542	2543	2544	2545	รวม
4. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	11,431,100	9,599,000	8,813,000	8,232,400	-	38,075,500
กระทรวงศึกษาธิการ	16,545,000	30,199,800	52,938,600	170,474,400	-	270,157,800
1. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2,607,400	2,710,400	4,741,400	5,656,000	-	15,715,200
2. กรมการศาสนา	-	2,613,000	2,613,000	5,722,000	-	10,948,000
3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน	588,000	445,300	1,563,200	2,164,800	-	4,761,300
4. กรมพลศึกษา	3,114,400	2,491,500	5,050,500	83,103,200	-	93,759,600
5. กรมวิชาการ	4,563,400	1,483,700	1,347,400	2,445,000	-	9,839,500
6. กรมศิลปากร	538,700	538,700	514,800	837,600	-	2,429,800
7. กรมสามัญศึกษา	1,284,100	1,500,000	10,736,600	11,111,300	-	24,632,000
8. กรมอาชีวศึกษา	2,236,000	2,236,000	1,880,600	19,474,500	-	25,827,100
9. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	659,200	628,100	852,800	2,463,500	-	4,603,600
10. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	-	15,034,000	18,925,500	20,297,500	-	54,257,000
11. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	-	-	1,700,000	1,900,000	-	3,600,000
12. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	320,000	-	-	-	-	320,000

งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545

ส่วนราชการ	2541	2542	2543	2544	2545	รวม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	-	400,000	400,000	-	-	800,000
1. กรมประมง	-	400,000	400,000	-	-	800,000
กระทรวงมหาดไทย	26,576,800	17,721,300	265,295,500	955,201,500	678,582,500	1,943,377,600
1. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	1,900,000	1,900,000	1,615,000	6,182,800	-	11,597,800
2. กรมการปกครอง	9,199,100	3,126,500	2,229,300	74,278,200	-	88,833,100
3. กรมการพัฒนาชุมชน	7,772,300	3,375,000	3,375,000	-	-	14,522,300
4. กรมราชทัณฑ์	5,159,400	5,159,400	251,837,200	693,297,100	677,082,500	1,632,535,600
5. กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท	-	1,640,000	1,527,700	-	-	3,167,700
6. กรุงเทพมหานคร	2,546,000	2,520,400	4,711,300	181,443,400	1,500,000	192,721,100
กระทรวงยุติธรรม	297,500	39,615,200	36,981,000	64,014,100	21,532,200	162,440,000
1. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	297,500	3,699,500	5,835,000	23,631,700	4,490,000	37,953,700
2. กรมคุมประพฤติ	-	35,915,700	31,146,000	40,382,400	17,042,200	124,486,300
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	21,424,500	17,882,900	15,933,600	12,089,600	-	67,330,600
1. กรมการจัดหางาน	5,709,300	4,715,400	3,919,300	868,400	-	15,212,400
2. กรมประชาสงเคราะห์	2,149,600	1,999,000	1,833,800	1,743,200	-	7,725,600
3. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	2,134,500	1,569,500	1,367,500	1,245,600	-	6,317,100

งบประมาณสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 - 2545

ส่วนราชการ	2541	2542	2543	2544	2545	รวม
สำนักนายกรัฐมนตรี	285,520,900	329,167,500	497,594,300	437,455,400	1,361,720,800	2,911,458,900
1. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	-	-	-	792,000	-	792,000
2. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	285,520,900	326,667,500	495,219,300	433,926,900	1,361,720,800	2,903,055,400
3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ	-	-	-	420,800	-	420,800
4. กรมประชาสัมพันธ์	-	2,500,000	2,375,000	2,315,700	-	7,190,700
กระทรวงกลาโหม	-	-	23,000,000	355,268,700	375,489,000	753,757,700
1. สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	-	-	-	4,112,800	1,500,000	5,612,800
2. กองบัญชาการทหารสูงสุด	-	-	3,000,000	37,431,800	180,001,000	220,432,800
3. กองทัพบก	-	-	15,000,000	118,323,900	119,995,000	253,318,900
4. กองทัพเรือ	-	-	5,000,000	184,200,200	49,984,000	239,184,200
5. กองทัพอากาศ	-	-	-	11,200,000	25,009,000	36,209,000
กระทรวงการคลัง	-	880,000	1,027,900	-	-	1,907,900
1. กรมศุลกากร	-	880,000	1,027,900	-	-	1,907,900

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

**คณะอนุกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

๑. ประเด็นปัญหาที่สนใจศึกษา

คณะกรรมการ ได้กำหนดประเด็นปัญหาหลักในการพิจารณาศึกษาดังนี้

๑. ศึกษาตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่เกี่ยวกับระบบการบำบัดรักษาและวิธีการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

โดยพิจารณาศึกษาในประเด็นหลักที่เกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลในการเปลี่ยนสถานะของผู้ติดยาเสพติดจากผู้กระทำผิดตามกฎหมาย เป็นผู้ป่วยที่รัฐจะต้องให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ว่านโยบายรัฐบาลดังกล่าวมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาเสพติดในปัจจุบันหรือไม่

๒. ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายรัฐบาลในปัจจุบันที่เกี่ยวกับระบบการบำบัดรักษาและวิธีการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด นำไปปฏิบัติในหน่วยงานต่างๆว่ามีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาเสพติดได้ผลดีพออย่างไรเป็นรูปธรรมหรือไม่

ประเด็นหลักที่สนใจศึกษา เพราะว่าการบำบัดและรักษาผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดซึ่งถือว่าเป็นโรคเรื้อรังจำเป็นต้องมีระบบและวิธีการที่รักษาฟื้นฟูที่ผสมผสานหลายวิธีการที่สำคัญเน้นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ติดซ้ำ รวมถึงการรักษาโรคแทรกซ้อนอื่นๆ ที่ตามมาปัจจุบันมีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง

ดังนั้น คณะกรรมการ ได้ศึกษาสถานการณ์ปัญหาเสพติดและระบบวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล ได้จัดประชุมระดมสมอง คณะกรรมการ และได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่มีกิจกรรมป้องกัน บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ติดยาเสพติด ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ดำเนินงาน รวม ๕๗ หน่วยงาน

โดยพิจารณาในประเด็นหลัก การป้องกัน บำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพผู้ติดยาเสพติด แยกดำเนินการตามกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม คือ

๑) นักเรียน

๒) ผู้เสพแต่ยังไม่ติดยา

๓) ผู้ติดยาเสพติด

โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษากลุ่มนักเรียนชั้นประถมปลายและมัธยมต้นทุกคนที่ติดยาเสพติดต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและการอบรมสร้างทักษะชีวิต ส่วนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

(เรียนไม่เก่ง/มีปัญหาครอบครัว) ควรมีครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจะเฝ้าระวังและคัดกรองนักเรียนที่เสพแต่ยังไม่ติดยาเข้าค่ายบำบัดในชุมชน และนักเรียนที่ติดยาจะถูกส่งเข้ารับการบำบัดรักษาเช่นเดียวกับผู้ติดยาเสพติดรายอื่น ๆ ต้องได้รับการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่ ๒ ศึกษากลุ่มประชาชนที่เสพแต่ยังไม่ติดยาซึ่งมีประมาณ 2.7 ล้านคน จะต้องรณรงค์ให้ตระหนักและเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด และประโยชน์ของการบำบัดรักษาด้วยวิธีที่เหมาะสมจากวิธีอย่างอ่อนจนถึงวิธีเข้ม เช่นชุมชนเข้มแข็งจนถึงค่ายบำบัด

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มประชาชน (รวมนักเรียน) ที่ติดยาเสพติดซึ่งมีประมาณ 3 แสนคน ในจำนวนนี้ 170,000 คนที่ยังไม่ได้รับการบำบัด กระทรวงสาธารณสุขจะทยอยบำบัดรักษาโดยวิธีจิตสังคมบำบัดปีละประมาณ 80,000 คน ชุมชนบำบัดปีละประมาณ 7,000 คน และหน่วยงานอื่นจะรับไปบำบัดตามวิธีการต่าง ๆ ปีละประมาณ 10,000 คน

คณะกรรมการได้มีมติที่ประชุม ให้ติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ ดังกล่าว จึงได้กำหนดกรอบพิจารณาตรวจสอบในยุทธศาสตร์หลักการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ว่าดำเนินงานสำเร็จหรือล้มเหลว ใน 9 เรื่อง ดังนี้

1. การพัฒนาศักยภาพระบบการจัดบริการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
2. การพัฒนาศักยภาพวิธีการจัดการการบำบัดผู้ติดยาเสพติดของหน่วยงาน
3. การพัฒนาศักยภาพครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนวระดับมัธยมเพื่อเฝ้าระวัง/ป้องกัน

/คัดกรอง กลุ่มเสี่ยงใน โรงเรียน

4. การพัฒนาระบบการสร้าง “ทักษะชีวิต” ในเด็กนักเรียนประถมปลายและมัธยมต้นทุกคน
5. การพัฒนา “ชุมชนเข้มแข็ง”
6. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และจูงใจให้เข้ารับการบำบัด โดยใช้สื่อสารมวลชน
7. การวิจัยและพัฒนาระบบและวิธีการบำบัดรักษา
8. การแก้ปัญหาด้วยยาเสพติด
9. การสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในภาพรวม

๒. สรุปประเด็นการชี้แจง/ประเด็นการอภิปราย

คณะกรรมการ ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมชี้แจง สรุปได้ ๓ประเด็น ดังนี้

(๑) พิจารณาการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ของรัฐบาล

ประเด็นที่รัฐบาลเสนอให้มีการแก้ไข

๑. ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งตัวผู้ต้องหาเข้ารับการตรวจพิสูจน์ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกำหนดให้นำมาตรการในการคุมประพฤติมาใช้ร่วมกับการชะลอการฟ้องสำหรับกรณีผู้ที่เป็นยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติด

๒. เพิ่มหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคุมประพฤติผู้เสพยาเสพติดให้โทษแต่ไม่ติดยาเสพติดก่อนเสนอให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดี

๓. เพิ่มเติมอำนาจของอนุกรรมการประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพให้มีอำนาจให้ความเห็นแก่พนักงานอัยการในการพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้เสพยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติดที่เข้ารับการคุมประพฤติได้

๔. กำหนดให้มีการดำเนินคดีแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ไม่อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูต่อไปได้ เพื่อให้ระบบบังคับบำบัดผู้ติดยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกำหนดให้พนักงานอัยการที่จะสั่งให้ผู้เสพยาเสพติดแต่ไม่ติดยาเสพติดที่ได้รับการคุมประพฤติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดพ้นจากข้อหาได้

๕. ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยให้เพิ่มพนักงานอัยการเป็นอนุกรรมการด้วย

๖. ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเพิ่มผู้บัญชาการทหารสูงสุดและอธิบดีกรมสุขภาพจิตเป็นกรรมการฯ ด้วย

(๒) พิจารณาความล้มเหลวระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ฉบับปัจจุบัน

สืบเนื่องจากประเทศไทยมีระบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ๒ ระบบหลัก คือ

๑. **ระบบสมัครใจ** โดยกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบทั้งนี้ ผู้ติดยาเสพติดที่ประสงค์จะรักษาสามารถเข้าไปรักษาในสถานพยาบาลนั้น ๆ ได้ ซึ่งระบบเช่นนี้เรียกว่าระบบสมัครใจ

๒. **ระบบต้องโทษ** คือ ระบบที่เมื่อผู้เสพยาเสพติดถูกจับกุมดำเนินคดี โดยผ่านกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ และศาลเป็นผู้สอบสวนดำเนินคดี

ในประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีการติดตามประเมินผลด้านการบำบัดรักษาในทั้ง ๒ ระบบข้างต้น ปรากฏว่ายังมีจุดอ่อน ซึ่งทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่สามารถที่จะรักษาได้อย่างหายขาด จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบการบำบัดรักษาที่เรียกว่า **ระบบบังคับรักษา** ดังนั้น ในปี ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ที่ได้จัดทำขึ้น จึงได้ระบุไว้ว่า สมควรเร่งรัดให้มีระบบการบังคับรักษาขึ้น ในขณะนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำระบบบังคับรักษามาใช้ และในช่วงดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน ไม่สมควรที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติ ซึ่งในขณะนั้นกระทรวงยุติธรรมกำลังจะจัดตั้งสถานบำบัดแบบบังคับรักษาขึ้นมา เพื่อรองรับผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ คือ พวกที่ศาลออกการลงโทษหรือรอลงอาญาไว้ประกอบกับขณะนั้นในปี ๒๕๓๔ กระทรวงยุติธรรมได้มีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ถูกคุมประพฤติในคดียาเสพติด จึงพิจารณาเห็นว่ากระทรวงยุติธรรมมีความพร้อมในการดำเนิน

การในระบบบังคับรักษา ดังนั้น สภาผู้แทนราษฎรจึงมีมติเห็นชอบผ่านร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

จากระบบการบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ในปัจจุบันก็คือ

๑. มาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติ ฯ บัญญัติให้เลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ ฯ แต่เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีการประกาศใช้ ซึ่งทำให้ศาลต้องแยกหน่วยงานออกมาจากกระทรวงยุติธรรม และส่งผลให้สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการไม่ได้สังกัดกระทรวงยุติธรรม แต่ต้องไปสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จึงทำให้คณะกรรมการ ฯ ตามมาตรา ๕ ยังไม่สามารถดำเนินการได้

๒. ต้องแก้ไขกฎหมายฉบับนี้ เพื่อให้กรมคุมประพฤติมีอำนาจในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แทนสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ซึ่งไปสังกัดศาลยุติธรรมแล้ว

๓. บทบัญญัติมาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๘ ของพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้ ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญ ในประเด็นการจับกุมคุมขังบุคคลจะกระทำไม่ได้ถ้าศาลไม่ได้สั่ง ดังนั้น จึงต้องแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้ เป็นว่าให้พนักงานสอบสวนหรือตำรวจเมื่อจับผู้เสพยาและไม่มีข้อหาอื่นแล้ว จะต้องส่งไปให้ศาลพิจารณาส่งตัวเข้าศูนย์ฟื้นฟู ฯ ในส่วนที่ได้เปิดดำเนินการ

ต่อจากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการ เห็นด้วยกับหลักการในการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ถ้ามองในเรื่องของการดำเนินงาน เมื่อมีการปฏิบัติตามกฎหมาย คงจะมีปริมาณงานที่มากพอสมควร ซึ่งประมาณได้ว่าผู้ต้องหาจากการเสพยาปีหนึ่ง ๆ มีจำนวนเป็นแสนคน ซึ่งจะเป็นภาระต่อระบบนี้ เดิมที่เคยใช้ระบบสมัครใจ ก็สามารถดำเนินการได้ประมาณ ๑ ใน ๑๐ ของผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น

ดังนั้น จึงควรต้องนำมาพิจารณากันอย่างรอบคอบว่าจะแก้ไขกันอย่างไร จากข้อมูลสถิติผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน จะเห็นว่ามียอดประมาณ ๒ -๓ ล้านคน ถ้าจำแนกเป็นผู้เสพยาบ้าจะมีถึงประมาณ ๕๐ - ๖๐ % ซึ่งจะเป็นผู้เสพยาเป็นกลุ่มใหญ่ ส่วนผู้ติดยาจะมีประมาณเพียง ๑ ใน ๑๐ และตามหลักการแพทย์ที่ควรจะเป็นก็คือว่า ผู้ติดยาเสพติดควรจะได้รับบริการบังคับรักษา แต่ผู้ที่เสพยาควรจะเป็นการคุมประพฤติเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นในลักษณะ Social Action ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปัจจุบัน ของศูนย์ยาเสพติดในส่วนภูมิภาคของกรมการแพทย์ประการหนึ่ง ก็คือ ความขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณ ดังนั้น การจะแก้ปัญหาระบบยาเสพติด จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกันในเรื่องอัตรากำลังของบุคลากรที่ดำเนินการทั่วประเทศ

กรณีตัวอย่างของสหรัฐอเมริกา จะมีการจัดตั้งศาลพิเศษ เรียกว่า ศาลยาเสพติด ซึ่งจะมีกระบวนการคล้าย ๆ ของประเทศไทย แต่ว่าผู้เสพจะถูกคุมประพฤติ ส่วนผู้ที่ติดยาเสพติดจะถูกบำบัดรักษา ซึ่งการคุมประพฤติของสหรัฐอเมริกา จะเป็นการคุมประพฤติในชุมชน หากการคุมประพฤติไม่ได้ผลก็จะนำมาดำเนินกระบวนการ โดยพนักงานสอบสวนอีกครั้งหนึ่งว่า ควรจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะทำให้กระบวนการนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทย มีสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทั่วประเทศ ประมาณ ๖๐๐ กว่าแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน แต่มีสถานบำบัดที่ดำเนินการได้ครบทั้ง ๔ ขั้นตอนคือ ฟื้นฟูและฝึกอาชีพ ประมาณ ๓๐ แห่ง ซึ่งในปีหนึ่ง ๆ ผู้ที่ติดยาที่มารักษาในสถานบำบัดทั้งหมดประมาณ ๘๐,๐๐๐ คน โดยอยู่ในกระทรวงสาธารณสุขประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน เมื่อประมาณแล้วอาจจะไม่ถึง ๑๐ % ของกลุ่มเป้าหมายซึ่งผู้เสพทั่วประเทศจะมีประมาณ ๒ ล้านคน การพิจารณาแบ่งกลุ่มเพื่อจะให้การบำบัดครอบคลุม คือ ผู้เสพซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่จะต้องใช้วิธีบำบัดโดยการใช้วิธีทำค่ายที่โรงเรียนหรือชุมชนหรือสถานที่ต่าง ๆ ส่วนผู้ที่ติดยาเสพติดก็จะนำมาเข้าสถานบำบัด ซึ่งสถานบำบัดนั้นยังไม่สามารถจะให้การฟื้นฟูในระยะยาวได้ ดังนั้นกรมการแพทย์จึงได้พัฒนาวิชาการ โดยพยายามทำในลักษณะการบำบัดแบบผู้ป่วยนอก ที่เรียกว่าเมทริกโปรแกรม ซึ่งเป็นโปรแกรมใหม่ และกำลังวัดผลดูว่าจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

(๓) พิจารณานโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน ที่ประชุมคณะกรรมการ มีข้อเสนอในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การแยกผู้เสพกับผู้ติดยาเสพติด เพื่อป้องกันช่องว่างในการหาประโยชน์ เรื่องสำคัญที่ควรนำมาประมวล คือ ผู้ใช้ ผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด มีความแตกต่างกันมาก
๒. ควรมีมาตรการในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
๓. ควรพิจารณาการรักษาโรคจากการประกอบอาชีพจากการใช้ยา
๔. นโยบายรัฐบาลในการดูแลเรื่องยาเสพติดกรณีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด สามารถดำเนินการฟื้นฟูแก่ผู้ติดยา ๗ ได้ปีละ ๔๐๐ คน ถ้าพิจารณากับอัตราการเพิ่มของผู้ติดยา ๗ ในแต่ละปี อาจจะไม่เพียงพอกับการรองรับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มด้วย
๕. การขยายการมีส่วนร่วมให้แพร่ขยายออกไป โดยการนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาท แต่ต้องมีเกณฑ์ในการที่จะกำหนดเงื่อนไข เพราะจะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

**คณะอนุกรรมการวิสามัญติดตาม
การปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในคลองเตย**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

พื้นที่เป้าหมาย

ชุมชนย่อยในคลองเตย ทั้ง 43 ชุมชน มีปัญหายาเสพติดแพร่ระบาด โดยถูกจัดเป็นระดับรุนแรงจำนวน 19 ชุมชน ซึ่งจะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และชุมชนที่อยู่ในระดับปานกลางและเบาบาง มีแนวโน้มของการแพร่ระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้น และจะต้องได้รับการดูแลให้เกิดศักยภาพเป็นชุมชนเข้มแข็ง โดยด่วน

ภารกิจ

สำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนคลองเตย ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2545 และคณะอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร มีคำสั่งที่ 1/2545 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนคลองเตย ณ อาคารเอนกประสงค์ ตำรวจภูธรภาค 1 ถนนวิภาวดี เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีภารกิจในการจัดการนำแผนและผู้ที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ กัมกับดูแลการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้คือ

1. สลายปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ผู้มีอิทธิพลที่ให้การสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. ควบคุมพื้นที่ เพื่อดึงมวลชน บำบัดรักษาผู้ติดยา และจัดระเบียบชุมชน
3. จัดตั้งองค์กรชุมชนต่อต้านยาเสพติดและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อให้ประชาชนและองค์กรชุมชนสามารถดูแล ควบคุม และจัดการปัญหายาเสพติดในชุมชนของตนเองได้ในระยะยาว

แนวความคิดการปฏิบัติ ใ้ยุทธศาสตร์ 2 ด้านคือ

1. ยุทธศาสตร์การยึดและควบคุมพื้นที่ เพื่อดึงมวลชนและบำบัดรักษา ผู้ที่ติดยาเสพติด และจัดระเบียบชุมชน การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความเข้าใจกับมวลชน และแสวงหาความร่วมมือ สร้างกลุ่มสนใจและกลุ่มกิจกรรมโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง จัดตั้งองค์กรพัฒนาชุมชนและขยายผล จัดระเบียบชุมชน โดยขจัดปัญหาหรือปัจจัยเกื้อหนุน ในการแพร่ระบาดของยาเสพติดเช่น บ่อนการพนัน สถานบริการ หรือแหล่งมั่วสุมอบายมุขทุกประเภท รวบรวมข้อมูล คัดแยกบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดออกให้ชัดเจน เป็นกลุ่มผู้ค้า ผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง ดึงผู้เคยเสปมาให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้ค้า เพื่อทำการจับกุม ปราบปราม โดยใช้มาตรการด้านกฎหมายหารป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และมาตรการยึดทรัพย์ กัดค้นตรวจค้นผู้จำหน่ายโดยอาชีพอย่างต่อเนื่อง

เนื่อง ทั้งการให้ข้อมูลผู้ที่เสพเพื่อให้เข้ามารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟู โดยใช้มาตรการต่างๆ เช่น การสมัครใจและมาตรการกึ่งบังคับ

การบำบัดฟื้นฟู 3 กลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 การนำผู้เสพเข้าค่ายบำบัดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จัดขึ้นเฉพาะ จำนวน 14 วัน หลังจากนั้นเข้าค่ายอบรมธรรมะเพื่อฟื้นฟูจิตใจ จำนวน 7 วัน
- 1.2 การนำผู้ที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติดเข้าค่ายบำบัดรักษา ที่ค่ายวิวัฒน์พลเมือง ของกองทัพภาคที่ 1 จำนวน 90 วัน
- 1.3 การนำผู้ที่มีพฤติกรรมเสพและค้ายาเสพติด เข้าค่ายบำบัดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ค้า ที่ค่ายการุณยเทพ ของกองทัพภาคที่ 2 จำนวน 5 วัน

กลุ่มผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู หลังกลับเข้าสู่ชุมชน จะมีการนำเข้ารับการบำบัดตามระบบ Matrix Program สำหรับผู้ป่วยนอก และ Fast Model สำหรับผู้ป่วยใน ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อฟื้นฟูผู้ผ่านการบำบัดและป้องกันการติดยา

การนำผู้ผ่านการบำบัด และผู้ค้าที่กลับใจมาเข้าร่วม โครงการฯ เป็นผู้ร่วมพัฒนาชุมชน ส่งเสริมการจัดองค์กรเพื่อให้สามารถร่วมกันสร้างระบบการควบคุม และจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยชุมชนเอง ซึ่งเป็นการควบคุมพื้นที่เชิงบูรณาการร่วม

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลชุมชนของตนเองได้ในระยะยาว ได้แก่การจัดตั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูล และเป็นแหล่งประสานกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ป้องกันมิให้ปัญหายาเสพติดกลับคืนมา พัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผลักดันให้มีกลุ่มต่างๆ เกิดขึ้นในชุมชนรวมเป็นพลังประชาคม สร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดไม่ให้เข้ามาแพร่ระบาดในพื้นที่

การปฏิบัติการ

1. ขั้นตอนเตรียมการ

- 1.1 เตรียมความพร้อมในส่วนชุมชน ปฏิบัติการจิตวิทยาให้ชุมชนร่วมกันแก้ปัญหา และมีทางออกให้กับ ผู้เสพและผู้ค้าที่กลับใจ โดยการให้ภัยทางสังคม ส่วนผู้ค้าเครือข่าย รวมทั้งผู้มีอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องถูกจัดการโดยเด็ดขาด สร้างอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ใช้สารเสพติดสร้างอาสาสมัครตำรวจชุมชนจัดตั้งกลุ่มต่อต้านยาเสพติด ฯลฯ
- 1.2 การเตรียมความพร้อมในส่วนราชการ จัดเตรียมค่ายบำบัด สร้างวิทยากรให้พร้อมและเพียงพอ สร้างกลุ่มพี่เลี้ยงชุมชน หรือทีมวิทยากรกระบวนการ ประกอบด้วย ตำรวจ กรุงเทพมหานคร สาธารณสุข ฝึกอบรมชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ รวมทั้งองค์กรเอกชนในพื้นที่ จัดเตรียมฝ่ายอำนวยการ การบริหารจัดการ ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ศูนย์ประสานงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนคลองเตย ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนัก

นายกรัฐมนตรี พลเอก ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นประธานฯ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่กำหนดและประสาน นโยบายระหว่างหน่วยงานรัฐและกับองค์กรภาคเอกชน

1.2.2 ศูนย์ปฏิบัติการการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนคลองเตย มีผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจโท พลตล สมบูรณ์ทรัพย์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข รองปลัดกรุงเทพมหานคร และรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นรองประธาน กรรมการประกอบไปด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับผู้บังคับบัญชาหลายท่านมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำแผนและผู้เกี่ยวข้อง ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ องค์กรร่วมและสอดคล้อง ประสาน เพื่อวางแผน อำนาจการ ควบคุม ประสาน กำกับดูแลการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนคลองเตยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้าการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนคลองเตย มีผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พลตรี พรภัทร สุยะนันท์ เป็นหัวหน้าศูนย์ รับผิดชอบการอำนาจการ ควบคุม ประสานงานในระดับการปฏิบัติการในพื้นที่

2. ขั้นตอนปฏิบัติการ

กำหนดหน่วยงานเฉพาะกิจให้มีผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย โดยนำผู้เสพและผู้ขายออกจากชุมชน ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูตามค่าย ต่างๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายทหาร การค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า เครื่องมือ การต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดกลับเข้าสู่ชุมชน ส่งต่อการดูแลพฤติกรรมเพื่อให้สามารถ ละเลิกได้จริง โดยฝ่ายชุดพิเศษชุมชนและอาสาสมัครดูแลผู้เสพยาเสพติด ติดตามชักนำผู้เสพคนอื่นๆ ให้เข้ารับการบำบัด และอบรมจิตใจในรุ่นต่อไป การใช้มาตรการทางสังคมกดดันผู้ค้า ผู้เสพ ให้ลด ละเลิก การเรียนรู้ปรับปรุงรูปแบบ ขยายผลไปให้เต็มชุมชนและไปยังชุมชนอื่นๆต่อไป

3. ขั้นตอนมอบพื้นที่

ส่งมอบพื้นที่ให้กับส่วนราชการและองค์กรเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบต่อไป โดยใช้กลไก องค์กรมวลชน และอาสาสมัครต่างๆที่ได้จัดตั้งไว้ รวมเป็นพลังประชาคมสร้างกระแสต่อต้าน ยาเสพติดในชุมชนต่อไป

4. การติดตามประเมินผล

เพื่อสรุปผลการดำเนินการตามแผน ตลอดจนประเมินผลตามเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนดไว้ รวมทั้ง การพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่อื่นต่อไป

ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน

มีระยะเวลาตามที่กำหนดไว้แต่เริ่มแรกคือ 6 เดือน นับแต่เดือนมกราคม 2545

งบประมาณในการดำเนินการ

1. งบประมาณในการเตรียมการ รวม	5,043,000 บาท
2. งบประมาณในการยึดพื้นที่ รวม	6,972,000 บาท
งบประมาณการแสวงหาความร่วมมือรวม	6,617,400 บาท
4. งบประมาณการสร้างพลังชุมชน	1,152,500 บาท
5. งบประมาณการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด รวม	13,900,000 บาท
a. งบโครงการติดตามและเฝ้าระวังผู้ป่วยในชุมชน	1,060,000 บาท
b. งบค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	10,500,000 บาท
c. งบค่ายบำบัด	765,000 บาท
d. งบโครงการอบรมธรรมะเพื่อพัฒนาจิตใจ	1,575,000 บาท
6. งบประมาณพัฒนาอาชีพและสร้างชีวิตใหม่ รวม	2,600,000 บาท
7. งบประมาณจัดตั้งชุมชนเข้มแข็ง รวม	1,120,000 บาท
8. งบประมาณการประเมินผลและส่งมอบ รวม	2,640,000 บาท
9. งบประมาณที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ร้อยละหลักกิจกรรมของทุกส่วน การข่าว และการล่อซื้อ	7,353,000 บาท
รวมงบประมาณในการดำเนินการทั้งสิ้น	47,397,900 บาท

โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยประสานในการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งจัดซื้อจัดหาและตั้งเบิกจ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามภารกิจในการแก้ไขปัญหา

การดำเนินการในชุมชนในส่วนของ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จัดทีมวิทยากรพี่เลี้ยงชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายพัฒนาชุมชน ข้าราชการสาธารณสุข และตัวแทนจากภาคเอกชน และตัวแทนชุมชน ทำหน้าที่ในการเตรียมชุมชน จัดทำเวทีประชาคม จัดตั้งองค์กรชุมชน ทำแผนชุมชน กฎชุมชน และสร้างความเข้มแข็งในชุมชนภายหลังจากที่ฝ่ายยึดพื้นที่ได้ปฏิบัติการแล้ว ซึ่งทีมวิทยากรพี่เลี้ยงชุมชนได้แบ่งเป็น 5 ชุด มีการดำเนินการดังนี้คือ

1. แบ่งทีม ลงพื้นที่ชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเล็กน้อย ปานกลาง และที่ไม่รุนแรง

จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ สวนอ้อย สวนไทร ช้างโรงเรียนวัดสะพาน เริ่มเจริญ บ้านกล้วย ร่วมใจ สามัคคี และ พัฒนาเอเชีย ซึ่งในชุมชนเหล่านี้ กรรมการชุมชนที่มีอยู่ มีการดำเนินการหรือมีแนวคิดในการต่อต้านยาเสพติดอยู่แล้ว เพื่อสำรวจชุมชน ร่วมกับกรรมการในการจัดทำแผนผังชุมชน ลงเยี่ยมบ้านพูดคุยในชุมชนเป็นรายครอบครัว และเพื่อดึงชาวบ้านออกมาร่วมเวทีประชาคม จัดกิจกรรมเพื่อรวมพลังชุมชน ทำความสะอาดชุมชน รับสมัครงาน ห้องสมุดเคลื่อนที่ สาธิตการทำขยะหอม กิจกรรมดนตรี ฯลฯ โดยสอดคล้องเนื้อหาการพัฒนาชุมชน และทุกข์ที่เกิดจากปัญหาเสพติด สำรวจ ผู้ติดยาเสพติด ผู้ค้า ส่งตัวผู้ติดยาไปเข้ารับการรักษา บิณฑบาต รายชื่อผู้ค้า ผู้เสพที่คงเหลือในชุมชนเพื่อนำส่งเจ้าหน้าที่ต่อไป จัดทำข้อมูล ลงแผนผังของชุมชนว่า บ้านใดเป็นชงขาว บ้านใดเป็นชงแดง (ผู้ค้ายาเสพติด) ร่วมกับกรรมการรับสมัครสมาชิกบ้านสีขาว เพื่อแสดงตนว่าเป็นครอบครัวบริสุทธิ์ ปลอดภัยาเสพติด และพร้อมที่จะร่วมพัฒนาชุมชน โดยมีการพิจารณาเป็นขั้นตอนโดยคณะกรรมการชุมชน สถานีตำรวจนครบาลเจ้าของพื้นที่ เขตคลองเตย และประชาคมสมาชิกบ้านสีขาว ทำพิธีมอบธงสีขาวปลอดภัยาเสพติด เพื่อแยกกลุ่มผู้บริสุทธิ์ และผู้กลับใจออกจาก กลุ่มผู้ค้า มอบหมายให้กรรมการชุมชนเป็นผู้ติดตามสมาชิกชงขาวโดยการพบปะพูดคุย แต่ยังไม่มีการที่ชัดเจนว่า หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดที่จะเข้าไปเป็นที่เลี้ยกคอยติดตามการดำเนินการของกรรมการชุมชน ให้คำแนะนำช่วยเหลือ หรือร่วมตรวจสอบกับกรรมการชุมชนว่าบ้านที่รับธงไปแล้วนั้น ได้มีการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่ เพื่อพิจารณายึดธงคืน แต่อย่างไร

2. จัดทีมลงชุมชนที่มีการระบาดรุนแรง 3 ชุมชน คือชุมชนวัดคลองเตยใน 1,2,3 โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในชุมชนในการลงพบปะพูดคุยกับชาวบ้านในชุมชนเป็นรายบ้าน เพื่อระดมให้ชาวออกมาเปิดเวทีประชาคม และเพื่อจะให้มีการจัดตั้งกรรมการชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากกรรมการชุมชนที่มีอยู่มีปัญหาในการให้ความร่วมมือในการต่อต้านยาเสพติดที่วิทยากรที่เลี้ยกได้ดำเนินการสำรวจ ผู้ติดยาเสพติด และจัดส่งให้เข้ารับการรักษา เปิดตัวผู้ค้าที่กลับใจที่เลิกค้ายาเสพติด ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีการแพร่ระบาดรุนแรง การทำงานของวิทยากรจึงทำได้ค่อนข้างล่าช้า

ในการดำเนินการของวิทยากรที่เลี้ยก ได้จัดตกลงร่วมกันกับชุมชน จัดให้มีการประชุมเวทีประชาคมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินการ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ โดยให้มีการประชุมทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี และได้จัดให้มีการพูดคุย รับฟังร่วมแลกเปลี่ยนความรู้สึก ของผู้กลับใจเลิกค้ายาเสพติดในชุมชน ซึ่งเรียกว่าเวทีผู้กลับใจ ในทุกวันพุธ

การดำเนินการในส่วนของการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จนถึงกลางเดือนเมษายน 2545 นี้ มีการดำเนินการจัดส่งผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนคลองเตย ไปบำบัดรักษาแล้ว 2 ครั้งดังนี้คือ

1. การส่งตัวผู้ติดเชื้อเสพติดทั้งที่สมัครใจและที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไประดมจับกุมในระหว่างที่ค้าหรือเสพ เพื่อส่งตัวไปบำบัดรักษาครั้งแรก เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 จำนวน 99 คน ณ โรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ค่ายฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพชีวิตพล.ม.2 รอ.แบบสมัครใจ รุ่นที่ 1 มีระยะเวลาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ ถึง 4 เมษายน 2545 เนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย 5 วิชาหลัก คือวิชาทหารเบื้องต้น วิชาอุดมการณ์ประชาธิปไตย วิชาสุขภาพอนามัย วิชาศีลธรรมและศาสนา และการฝึกวิชาชีพ ในสัปดาห์ที่ 1 จะเป็นการละลายพฤติกรรม การปรับเตรียมทัศนคติ สัปดาห์ที่ 2 เน้นหนักเกี่ยวกับอุดมการณ์ประชาธิปไตย และประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อปรับเตรียมทัศนคติให้เกิดความรักชาติ การค้นหาตัวเอง และการวางแผนอาชีพชีวิต สัปดาห์ที่ 3 และ 4 เน้นนักเรียนเกี่ยวกับศีลธรรม และทักษะชีวิต ให้เห็นหนทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายชีวิตที่นักเรียนได้วางไว้ เริ่มให้มีการเยี่ยมญาติ สัปดาห์ที่ 5 และ 6 นำความรู้ที่เรียนมาฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะไม่ให้เกิดกลับไปเสพซ้ำ เริ่มเรียนวิชาชีพระยะสั้น โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดสระบุรี จัดงานวันพร้อมญาติ สัปดาห์ที่ 7 เข้าฝึกอบรมในค่ายขานเกราะสัมพันธ์ เพื่อฝึกการอยู่ร่วมกันในสภาพพิเศษ โดยมีการดำรงชีพในป่า การเดินทางไกล การทดสอบกำลังใจ และกิจกรรมรอบกองไฟ ทักษะศึกษาวัดพระบาทน้ำพุ ได้มีการส่งกลับคืนยังชุมชน เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2545 แต่การติดตามดูแลผู้ได้รับการบำบัดรักษาฯ ภายหลังจากส่งตัวกลับมายังชุมชน ยังไม่มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่ให้ชัดเจน อาสาสมัครติดตามผู้รับการบำบัด ยังไม่มี กรรมการชุมชนในบางชุมชนให้ความสนใจในการติดตามดูแลผู้รับการบำบัดรักษาฯที่กลับมายังชุมชนก็ทำการติดตามอยู่บ้าง แต่ในหลายพื้นที่ไม่มีการติดตามดูแลแต่อย่างใด ได้มีการนัดแนะ ให้ผู้รับการบำบัดรักษามารวมตัวกันเพื่อเข้าร่วมพิธีทางศาสนา แต่ก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ และยังไม่มีความรัดกุมใดๆในการจัดการกับเรื่องดังกล่าว จากเวทีการประชุมร่วมกัน ทราบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ารับการบำบัดกลับไปเสพซ้ำ และมีหลายรายติดตามไม่ได้ และยังไม่มีความรัดกุมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนแต่อย่างใด
2. การส่งตัวผู้ติดเชื้อเสพติดไปบำบัดรักษาในรอบที่สอง เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2545 จำนวนทั้งสิ้น 281 คน ณ ค่ายฐานทัพทหารเรือนาวิกโยธิน สัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระยะเวลาการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลา 45 วัน แต่จนถึงกลางเดือนเมษายน 2545 ได้มีผู้หลบหนีออกมาจากค่ายดังกล่าวแล้วเป็นจำนวนถึง 81 คน เจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุมตัวกลับไปได้ 4 คน

ความสำเร็จของการดำเนินการ

1. สามารถปลูกกระแสการต่อต้านยาเสพติดด้วยกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง แยกกลุ่มผู้บริสุทธิ์ ออกมาเป็นแนวร่วมสมาชิกบ้านสีขาว ในพื้นที่ 7 ชุมชนเป้าหมาย เป็นจำนวน 614 หลังคาเรือน จากจำนวน 1,177 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 52
2. ทำให้ได้ข้อมูลแผนผังที่ชัดเจนของชุมชนที่เป็นปัจจุบัน และข้อมูลบ้านผู้ค้ายาเสพติด เพื่อใช้ในการติดตามความเคลื่อนไหว
3. สามารถสร้างความกดดันให้ผู้ค้าบางส่วนล่าถอยจากชุมชนไปได้
4. คณะวิทยากรพี่เลี้ยงได้ฝึกฝนทักษะการทำงานในโครงการฯ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมไปใช้ดำเนินการในพื้นที่ชุมชนอื่นต่อไป
5. สามารถระดมผู้ติดยาทั้งที่สมัครใจ และที่ไปทำการจับกุมตัวผู้ติดยาเสพติด เพื่อนำไปเข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูได้เป็นจำนวนมาก

ปัญหาของการดำเนินการจากความเห็นของวิทยากรพี่เลี้ยง และผู้จัดทำรายงาน

1. วิทยากรหลัก ซึ่งเป็นข้าราชการในเขตคลองเตย ส่วนใหญ่มีภาระกิจประจำและไม่เข้าใจบทบาทเท่าที่ควร และไม่ให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่ การที่วิทยากรไม่ครบทีมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินการมีน้อยลง
2. ผู้บริหาร ไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดตามดูแลความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างจริงจัง
3. การเดินทางลงพื้นที่ของวิทยากร ไม่มีพาหนะในการลงพื้นที่ และส่วนใหญ่ทำงานในช่วงกลางคืน ทำให้วิทยากรพี่เลี้ยงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยพอสมควร
4. ระยะเวลาที่ให้วิทยากรพี่เลี้ยงทำงานลงชุมชนตามโครงการมีจำกัดมาก ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม และการบรรลุถึงเป้าหมาย
5. แกนนำชุมชนในหลายพื้นที่ไม่มั่นใจในความปลอดภัย และไม่มั่นใจว่ารัฐบาล จะดำเนินการอย่างจริงจังเพียงใด นานแค่ไหน จึงทำให้บางชุมชนให้ความร่วมมือน้อย
6. การระดมผู้ติดยาเสพติดไปเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูเป็นจำนวนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จึงเกิดปัญหาที่มีผู้ติดยาเสพติด สามารถหนีกลับมาได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณที่ตั้งไว้ และต้องเสียเวลาและงบประมาณในการติดตามจับกุมอีก
7. การส่งตัวผู้ติดยาที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูกลับคืนลงไปชุมชนทันทีโดยที่ยังไม่ได้เตรียมความพร้อมของกรรมการชุมชน หรือชุมชน ให้พร้อมที่จะให้การติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดทำให้ไม่สามารถติดตามพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการบำบัดได้จริง โอกาสที่ผู้ได้รับการบำบัดฟื้นฟูจะกลับไปเสพยาเสพติดอีกย่อมมีความเป็นไปได้สูงมาก ซึ่งปัจจุบันผู้รับการบำบัดรุ่นที่ 1 กลับไปเสพยาแล้วเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1. จากแผนการปฏิบัติงานของคณะทำงานชุดนี้ จะเห็นว่ามีระยะเวลาในการทำงาน เพียง 6 เดือน หากรัฐบาลไม่ยืดระยะเวลาในการดำเนินการออกไปอีก เป็นที่ค่อนข้างชัดเจนว่าคณะทำงานชุดนี้ คงไม่สามารถดำเนินการตามกลุ่มเป้าหมายให้ครบทุกชุมชนได้อย่างแน่นอน และหากต้องเร่งรีบในการดำเนินการ เพื่อจะให้ทันกำหนดเวลา ก็จะได้เพียงการสร้างภาพให้แก่รัฐบาลเท่านั้น ดังนั้น จึงควรขยายระยะเวลาในการทำงาน ของคณะทำงานชุดนี้ออกไปอีก โดยเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานจริงในพื้นที่ที่กำหนดระยะเวลาในการทำงานให้สอดคล้อง เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลในการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง
2. รัฐบาลควรแยกให้ชัดเจนระหว่างชุมชนที่โดยสภาพของชุมชนมิใช่เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กคิดยาเสพติด แต่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกชุมชน อย่างเช่นชุมชนในชนบท หมู่บ้าน ซึ่งเมื่อได้ดำเนินการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแล้ว ก็สามารถส่งคืนให้ชุมชนได้ทันที เพราะสภาพแวดล้อมชุมชนมีธรรมชาติ มีวัฒนธรรมอันอบอุ่นของครอบครัวชนบทที่จะสามารถให้เวลากับบุตรหลานของตน ในชุมชนได้ ซึ่งต่างกับชุมชนแออัดที่โดยสภาพของชุมชนเองเป็นปัจจัยสำคัญให้เกิดคิดยาเสพติด เช่นในชุมชนแออัดคลองเตย การจะมุ่งหวังให้ครอบครัว หรือชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดูแล เยียวยาสภาพจิตใจผู้รับการบำบัดมานั้นมิใช่เป็นเรื่องง่าย เนื่องจากปัญหาในชุมชนแออัด นั้นมีมากมายอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ การครองชีพ ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ปัญหาเรื่องสุขอนามัย ประกอบกับกลุ่มเพื่อนที่ยังเสพยา ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้มีส่วนผลักดันให้ผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดมาในระยะเวลาอันสั้น ยังไม่ได้ปรับสภาพจิตใจให้เข้มแข็ง จะหันกลับไปเสพยาเสพติดอีก ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับกระบวนการภายหลังการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้จิตใจ ละลายพฤติกรรมเก่าๆ และสร้างเสริมทัศนคติใหม่ต่อชีวิตและการดำเนินชีวิต ปรับเปลี่ยน และสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้น หากจำเป็นที่จะต้องให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูกลับเข้ามาในชุมชน ก็ควรมีมาตรการเตรียมความพร้อมของครอบครัว กรรมการชุมชน ชุมชน การจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนในการติดตามดูแลผู้รับการบำบัด ซึ่งควรเริ่มจัดตั้งและฝึกอบรมให้มีความเข้าใจทางด้านจิตวิทยา เพื่อเป็นที่ปรึกษา ให้กลับผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู และควรจัดให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ คอยติดตาม เยี่ยมบ้าน ให้คำปรึกษา คำแนะนำให้การดำเนินชีวิตให้แก่ผู้รับการบำบัดฟื้นฟู อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง จนกว่าจะมั่นใจว่าสภาพจิตใจ ของผู้รับการบำบัดฟื้นฟูมีความเข้มแข็งเพียงพอ โดยการดำเนินการอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับผิดชอบ ให้คำปรึกษาแก่ กลุ่มผู้รับการบำบัดฟื้นฟูในชุมชนเป็นประจำร่วมกับอาสาสมัคร การจัดให้กลุ่มได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนพูดคุย ให้กำลังใจกันและกัน ตลอดจนการจัดหาสถานศึกษา หรืออาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้รับการบำบัดฯ ด้วย
3. รัฐควรให้ความสำคัญกับการนำศาสนา เข้ามาช่วยโน้มน้าวจิตใจในการกระทำความดี การใช้สมาธิบำบัด เพื่อให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้มีประสบการณ์แสวงหาความสุขสงบทางจิต

ใจอีกทางหนึ่ง

4. เมื่อคณะปฏิบัติงานชุดนี้ ถอนตัวออกไปเมื่อครบกำหนด ผู้ค้าซึ่งล่าถอยออกไปแล้ว

คราวจะต้องกลับเข้ามา สร้างอิทธิพลในชุมชนใหม่ เพราะระยะเวลาอันสั้นๆ เพียง 6 เดือนนี้ ชาวบ้านพูดคุยกัน ในชุมชนว่าเป็นการให้ผู้ค้าไปพักก่อน เมื่อคณะทำงานถอนตัว และไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ผู้ค้าก็จะกลับเข้าอย่างแน่นอน

หากรัฐบาลมีความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาเสพติดครั้งนี้ นอกจากการขยายเวลาในการดำเนินการของคณะทำงานชุดนี้แล้ว เพื่อให้ดำเนินการตามแผนงานครบทุกพื้นที่ชุมชนเป้าหมายแล้ว ควรจะต้องหามาตรการให้มีเวทีประชาคมที่ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาเป็นคณะกรรมการฯ ประจําท้องที่เพื่อรับผิดชอบร่วมกันอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีงบประมาณ รวมทั้งมีอำนาจในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้ จากการติดตามความคืบหน้า และร่วมผลักดันให้องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ มาจากทั้งตัวแทนภาครัฐ ภาคเอกชนและ กลุ่มต่างๆ ในชุมชนในพื้นที่ร่วมรับผิดชอบ โดยจัดโครงสร้างรับผิดชอบงานด้านต่างๆ อาทิเช่น ด้านงานป้องกัน ด้านการศึกษา ด้านบำบัด ด้านงานฝึกอาชีพ ด้านงานข้อมูล ด้านจัดระเบียบชุมชน ปัจจุบันยังไม่มีกรสรูปและจัดโครงสร้างที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนที่คณะทำงานชุดนี้จะเสร็จสิ้นภาระกิจ และควรจัดการให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขของกรรมการฯชุดนี้ อาทิ ให้สำนักงานเขต มีหน้าที่เป็นกองเลขฯ

ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ

1. การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

- 1.1 แผนงานที่เขียนไว้นั้นแสดงถึงความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาเสพติด และสะท้อนว่าผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนมีการศึกษาข้อมูลและมีความเข้าใจถึงปัญหาเสพติดได้ดี แต่พิจารณาโดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงานชุมชน และการบำบัดรักษา จะเห็นว่ากรกำหนดระยะเวลาของการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการทำงานสร้างชุมชนเข้มแข็ง และบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในการแก้ไขปัญหาลุกล่วงไปอย่างจริงจังได้ เพราะการลงชุมชนเพื่อทำความเข้าใจกับชาวชุมชน และปลูกจิตสำนึกให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นไม่ใช่เรื่องที่จะกระทำได้โดยใช้เวลาเพียงระยะสั้นๆ โดยเฉพาะควรต้องทำอย่างต่อเนื่องไปเป็นระยะเวลานาน และต้องทำไปพร้อมกับการปราบปรามอย่างเด็ดขาดเพื่อให้เป็นกำลังใจแก่ชาวบ้านว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเอาจริงเอาจัง แต่เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การใช้มาตรการต่างๆ ในการปราบปรามที่กำหนดไว้ในเอกสาร เช่นการจับกุม ดำเนินคดี การใช้มาตรการ

การยึดทรัพย์โดยอาศัยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในรายชื่อที่สืบทราบว่าเป็นผู้ค้า หรือเกี่ยวข้องและมีทรัพย์สินจำนวนมากที่ได้มาจากการกระทำความผิด แม้ว่า จะไม่มีหลักฐานว่าค้ายาเสพติด ก็จะสามารถยึดทรัพย์ ที่ไม่ปรากฏที่มาของเงินว่าได้มาอย่างไร ได้ แต่เท่าที่เป็นอยู่จะเห็นว่ายังไม่มีการดำเนินการให้เห็นผลที่ชัดเจนแต่อย่างใด ชาวบ้านยัง เห็นผู้ค้ารายใหญ่ยังไม่ได้ถูกดำเนินการใดๆ บางรายถูกจับขณะค้า แต่กลับถูกปล่อยตัวออกมา ทำการค้าต่อในชุมชนและยังข่มขู่ชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านเกิดความไม่มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการจริงจังเพียงใด การให้ความร่วมมือจึงอาจยังไม่มียกเท่าที่ควร และ ที่มีอยู่ก็อาจเป็นไฟไหม้ฟาง เพราะชาวชุมชนคลองเตย ผ่านประสบการณ์มากมายเพียงพอที่จะ ยินยอมให้ความร่วมมือกลับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างดีเมื่อถูกขอความร่วมมือแต่เมื่อผ่านไป ระยะเวลาหนึ่ง หากเขาไม่เห็นประโยชน์อย่างจริงจังแล้ว เมื่อเจ้าหน้าที่ไปแล้ว การรวมตัวดังกล่าวก็จะหายไป

- 1.2 ในการดำเนินการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยผ่านวิทยากรพี่เลี้ยง นั้น ควรมอบหมายหน้าที่ หรือ แต่งตั้งทีมงานเพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้านที่มีความตั้งใจและ เสียสละ ได้เข้ามาร่วมเป็นวิทยากรเพิ่มขึ้น และควรมีการติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการ ในชุมชนจนกว่าชุมชนจะมีความเข้มแข็งในการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาได้จริง

2. การบริหารงานและการประสานงาน

- 2.1 วิทยากรซึ่งมาจากข้าราชการในส่วนงานต่างๆ ควรแต่งตั้งผู้ที่สมัครใจ หรือมอบหมายหน้าที่ให้ รับผิดชอบอย่างชัดเจน มิฉะนั้นจะทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพ จึงควรมีมาตรการที่ชัดเจน ในการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
- 2.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบการทำงานและให้กำลังใจ กับเจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ทุนให้โทษแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย
- 2.3 วิทยากรพี่เลี้ยงซึ่งส่วนใหญ่ต้องลงไปทำงานในชุมชนในเวลากลางคืน โดยเฉพาะในชุมชนที่มีการระบาดของยาเสพติดรุนแรง ควรจัดหาหนะรับส่ง มีผู้ดูแล ความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน
- 2.4 งบประมาณที่ต้องผ่านหน่วยงานราชการ คือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้น ทำให้เกิดความล่าช้า ในการเบิกจ่ายเพราะ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานใหญ่ ที่มีขั้นตอนสลับซับซ้อนทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างไม่คล่องตัว นำที่จะปรับให้ งบประมาณผ่านไปยัง ป.ป.ส. เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว เพื่อความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะจากการสอบถามในช่วง 3 เดือนแรกของการดำเนินการมีปัญหาความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณให้แก่เจ้าหน้าที่และวิทยากรที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่ทำให้ไม่มีงบประมาณในการใช้จ่าย ต้องสำรองจ่ายกันไปเองทุกอย่างที่ทำงาน ด้วยความเสียดสี

2.5 จากประสบการณ์ในการทำงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในคลองเตยมาอย่างยาวนานไม่ว่าจะเป็น การป้องกัน หรือการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ของผู้นำเสนอทำให้มองเห็นว่าการ บำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาที่ใช้ระยะเวลาอันสั้นๆ และไม่มีมาตรการรองรับเพื่อให้ผู้ได้รับ การบำบัดฟื้นฟู ได้สร้างความเข้มแข็งของจิตใจ และมีระยะเวลาที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ อย่างยาวนานเพียงพอ เมื่อถูกส่งกลับเข้าในชุมชนซึ่งสภาพครอบครัว สภาพแวดล้อมยังไม่ได้ เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ประกอบกับความไม่พร้อมของกรรมการชุมชนฯ ในการที่จะเข้ามาติด ตามดูแลได้อย่างจริงจัง จะทำให้งบประมาณจำนวนมากมาขมมหาศาลที่ใช้ไปในการจัดค่าย บำบัดฟื้นฟูได้แต่เพียงรูปแบบ จำนวนผู้ที่ไปรับการบำบัดฯ อันเป็นการสร้างภาพให้แก่รัฐบาล เท่านั้น แต่จะไม่ส่งผลให้ผู้ติดยาเลิกเสพยาได้จริงแต่อย่างใด รัฐบาลควรกำหนดหลักสูตรใน การบำบัดและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะผู้ติดยาเวลานาน ให้มีระยะเวลานานพอที่จะเลิกยา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวอาจกำหนดระยะเวลา เท่ากับระยะเวลาใน การฝึกอบรมทหารเกณฑ์ คือ 6 เดือน 1 ปี 2 ปี หรือตามความเหมาะสม โดยอาจจัดหลักสูตร ให้มีการให้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟู ได้บำเพ็ญประโยชน์ในกิจการสาธารณะ หรือบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อชุมชนด้านต่างๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งด้วย แต่ไม่ควรกำหนดเพียงระยะสั้น เพียง แค่ 30-45 หรือ 90 วัน เช่นที่ดำเนินการอยู่กับผู้ที่เสพยาเสพติดจนเป็นผู้ติดยาดังเช่นที่ดำเนิ การอยู่ที่นี่ เพราะ จากรุ่นที่ 1 ที่เข้ารับการบำบัดมานั้น จะเห็นได้ว่าไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะ ส่วนใหญ่กลับไปเสพยาอีกและไม่สามารถติดตามตัวได้อีกส่วนหนึ่ง

เพื่อให้การศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหาคาแฟ ระบาดยาเสพติดในชุมชนคลองเตยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ คณะอนุกรรมการติดตามการแก้ไขปัญหาคาแฟระบาดยาเสพติดจะได้ทำการศึกษาอย่างเป็น ระบบในระยะต่อไป

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

22193 ฉ.2

สว
10/1
7.3
363.45
2545

สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา.
สำนักกรรมการ 1
รายงานการพิจารณาของคณะ
กรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
วุฒิสภา

